

İCRA HUKUKU BAKIMINDAN TAKİP

TALEBİ VE SONUÇLARI

Yüksek Lisans Tezi

Yağız Gökhan EMİRAL

Eskişehir 2022

İCRA HUKUKU BAKIMINDAN TAKİP TALEBİ VE SONUÇLARI

Yağız Gökhan EMİRAL

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Özel Hukuk Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Haziran 2022

ÖZET

İCRA HUKUKU BAKIMINDAN TAKİP TALEBİ VE SONUÇLARI

Yağız Gökhan EMİRAL

Özel Hukuk Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Haziran 2022

Danışman: Doç. Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU

Kaynağı ne olursa olsun bir borç ilişkisinde alacaklı taraf, ödeme günü geldiğinde borcunun ödenmesi yönünde haklı bir beklentiye girmektedir. Ancak borçlular farklı sebeplerle borcunu ödemekten imtina edebilmektedir. Borçlunun herhangi bir nedenle borcunu ifa etmekten kaçınması durumunda alacaklı taraf için devletin cebrî icra organlarına başvurma ve bu organlar aracılığı ile borcunu tahsil etme seçeneği gündeme gelmektedir. Bu yola başvurmak isteyen alacaklı öncelikle hangi takip yoluna başvurabileceğini belirlemek ve bu yöndeki talebini icra dairesine sunmak zorundadır. Alacaklının alacağına kavuşma gayesini ortaya koyan bu beyan teknik olarak takip talebini ifade etmektedir. Takip talebi borç ilişkisinin taraflarını, borcun konusu ve miktarını, borcun dayanaklarını ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Takip talebini alan icra dairesi süreci öncelikle bu talep doğrultusunda yürütecektir. Takip talebinin gerek takip hukuku gerekse de maddi hukuk bakımından önemli sonuçları bulunmaktadır. Sürecin doğru ve hızlı işlemesi bakımından takip talebinin ne şekilde düzenleneceği, hangi şartları taşıyacağı ve hangi neticeleri doğuracağı büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, bu çalışmanın konusunu takip talebi oluşturmaktadır. Tezin ilk bölümünde takip talebi için önem genel bilgilere değinilmiş, ardından ikinci bölümde takip talebinin içeriği anlatılmıştır. Tezin son bölümünden ise takip talebinin sonuçları ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: İcra takibi, Takip talebi, Cebrî İcra, Alacak, Borç.

ABSTRACT

APPLICATION OF ENFORCEMENT PROCEEDINGS AND İTS RESULTS İN TERMS OF ENFORCEMENT LAW

Yağız Gökhan EMİRAL

Department of Private Law

Anadolu University, Institute of Social Sciences, June 2022

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Nilüfer BORAN GÜNEYSU

Regardless of the source, the creditor in a debt relationship has a justified expectation that his debt will be paid when the payment day comes. However, debtors may refrain from paying their debts for different reasons. In the event that the debtor refrains from performing his debt for any reason, the option of applying to the state's enforced enforcement organs and collecting the debt through these organs comes to the fore. The creditor who wants to apply for this way must first determine which way to proceed and submit his request in this direction to the enforcement office. This statement, which reveals the purpose of the creditor to obtain his receivables, technically expresses the request for follow-up. The follow-up request is important in terms of revealing the parties of the debt relationship, the subject and amount of the debt, and the basis of the debt. The enforcement office receiving the follow-up request will carry out the process primarily in line with this request. The request for follow-up has important consequences in terms of both the law of prosecution and substantive law. In terms of the correct and fast functioning of the process, it is of great importance how the follow-up request will be arranged, what conditions it will have and what consequences it will have. Therefore, the subject of this study is the follow-up request. In the first part of the thesis, general information about the importance of the follow-up request is mentioned, then the content of the follow-up request is explained in the second part. In the last part of the thesis, the results of the follow-up request are discussed.

Keywords: Enforcement follow-up, Follow-up request, Forced execution, Receivable, Debt.

TEŐEKKÖR

Tez danıőmanlıęını űstlendięi andan itibaren birikimi, tecrűbesi, űneri ve emekleriyle desteęini ve yardımlarını esirgemeyen sayın Doę. Dr. Nilűfer BORAN GÜNEYSU'ya, kaynaklara ulaőma noktasında ve tez yazım aőamasında desteklerini hissettięim herkese ve her zaman beni destekleyip yanımda olan aileme teőekkűr ederim.

...../...../20.....

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmamın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlakî ve hukukî sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

(İmza)

(Öğrencinin Adı Soyadı)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BAŞLIK SAYFASI	
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TAKİP TALEBİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. TAKİP TALEBİ VE HUKUKİ NİTELİĞİ	3
1.1. Genel Olarak Takip İşlemleri	4
1.2. İcra Takip İşlemleri	5
1.3. Taraf Takip İşlemleri	6
1.4. Takip Talebinin Hukukî Niteliği	7
2. TAKİP TALEBİNİN İCRA HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELERLE BAĞLANTISI	7
2.1. Takip Talebi ve Tasarruf İlkesi	8
2.2. Takip Talebi ve Taraflarca Getirilme İlkesi	10
2.3. Takip Talebi ve Şekle Sıkı Bağlılık İlkesi	11
2.4. Takip Talebi ve Takip Ekonomisi İlkesi	12
2.5. Takip Talebi ve Hak Arama Hürriyeti	14
3. TAKİP TALEBİNDE YER ALAN TARAFLARIN EHLİYETİ, SIFATI VE TARAFLAR ARASINDAKİ TAKİP ARKADAŞLIĞI	15
3.1. Genel Olarak	15
3.2. Taraf Ehliyeti	16
3.3. Takip Ehliyeti	18
3.4. Sifat	21
3.5. Takip Arkadaşlığı	22
4. TAKİBİN KONUSU	24

	<u>Sayfa</u>
4.1. İlâmsız İcrada Takibin Konusu	25
4.1.1. Genel haciz yolu ile takibin konusu	25
4.1.2. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin konusu	29
4.1.3. Kiralanan taşınmazların ilâmsız icra yoluyla tahliyesinde takibin konusu	31
4.1.4. Abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacakları hakkında haciz yoluyla ilâmsız takibin konusu	32
4.2. İlâmlı İcrada Takibin Konusu	34
4.3. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibin Konusu	38
5. TAKİP TALEBİNDE GÖREVLİ VE YETKİLİ İCRA DAİRESİ	41
5.1. Genel Olarak Görev ve Yetki	41
5.2. İlâmsız İcrada Yetkili İcra Dairesi	42
5.3. İlâmlı İcrada Yetkili İcra Dairesi	45
5.4. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takipte Yetkili İcra Dairesi	45
6. TAKİP TALEBİNİN CEBRÎ İCRA ORGANINA SUNULMASI	46
7. TAKİP TALEBİNDE HARÇ VE GİDERLER	48
7.1. Genel Olarak İcra Harç ve Giderleri	48
7.2. Takip Talebinin Gerektirdiği Harç ve Giderler	51

İKİNCİ BÖLÜM

TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİ

1. GENEL HACİZ YOLU İLE TAKİPTE TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİ	56
1.1. Genel Olarak	56
1.2. Alacaklıya İlişkin Bilgiler	57
1.2.1. Alacaklının kimliği ve yerleşim yeri	57
1.2.1.1. <i>Alacaklının kimliği</i>	57
1.2.1.2. <i>Alacaklının yerleşim yeri</i>	59
1.2.2. Alacaklı adına ödemenin yapılacağı banka adı ve hesap bilgileri	60
1.2.3. Vekille temsil durumunda vekilin adı, yerleşim yeri ve vekâletname	61
1.3. Borçluya İlişkin Bilgiler	63
1.4. Para veya Teminat Alacağının Tutarı ve Faiz	65
1.4.1. Para alacağı tutarı	65
1.4.1.1. <i>Genel olarak para alacağı tutarı</i>	65

	<u>Sayfa</u>
1.4.1.2. <i>Yabancı para alacağı tutarı</i>	69
1.4.2. Teminat alacağı tutarı	74
1.4.3. Faiz	75
1.4.3.1. <i>Genel olarak</i>	75
1.4.3.2. <i>Faiz türleri</i>	76
1.4.3.3. <i>Faiz oranı</i>	78
1.4.3.4. <i>Faizin başlangıcı</i>	82
1.4.3.5. <i>Faiz talebi</i>	83
1.5. Senet veya Borcun Sebebi	85
1.5.1. Senet	85
1.5.2. Borcun sebebi	87
1.6. Seçilen Takip Yolu	90
1.7. Alacaklının İmzası	91
2. DİĞER TAKİP YOLLARINDA TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİNE	
EKLENECEK ŞARTLAR	92
2.1. Merkezî Takip Sistemi Uyarınca Başlatılan Takipte Takip Talebi	92
2.2. Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takipte Takip Talebi	95
2.3. Kiralanan Taşınmazın İlâmsız İcra Yoluyla Tahliyesinde Takip Talebi	97
2.4. İlâmlı İcra Takibinde Takip Talebi	99
2.5. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla İlâmsız Takipte Takip Talebi	100
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN SONUÇLARI	
1. GENEL OLARAK	103
2. TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN TAKİP HUKUKU BAKIMINDAN	
SONUÇLARI	103
2.1. Ödeme Emrinin Düzenlenmesi	103
2.2. Takip Talebinde Bulunmanın İcra ve İflâs Kanunu'ndaki Bazı Süreler	
Açısından Sonuçları	104
2.3. Takip Talebinin Hacze Adi İştirak için Gerekli Olan Öncelik Koşulu	
Açısından Sonucu	106
2.4. Menfî Tespit Davasının İcra Takibinden Önce veya Sonra Açılması Halinde	
Ortaya Çıkan Sonuçları	108

	<u>Sayfa</u>
2.5. Derdestlik	109
2.6. Alacaklıya Makbuz Verilmesi	112
2.7. Alacaklının İcra Takibinden Vazgeçmesi	112
3. TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN MADDİ HUKUK BAKIMINDAN	
SONUÇLARI	113
3.1. Zamanaşımının Kesilmesi	113
3.2. Borçlunun Müttemerrit Olması	117
3.3. Gemi Üzerindeki Kanunî Rehin Hakkından Feragat	119
3.4. Altsoyun Denkleştirme Alacağının Borçluya Karşı İcra Takibi Yapılması Halinde Muaccel Olması	120
SONUÇ	121
KAYNAKÇA	124
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR DİZİNİ

a.g.k.	: Adı geçen kaynak
AATUHK	: Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanun
AAÜT	: Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi
ABD	: Ankara Barosu Dergisi
ASPAK	: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun
ASPAY	: Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Yönetmelik
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Av.K	: Avukatlık Kanunu
Ay.	: Anayasa
b.	: Bent
BATİDER	: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Dergisi
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çek K.	: Çek Kanunu
ÇKK	: Çocuk Koruma Kanunu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	: Dipnot
E.	: Esas Numarası
f.	: Fıkra
HD	: Hukuk Dairesi
HK	: Harçlar Kanunu

HGK	: Hukuk Genel Kurulu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İBD	: İstanbul Barosu Dergisi
YİBBGK	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu
İBK	: İçtihadı Birleştirme Kararı
İİD	: İcra İflâs Dairesi
İİK	: İcra ve İflâs Kanunu
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İzBD	: İzmir Barosu Dergisi
K.	: Karar Numarası
Karş.	: Karşılaştınız
m.	: Madde Numarası
MBD	: Manisa Barosu Dergisi
MÖHUK	: Milletlerarası Özel Hukuk ve Usûl Hukuku Hakkında Kanun
MTS	: Merkezî Takip Sistemi
RG.	: Resmî Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
s.k.	: Sayılı Kanun
T.	: Tarih
TBBD	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TBK	: Türk Borçlar Kanunu
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
Teb.K	: Tebligat Kanunu

TL	: Türk Lirası
TMK	: Türk Medeni Kanunu
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: ve benzeri
vs.	: vesaire
vd.	: ve devamı
YD	: Yargıtay Dergisi

GİRİŞ

Hukuk sistemimizde özel hukuk ilişkilerinden kaynaklanan alacakların tahsili 09.06.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre sağlanmaktadır. Ayrıca 2004 sayılı Kanun'un 47. maddesi uyarınca, devletin bir akitten veya haksız bir fiilden doğan alacakları hakkında bu kanunun hükümleri cereyan eder. Yine 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu kanun uyarınca çıkartılan 19.10.2006 tarihli Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca, Sayıştay ve mahkeme ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar da 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Uygulama alanının genişliği nedeniyle İcra ve İflas Kanunu uyarınca başlatılan icra takiplerine alacaklı olduğunu iddia eden tarafça sıklıkla başvurulmaktadır. Ulusal Yargı Ağı Projesi istatistik verilerine göre 30.05.2022 tarihi itibari ile "İcra Dairelerindeki İcra (Esas) ve İflâs Dosya Sayısı" 23.536.946'dır.¹

Alacağına kavuşmak isteyen ve bu amaçla cebrî icra organlarına başvurmak isteyen alacaklının gerçekleştirilmesi gereken birincil işlem takip talebidir. Nitekim borcu kendi rızası ile ifa etmeyen borçlu ancak alacaklının talebi ile Devlet kuvveti vasıtasıyla borcunu ifaya zorlanır. Alacaklının zor kullanmak suretiyle kendi kendine alacağını almaya kalkışması hukuk düzenimizce yasaklandığından (Türk Ceza Kanunu m.144/1-b, m.150/1, m.159), bu amacı taşıyan alacaklının yalnızca Devletin cebrî icra organlarına başvurması gerekmektedir. Yürütülecek olan cebrî icra prosedürünün belirlenmesi noktasında büyük önem taşıyan takip talebinin yanlış veya eksik oluşturulması hak kayıplarına ve emek sarfına sebep olabilmektedir. Taşıdığı önem sebebiyle ayrı bir araştırmaya konu edilmeyi hak eden takip talebi, bu çalışma ile incelenmeye gayret edilmiştir.

İcra ve İflas Kanunu m.58 hükmü ilâmsız icra takibinden yola çıkarak takip talebinin içeriğini düzenlemiş, diğer takip yolları bakımından da bu hükmü temel almıştır. Madde metninde yer alan unsurlardan hangilerinin zorunlu olduğu hususunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu unsurların eksikliği halinde ne şekilde hareket edileceği noktasında uygulamada ve öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Takip talebinin

---

¹<https://istatistikler.uyap.gov.tr/> (Erişim Tarihi:01.05.2022)

sonuçları bakımından da tek bir kanunî düzenleme bulunmayıp, farklı kanunlarda farklı neticeler düzenlenmiştir.

Bu alışma ile İcra ve İflas Kanunu kapsamında takip talebi konusuna mevzuat hükümleri, yargı içtihatları, bilimsel çalışmalar ve uygulama kapsamında ışık tutulmaya çalışılmış, konuya ilişkin araştırmacılara da yardımcı olabilecek bir çalışma ortaya konulması amaçlanmıştır.  bölümden oluşan bu çalışmanın birinci bölümünde takip talebi hakkında genel bilgilere yer verilmiş, takip talebine kavramsal olarak yaklaşılmış, takip talebinin hukukî niteliği üzerinde durulmuş, takip talebinin icra hukuku ilkeleri ile bağlantısı değerlendirilmiş, takip talebi öncesinde alacaklının dikkat etmesi gereken ehliyet, yetki, takip masraf ve giderleri gibi konular ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise takip talebine şeklî olarak yaklaşılmış ve takip talebinin içeriğine yer verilmiştir. Genel haciz yolu ile icra takibinden yola çıkarak alacaklı ile borçlunun kimlik ve yerleşim yeri bilgileri, alacaklının hesap bilgileri, alacağının miktarı ve faiz, senet veya borcun sebebi, seçilen takip yolu ve alacaklının imzası gibi unsurlar bu bölümde incelenmiştir. Diğer takip yolları bakımından farklılık arz eden noktalar ayrı başlıklar altında belirtilmiştir.

Son bölümde ise takip talebinin takip hukuku ve maddi hukuk bakımından ayrı ayrı sonuçları ele alınmıştır. Çalışmamız, bahsedilen konuların genel bir değerlendirmesini içeren sonuç bölümü ile sonlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TAKİP TALEBİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1. TAKİP TALEBİ VE HUKUKİ NİTELİĞİ

Alacaklının cebrî icra organları vasıtasıyla alacağını tahsil etmesi için izlemesi gereken prosedürü gösteren hukuk dalı takip hukuku olarak ifade edilmektedir. Bu prosedüre göre alacaklının alacağına kavuşabilmesi için borçlunun malvarlığına el konulması, bu malvarlığının satılması ve paraya çevrilmesi gerekmektedir.² Takip talebi de bu prosedürde yer alan takip işlemlerinden biri olup, bir icra takibinin birincil şartı cebrî icra organlarına sunulması zorunlu olan takip talebidir. Bu kapsamda takip talebi, cebrî icra organlarını harekete geçirme gayesi taşıyan ve hukukî himaye talep eden kişinin (alacaklının) taleplerini somutlaştırdığı ve iradesini ortaya koyduğu bir işlemdir.

Bir icra takibi kural olarak alacaklı tarafından icra dairesine sunulan takip talebi ile başlar.³ İcra prosedürünün başlayabilmesi için alacaklı tarafça sunulacak bu talep gerekli ve yeterlidir. Takip hukukunda takip talebi, usûl hukukundaki dava dilekçesine denk düşmektedir.⁴ Takip süreci içerisinde giriş muhakemesi aşamasının başlangıcı hükmünde olan takip talebi, takip konusu alacağın açıklığa kavuşmasını sağlamaktadır.⁵ İcra takibinin takip talebi ile başlayacağı hususu İcra İflas Kanunu m.42/1 hükmünde açıkça ifade edilmiş, takip talebinin hukukî niteliği noktasında ise açık bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Takip talebinin hukukî niteliğinin belirlenebilmesi için öncelikle takip işlemi kavramının incelenmesi, icra takip işlemleri ile taraf takip işlemlerinin unsurlarının ortaya konulması gerekmektedir.

---

²N. Berkin (1969). *İcra hukuku dersleri*. İstanbul, s. 10.; S. Üstündağ (2004). *İcra hukukunun esasları*. (8. Baskı), İstanbul, s. 2.; İ.E. Postacıoğlu ve S. Altay (2010). *İcra hukuku esasları*. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 5. Baskı), İstanbul, s. 2.; B. Kuru, R. Arslan ve E. Yılmaz (2012). *İcra ve iflâs hukuku ders kitabı*. (26. Baskı), Ankara, s. 29-30.; H. Pekcanitez, O. Atalay, M. Sungurtekin Özkan ve M. Özekes (2022). *İcra ve iflâs hukuku ders kitabı*. (9. Baskı), İstanbul, s. 49.; B. Kuru (2013). *İcra ve iflâs hukuku el kitabı*. Ankara, s. 47-48.; T. Muşul (2013). *İcra ve iflâs hukuku*. C.I. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 6. Baskı), Ankara, s. 9.

³M.R. Belgesay (1942). *İcra ve iflâs hukuku*. C.I. İstanbul, s. 133; Berkin, 1969, **a.g.k.**, 70; T. Uyar (2001). Takip talebinin genel içeriği (İİK. m. 58). *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2001/1, s. 114 www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; N. Gören Ülkü (2008). *İcra hukukunda ödeme emri*. İstanbul, s. 13.; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2012, **a.g.k.**, 129; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 195.

⁴“Dava dilekçesi hükmünde olan takipte alacaklı sıfatıyla taraf olmaksızın, itirazın kaldırılması aşamasında merci nezdindeki yargılama sırasında itirazın kaldırılmasını istemesi sonuç doğurmaz.” Y. 12. HD. 17.5.1999 T., 1999/6113 E., 1999/6494 K. www.lexpera.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 13; M. K. Yıldırım ve N. Deren Yıldırım (2015). *İcra ve iflâs hukuku*. (6. Baskı), İstanbul, s. 24.

⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 7; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 52.

1.1. Genel Olarak Takip İşlemleri

Kişilerin, kaynağını maddi hukuktan alan taleplerinin devletin resmî icra organları vasıtası ile yerine getirilmesi işlemlerinin bütünü cebrî icra faaliyeti olarak ifade edilmektedir.⁶ İcra takip sürecinin başından sonuna kadar gerek taraflar gerek üçüncü kişiler gerekse de resmî icra organları tarafından yapılan bir dizi işlem ve her bir işlemin hukukî sonuçları bulunmaktadır. Bu işlemler takibi başlatma, ilerletme, durdurma veya sonlandırma gibi etkilere sahiptir. Yine bu işlemler tarafların yahut üçüncü kişilerin malvarlığı üzerinde sonuç doğurabilmektedir. İcra takibine yön ve şekil veren bu işlemler genel bir tabirle takip işlemi olarak ifade edilmektedir.⁷ İcra ve İflas Kanunu'nda takip işlemi kavramı tanımlanmamış ancak bir kısım maddelerde “icra muamelesi” (İİK m.40/1, m.111/1 ve son, m.169/son, m.362/1) veya “takip muamelesi” (İİK m.51/1 ve 2, m.66/1, m.169, m.170/1, m.309/ö/3) ibarelerine yer verildiği fakat bu kavramlar yönünden de bir tanıma yer verilmediği görülmektedir.⁸

Takip işlemleri öğretide taraf takip işlemi ve icra takip işlemi olmak üzere ikili bir ayrıma tâbi tutulmaktadır.⁹ Bu ayrım özellikle tatil ve talik süreleri içerisinde yapılabilecek işlemlerin belirlenmesi noktasında önem taşımaktadır. Nitekim Kanun tatil ve talik zamanlarında yalnızca icra takip işlemlerinin yapılamayacağını düzenlemiştir. (İİK m.51) Bu nedenle icra takip işlemi sayılmayan işlemler talik zamanlarında da yapılabilecektir.¹⁰ Yine bu ayrım, ilgili işlemin takip konusu alacağı ilişkin zamanaşımını kesip kesmeyeceği hususunda da dikkate alınmaktadır.¹¹ İşlemin icra takip işlemi olarak kabul edilmesi halinde idarî işleme ilişkin genel düzenlemelerin uygulanıp uygulanamayacağı, icra memur muamelesini şikâyet prosedürüne konu edilip edilemeyeceği, hukuka uygunluk karinesinden faydalanıp faydalanamayacağı gibi hususlar bakımından da bu ayrım önem taşımaktadır.¹²

---

⁶B. Umar (1973). İcra ve iflâs hukukunun tarihi gelişmesi ve genel teorisi, *Ege Üniversitesi İktisadî ve Ticarî Bilimler Fakültesi Yayınları*. No. 64/38. İzmir, s. 1.; H. Pekcanitez, O. Atalay ve M. Özkes (2020). *İcra ve iflâs hukuku temel bilgiler*. 17. Bası. Ankara, s. 3.

⁷Umar, 1973, **a.g.k.**, 171; N. Boran Güneysu (2012). İcra takip işlemleri. *TBB D*, 2012/101, s. 32, www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 4.

⁸Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 34.

⁹Umar, 1973, **a.g.k.**, 171; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 35.

¹⁰Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147.

¹¹Bkz. Aşağıda III. Bölüm “3.1. Zamanaşımının Kesilmesi”.

¹²O. Tok (2021), İcra işleminin yapısı ve hukukî rejimi. *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 1, Temmuz, s. 57-85, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.03.2022).

1.2. İcra Takip İşlemleri

Mevzuatta tanımlanmamakla birlikte doktrinde genel olarak; resmî icra organları tarafından gerçekleştirilen, borçluya yönelik olan, takibin devamına ve alacaklının alacağına kavuşmasına katkı sağlayan işlemler icra takip işlemi olarak tanımlanmaktadır.¹³ Ödeme emrinin veya icra emri düzenlenmesi ve borçluya tebliğ edilmesi, haczin tatbîki, satış işlemleri icra takip işlemlerine örnek olarak gösterilmektedir.¹⁴

İcra takip işlemlerinin yalnızca cebrî icra organları tarafından yapılması, borçluya karşı yapılması ve alacaklının alacağını tahsil amacına yaklaşma (cebrî icranın ilerlemesi) amacı ile yapılması olmak üzere üç temel unsuru bulunmaktadır.¹⁵ Bir işlem ancak icra dairesi, icra mahkemesi veya icra hukukuna yönelik kararları bakımından genel mahkemeler tarafından yapılması durumunda ve diğer unsurlar da mevcutsa icra takip işlemi olarak kabul edilebilir.¹⁶ İcra organları tarafında yapılmakla birlikte takibe yön ve şekil vermeyen işlemler icra takip işlemi olarak kabul edilmemektedir. Bu işlemlere örnek olarak icra tutanaklarının düzenlenmesi, icra dairelerinin diğer kurumlardan bilgi talebi, geçici ve veya kesin aciz belgesi düzenlenmesi verilebilir.¹⁷

Alacaklı, borçlu veya üçüncü kişilerin yaptığı, icra takibine yönelik işlemler de icra takip işlemi olarak kabul edilmemektedir.¹⁸ Yine borçluya karşı yapılmış olma şartı nedeniyle alacaklıya veya üçüncü kişilere karşı yapılan işlemler ile icra organlarının iç işleyişine yönelik işlemler icra takip işlemi olarak nitelendirilemez.¹⁹ Borçlu, kendisine yönelik gerçekleştirilen icra takip işlemlerine karşı itiraz veya şikâyet yoluna başvurma hakkını kullanabilecektir. Cebrî icranın ilerlemesini sağlama kriteri de yapılan işlemin borçlunun hukukî durumuna zarar vermeye elverişli olmasını ve cebrî icra sürecinin

---

¹³Berkin, 1969, **a.g.k.**, 42; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2012, **a.g.k.**, 97; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 148; A. Karşlı (2014). *İcra ve iflâs hukuku*. (Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Baskı), İstanbul, s. 48.

¹⁴Umar, 1973, **a.g.k.**, 183-189; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 23-24.

¹⁵Umar, 1973, **a.g.k.**, 190; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 37; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147; A.S. Arslan (2018). *İcra takip işlemleri*. Ankara: Yetkin, s.45.; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 184-186.

¹⁶Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2012, **a.g.k.**, 97; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 39; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 48.

¹⁷Umar, 1973, **a.g.k.**, 183-187.

¹⁸Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147.

¹⁹B. Kuru, R. Arslan ve E. Yılmaz (2004). *İcra ve iflâs hukuku*. (18. Bası), Ankara, s. 99-100.; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 49.; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 44; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 24.

alacaklının yararına ilerlemesine yönelik olmasını ifade etmektedir.²⁰ Bu sayede alacaklı alacağına kavuşmaya bir adım daha yaklaşmaktadır.

1.3. Taraf Takip İşlemleri

İcra takibi sürecinde herhangi bir tarafça yapılan ve takibi şekillendiren işlemler, taraf takip işlemleri olarak ifade edilmektedir.²¹ Taraf takip işlemleri genel olarak cebri icra organlarını hareket geçirme, diğer bir ifadeyle icra takip işlemi yapılmasına yönelik bir amaç taşımaktadır.²² İcra organlarını harekete geçirme amacı taşıyan taraf takip işlemlerine örnek olarak takip talebi, haciz talebi, haczin yenilenmesi talebi, kıymet takdiri talebi, satış talebi verilebilir.²³ Ancak icra takip sürecinde taraflarca yapılan bazı işlemler takibe yön vermekle birlikte, icra mercilerini harekete geçirme amacı taşımamaktadır. Bu taraf takip işlemlerine örnek olarak ise borçlunun ödeme emrine itirazı, borçlunun ödeme taahhüdünde bulunması, mahcuz mal üzerinde üçüncü kişi tarafından ileri sürülen istihkak iddiasına alacaklı tarafından itiraz edilmesi verilebilir.²⁴

Bir işlemin taraf takip işlemi olarak kabul edilebilmesi için temel kriter takibe yön ve şekil vermesidir. Bu nedenle taraflarca yapılan, takibe yön ve şekil vermeyen ancak icra organlarını harekete geçirmeyi amaçlayan işlemler taraf takip işlemi olarak nitelendirilmemektedir. Bu işlemlere örnek olarak borçlunun mal beyanında bulunması, icra dairesi tarafından re'sen yapılması gereken işlemlere (kesin rehin açığı belgesi düzenlenmesi vb.) yönelik talepler verilebilir.²⁵ Taraf takip işlemleri, yargılama sürecindeki taraf usûl işlemlerine benzemektedir. Taraf usûl işlemleri de davanın açılmasından hükmün kesinleşmesi sürecine kadar yargılamayı ilerletme amacı taşıyan, tarafların aralarında yaptıkları ya da taraflarla mahkeme arasında yapılan işlemler olarak kabul edilmektedir.²⁶

---

²⁰Berkin, 1969, **a.g.k.**, 42; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 300; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2012, **a.g.k.**, 97; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 148; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 48.

²¹Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 54; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 35; Arslan, 2018, **a.g.k.**, 82.

²²Umar, 1973, **a.g.k.**, 171-172; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 99-100; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, s. 48; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 35; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 130.

²³Umar, 1973, **a.g.k.**, 172.

²⁴Umar, 1973, **a.g.k.**, 173-174.

²⁵Umar, 1973, **a.g.k.**, 176-177.

²⁶N. Boran Güneysu (2009). İşlem türleri ve usûli işlemin bu işlem türleri arasındaki yeri. *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, C. 1, s. 163-194. Ankara, s. 173-174.; H. Pekcanitez, O. Atalay ve M. Özekes (2011).

1.4. Takip Talebinin Hukukî Niteliği

Takip işlemlerine ilişkin açıklamalar değerlendirildiğinde takip talebinin taraf takip işlemlerinden biri olduğunu ifade etmek mümkündür. Takip sürecinin başlamasını ifade eden takip talebi, ilk taraf takip işlemi niteliğindedir. Bu işlemle birlikte taraf ve icra takip işlemleri başlamaktadır. Nitekim cebri icra organlarını harekete geçirme gayesi taşıyan ve hukukî himaye talep eden kişinin (alacaklının) taleplerini somutlaştırdığı ve iradesini ortaya koyduğu bir işlem olarak tanımladığımız takip talebinin, icra takip işlemlerinin unsurlarının tamamını taşımadığı açıktır. Takip talebi hukukî himaye talep eden tarafça yapılan bir işlem olup icra takip işlemlerinin birincil unsuru olan cebri icra organları tarafından yapılma unsuru takip talebi bakımından mevcut değildir. İcra müdürlüğünün re'sen borçluya karşı alacaklı adına takip başlatması söz konusu olamaz. Takibi başlatabilecek olan yalnızca alacaklıdır. Yine takip talebi doğrudan borçluya yönelik bir işlem olmayıp, icra müdürlüğünün borçluya karşı doğrudan bir işlem yapmasına (ödeme emri tebliğ edilmesine) yönelik bir amaç taşımaktadır. Bu dolaylı etkisi nedeniyle de icra takip işlemlerinin doğrudan borçluya yönelik olması şartını taşıdığı kanaatimizce söylenememektedir. Takip talebinin içeriği ve ne şekilde sunulacağı İcra ve İflas Kanunu'nda açıkça düzenlenmiştir. Bu nedenle taraf takip işlemlerinin şekillerinin icra hukukunda düzenlenmesi kriterini de sağlamaktadır.

Cebri icra sürecini başlatan takip talebi bir icra takip işlemi değil de taraf takip işlemi olduğundan tatil ve talik günlerinde de takip talebinde bulunulabilir.²⁷ Tatil ve talik dönemlerinde takip talebini alan icra dairesi, bu talebin gerektirdiği işlemleri (ödeme emri düzenlenmesi ve tebliğ gibi) tatil ve talik hali son bulduktan sonra yerine getirecektir.²⁸ Taraf takip işlemi olan takip talebi bir idarî işlem olarak da kabul edilemeyecek ve idarî işlemlere ilişkin esaslar ve ilkeler takip talebi bakımından uygulanamayacaktır.

2. TAKİP TALEBİNİN İCRA HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELERLE BAĞLANTISI

Medenî yargılama hukukuna ilişkin kanunîlik, adil yargılanma, hukuk güvenliği, ölçülülük, eşitlik vb. ilkeler genel olarak icra hukukunu da şekillendirmektedir. Medenî yargılama sürecine ilişkin temel ilkeler Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda açıkça

---

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre medenî usûl hukuku. (12. Bası), Ankara, s. 178.; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 35.

²⁷Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 15; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 147.

²⁸Kuru, 2013, **a.g.k.**, 148.

düzenlenmiştir. Bu ilkelere örnek olarak; tasarruf ilkesi (HMK m.24), taraflarca getirilme ilkesi (HMK m.25), taleple bağılılık ilkesi (HMK m.26), hukukî dinlenilme hakkı (HMK m.27), usûl ekonomisi ilkesi (HMK m.30) gösterilebilir. Ancak İcra ve İflas Kanunu içeriğinde ilkelere yönelik açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Açık hüküm bulunmamasına rağmen yargılama hukukuna ilişkin ilkelerin yargılama sürecinin bir yönüyle devamı olan cebrî icra sürecinde de dikkate alınması gerektiği kabul edilmelidir. Nitekim cebrî icra gibi kişilerin hakimiyet alanına müdahale içeren bir alanda temel hak ve hürriyetlere de istemsiz olarak temas edilmektedir.²⁹ Bu ilkelere uyulmaması taraflar açısından ciddi hak ihlallerinin gündeme gelmesine sebebiyet verebilecektir.

Yargılama hukukuna ilişkin ilkelerin yanı sıra icra hukukunun kendine özgü birtakım ilkeleri de bulunmaktadır. Uygulama ve doktrinde genel olarak kabul gören başlıca ilkeler; kanunîlik ilkesi, alacakların niteliğine göre ayırım yapılması, paraya çevirme ilkesi, cebrî icra yollarının sınırlı ve belirli olması, cebrî icra tedbirlerinin sınırlı ve belirli olması, şekle sıkı bağılılık, alacaklar ve alacaklılar arası derecelendirme yapılmasıdır. İcra hukukuna hâkim ilkeler başlı başına bir araştırmanın konusunu oluşturabilecek kapsamda olup, bu çalışmada yalnızca takip talebi ile doğrudan bağlantılı ve takip talebine ilişkin düzenlemelere yön veren ilkeler üzerinde durulmuştur.

2.1. Takip Talebi ve Tasarruf İlkesi

Anayasal güvencesi bulunan hak arama özgürlüğü bağlamında irade serbestisi esasına dayalı tasarruf ilkesi, genel anlamda davanın başlangıcından sonuçlandırılmasına kadar geçen süreçte ve dava konusu üzerinde tarafların serbestçe tasarruf edebilmesini ifade etmektedir.³⁰ Özel hukukun hak sahibine tanıdığı tasarruf yetkisi uyuşmazlıktan önce başlayıp uyuşmazlığın yargı organına götürüldüğü ve onun önünde görüldüğü süreç boyunca da devam etmektedir. Bu kapsamda davacı, dava açma, davayı geri alma ve feragat vasıtasıyla, davalı da kabul ile dava konusu üzerinde tasarruf yetkilerini kullanabilecektir.³¹

²⁹M. Özkes (2009). *İcra hukukunda temel haklar ve ilkeler*. Ankara, s. 1.

³⁰Y. Alangoya (1979). *Medenî usûl hukukunda vakıaların ve delillerin toplanmasına ilişkin ilkeler*. İstanbul, s. 2.; N. Meriç (2011). *Medenî yargılama hukukunda tasarruf ilkesi*. Ankara, s. 53-54.; A.C. İyikli (2013). Hukuk yargılamasında dava sebebi üzerine bir inceleme. *TBB D.* S. 106. Ankara, s. 164, www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

³¹M.A. Tutumlu (2009). *Medenî usûl hukuku sorunları*. Ankara, s. 155.; Meriç, 2011, **a.g.k.**, 75; M.K. Yıldırım (2012). *İlkeler ışığı altında medenî yargılama hukuku*. B. 7. İstanbul, s. 21.

Yargılama faaliyetlerinde olduğu gibi yargılamanın devamı olarak görülen icra takiplerinde de irade serbestisi somut olarak tasarruf ilkesi ve taraflarca getirilme ilkesi ile kendisini gösterir. İcra takibinde tasarruf ilkesi, takibin konusunun takip talebinde bulunan tarafça belirlenmesini, takibin taraf talepleri ile şekillenmesini ve taraf iradelerinin takibi etkilemesini ifade etmektedir.³² İcra mercileri bir icra takibini alacaklının talebi olmaksızın kendiliğinden başlatamaz. Bir takip dosyası ancak alacaklı tarafça sunulacak bir takip talebi ile ikâme edilebilir ve takip dosyasının konusunu yalnızca talep sahibi olan alacaklı belirleyebilir. Alacaklının talebi ile başlayan icra takibinden yine alacaklının tasarrufu ile vazgeçilebilir veya takip alacaklı tarafından zamanaşımına uğramayacak şekilde geciktirilebilir.³³ Kanunî dayanağını Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.26'dan alan tasarruf ilkesi icra takip sürecinde yapılacak haciz, kıymet takdiri, satış vs. tüm işlemlerin alacaklının talebi ile gerçekleştirilebileceğini, alacaklının talebini aşacak şekilde işlem yapılamayacağını ifade etmektedir. Mahkeme kararı ile tespit edilen bir hak dahi ancak hak sahibi alacaklının tasarrufu ile cebrî icraya konu edilebilir.³⁴ Yine alacaklının isterse alacağının tamamını isterse de bir kısmını takip talebine konu edebilmesi, takibin türünü ve konusu seçme yetkisi de tasarruf ilkesinin bir sonucudur.³⁵ Ancak alacaklının takip türünü seçme hakkı da sınırsız değildir. Nitekim cebrî icra sürecinde başvurulabilecek takip yolları sınırlı sayıda olup, kapsamı ve izlenecek yol kanunla belirlidir. Bu sınırların dışına çıkılarak bir talepte bulunulması mümkün değildir. Ancak alacaklının birden fazla takip yoluna başvurulabilme hakkına sahip olması ihtimalinde başvuracağı takip yolunu seçme hakkı mevcuttur.³⁶ Bu seçim serbestisinin istisnası İcra ve İflas Kanunu m.45 hükmünde düzenlenen, rehinle temin edilen alacaklar bakımından geçerli olan ve ileriki bölümlerde izah edilen “önce rehne müracaat” kuralıdır.³⁷

³²Pekcantez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 81; M.K. Yıldırım (2016). Medenî yargılama hukukunda hâkimin rolü. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22/3, Aralık. s. 3031, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

³³Umar, 1973, **a.g.k.**, 3; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 4; Ö. Ulukapı (2015). *İcra ve iflâs hukuku*. (1. Baskı), Konya, s. 11.

³⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 14; Meriç, 2011, **a.g.k.**, 55; Pekcantez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 81.

³⁵Özekes, 2009, **a.g.k.**, 72; Meriç, 2011, **a.g.k.**, 75; Pekcantez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 11.

³⁶Özekes, 2009, **a.g.k.**, 98-99; Pekcantez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 4.

³⁷Bkz. Aşağıda I. Bölüm “4.3. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibin Konusu”.

Tasarruf ilkesinin tersini ifade eden re'sen hareket ilkesinin icra takiplerinde uygulama alanı oldukça sınırlıdır. Re'sen hareket edilebilecek durumlar daha çok tamamlama haczi gibi takip sürecinde baş gösteren sorunları tarafların talebi olmaksızın çözüme kavuşturmaya yönelik işlemlerde gözlemlenebilmektedir.³⁸ Ayrıca icra hukukunda geçerli olan şekle sıkı bağlılık ilkesi, irade özerliğini sınırlamakta ve özerkliğin mutlak kabul edilmemesi neticesini beraberinde getirmektedir. Diğer bir ifadeyle tarafların sahip olduğu tasarruf yetkileri sınırsız değildir. Bu yetki tarafların süreç içerisinde her şeyi diledikleri gibi yapabilecekleri anlamına gelmemektedir. İcra hukukunun şekle sıkı bağlılık, paraya çevirme gibi keline özgü ilkeleri tasarruf yetkisini sınırlamaktadır.³⁹

2.2. Takip Talebi ve Taraflarca Getirilme İlkesi

Kanunî dayanağını Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.25'ten alan taraflarca getirilme ilkesi; yargılama hukukunda irade özerliği esasını ortaya koymakta, maddi hukuk ile şekli hukuk arasında uyumu sağlamakta ve tasarruf ilkesinin doğal bir tamamlayıcısı niteliğinde olmaktadır.⁴⁰ Yargılama faaliyeti yönünden dava malzemesinin taraflarca getirilmesini ifade eden bu ilke cebrî icra faaliyetinde de sınırlı olarak uygulama alanı bulur.⁴¹ Alacaklı taleplerini, bunların dayanaklarını ve delillerini hazırlamak durumundadır.⁴² Bu kapsamda icra takibini başlatma düşüncesinde olan alacaklı, takip talebinde bahsi geçen ve talebinin dayanağını oluşturan belge, senet vs. tüm delillerini sunmakla mükelleftir. Nitekim İcra ve İflas Kanunu m.58/3 hükmüne göre talep edilen alacak bir senede dayanıyorsa bu senedin bilgilerinin takip talebinde gösterilmesi ve onaylı örneğinin takip talebine eklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda takip talebi, borçludan alacaklı olduğuna dair ileri sürülen bir iddia, ekinde sunulan belgeler de delil mahiyetindedir.⁴³ İcra ve İflas Kanunu m.167/2 hükmündeki açık düzenleme gereği kambiyo takiplerinde kambiyo senedinin aslının ve borçlu sayısından bir fazla onaylı

³⁸Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 55; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 12.

³⁹Özekes, 2009, **a.g.k.**, 74; P. Çiftçi (2010). *İcra hukukunda menfaat dengesi*. Ankara, s. 131, 132.; N. Meriç (2014). İcra ve İflâs Kanunu'nda düzenlenen süreler ve irade özerliği ilkesi kapsamında İcra ve İflâs Kanunu madde 20. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16/0, Temmuz, s. 2706, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

⁴⁰M. Atalı (2009). Medenî usûl hukukunda hâkimin vakıalar hakkında dava dışında edindiği (şahsi) bilgisini kullanması. *Haluk Konuralp Anısına Armağan*. Ankara, s.146.; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 343; Meriç, 2011, **a.g.k.**, 53.

⁴¹Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 82; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 300; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 4.

⁴²Özekes, 2009, **a.g.k.**, 77; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 336.

⁴³Özekes, 2009, **a.g.k.**, 77; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 12.

örneğinin takip talebine ek olarak icra takip mercine sunulması gerekir. Aynı şekilde borçlunun da takibin gidişatını etkileyecek iddia ve taleplerinin dayanaklarını sunması beklenir.⁴⁴

Taraflarca getirilme ilkesi yalnızca delillerin değil taraflar arasındaki borç ilişkisi ve vakıaların ortaya konulması ve ayrıca alacak miktarının belirlenmesi bakımından da uygulama alanı bulacaktır. Nitekim alacağın bir senede dayanmıyor olması ihtimalinde alacağın sebebi de alacaklı tarafından belirtilecek (İİK m.58/2/4), alacak miktarı da takip talebinde açıkça yer alacaktır. (İİK m.58/2/3) Bu sayede takibin sınırları alacaklı tarafından belirlenmiş olacaktır. Alacaklı tarafından çizilmeyen bu sınırın icra müdürlüğü tarafından çizilmesi, borcun sebebinin yahut alacağına ilişkin bilgilerin icra müdürlüğü tarafından re'sen belirlenmesi mümkün değildir.

İcra takibi sürecinde taraflarca getirilme ilkesinin tersi olan re'sen araştırma ilkesinin yansımalarının da görülebilmesi mümkündür. Nitekim takip talebini alan icra müdürünün talebin yasal koşulları taşıyıp taşımadığını araştırması, taraf ehliyetini araştırması, haczi talep edilen malların haczinin mümkün olup olmadığının araştırılması gibi hususlar icra müdürlüğünün re'sen araştırma yükümlülüğü içerisinde kabul edilmektedir.⁴⁵ Bu kapsamda icra memuru gerektiği durumlarda tarafları bilgi vermeye davet edebilecektir. (İİK m.102, m.103, m.85/2)

2.3. Takip Talebi ve Şekle Sıkı Bağlılık İlkesi

Şekle bağlılık ilkesi cebrî icra hukuku bakımından en temel ilkelerden biri olarak kabul edilmektedir.⁴⁶ Nitekim sürecin objektif olarak yürütülebilmesinin hukukî garantisi kanun tarafından belirlenen şekil şartlarına uygun hareket edilmesi suretiyle sağlanabilir.⁴⁷ Taşıdığı kamusal nitelik sebebiyle takibin başlatılmasından tamamlanmasına kadar tüm süreç sıkı şekil şartlarına tâbi tutulmuş ve bu şekil şartlarını taşımayan işlemler kabul edilmeme yahut iptal edilme neticesine tâbi kılınmıştır. Bu sıkı şekle bağlılık durumu gerek alacaklı gerekse de borçlu yönünden belirlilik ve kesinlik sağlamaktadır.⁴⁸ Şekil şartlarının varlığı icra takibi sürecinin tıkanmasına da engel olur.⁴⁹

⁴⁴Yıldırım, 2016, **a.g.k.**, 3034.

⁴⁵Özekes, 2009, **a.g.k.**, 78.

⁴⁶Özekes, 2009, **a.g.k.**, 101; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 92.

⁴⁷S.S. Onar (1968). *İcra hukukunda temel bilgiler*. İstanbul, s. 9.; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 83; Meriç, 2014, **a.g.k.**, 2701.

⁴⁸Özekes, 2009, **a.g.k.**, 89 vd.

⁴⁹Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 5.

Süreç içerisinde ilgililerin nelerle karşılaşacaklarını ve takibin hangi işlemlere tâbi olacağını bilmesi açısından bu ilke önem taşımaktadır.⁵⁰

Takip talebi de bu sıkı şekle bağlılık ilkesinin geçerli olduğu işlemlerden biri olup, seçilen takip yoluna göre takip talebinin hangi unsurları taşıması gerektiği ilgili hükümlerle belirlenmiştir. Bu şekli unsurlarda eksiklik bulunması ve verilen süre içerisinde de tamamlanması hali takibin iptalini gündeme getirebilecektir. Nitekim icra takipleri için belirlenen prosedür icra takibinin en karakteristik özelliği olup, takip talebi için belirlenen şekil şartlarına uyulması takibin sıhhatli bir şekilde ilerleyebilmesinin öncelikli şartıdır.⁵¹

İcra takip sürecinde şekle bağlı işlemlerin daha kolay ve hızlı yapılabilmesi adına 11.04.2005 tarih ve 25783 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan İcra ve İflâs Kanunu Yönetmeliği’nin⁵² ekinde örnek olarak birçok şablona yer verilmiştir.⁵³ Takip talebi de “*Örnek No:1*” olarak yer verilen bu şablonlardan biridir. Uygulamada bu şablonlar kullanılmakla birlikte bu yönde bir zorunluluk bulunmamaktadır. Ancak yönetmelikte belirtilenler dışında yeni ya da karma formlar oluşturulması mümkün değildir.⁵⁴

Şekle sıkı bağlılık ilkesi kapsamında değerlendirilebilecek yazılılık-sözlülük ilkesi de icra takip sürecinde önemli bir yere sahiptir. Çoğunlukla yazılılık ilkesi geçerli olmakla birlikte, takip talebi dahil birçok işlemin tutanağa geçilmek suretiyle sözlü olarak da yapılabileceği düzenlenmiştir.⁵⁵ İcra işlemleri, işlemin niteliğine göre yazılı veya sözlü bir şekilde gerçekleştirilebilecektir.⁵⁶ Genel olarak yazılılık ilkesi geçerli olmakla birlikte, birçok durumda sözlü taleplerin tutanağa geçirilmesi yoluyla da talep, itiraz ya da beyanda bulunulması mümkündür. İcra ve İflâs Kanunu m.58/1 uyarınca takip talebi de sözlü, yazılı ya da Ulusal Yargı Ağı Projesi sistemi üzerinden elektronik olarak icra dairesine sunulabilecektir.

2.4. Takip Talebi ve Takip Ekonomisi İlkesi

Bir icra takibinin mümkün olduğunca hızlı, basit ve masrafsız şekilde sonuçlandırılmasına yönelik amaç takip ekonomisi ilkesi olarak kendisi göstermektedir.⁵⁷

⁵⁰Özekes, 2009, **a.g.k.**, 101; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 93.

⁵¹Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 14; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 163.

⁵²RG., T. 11.04.2005, S. 25783. www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵³Özekes, 2009, **a.g.k.**, 102; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 13.

⁵⁴Özekes, 2009, **a.g.k.**, 104.

⁵⁵Özekes, 2009, **a.g.k.**, 87.

⁵⁶Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, s. 77.

⁵⁷Özekes, 2009, **a.g.k.**, 82; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 70.

Takip ekonomisi ilkesi, yargılama hukukuna hakim olan usûl ekonomisi ilkesinin devamı niteliğindedir.⁵⁸ İcra ve İflas Kanunu hükümlerinde sıklıkla yer verilen “derhal”, “geciktirilmeksizin”, “kısa sürede” vb. ibareler bu ilkenin bir yansımasıdır.⁵⁹ Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulunun 24.05.1974 tarihli 1974/5 E., 1974/7 K. sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı’nda “...icra işlemlerinin devletin de ilgili olduğu iktisadî düzen bakımından haklı bir nizam, çabukluk ve emniyet içinde cereyan etmesini temin amacına dayandığı...” ifadelerine yer verilmiştir.⁶⁰ Takip ekonomisi ilkesine aykırı davranışlar, hak arama hürriyetine engel teşkil edeceği gibi, borçluya yükletilecek maliyeti de artıracaktır.⁶¹

Takip talebi bakımından değerlendirildiğinde ise takip talebinde yer alması gereken unsurların bir kısmı bu ilkenin işlemlerini, takibin kısa süre ve basit yollarla tamamlanmasını hedeflemektedir. Diğer bir ifadeyle bu ilke ile verimlilik, etkinlik ve kalite hedeflenmektedir.⁶² Örneğin takip talebinde alacaklının veya vekilinin banka hesap bilgilerine yer verilmesi, borçlu tarafından icra vizesine ödenen paranın gecikmeksizin alacaklıya aktarılmasını amaçlamaktadır. Yine borçlunun kimlik numarasına yer verilmesi kimlik karışıklıklarını engellenmesi ve adres kayıt sistemindeki adresin tespiti ile tebligatların hızlı bir şekilde yapılabilmesi düşüncesinin sonucudur. Takip talebinin elektronik ortamda sunulması imkânı da takip ekonomisi ilkesi göz önünde alınarak getirilen değişikliklerden biridir.

06.12.2018 gün ve 7155 sayılı “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına ilişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun”⁶³ ile tüketicilerin taraf olduğu abonelik sözleşmeleri yönünden özel düzenlemeler yürürlüğe girmiş ve genel haciz yolu ile takipten farklı birtakım hükümler getirilmiştir. Kanun gerekçesinde de açıkça belirtildiği üzere, abonelik sözleşmelerinden doğan para alacaklarına yönelik takiplerin icra dairelerindeki mevcut dosyaların büyük bir kısmını oluşturması ve ciddi

---

⁵⁸E. Yılmaz (2008). Usûl ekonomisi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57 (1), s. 243 vd., www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 04.01.2022).; Özkes, 2009, **a.g.k.**, 82; C. Rüzgaresen (2013). *Medenî muhakeme hukukunda usûl ekonomisi ilkesi*. Ankara: Yetkin, s. 38 vd.; H. Pekcanitez, O. Atalay ve M. Özkes (2013). *Medenî usûl hukuku ders kitabı*, Ankara: Yetkin, s. 229.

⁵⁹Umar, 1973, **a.g.k.**, 40,41; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 84.

⁶⁰RG., T. 27.06.1974, S. 14928; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 4; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 84-85.

⁶¹Özkes, 2009, **a.g.k.**, 82; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 84.

⁶²Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 13.

⁶³RG., T. 19.12.2018, S. 30630, www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

bir iş yükü yaratması nedeniyle daha hızlı ve daha masrafsız yürütülmesi amaçlanmıştır.⁶⁴ Bu düzenleme de takip ekonomisi ilkesinin en somut görünülerinden birine emsal teşkil etmektedir. Nitekim bu takip sisteminde Merkezî Takip Sistemi üzerinden elektronik olarak takip talebinin oluşturulması ve takibin başlatılması zorunlu olup, bu durum amaçlandığı üzere hem zaman hem de masraf bakımından süreci oldukça kolaylaştırmakta, icra dairesinin iş yükünü de azaltarak sistem üzerinden kolaylıkla dosyanın takibine olanak sağlamaktadır. Merkezî Takip Sistemi aracılığı ile yürütülen takip sonucunda borçlunun ödemek mecburiyetinde kalacağı para, genel haciz yoluyla takibe kıyasla daha az olabilecektir. Nitekim haciz aşamasına geçilmeden Merkezî Takip Sistemi aracılığıyla sonuçlanan icra takipleri için ayrıca icra başvurma harcı ile tahsil harcı alınmayacaktır. (7155 sayılı Kanun m.29/A)⁶⁵ Olumlu yönleri bulunmakla birlikte bu takip sistemi birtakım yönleri ile de öğretilere haklı eleştirilere konu edilmiştir. Örneğin bu takip yoluna başvuru hakkının yalnızca mal veya hizmet sağlayan tarafa tanınması, tüketicinin bu takip yoluna başvuramaması eşitlik ilkesine aykırı görülmüştür.⁶⁶

2.5. Takip Talebi ve Hak Arama Hürriyeti

Anayasa ile güvence altına alınan hukuk devleti ilkesinin bir gereği olarak, hak ve alacaklarını elde etmek isteyen kişiler yargı mercilerine ve devamında cebrî icra organlarına ulaşma imkânına sahip olmalıdır. Hak sahiplerine yönelik hukukî korumanın sağlanabilmesi açısından bu durum önem taşımaktadır. Anayasa'nın 36. maddesinde, herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Madde hükmü her ne kadar yalnızca yargı mercilerinden söz etmişse de, etkili bir hukukî korumadan söz edilebilmesi için cebrî icra organlarının da bu kapsamda

⁶⁴R. Arslan, E. Yılmaz, S. Taşpınar Ayyavaz ve E. Hanağası (2020). *İcra ve iflâs hukuku*. (6. Baskı), Ankara, s. 376.

⁶⁵M. Özkes (2018). Abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacaklarına ilişkin yeni takip yolu (7155 sayılı Kanun'un düzenlenmesi). *İzmir Barosu Dergisi*. Eylül, s. 226, www.izmirbarosu.org.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).; V. Özçelik (2019). Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun'a göre icra takibi. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 7. Sayı 14, Aralık, s. 377, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 04.01.2022).

⁶⁶Bu konuda ayrıntılı açıklama ve eleştiriler için bkz. Özkes, 2018, **a.g.k.**, 225-256; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 3.

değerlendirilmesi gerekmektedir.⁶⁷ Aksi durum hukukî korumanın yalnızca kağıt üzerinde kalmasına neden olacaktır.⁶⁸

Takip talebi, hak arama hürriyetinin icra hukuku alanında kullanılmasını sağlayan başlıca işlemdir. Hak sahibinin cebri icra organlarına ulaşmasını ve takip sürecini başlatmasını, dolayısı ile hakkını aramasını sağlamaktadır. Takip talebinin içeriğine ilişkin kurallar da etkili hukukî korumanın sağlanması amacıyla birlikte değerlendirilmelidir. İcra takip sürecine ilişkin kuralların belirsizlik içermesi hukuk devleti ilkesine uygun düşmemektedir. Takip talebinin unsurlarına ilişkin eksiklik ve hatalar değerlendirilirken katı bir yaklaşımda bulunulması alacaklının hak arama hürriyetini sınırlandıracak, tam tersi bir yaklaşım ise borçlunun keyfî icra takipleri ile muhatap olmasına sebebiyet verebilecektir. Bu nedenle hak arama hürriyetinin icra hukuku bakımından yorumlanması konusunda hassas davranılması gerekmektedir.⁶⁹

Takip talebinde bulunulması aşamasından takibin sonuçlanmasına kadar geçen sürede alacaklının ödemesi gereken harç ve masraflar da hem hak arama hürriyeti hem de takip ekonomisi bakımından önem taşımaktadır. Bu giderlerin makûl düzeyde tutulması ve bu giderleri karşılama imkânı olmayan kişiler için adlî yardımdan faydalanma hakkının tanınması gibi hususlar takip ekonomisi ilkesinin hak arama hürriyeti ile birlikte değerlendirilmesine örnek teşkil etmektedir.⁷⁰

3. TAKİP TALEBİNDE YER ALAN TARAFLARIN EHLİYETİ, SIFATI VE TARAFLAR ARASINDAKİ TAKİP ARKADAŞLIĞI

3.1. Genel Olarak

Bir icra takibinde alacaklı ve borçlu olmak üzere iki taraf söz konusudur.⁷¹ Aktif tarafta “alacaklı”, pasif tarafta ise “borçlu” bulunmaktadır.⁷² Ancak takibin türüne göre takibin konusu ile ilgisi bulunan üçüncü şahısların da icra takibinde yer alması, üçüncü şahısların menfaatlerinin de icra takibinden etkilenmesi söz konusu olabilir.⁷³ Örneğin borçlu olmamakla birlikte borcu teminen rehin veren kişiler rehlin paraya çevrilmesi yolu

⁶⁷Umar, 1973, **a.g.k.**, 249; B. Tanör ve N. Yüzbaşıoğlu (2006). *Türk Anayasa hukuku*. (8. Bası), İstanbul, s. 147-148.; Özekes, 2009, **a.g.k.**, 125.

⁶⁸M. Özekes (1999). *İcra iflâs hukukunda ihtiyati haciz*. Ankara, s.34.; M. Akkan (2007). Medenî usûl hukukunda etkin hukukî korum. *Medenî Usûl ve İcra – İflâs Hukuku Dergisi*. 2007/1, s.29 vd. s.63.

⁶⁹Özekes, 2009, **a.g.k.**, 128

⁷⁰M. Köksoy (2016). “Hukukî güvenlik ilkesi açısından takip ekonomisi”. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 53-85, s. 64-65, www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

⁷¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 61; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 43.

⁷²T. Muşul (2013). *İcra ve iflâs hukuku*. C.I. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 6. Baskı), Ankara, s. 129.

⁷³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 61; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 13.

ile takiplerde yer almak zorundadır. Bu durum aynı zamanda takip arkadaşlığının da bir örneğidir. İcra takibi sürecinde borçlunun üçüncü kişiler nezdindeki mal ve alacaklarının haczi durumunda da üçüncü kişilerin icra dosyasına eklenmesi söz konusu olabilir.⁷⁴ Ancak bu haller üçüncü kişilerin takibin taraflarından biri olması neticesini doğurmamaktadır.⁷⁵ Bu nedenle bir icra takibine kimlerin taraf olabileceği (taraf ehliyeti), kimlerin icra takibini yürütebileceği (takip ehliyeti), bir takip dosyasında taraf olarak gösterilen kişinin maddi hukuk bakımından gerçekten takip ile ilgisi olup olmadığı (sıfat), icra takiplerinde de takip arkadaşlığının mümkün olup olmadığı gibi hususlar önem taşımaktadır.⁷⁶ Nitekim taraf ehliyeti, takip ehliyeti ve icra takip yetkisi takip şartı niteliğindedir.⁷⁷

Taraf ehliyeti, takip ehliyeti, sıfat ve takip arkadaşlığı gibi kavramlar takip talebi bakımından da büyük bir önem arz etmektedir. Nitekim bu kavramların ne ifade ettiğinin bilinmesi, takip talebinin oluşturulması aşamasında alacaklı veya borçlunun belirlenmesi ve bunlara ilişkin bilgilerin doldurulması, maddi hukuk bakımından alacaklı veya borçlu olmanın takip talebinde yer almak için zorunlu olup olmadığı, alacaklı veya borçlu tarafta birden fazla kişi bulunması ihtimalinde takip talebinin ne şekilde düzenlenebileceği gibi hususlar bakımından şarttır. Aksi durum takip talebinin hatalı veya eksik oluşturulmasına sebebiyet verebilecek, bu durum da takibin iptaline zemin hazırlayacaktır.

3.2. Taraf Ehliyeti

İcra takibinde taraf ehliyeti kavramı, maddi hukuktaki hak ehliyeti kavramı ile örtüşmektedir. Taraf ehliyetinin tespiti Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre yapılmaktadır.⁷⁸ Hak ehliyetine sahip olan şahısların icra takibinde alacaklı veya borçlu taraf olabileceği kabul edilmektedir.⁷⁹ Gerek gerçek kişilerin gerekse de tüzel kişilerin icra takibine taraf olabileceği noktasında tereddüt bulunmamaktadır. Tüzel kişiliği

⁷⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 61; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 129; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 25.

⁷⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 61; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 46; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 129; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 75; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 3. kişilerin istisnaen de olsa, takip dosyasında taraf olarak yer alabileceğini ifade etmektedir. Örnek olarak; mal ortaklığı rejiminde borçlunun eşi (TMK m. 268/3) ve borçlu için malını rehnedi veya rehnedilmiş bir malı iktisap eden 3. kişi bu duruma örnek gösterilmektedir. (Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 13).

⁷⁶Kuru, 2013, **a.g.k.**, 155.

⁷⁷Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 118.

⁷⁸S. Kale (2010). *Medenî yargulamada taraf ehliyeti*. (1. Baskı), İstanbul: On İki Levha Yayınları, s.13.

⁷⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 61; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 130; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 13; M. Atalı, İ. Ermenek ve E. Erdoğan (2019). *İcra ve iflâs hukuku*. (2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, s. 84.; Pekanttez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 43.

olmayan toplulukların ise taraf ehliyeti bulunmamaktadır.⁸⁰ Bu nedenle adi ortaklıklar, miras ortaklıkları, kat malikleri kurulu vb. tüzel kişiliği olmayan oluşumlar ancak tüm ortaklar veya üyeleri yahut yetkili temsilcileri aracılığı ile icra takibinde taraf olabilirler.⁸¹ Ancak Kat Mülkiyeti Kanunu hükümleri uyarınca kat maliklerinin istisnaî olarak tek başına yapabilecekleri işlemler de mevcuttur. Örneğin yöneticinin gider ve avans payını ödemeyen kat malikleri aleyhine icra takibi başlatılabilmesi bu duruma verilebilecek örneklerden biridir.⁸²

Ölümlü hak ehliyeti sona erdiğinden ölü kişi aleyhine dava açılmayacağı gibi icra takibi de başlatılamaz. Ölü kişi hakkında takip başlatılması halinde bunun mirasçılara yönlendirilmesi ya da miras ortaklığına yeni takip yapılması mümkün görülmemektedir.⁸³ *Üstündağ* ise miras bırakanın ölümünden sonra terekeye karşı yeni takip yapılabileceği görüşündedir.⁸⁴ Tereke ölenin geriye bıraktığı malvarlığı olduğundan tüzel kişiliği bulunmamaktadır.⁸⁵

Taraf ehliyeti (hak ehliyeti) icra müdürlüğü tarafından re'sen dikkate alınması gereken bir husustur. Bu nedenle taraf ehliyeti bulunmayan kişi tarafından takip talebinde bulunulması ya da taraf ehliyeti bulunmayan kişi aleyhine takip talebinde bulunulmuş olması halinde icra müdürlüğü tarafından talebin reddine karar verilmesi gerekmektedir. Benzer şekilde takibin başlatılmasından sonra vefat eden kişinin hak ehliyeti (taraf ehliyeti) sona ereceğinden takibin devamı mümkün olmayıp, alacaklı ya da borçlu tarafın vefatına göre farklı hukukî çareler gündeme gelecektir. Taraf ehliyeti olmamasına rağmen icra işlemlerine devam edilmesi halinde ilgilisi tarafından süresiz şikâyet (İİK m.16) yoluna başvurulması ve takibin iptalinin talep edilmesi mümkündür.⁸⁶

Yargıtay bazı kararlarında⁸⁷ her ne kadar taraf ehliyetinin kamu düzenine ilişkin olduğunu belirtse de buna aykırı bir şekilde başlatılan takiplerde süresiz şikâyet nedeninin

---

⁸⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 131; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 75; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 43.

⁸¹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114.; Y. 12. HD. 17.06.2003 T., 11828/14422, www.lexpera.com (Erişim tarihi: 01.05.2022) “*Âdi ortaklığın tüzel kişiliği olmadığından, aktif ve pasif dava ehliyeti yoktur. Bu nedendenir ki takibin veya davanın bütün ortaklara açılması zorunludur.*”; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 131.

⁸²Kuru, 2013, **a.g.k.**, 156.

⁸³Y. 12. HD. 30.01.1990 T., 1990/510 E., 1990/411 K. www.lexpera.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 130; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 162.

⁸⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 86.

⁸⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 131.

⁸⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 65; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 131; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 20; H. Pekcanitez ve C. Simil (2017). *İcra-ıflâs hukukunda şikâyet*. (2. Baskı), İstanbul: Vedat Yayınları, s.164; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 86; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 43; Y. 12. HD. 27.06.2011 T., 2010/31292 E., 2011/13314 K. www.lexpera.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁸⁷Y. 12. HD. 6.2.2018 T., 2016/27433 E., 2018/802 K. “*...Adi ortaklığın aktif ve pasif dava ehliyeti bulunmadığından, takibin veya davanın bütün ortaklar aleyhinde açılması zorunludur. Taraf ehliyeti kamu*

bir hakkın yerine getirilmemesi olduğunu ifade etmektedir.⁸⁸ Buna karşın bazı kararlarında⁸⁹ ve doktrinde⁹⁰ bu durum kamu düzenine aykırılık nedeniyle süresiz şikâyet olarak kabul edilmektedir. Taraf ehliyetinin bir takip şartı olduğu ve buna ilişkin düzenlemelerin emredici nitelikte olduğu dikkate alındığında, taraf ehliyeti şartına aykırı yapılacak işlemlerin herhangi bir hüküm ve sonuç doğurmaması gerekmektedir. Taraf ehliyeti bulunmayan kişiye karşı başlatılacak takip doğrudan kamunun menfaati ile ilgilidir. Bu nedenle kanaatimizce de bu durum bir hakkın yerine getirilmemesinden ziyade, kamu düzenine ilişkin süresiz şikâyet sebebidir.

Yabancı kişiler yönünden taraf ehliyeti kişinin tâbi olduğu hukuka göre belirlenir. Yabancı kişinin kendi hukukuna göre hak ehliyetine sahip olması halinde icra ve iflâs hukuku yönünden de taraf ehliyetine sahip olduğu kabul edilir.⁹¹ Ayrıca İcra ve İflas Kanunu m.42’de yabancı devletlere karşı genel haciz yolu ile takip yapılamayacağı düzenlenmiştir.

3.3. Takip Ehliyeti

Maddi hukuktaki fiil ehliyeti kavramı icra ve iflâs hukukunda takip ehliyeti kavramı ile örtüşmektedir. Diğer bir ifadeyle ancak fiil ehliyetine sahip olan şahıslar icra takip

---

düzeninden olup mahkemece kendiliğinden göz önüne alınmalıdır. Öte yandan, Kanun’un emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında ortaklardan her birinin İİK’nun 16/2. maddesi gereğince süresiz şikâyet hakkı olduğu gibi, bu husus mahkemece de re’sen gözetilmelidir...” www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022), Y. 12. HD. 26.4.2017 T. 2016/23008 E., 2017/6521 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁸⁸Y. 12. HD. 23.01.2012 T., 2011/15307 E., 2012/1184 K. “...Bu durumda adi ortaklığı oluşturan şirketlerden şikâyetçi şirket hakkında ayrı takip yapıldığının kabulü mümkün değildir. Borçlar Kanunu ’nun 520.maddesine göre adi ortaklığın hükmü şahsiyeti bulunmadığından taraf ehliyeti yoktur. Bu nedenle icra takibinde adi ortakların ayrı ayrı gösterilmesi ve ayrı ayrı ödeme emri tebliği gerekmekte olup, taraf ehliyeti olmayan adi ortaklık adına tek bir ödeme emri tebliğe çıkarılarak takip yapılması usûlsüzdür. Yasanın emredici kuralından kaynaklanan ve bir hakkın yerine getirilmemesi ile ilgili bulunan bu husus hakkında adi ortaklardan birisi olup olayda hukukî yararı olan şikâyetçi şirketin İİK’nun 16/2.maddesi gereğince süresiz şikâyet hakkı bulunmaktadır. Dolayısıyla yukarıda belirtildiği şekilde adi ortaklık adına çıkarılan ödeme emrinin geçerliliği yoktur...” www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); aynı yönde bkz., Y. 12. HD. 13.03.2017 T., 2016/12292 E., 2017/3755 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Y. 12. HD. 06.02.2018 T., 2016/27433 E., 2018/802 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁸⁹Y. 12. HD. 26.10.2017 T., 2017/4200 E., 2017/13076 K. “...Somut olayda, borçluların murisi olan ... ’un 14.12.2015 tarihinde vefat ettiği ve vefat eden muris hakkında 17.12.2015 günü takibe başlandığı, borçlunun takip öncesinde vefat ettiğinin anlaşılması ile mahkemece alacaklıya verilen süre neticesinde, 3 aylık süre dolmadan 07.01.2016 tarihinde, mirasçılar hakkında ek takip talebinde bulunulduğu, bu hali ile yapılan talebin İİK’nun 53. maddesine aykırılık teşkil ettiği anlaşılmaktadır. İİK’nun 53. maddesine aykırılık ise, kamu düzeni ile ilgili olduğu gibi İİK’nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikâyete tâbidir...” www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022), benzer yönde bkz. Y 12. HD. 17.01.2017 T., 2016/8471 E., 2017/496 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁹⁰Kuru, 2013, **a.g.k.**, 109; Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.** 165.

⁹¹Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 15.

işlemlerini yürütebilirler.⁹² Kimi durumlarda kişinin taraf ehliyeti ve takip ehliyeti olmasına rağmen, takip işlemi yapma yetkisinin sınırlandırılması söz konusu olabilir. Bu duruma örnek olarak, hakkında iflâs kararı verilen kişinin (müflis) bir kısım işlemleri yapma yetkisinin sınırlandırılması gösterilmektedir.⁹³

İcra takibi sürecindeki işlemler, takibi sürdürme ve fiilen geçerli bir işlemde bulunabilme yetkisi olan, diğer bir ifadeyle icra takip ehliyeti olan kişi tarafından yapılabilir.⁹⁴ Ergin ve temyiz kudretine sahip olan tam ehliyetliler tek başlarına serbest bir şekilde takip talebinde bulunabilirler. Bu nedenle takip ehliyetleri de tamdır.⁹⁵ Bu kişiler takibi bizzat yürütebilecekleri gibi baroya kayıtlı bir avukata vekâlet vermek suretiyle de takibi yürütebilirler.⁹⁶

Tam ehliyetsizlerin, diğer bir ifade ile temyiz kudretini haiz olmayanların medenî hakları kullanma ehliyetleri bulunmadığından takip ehliyetleri de bulunmamaktadır. Gerek alacaklı gerekse de borçlu tarafta yer alsınlar, bu şahıslar adına yalnızca yasal temsilcileri takip işlemlerini yürütebilir. Yasal temsilcinin sonradan vereceği icazetin de hükmü bulunmamaktadır⁹⁷ Yasal temsilci tarafından açılan takiplerde alacaklı sıfatı yine temsil edilen ehliyetsiz kişiye ait olacaktır. Bu nedenle hem alacaklı sıfatı ile ehliyetsiz şahsın, hem de temsilcinin bilgilerinin takip talebinde yer alması gerekmektedir.⁹⁸ Yasal temsilcinin “vasi” olması durumunda, ehliyetsiz kişi adına takip açılabilmesi için vesayet makamının izninin alınması gerekmektedir.⁹⁹ Yasal temsilciler de takibi bizzat

---

⁹²Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 65; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 135; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 77; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 43.

⁹³Umar, 1973, **a.g.k.**, 206; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 43.

⁹⁴Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 15; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 85.

⁹⁵M. Ataay Aytakin (1978). *Şahıslar hukuku, birinci yarım, giriş- hakiki şahıslar*. İstanbul, s.79 vd.; E. Özsunay (1979). *Gerçek kişilerin hukukî durumu*. (4. Baskı), İstanbul, s.48 vd.; A. Zevkliler (1981). *Kişiler hukuku gerçek kişiler*. Ankara, s.91 vd.; A. Arpacı (2000). *Kişiler hukuku (gerçek kişiler)*. (2. Baskı), İstanbul, s.33.; A. Zevkliler, B. Acabey ve E. Gökyayla (2000). *Medenî hukuk (giriş, başlangıç hükümler, kişiler hukuku, aile hukuku)*. (6. Baskı), Ankara, s.283 vd.; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 119; M.K. Oğuzman, Ö. Seliçi ve S. Oktay-Özdemir (2009). *Kişiler hukuku (gerçek ve tüzel kişiler)*. (9 Baskı), İstanbul, s.59.; J.G. Akipek ve T. Akıntürk (2011). *Türk medenî hukuku, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku*. Cilt I. (8. Baskı), İstanbul, s. 305.; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 136; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 77.

⁹⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 136.

⁹⁷Ataay, 1978, **a.g.k.**, 79; Özsunay, 1979, **a.g.k.**, 51; F. Aral (1980). Temyiz kudretinden mahrum şahısların hukukî sorumluluğu. *Batider*, C:X, 8:3, s.746 vd.; Zevkliler, 1981, **a.g.k.**, 165; Arpacı, 2000, **a.g.k.**, s.50; Zevkliler, Acabey ve Gökyayla, 2000, **a.g.k.**, 345 vd.; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 119; Oğuzman, Seliçi ve Oktay Özdemir, 2009, **a.g.k.**, 61; Akipek ve Akıntürk, 2011, **a.g.k.**, 307; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 136; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 77.

⁹⁸Uyar, 2001, **a.g.k.**, 119.

⁹⁹Bkz.: Y. İİD. 10.1.1961 T. 2409/66-108 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Uyar, 2001, **a.g.k.**, 120.

yürütebileceği gibi baroya kayıtlı bir avukata vekâlet vermek suretiyle takibi yürütebilirler.¹⁰⁰

Temyiz kudretine sahip küçükler ile kısıtlılar, diğer bir ifade ile sınırlı ehliyetsizler kanunî istisnalar dışında takip ehliyetine sahip değildir.¹⁰¹ Bu kişiler de ancak yasal temsilcileri (veli, vasi veya kayyım) aracılığı ile takip işlemlerini yürütebilir. Takip talebi de ancak kanunî temsilcileri aracılığı ile verilebilir. Tam ehliyetsizlerden farklı olarak sonradan icazet verilmesi durumunda işlem geçerlilik kazanmış olur.¹⁰² İcazet verilmemesi halinde ise takibin iptali gündeme gelir.¹⁰³

Ayırt etme gücüne sahip küçük veya kısıtlıların bir meslek ya da sanatla uğraşmalarına izin verilmişse o işler ile ilgili tüm olağan işlemler bakımından tam ehliyetli gibi hareket edebilecek ve o işlerden kaynaklı alacaklı veya borçlu olarak takip ehliyetine sahip olacaklardır. Yine tasarruf hakkı kendisine bırakılan mal ve alacaklara ilişkin olarak yapılan takipler bakımından da takip ehliyetine sahiptirler.¹⁰⁴

Yasal danışman atanan kişiler de takip ehliyeti bakımından sınırlı ehliyetsizlerle aynı durumdadır. Tüm işlemler yasal danışmanlar aracılığı yürütülebilir.¹⁰⁵ Kat Mülkiyeti Kanunu uyarınca yöneticinin kat maliklerini temsilen icra takibinde borçlu olarak yer alması mümkün değildir. Bu yönüyle takip ehliyetleri sınırlıdır.¹⁰⁶ Gerek özel hukuk tüzel kişileri gerekse de kamu hukuku tüzel kişileri takip ehliyetine sahiptir. Tüzel kişiler, kanuna ve kuruluş belgelerine göre gerekli organlara sahip olmakla, fiil ehliyetini kazanırlar (TMK m.49) ve yetkili organları vasıtası ile takip işlemlerini yürütürler.¹⁰⁷

Takip ehliyeti de taraf ehliyeti gibi takibin devamı sırasında her zaman icra dairesince re'sen dikkate alınmak zorundadır. Takip ehliyetinin bulunmadığı da süresiz

---

¹⁰⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 136.

¹⁰¹R. Akcan (1999). İcra hukukunda temsil. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1999/1-2, C. 7, s. 38, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 120; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 136-137.

¹⁰²A. Zevkliler (1981). *Kişiler hukuku, gerçek kişiler*. Ankara, s.108 vd.; Akcan, 1999, **a.g.k.**, 38; A. Zevkliler, B. Acabey ve E. Gökyayla (2000). *Medeni hukuk (giriş, başlangıç hükümler, kişiler hukuku, aile hukuku)*. (6. Baskı), Ankara, s.300 vd.; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 120; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 65; M.K. Oğuzman, Ö. Seliçi ve S. Oktay-Özdemir (2009). *Kişiler hukuku (gerçek ve tüzel kişiler)*. (9 Baskı), İstanbul, s.54 vd.; J.G. Akipek ve T. Akıntürk (2011). *Türk medenî hukuku, başlangıç hükümleri, kişiler hukuku*. Cilt I. (8. Baskı), İstanbul s.322 vd.; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 78.

¹⁰³Akcan, 1999, **a.g.k.**, 38; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 121; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 65.

¹⁰⁴Akcan, 1999, **a.g.k.**, 38; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 121; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 137.

¹⁰⁵Uyar, 2001, **a.g.k.**, 122.

¹⁰⁶Y. 12. HD. 09.06.2011 T. 29999/12172; Y. 12. HD. 21.06.1993 T. 2452/11153, www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁰⁷Akcan, 1999, **a.g.k.**, 44; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 123.

şikâyet yolu ile ileri sürülebilecektir. Takip ehliyetinin bulunmadığının mahkemece tespiti takibin iptalini gündeme getirecektir.¹⁰⁸

3.4. Sıfat

İcra takibinde tarafların sıfatları, ehliyetten bağımsız olarak, takip talebine göre belirlenir. Takip talebinde alacaklı olarak yer alan kişi, maddi hukuk bakımından alacaklı olduğunu, borçlu olarak yer verdiği kişinin ise maddi hukuk bakımından bir yükümlülük altında olduğunu iddia etmektedir. Bir takibin başarıya ulaşması için bu iddiaların doğru olması, diğer bir ifadeyle tarafların maddi hukuk ilişkisinde gerçekten alacaklı ve borçlu olması gerekmektedir.¹⁰⁹ Yargıtay kararlarında “husumet” olarak isimlendirilen sıfat kavramı maddi hukuka ilişkin olup, mal veya hak üzerindeki tasarruf yetkisini ifade eder.¹¹⁰ İcra organlarından hukukî himaye talep eden, başka bir ifade ile hakkın teslimini talep eden alacaklı, kendisi aleyhine talepte bulunulan kişi ise, başka bir ifade ile hakkı teslim etmesi istenen kişi borçlu sıfatını haizdir.¹¹¹ Ancak icra takip talebini alan icra memurunun, tarafların gerçekten alacaklı veya borçlu olup olmadığını sorgulama yükümlülüğü bulunmamaktadır. Tarafların alacaklı veya borçlu olup olmadıklarının tespiti ancak kanunun taraflara tanıdığı hukukî imkânların kullanılması neticesinde mümkündür.¹¹² Netice olarak gerçekte borçlu olmayan bir şahıs takip talebinde borçlu olarak gösterilmiş ise, icra memuru borçlu olarak gösterilen şahsa ödeme emri göndermek zorundadır.¹¹³ Bu bakımdan icra hukukunda şekli taraf ilkesi geçerlidir.¹¹⁴ Örneğin alacaklı olduğunu iddia eden şahsın alacağı evvelinde temlik etmiş olması veya vefat eden borçlunun mirasçılarında birinin mirası reddetmiş olması mümkündür.¹¹⁵

Kimi icra takip türlerinde icra memurunun tarafların sıfatını kontrol etmesini gerektiren istisnai durumların varlığı söz konusu olabilir. Bu duruma örnek olarak kambiyo senetlerine özgü icra takibine ilişkin takip talebini alan memurun, talebe eklenen kambiyo senedini incelemesi ve takip talebinde gösterilen tarafların senet metnine göre

---

¹⁰⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, 137.

¹⁰⁹Kuru, 2013, **a.g.k.**, 164.

¹¹⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 138.

¹¹¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 139; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 19; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 4.

¹¹²Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 20; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 79.

¹¹³Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 20.

¹¹⁴Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 45.

¹¹⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 69.

de alacaklı/borçlu sıfatlarının bulunup bulunmadığı kontrol etmesi gerekliliği gösterilmektedir.¹¹⁶

Kural olarak tasarruf yetkisi o mal veya hakkın sahibine aittir. Ancak kimi durumlarda bu yetkinin başka bir kimseye ait olması gündeme gelebilir. Örneğin iflâs süresinde uygulama alanı bulan ve İcra ve İflas Kanunu m.245'te düzenlenen takip yetkisinin iflâs alacaklılarından birine devredilmesi bu hallerden biridir.¹¹⁷ Genel haciz yolu ile takip prosedüründe takip talebinde bulunan kişinin gerçekte alacaklı olmadığı, aleyhine takipte bulunulan kişinin de gerçekte borçlu olmadığı yönelik iddialar şikâyetin değil ancak ödeme emrinin tebliği neticesinde bir itirazın konusu olabilir.¹¹⁸

3.5. Takip Arkadaşlığı

İcra takiplerinde alacaklı veya borçlu tarafta birden fazla kişinin yer alabileceği veya yer alması gerektiği haller gündeme gelebilir.¹¹⁹ Başka bir ifadeyle gerek ihtiyarî gerekse de zorunlu takip arkadaşlığının söz konusu olduğu durumlarla karşılaşılması mümkündür. Hem alacaklı hem de borçlu tarafta gündeme gelebilecek takip arkadaşlığının birçok sebebi olabilmektedir.

Müteselsil borçluluk, müteselsil ya da adi kefalet, kambiyo senesinde ciranta veya avalistin varlığı gibi hallerde borçlu tarafta ihtiyarî takip arkadaşı olarak birden fazla kişinin bulunması mümkündür. Bu durumda alacaklı takip talebini borçtan sorumlu olanların tamamına, bir kısmına yahut yalnızca birine yöneltme hakkını haizdir. Borçlular arasında ihtiyarî takip arkadaşlığı mevcutsa, alacaklı tek bir takip talebi ile her borçluya düşen miktarı açıkça göstermek suretiyle icra takibi başlatabilir. Bu durumda her borçluya ayrı ayrı ödeme emri gönderilir ve takip her borçluya karşı ayrı ayrı yürütülür.¹²⁰ Zorunlu takip arkadaşlığında ise borçluların tamamına aynı takip talebinde yer verilmesi gerekmektedir. Borçlu tarafta zorunlu takip arkadaşlığına örnek olarak rehnin paraya çevrilmesi yolu takipte asıl borçlu ile rehin veren şahısların farklı olma ihtimali verilebilir. Bu ihtimalde takibin hem asıl borçluya hem de rehin veren şahıs ya da şahıslara yöneltilmesi gerekmektedir. Yine kira sözleşmesinde birden fazla kiracı

---

¹¹⁶Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 20.

¹¹⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 139.

¹¹⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, 139.

¹¹⁹Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 46; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 141; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 16; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 80.

¹²⁰Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 110-111; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 142-143; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 47; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 146-147; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 159-161; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 16.

bulunması halinde, kiralayanın, kiracıların tümüne karşı tahliye talebinde bulunması ihtimalinde tahliye talebi yönünden kiracılar arasında zorunlu takip arkadaşlığı söz konusu olacaktır.¹²¹ Yine terekeye karşı devam edilen takiplerde mirası kabul eden mirasçılar terekeyi temsilen zorunlu takip arkadaşı olarak takipte yer almaktadır.¹²²

Borçlunun vefatı halinde mirasçılar miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumlu olduğundan, alacaklının takibi tüm mirasçılara karşı devam ettirme zorunluluğu bulunmamaktadır. Borçlu mirasçılar arasında ihtiyarî takip arkadaşlığı bulunmakta olup, alacaklı mirası kabul eden mirasçıların ister tümüne ister bir kısmına karşı takip yöneltilebilir. Ancak takibin konusu paradan başka bir şey ise mirasçılarının tamamına karşı takip yöneltilmesi gereklidir.¹²³ İflâs yolu ile takipte ise borçlunun ölümü halinde takibe mirasçılara karşı devam edilemez. Mirasçılar iflâsa tâbi şahıslardan olsa bile, iflâs yolu ile takibe devam etmek isteyen alacaklı en baştan takibe girişmek zorundadır.¹²⁴ Ancak alacaklı mirasçılar yerine terekeye karşı takibe devam etmek isterse takip çeşidi ne olursa olsun takibe kaldığı yerden bütünlüğünü koruyan terekeye karşı devam edebilir. Taksim edilmemiş, aile şirketi kurulmamış veya resmî tasfiyeye girmemiş terekenin bütünlüğünü koruduğu kabul edilmektedir. (İİK m.53/2)¹²⁵ İşte bu ihtimalde de mirası kabul eden mirasçılar arasında zorunlu takip arkadaşlığı bulunmaktadır. Ancak bu ihtimalde mirasçılar takibin tarafı olmayıp terekeyi temsilen takipte yer almaktadırlar. Bu nedenle onların şahsi malvarlığına başvurulması mümkün değildir.¹²⁶

Alacaklı tarafta zorunlu takip arkadaşlığına örnek olarak, adi ortaklıkta ortaklık alacağının ortaklar tarafından birlikte takip edilmesi zorunluluğu gösterilebilir.¹²⁷ Başka bir örnek, alacaklının vefatı halinde terekede iştirak halinde hak sahibi olan mirasçılarının tereke adına talepte bulunması durumudur. Tereke adına ileri sürülecek taleplerde mirasçılarının ortak hareket etmesi ya da ortak bir temsilci atamaları gerekir.¹²⁸ Ancak zamanaşımı gibi gecikmesinde sakınca bulunan bir halin varlığı söz konusu ise,

---

¹²¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 71-72; Boran Güneysu, 2012, **a.g.k.**, 46; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 21.

¹²²Muşul, 2013, **a.g.k.**, 142.

¹²³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 134,142; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 14; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 76.

¹²⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, 134.

¹²⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 135.

¹²⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 135,142.

¹²⁷Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 16.

¹²⁸E. Şener (1977). *Miras hukuku*. C:1. s. 753 vd.; B. Köprülü (1985) *Miras hukuku dersleri*. s. 397 vd.; N. Kocayusufpaşaoğlu (1987). *Miras hukuku*. s. 691 vd.; M.K. Oğuzman (1995). *Miras hukuku*. s. 314 vd.; A.N. İnan ve Ş. Ertaş (2000). *Miras hukuku*. s. 467 vd.; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 63, s.70; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 133,141; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 20; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 15; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 76.

mirasçılardan birinin de takip talebinde bulunabileceği, bu durumda diğer mirasçılardan sonrasında takibe muvafakat vermesi gerektiği kabul edilmektedir.¹²⁹ *Kuru*, diğer mirasçılardan takibe muvafakat vermemesi durumunda şikâyet üzerine takibin iptal edileceğini belirtmektedir.¹³⁰ Tereke taksim edilmiş ise her bir mirasçısı kendi payı için diğer mirasçılara ihtiyaç duymaksızın takip yapabilecektir.¹³¹ Alacaklının mirasçılardan biri veya bir kısmının takibi idame ettirmek istememesi ihtimalinde murisin son yerleşim yeri sulh hukuk mahkemesi (TMK m.576, m.589/1) başvuru üzerine tereye temsilci atayacak ve bu kişi terekeyi temsilen takibe devam edebilecektir.¹³² Eğer borçlu vefat eden alacaklının mirasçılardan biri ise birlikte hareket edilmesi gerekmediği, böyle bir durumda her mirasçının kendi miras payı oranında borçlu aleyhine girişebileceği doktrinde ifade edilmiştir.¹³³

Alacaklılar arasında ihtiyarî takip arkadaşılığının de gündeme gelmesi mümkündür. Örnek olarak müteselsil alacaklıların borçluya karşı birlikte takip yapma imkânı verilebilir. Cebrî icraya birlikte başvurmak istemeyen müteselsil alacaklılar ayrı ayrı takip yapmayı da tercih etme hakkına sahiptir.¹³⁴ Uygulamada alacaklıların birlikte takip yapmalarına pek rastlanmamakta, bu seçenek alacaklılar tarafından çok sık tercih edilmemektedir. Bu duruma gerekçe olarak gösterilen Türk Borçlar Kanunu m.169/3 hükmüne göre, alacaklılardan birinin alacağını icra takibiyle talep etmesi durumunda, borçlu sadece o alacaklıya karşı ifade bulunabilecektir. Yine müteselsil alacaklıların borçluya karşı birlikte takip yapmaları, ayrı ayrı takip yapmalarına göre daha ucuz, basit ve çabuk olmayacaktır. Çünkü borçlunun her alacaklıya karşı farklı itirazları olabilecektir. Bu itirazların hepsi ayrı ayrı değerlendirilip sonuca bağlanacağından, birlikte takip yapılması daha masraflı ve karmaşık hale gelecektir.¹³⁵

4. TAKİBİN KONUSU

İcra ve İflas Kanunu'nun sistematüğinde takip türleri sınırlı sayıda düzenlenmiştir. Bu takip türlerini; i) iflâs yolu ile takip, ii) haciz yolu ile takip ve iii) rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip olarak üç ana başlıkta sınıflandırmak mümkündür. Bu çalışmanın

---

¹²⁹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114.

¹³⁰Kuru, 2013, **a.g.k.**, 158.

¹³¹Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 15.

¹³²Muşul, 2013, **a.g.k.**, 133.

¹³³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 63.

¹³⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 70; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 141-142; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 16.

¹³⁵Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**,161; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 16.

konusunu oluşturan haciz yolu takip ve rehlin paraya çevrilmesi yolu takip ise kendi içlerinde ilâmsız ve ilâmlı olarak alt başlıklara ayrılmaktadır. Cebrî icra yoluna başvurmak isteyen alacaklının Kanun'da düzenlenen yollardan farklı bir yola başvurması mümkün değildir. Hangi takip yolunu seçmesi gerektiği ise takibin konusuna göre değişiklik gösterecektir. Bu nedenle takibin konusu takip talebinin düzenlenmesi aşamasında önem arz etmektedir.

4.1. İlâmsız İcrada Takibin Konusu

Alacaklının herhangi bir yargı merci kararına dayanmaksızın diğer bir ifadeyle ilâm yahut ilâm niteliğinde bir belgeye ihtiyaç duymaksızın başlatabileceği takip yolu ilâmsız icra takibi olarak ifade edilmektedir.¹³⁶ İlâmsız icra takibinin konusunu kural olarak para ve teminat alacakları oluşturmaktadır. Para ve teminat alacakları haricindeki alacaklar için ilâmsız icra takibine başvurulamayacaktır. Bu durumun istisnasını kiralanan taşınmazların ilâmsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin düzenlemeler oluşturmaktadır. (İİK m.269-276) Para alacağının bir kamu alacağı olması halinde ise, cebrî icra süreci İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre değil, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanun uyarınca yürütülecektir.¹³⁷ Ancak Devletin, il özel idarelerinin ve belediyelerin özel hukuktan (sözleşme, haksız fiil, sebepsiz zenginleşme) doğan alacakları bakımından da 6183 sayılı Kanun değil İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanacaktır. (İİK m.47, c.2, 6183 s.k. m.1)¹³⁸

Konusu para veya paradan başka bir şey (taşınır veya taşınmaz teslimi, bir işin yapılmasına veya yapılmamasına ilişkin vs.) olan ilâmlar da ilâmsız icranın konusu olamayacaktır. İcra ve İflas Kanunu uygulamasında ilâmsız icranın; i) genel haciz yolu, ii) kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ve iii) kiralanan taşınmazın ilâmsız icra yolu ile tahliyesi olmak üzere üç türü bulunmaktadır. Abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan ilâmsız takipler de özellik arz ettiğinden ayrı bir başlık olarak yer verilmesi mümkündür.

4.1.1. Genel haciz yolu ile takibin konusu

Genel haciz yolu ile takibin konusu para ve teminat alacakları ile sınırlandırılmıştır. Takibin konusunu bir paranın ödenmesi veya bir teminatın verilmesi oluşturmaktadır.

---

¹³⁶Karlı, 2014, **a.g.k.**, 135; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 83; B. Kuru ve B. Aydın (2020). *İcra ve iflâs hukuk ders kitabı*. (4. Baskı), Ekim, Ankara, s. 79.

¹³⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 256.

¹³⁸Kuru, 2013, **a.g.k.**, 51.

(İİK m.42) Bu takip yolunda alacaklının alacaklı olduğunu ispatlaması yahut alacağını bir senede dayandırması gerekmemektedir. Alacak haksız fiilden kaynaklansa bile ilâmsız icranın konusu olabilecektir.¹³⁹ Takibe konu para alacağı Türk parası olabileceği gibi yabancı para alacağı da olabilecektir.¹⁴⁰ Yine tazmin edilen teminat mektubu bedelleri de genel haciz yolu ile ilâmsız takibin konusu yapılabilecekken, tazmin edilmemiş teminat mektubu bedellerinin henüz risk doğmadığı için takip konusu yapılması mümkün değildir.¹⁴¹

Teminat alacakları bakımından kanun metni herhangi bir sınırlamaya yer vermeksizin konusu para olan veya olmayan tüm teminat alacaklarını kapsar şekilde kaleme alınmıştır. Teminat alacaklarının konu edildiği takiplerde teminat konusu para veya mal alacaklıya teslim edilmemekte, alacaklı lehine rehin hakkı tesis edilmekle yetinilmektedir.¹⁴² Bu nedenle ki uygulamada teminat alacaklarına yönelik genel haciz yoluna başvurulmasına sık rastlanmamaktadır.¹⁴³

Alacak bir kambiyo senedine bağlı ise alacaklının genel haciz yolunu veya kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunu talep etme noktasında seçme hakkı bulunmaktadır.¹⁴⁴ Ancak alacak bir ilâma dayanmakta ise 2017 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca alacaklının genel haciz yoluna başvuramayacağı kararlaştırılmıştır. (İBK, 20.05.2017, 2/3)¹⁴⁵ Bu karardan evvel uygulamada alacaklıların ilâma dayalı alacaklar için de genel haciz yoluna başvurduğu, borçlunun itiraz etmesi üzerine itirazın iptali davasında borcun ilâma dayalı olmasına dayanarak icra inkâr tazminatı talep ettiği, bu şekilde menfaat dengesinin borçlu yönünden orantısız bir şekilde bozulduğu görülmekteydi. Bu konuda dile getirilen ve kanaatimizce de yerinde olan görüşe göre; alacaklı için elinde ilâm bulunması onu takip yapmaktan alıkoymamakta; aksine daha basit, çabuk ve ucuz yolla alacağına kavuşma imkânı sağlamaktadır. Bu yönüyle alacağı ilâma dayalı alacaklının itiraza tâbi, uzaması mümkün bir usûl olan ve daha masraflı olabilecek genel haciz yolu ile ilâmsız takip yolunu seçmekte hukukî yararı bulunmamaktadır.¹⁴⁶ Alacağı ilâma

¹³⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 262.

¹⁴⁰H. Pekcanitez (1998). *Medenî usûl ve icra- iflâs hukukunda yabancı para alacaklarının tahsili*. (3. Bası), Ankara, s. 148.; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 136-137; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 80.

¹⁴¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 263.

¹⁴²Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 141.

¹⁴³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 263.

¹⁴⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, 258; Pekcanitez, Atalay ve Özeker, 2020, **a.g.k.**, 47-48.

¹⁴⁵RG., T. 21.07.2017, S. 30130; Pekcanitez, Atalay ve Özeker, 2020, **a.g.k.**, 48.

¹⁴⁶K. Aslan ve L. Akyol Aslan (2015). "İlâma bağlı para alacağı için ilâmsız icra takibi yapılması, dürüstlük kuralına ve hayatın olağan akışına aykırı mıdır?". *Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan*, C.1. Ankara, s.206.

bağlanmış alacaklının genel haciz yolu ile ilâmsız takip yapması durumunda her şeyden önce borçlunun takibi durdurabilmek ve haciz baskısının önüne geçebilmek için Kanun'un 36. maddesinde düzenlenen "icranın geri bırakılması" yolundan etkili faydalanma imkânı elinden alınmaktadır.

Takip talebini alan icra müdürlüğü alacağın ilâma dayanıp dayanmadığını bilemeyeceğinden ve araştırma yükümlülüğü olmadığından talebi kabul etmek ve süreci başlatmak zorundadır.¹⁴⁷ Eğer alacaklı takibin dayanağı olarak bir ilâma dayanıyor ancak genel haciz yolu ile ilâmsız takip yolunu seçtiğini belirtiyorsa bu durum icra müdürlüğü tarafından re'sen dikkate alınmalı ve alacaklının talebine bağlı kalınmaksızın ilâmlı icra prosedürü uygulanarak icra emri düzenlenmelidir. Aksi durum borçlu tarafından süresiz şikâyete konu yapılabilecektir. Bu husus ilgili İçtihadı Birleştirme Kararında da şu şekilde ifade edilmiştir; *"Nitekim İcra ve İflâs Kanunu'nun "İlâmların İcrası" başlıklı ikinci bâbının "I- Para ve teminattan başka borçlar hakkında ilâmların icrası" başlıklı kısmında yer alan 24 üncü maddesi ile aynı bâbın "II- Para ve teminat verilmesi hakkındaki ilâmların icrası" başlıklı kısmında yer alan 32. maddesinin ilk cümlesinde bir ilâmın icra dairesine verilmesi üzerine icra müdürünün borçluya bir "icra emri" tebliğ edeceği âmir bir düzenleme olarak vurgulanmıştır. Bir diğer ifade ile elinde ilâm olan alacaklı genel haciz yolu ile ilâmsız takip yapmak arzusunda olsa bile icra müdürünün anılan yasal düzenleme çerçevesinde ilâmlı takibe ilişkin işlemleri başlatması gerekir. Bu bakımdan icra müdürünün bir takdir hakkı da bulunmamaktadır."* Aynı karara karşı oy veren görüşlere göre ise, Kanun'un 32. maddesinin kamu düzenine ilişkin olmadığı, emredici değil tamamlayıcı nitelikte olduğu, alacaklının takip yolunu seçme noktasındaki tercihini yok saymadığı, alacaklının bu yolu tercih etmesini yasaklayan bir hüküm olmadığı gerekçesi ile ilâmsız takibe dayanak gösterilen belge ilâm niteliğinde olsa dahi, icra müdürlüğünün ilâmsız icra takibi başlatıp ödeme emri düzenlemesi gerektiği ifade edilmiştir.

Rehinle teminat altına alınmış alacaklar bakımından ise istisnaî hükümler saklı olmak üzere önce rehne müracaat kuralı (İİK m.45) gereği genel haciz yoluna başvurulamaz. Alacaklı rehinle temin edilen alacağı için kural olarak önce rehnin paraya

---

¹⁴⁷Muşul, 2013, a.g.k., 258.

çevrilmesi yoluyla takip yoluna başvurmalı, rehlin karşılamadığı kısım için genel haciz yolunu tercih etmelidir.¹⁴⁸

Altın para alacağı ise altının kıymetli mal hükmünde olması nedeniyle genel haciz yoluna konu edilemez. (İBK, 09.07.1941, 32/28)¹⁴⁹ Taşınır mal hükmünde olan altının takibe konu edilebilmesi için mahkeme hükmüne ihtiyaç bulunmaktadır. Ancak doktrinde altın alacağının para alacağına çevrilmek suretiyle takip talebinde gösterilmesi halinde genel haciz yoluna konu edilebilmesi gerektiği ileri sürülmüş ve İçtihadı Birleştirme Kararı eleştirilere tâbi tutulmuştur.¹⁵⁰ Yargıtay, altının bizzat değil, Türk parası olarak karşılığının ödenmesi talebini içeren ilâmsız icra takibinin başlatılabileceğini kararlaştırmaktadır.¹⁵¹ Ancak burada belirtmek gerekir ki bu kararlar İcra ve İflas Kanunu m.42'ye muhalefet niteliğinde değildir. Burada Yargıtay'ın mümkün gördüğü husus altının ilâmsız icra yolu ile talep edilmesi değildir. Türk parası olarak karşılığının yani bir para alacağının ilâmsız icraya konu edilmesidir ki bu durum zaten talebin doğası gereği ilâmsız icra takibine uygun düşmektedir. Nitekim bu ihtimalde talebin konusunu bir para alacağı oluşturmaktadır.

Doktrinde eleştiri konusu yapılan bir diğer İçtihadı Birleştirme Kararı da resmî şekilde düzenlenmemesi nedeniyle geçersiz olan gayrimenkul satışı ve satış vaadi senetlerine dayalı olarak verilen paranın iadesi amacıyla genel haciz yoluna başvurulamayacağına yönelik karardır.¹⁵² Alacak, geçersiz sözleşmeye dayansa bile para alacağı niteliğinde olduğundan genel haciz yolu ile ilâmsız takibin konusu yapılabilmelidir.

---

¹⁴⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, 258; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 137; Pekcanitez, Atalay ve Özeker, 2020, **a.g.k.**, 47; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 80.

¹⁴⁹RG., T. 28.07.1941, S. 4871; Pekcanitez, Atalay ve Özeker, 2020, **a.g.k.**, 49.

¹⁵⁰Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 137-138.

¹⁵¹Y. 12. HD. 12.03.2014 T. 2014/4346 E., 2014/7087 K. “Konusu altın olan alacaklar için ilâmsız takibe girilemez. Şayet, alacaklı takip talebinde altın alacağının aynen verilmesini istemiş ise, bu bir menkul mal teslimi olduğundan genel haciz yoluyla adi takip olanaklı değildir ve bu halde, altın alacağının icra dairesince tahsili yoluna gidilemeyeceğine ilişkin 09.07.1941 tarih 32/28 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararındaki görüş yerinde olacaktır. Buna karşılık, alacaklı takip talebinde altın alacağı karşılığı olan parayı istemekte ise; bu halde sonuç itibarıyla talep edilen Türk parası olduğundan, genel haciz yoluyla ilâmsız takip olanaklıdır. İcra İflâs Kanunu'nun 42. maddesindeki “Bir paranın ödenmesine...” deyimini ile, ancak para alacakları için adi takibe başvurulabileceği açıkça belirtildiğinden; altın alacağının aynen verilmesi gibi, konusu para ödenmesinden başka bir şey olan alacak ilâmsız takibe konu edildiğinde, borçlunun süresiz şikâyet yoluna başvurulabileceği kuşkusuzdur...” www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022), Y. HGK. 11.05.2011 T., 2010/724 E., 2011/289 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

¹⁵²Y. İBK, 7.12.1955 T., 18/67; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 137-138.

Yargıtay eski tarihli kararlarında¹⁵³, bir sözleşmede para olarak kararlaştırılan cezaî şartın genel haciz yolu ile takibe konu yapılamayacağını kabul etmekteyken sonraki tarihli kararlarında eleştiri konusu yapılan bu görüşünden dönmüş ve ilâmsız takip konusu yapılabileceğini kabul etmiştir.¹⁵⁴ Kanaatimizce de bu yöndeki içtihat değişikliği yerinde olmuştur.

İdarî yargının görev alanına giren konularda genel haciz yolu ile takip yapılamayacağı gibi yabancı devletlere karşı da genel haciz yolu ile takip yapılamaz. (İİK m.42/2-3)¹⁵⁵ Boşanma ve ayrılık davaları sürecinde mahkemece tedbir niteliğinde verilen tedbir nafakasına yönelik ara kararlar nihaî hüküm olmadığından ve ilâm mahiyetinde kabul edilmediğinden ilâmlı icranın değil, genel haciz yolu ile takibin konusu yapılabilecektir.¹⁵⁶

Takip talebinde genel haciz yoluna konu edilemeyecek bir talebe yer verilmesi halinde bu talebin icra merci tarafından re'sen reddedilmesi gerekmektedir. Aksi durum borçlu tarafından süresiz şikâyete başvurulabilmesi neticesini beraberinde getirecektir.

4.1.2. Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibin konusu

Genel haciz yolu ile takibe kıyasla daha kolay ve hızlı bir işleyişe tâbi olan kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu takibin konusunu kambiyo senetlerine bağlanmış alacaklar oluşturmaktadır. Alacağın adi bir senede bağlanması yeterli olmayıp Türk Ticaret Kanunu'nda sınırlı olarak sayılan ve kambiyo senedi olarak kabul edilen bono, poliçe ve çek'e dayalı olması mutlak bir zorunluluktur.¹⁵⁷ (İİK m.167/1, TTK m.670 vd.) Diğer bir ifadeyle takip konusu alacağın dayanağının kıymetli evrak olması yeterli olmayıp, kambiyo senetlerinden biri olması gerekmektedir.¹⁵⁸

Alacaklı kambiyo senedine dayalı alacağını genel haciz yolu ile talep etmek ile kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile talep etmek arasında seçme hakkına sahiptir. Genel haciz yolu ile takipten farklı olarak alacak rehinle temin edilmiş olsa dahi önce rehne müracaat kuralı ile sınırlı olmaksızın doğrudan kambiyo senetlerine mahsus haciz

¹⁵³Y. 12. HD. 07.02.1984 T. 12255/2129; 15.11.1976 T. 8375/11408 www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

¹⁵⁴Y. 19. HD. 15.04.1994 T. 3597/3809; Y. 13. HD. 30.06.2011 T., 2011/2692 E., 2011/10463 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, 261-262.

¹⁵⁵Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 48.

¹⁵⁶Y. 12. HD. 03.02.1997 T., 1997/482 E., 1997/940 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, 260.

¹⁵⁷Karlı, 2014, **a.g.k.**, 367; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 176; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 258; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 214.

¹⁵⁸T. Muşul (2013). *İcra ve iflâs hukuku*. C.II, (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 6. Baskı), Ankara, s. 1147.

yoluna başvurulabilir.¹⁵⁹ (İİK m.167) Yine kambiyo senedinin borçlusu iflâsa tâbi kişilerden ise alacaklı taraf iflâs yolu ile takibe girişme hakkını da haizdir. (İİK m.167/1)¹⁶⁰ Kambiyo senedine dayalı başlattığı icra takibinde başarılı olamayan alacaklının tahsilde tekerrür olmamak kaydı ile temel borç ilişkisine dayalı takip başlatma hakkı da bâkidir.¹⁶¹ Kaybolan kambiyo senetleri hakkında mahkeme tarafından verilen iptal kararlarına dayanılarak kambiyo senetlerine dayalı takip yolu değil genel haciz yolu ile takip başlatılabilir.¹⁶²

Türkçe'den başka bir dilde yazılmış poliçe ve bonolar da alacaklısı tarafından Türkiye'de kambiyo senetlerine özgü takibin konusu yapılabilir. (TTK m.671/1-a, m.776/1-a) Bu halde de icra müdürü senedin kambiyo vasfında olup olmadığını re'sen incelemek zorundadır. Çek için de geçerli olan böyle bir durumda poliçe, bono ve çek kelimelerine karşılık bir yabancı kelimenin yanı sıra Türk Ticaret Kanunu'nun kambiyo senetleri için öngördüğü zorunlu unsurların da senette bulunması gerekmektedir.¹⁶³

Kambiyo senetlerine dayalı icra takibine girişmek isteyen alacaklı kambiyo senetlerine özgü düzenlemeler uyarınca takip hakkına sahip olmalıdır. Talepte bulunan alacaklının yetkili hamil olmaması, kendisinden sonra gelen borçluları takip etmek istemesi veya kendisine karşı takip başlatılmak istenen kişinin kambiyo senedinin borçlusu olmaması gibi haller icra müdürlüğünce re'sen dikkate alınmalı ve talep reddedilmelidir. Aksi durum borçlu tarafından ödeme emrinin tebliğ tarihinden itibaren beş günlük süre içerisinde şikâyete konu edilebilecektir.¹⁶⁴

Kambiyo senetlerine dayalı takip yoluna başvurulabilmesi için alacağın kambiyo senedine dayanmasının yanı sıra bu alacağı kambiyo ilişkisinden doğmuş olması, diğer bir ifade ile alacaklının kambiyo hukukuna dayalı takip hakkına sahip olması da gerekir.

---

¹⁵⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 380; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1148; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 367; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 271.

¹⁶⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1148.

¹⁶¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1148.

¹⁶²TTK. m. 652/1 hükmü uyarınca iptal kararını alan hak sahibi hakkını senetsiz bir şekilde hakkını ileri sürebilecektir. Dolayısıyla iptal kararı, zâyi olmuş olan bir kıymetli evrak için teşhis vazifesi görecektir. İptal isteminde bulunan, iptal kararı ile birlikte alacağını talep etme hakkına sahipken, borçlu da iptal isteminde bulunana karşı iyi niyetli yapacağı ödeme ile borcundan kurtulma hakkına sahiptir. Bu sonuç, iptal kararının olumlu etkisi olarak ifade edilmektedir.; F. Öztan (2020). *Kıymetli evrak hukuku*. Genişletilmiş 24. Bası. Ankara: Yetkin, s.57.; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1148; A. Kendigelen ve İ. Kırca (2020). *Kıymetli evrak hukuku, genel esaslar, kambiyo senetleri*. (3. Basıdan 4. Tıpkı Bası), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s.69-70.

¹⁶³B. Kuru (1988). Almanca düzenlenmiş poliçe veya bonoya dayanarak Türkiye'de ilâmsız icra takibi yapılması. *Prof. Dr. Yasar Karayalçın'a Armağan*, Ankara, s. 613.; T. Muşul (2005). *İcra ve iflâs hukuku*. İstanbul, s. 800.; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 75.

¹⁶⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1149.

Bu kapsamda örneğin çek bedelini ödeyen muhatap banka, keşideciye karşı bu takip yoluna başvuramaz. Nitekim çek bedelini ödeyen muhatap bankanın keşideciye başvurma hakkı doğrudan çek ile ilgili olmayıp, karşılık (provizyon) ilişkisine dayanmaktadır. Yargıtay'ın da eski tarihli bir kararında belirttiği üzere, bu halde çekler yalnızca delil niteliğinde kabul edilecektir.¹⁶⁵

4.1.3. Kiralanan Taşınmazların İlâmsız İcra Yoluyla Tahliyesinde Takibin Konusu

İcra ve İflas Kanunu m.269 vd. maddeleri uyarınca bir para ve teminat alacağı söz konusu olmadığı halde ilâmsız icra yoluna başvurulabilecek istisnai hal, kira bedelinin ödenmemesi veya kira süresinin bitmesi halinde kiralanan taşınmazın tahliyesi müessesesidir. Bu iki halin mevcut olması durumunda alacaklı taraf herhangi bir ilâma ihtiyaç duymaksızın ilâmsız takibe girişebilir ve kiralanan taşınmazın tahliyesini ve ayrıca ödenmeyen kira bedelinin tahsilini talep edebilir.¹⁶⁶

Vadesi gelen kira borcunun ödenmemesi halinde hak sahibi alacaklı hem kira bedelinin tahsili hem de kiralananın tahliyesi talebi ile icra takibine girişme hakkına sahiptir. Bu hakkın kullanımı için kira ilişkisinin varlığı zorunlu olmakla birlikte sözleşmenin yazılı veya sözlü olmasının takibin geçerliliğine etkisi bulunmamaktadır.¹⁶⁷ Tahliye yönünde bir isteği bulunmayan alacaklının yalnızca kira bedelinin ödenmesine ilişkin olarak genel haciz yolu ile takip yolunu tercih etme hakkı da saklıdır.¹⁶⁸ Ayrıca hapis hakkının kullanılması durumunda rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip hakkı da mevcuttur. (İİK m.270-271, TBK m.366, m.358). Yine iflâsa tâbi şahıslar yönünden iflâs yolu takip de tercih edilebilir.¹⁶⁹

Kira sözleşmesinin süresinin bitmesi ihtimalinde de kiraya veren hak sahibi herhangi bir mahkeme ilâmına ihtiyaç duymadan icra takibi vasıtası ile tahliyeyi sağlama hakkına sahiptir. Ancak bu hakkın kullanımı kira bedelinin ödenmemesinden farklı olarak

---

¹⁶⁵Y. İİD., 04.08.1951 T., 3883 E., 3898 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.** C.II, 1157.

¹⁶⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 340; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1354; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 291; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 223; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 188; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 271.

¹⁶⁷Karlı, 2014, **a.g.k.**, 447; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 189; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 272.

¹⁶⁸Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 224; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 189.

¹⁶⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 341; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1362; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 291.

yazılı bir kira sözleşmesinin varlığına bağlıdır. (İİK m.272/1)¹⁷⁰ Ayrıca bu hakkın yalnızca konut ve çatılı işyeri dışındaki taşınmazlara ilişkin tahliye talepleri bakımından işlerliği bulunmaktadır. Nitekim konut ve çatılı işyeri kiralari yönünden Türk Borçlar Kanunu m.347/1 hükmü uyarınca kiracı tarafından sürenin bitiminden evvel on beş gün önceden sözleşmeyi sonlandıracağına dair bildirimde bulunulmadıkça kira sözleşmesinin aynı şartlarla bir yıl daha uzayacağı kabul edilmiştir. Bu durumda konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiraya verenin, kiralanan taşınmazın ilâmsız icra yoluyla tahliyesi imkânından faydalanması mümkün değildir. Bu durumun istinası yazılı tahliye taahhüdünün bulunması halidir. Yazılı bir tahliye taahhüdü mevcut ise ayrı bir yazılı kira sözleşmesi de aranmamaktadır. (TBK m.352/1)¹⁷¹

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamındaki kira sözleşmeleri bakımında aynı Kanun'un m.75/3 hükmü uyarınca kira süresinin bitimi durumunda usûlüne uygun yeni bir kira sözleşmesi kurulmadıkça kiracı işgâlcı durumuna gelecektir. Bu durumda kira sözleşmesi kanunen sona ereceğinden ve kiracı işgâlcı sayılacağından idare tarafından İcra ve İflas Kanunu m.269 vd. maddeleri uyarınca ilâmsız icra yoluyla tahliye talep edilemeyecektir.¹⁷²

4.1.4. Abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacakları hakkında haciz yoluyla ilâmsız takibin konusu

06.12.2018 gün ve 7155 sayılı “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun”¹⁷³ ile “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Yönetmelik”¹⁷⁴ uyarınca tüketicilerin taraf olduğu abonelik sözleşmeleri yönünden özel düzenlemeler yürürlüğe girmiş ve genel haciz yolu ile takipten farklı birtakım hükümler getirilmiştir. Bu düzenlemeler abonelik sözleşmelerinden ve bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklı para alacaklarına ilişkin haciz yoluyla yapılacak ilâmsız icra

¹⁷⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1373; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 451; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 229-230; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 293-295; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 192; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 282-289.

¹⁷¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 267; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 451; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 229-230; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 293-295; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 192; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 282-289.

¹⁷²Y. 6. HD. 01.11.2011 T., 2011/7605 E., 2011/12086 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1373.

¹⁷³Bkz. RG., T. 19.12.2018, S. 30630 www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁷⁴Bkz. RG., T. 29.05.2019, S. 30788 www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

takiplerine ilişkin olarak takip talebi ve ödeme aşamasına yöneliktir.¹⁷⁵ Abonelik sözleşmelerinden doğan para alacaklarına yönelik takiplerin icra dairelerindeki mevcut dosyaların büyük bir kısmını oluşturması ve ciddi bir iş yükü yaratması nedeniyle daha hızlı ve daha masrafsız yürütülmesi amaçlanmıştır.¹⁷⁶

Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına ilişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun m.2/1 hükmüne göre; “*Bu Kanun, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda ve diğer mevzuatta düzenlenen abonelik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanan ve avukatla takip edilen para alacaklarına ilişkin icra takiplerini kapsar.*” Bu düzenleme uyarınca bir para alacağının bu kanun kapsamında düzenlenen takip yoluna konu olabilmesi için şu şartları taşıması gerekmektedir¹⁷⁷;

- i) Taraflar arasında bir abonelik sözleşmesi bulunması,
- ii) Takip konusu para alacağının abonelik sözleşmesinin ifası amacıyla tüketiciye sunulup bedeli faturaya yansıtılan mal veya hizmetten kaynaklanması,
- iii) Avukatla takip edilmesi.

Aynı Kanun m.2/2’ye göre; “*Birinci fıkra kapsamındaki icra takipleri ancak bu Kanun’da belirlenen yöntemle başlatılabilir. Aksi halde icra dairesi takip talebini reddeder.*” Hükümde getirilen düzenleme nedeniyle yukarıda belirtilen şartları taşıyan bir alacak takibi yalnızca bu kanunda öngörülen usûle göre yürütülebilir. Bu durumda diğer takip yollarına başvurma yasağı getirildiği görülmekte ve icra dairesinin aksi yöndeki talepleri açıkça reddedeceği belirtilmektedir. Alacaklının yukarıdaki şartları taşıyan bir alacağı için genel haciz yolu ile takip prosedürüne başvurması mümkün değildir.¹⁷⁸ Ancak şartlardan birinin bulunmaması (örneğin avukat ile takip edilmemesi) ihtimalinde alacaklının genel haciz yoluyla takip hükümlerine başvurması mümkündür.¹⁷⁹

---

¹⁷⁵Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 376.

¹⁷⁶Özkes, 2018, **a.g.k.**, 226.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 377; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 376.

¹⁷⁷Özkes, 2018, **a.g.k.**, 228-229.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 380; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 376.

¹⁷⁸Özkes, 2018, **a.g.k.**, 228; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 381; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 377.

¹⁷⁹Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 376.

Kanun kapsamında başlatılacak icra takipleri bakımında Ulusal Yargı Ağı Projesi bünyesinde Merkezî Takip Sistemi adı verilen yeni bir sistem oluşturulmuştur. Nitekim Kanun'un m.3 hükmünde; “*Bu Kanunda belirtilen takip işlemlerinin elektronik ortamda yapılmasını sağlamak amacıyla UYAP bünyesinde Merkezî Takip Sistemi oluşturulur.*” düzenlemesine yer verilmiştir.¹⁸⁰

4.2. İlâmlı İcrada Takibin Konusu

İlâmlı icra takibinin başlatılabilmesi için alacaklının hakkını bir yargı merci tarafından verilen karara, diğer bir ifadeyle ilâma yahut ilâm mahiyetinde kabul edilen bir belgeye dayandırması mecburîdir. Dolayısıyla takibin konusunu ilâm veya ilâm mahiyetinde belgeye dayanan talepler oluşturmaktadır. (İİK m.24)¹⁸¹ Para ve teminat alacakları için genel haciz yolunu tercih etme hakkına sahip olan alacaklının mahkemeye başvurma ve elde edeceği hükmü icraya koyma hakkı da vardır. Ancak konusu para veya teminat verilmesi olmayan alacaklar bakımından önce mahkemeye başvurulması ve bu konuda bir ilâm alınması mecburîdir. İcra ve İflâs Kanunu'nda ilâmlı icra takibi, aleyhine hüküm kurulan tarafın borcuna göre alt başlıklara ayrılmıştır. Bu alt başlıklar; taşınır teslimi (m.24), taşınmaz tahliye ve teslimi (m.26-29), bir işin yapılması veya yapılmaması (m.30), irtifak hakkının yükletilmesi ve kaldırılması (m.31), gemiler ve bunlarla ilgili aynı hakların icrası (m.31/a), para veya teminat verilmesi (m.32), alacağın veya rehin hakkının ilâmda tespit edilmiş olması halinde taşınır rehni veya ipoteğin paraya çevrilmesidir.¹⁸²

30 Kasım 2021 tarihinde 31675 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7343 sayılı İcra ve İflâs Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un¹⁸³ 32. maddesi ile çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin tüm maddeler (İİK m.25, m.25/a, m.25/b, m.341) İcra ve İflâs Kanunu'ndan çıkarılmıştır. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilâmların yerine getirilmesi artık İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre değil, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na 7343 sayılı Kanun ile eklenen maddelere göre gerçekleşecektir. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel

¹⁸⁰Özekes, 2018, **a.g.k.**, 229.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 385; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 377.

¹⁸¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 354; Karanlı, 2014, **a.g.k.**, 399; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 237; Yıldırım ve Deren, 2015, **a.g.k.**, 299; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 197; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 282-294.

¹⁸²Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1069; M. Akkan (2020). *Bir işin yapılması veya yapılmamasına dair ilâmların icrası (İİK m.30, m.343)*. (1. Baskı), İstanbul: On İki Levha, s. 5-6.

¹⁸³RG., T. 30.11.2021, S. 30788 www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

ilişki kurulmasına ilişkin ilâmların yerine getirilmesinde icra dairesi ve icra mahkemeleri değil, aile mahkemeleri görevli kılınmıştır. Netice olarak çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilâmların icrası icra ve iflâs hukukunun bir konusu olmaktan çıkmıştır. Ancak Çocuk Koruma Kanunu geçici madde 2/2 hükmünde, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin yeni düzenlemenin ülke genelinde uygulamaya başlanmasının aşamalar halinde gerçekleşeceği, Adalet Bakanlığının, yeni düzenlemelerin uygulanmaya başlayacağı il ve ilçeleri tespit edeceği ve bunları resmî internet sitesinde duyuracağı belirtilmiştir. Çocuk Koruma Kanunu'nun yeni hükümleri bazı yerlerde zamanla uygulamaya geçeceğinden, henüz uygulanmaya başlamadığı yerlerde İcra ve İflas Kanunu'nun m.25, m.25/a, m.25/b hükümleri uygulanmaya devam edecektir (ÇKK geçici m.2/3) Diğer bir ifadeyle 7343 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile İcra ve İflas Kanunu'nun çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hükümleri mülga olmuşsa da, ÇKK'nun 4. kısmının uygulanmaya başlanmadığı yerlerde, İcra ve İflas Kanunu'nun ilgili hükümleri uygulanacaktır. Ancak bu kapsamda yapılan işlemler harçtan muaf olacaktır (ÇKK geçici m.2/7).¹⁸⁴

Mevzuatımızda ilâm kavramı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.301/2 hükmünde “mahkemenin vermiş olduğu kararın taraflardan her birine vermiş olduğu hüküm sureti” olarak tanımlanmış, yine m.439/4 hükmünde de hakem kararlarının ilâmlı icraya konu edilebileceği düzenlenmiştir. İlâmlı takibe konu edilebilecek hükümler kural olarak nihaî hükümler olup ara kararların ilâmlı takip yoluyla icrası mümkün değildir.¹⁸⁵ Yine bir ilâmın takip konusu yapılması için eda hükmü içermesi gerekmekte olup tespit hükümlerinin veya inşaî hükümlerin (yargılama giderleri ve vekâlet ücretine ilişkin kısımları hariç) ilâmlı takip konusu yapılması mümkün değildir.¹⁸⁶

İlâmların kararın verildiği günden itibaren 10 yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacağı düzenlenmiştir. (İİK m.39/1, TBK m.156/2) Asıl alacağa bağlı olan fer'i alacaklar da ancak asıl alacağın tâbi olduğu zamanaşımı süresi içerisinde talep edilebilecektir.¹⁸⁷

---

¹⁸⁴D.B. Güneş (2021). “7343 sayılı Kanun'da çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilâmların ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin geçiş hükümleri”. <https://blog.lexpera.com.tr/> (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁸⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 356; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1072; Kuru, istisnai olarak nafakanın ödenmesine ilişkin ihtiyati tedbir kararının ilâmlı icranın konusu yapılabileceği görüşündedir. Bkz.: Kuru, 2013, **a.g.k.**, 893 vd.; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 399; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 237.

¹⁸⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1074-1075; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 399; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 240; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 198; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 282-296.

¹⁸⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1074.

İlâmların icrası için kural olarak kesinleşme şartı aranmamaktadır. Ancak taşınmazlar üzerindeki aynî haklara ilişkin hükümler ile aile ve şahıs hukukuna ilişkin hükümlerin (nafakaya ilişkin hükümler hariç) icrası için kesinleşme şartı aranmaktadır. (HMK m.350, m.367) Yine İcra ve İflas Kanunu m.72/4-5 uyarınca menfi tespit davaları neticesinde davayı kazanan ve lehine tazminata hükmedilen borçlunun tazminat ve yargılama giderlerine ilişkin ilâmlı icra takibi başlatabilmesi için kesinleşme şartı aranmaktadır. Yabancı mahkeme kararlarının tenfizi hakkındaki kararlar ile Sayıştay ilâmları da kesinleşmedikçe ilâmlı icraya konu edilemez. Ceza yargılamaları neticesinde yargılama giderlerine ilişkin olarak verilen kararların icrası için de kararın kesinleşmiş olması gerekmektedir. (5275 s.k. m.4)¹⁸⁸

Alacaklı taraf kesinleşmeden icra edilemeyecek bir ilâmı takip konusu yapmak istediğinde, icra müdürünün kanun hükmünü re'sen dikkate alması ve talebi reddetmesi gerekmektedir.¹⁸⁹ İcra dairesi bu kurala aykırı olarak kesinleşmeden icra edilemeyecek ilâmı takibe koyarsa kamu düzenine aykırılık nedeniyle süresiz şikâyet yoluna başvurulması mümkündür.¹⁹⁰ Süresiz şikâyet incelemesi neticesinde icra emrinin değil takibin iptaline karar verilmelidir.¹⁹¹ Ancak Yargıtay bazı kararlarında taşınmazın aynına ilişkin bir ilâmın kesinleşmeden icraya konulması halinde icra emri göndermekten kaçınılamayacağını, bu durumun borçlunun işlemi öğrendiği tarihten itibaren 7 gün içerisinde şikâyet yoluna başvuru hakkının saklı olduğunu kararlaştırmıştır.¹⁹²

¹⁸⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 354-355; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1096; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 400; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 248; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 299-300; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 200.

¹⁸⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1097; İ. Ermenek (2018). “İlâm ve ilâm mahiyetini haiz belgelere ilişkin düzenleme uygulamalara eleştirel bir bakış”. *Türk Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukukçular Birliği 14. Toplantı*. (15-16 Nisan/Abant). İlâmlı İcra, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Daire Başkanlığı. Ankara, s. 29.

¹⁹⁰M.S. Özbek (2016). “Kesinleşmeden icra edilemeyecek ilâmların kesinleşmeden icraya konulması”. *Başken Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C 2, S 1, Ocak, s. 37-79. s. 69.; S. Kale (2020). *Marka davalarında yargılama usûlü*. (1. Baskı), Ankara: Adalet Yayınevi, s. 303.; Y. 8. HD. 4.6.2013 T., 2013/4737 E., 2013/8424 K., “...6100 Sayılı HMK'nun Geçici 3. maddesi yollamasıyla yürürlükte bulunan HUMK'nun 443/4. maddesine (6100 s. HMK m. 367/2) göre aile ve şahsın hukukuna dair ilâmlar kesinleşmedikçe infaz edilemez. Bu ilâmlara dair kesinleşmeden takip yapılamayacağı yönündeki şikâyetler, kamu düzeninden olup süresiz şikâyet olarak incelenmelidir...” www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022.); Y. 8. HD. 17.1.2013 T., 2012/12802 E., 2013/291 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁹¹Kuru, 2013, **a.g.k.**, 927; Y. 8 HD. 9.9.2015 T., 2015/14961 E., 2015/159662 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁹²Y. HGK. 09.02.2011 T., 2010/12-684 E., 2011/50 K., Y. 12 HD. 16.05.2012 T., 2011/32535 E., 2012/17127 K. “...Takip dayanağı ilâmın kesinleşmeden takibe konulamayacağına ilişkin şikâyet, İİK'nun 16/1 maddesi gereğince yedi günlük süreye tabidir ve yasal süresinde ileri sürülmemesi halinde mahkemece re'sen dikkate alınmaz...” www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Y. 12. HD. 30.05.2012 T., 2012/908 E., 2012/18462 K. “Taşınmazın aynı ile ilgili ilâmlar ile şahsın ve aile hukukuna ilişkin ilâmlar dışındaki sair ilâmlara yönelik olarak ilâmın kesinleşmeden infaz edilemeyeceği şikâyeti İİK'nun 16. maddesi gereğince 7 günlük süreye tabidir. Bu nedenle süresinde yapılmayan şikâyetin reddi

Kanaatimizce kesinleşme şartına ilişkin düzenlemelerin tümü kamu düzenine ilişkin olup, aksi yöndeki bir uygulama telafisi güç zararların oluşmasına sebebiyet verebilecektir. Yargıtay'ın aksi yöndeki kararları Kanun koyucunun amacına da uygunluk taşımamaktadır. Bu kararları destekleyecek yasal düzenlemeler de bulunmamaktadır. Bu nedenlerle kesinleşmeden icra edilemeyecek ilâmların ayırım yapılmaksızın kamu düzenine aykırılık sebebiyle süresiz şikâyete konu edilmesi gerektiği kanaatinde olduğumuzu belirtmek isteriz.

Kesinleşmeden icraya konu edilemeyecek ilâmların yargılama gideri, vekâlet ücreti gibi eklenti hükümleri de kesinleşmeden icraya koyulamaz.¹⁹³ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, kira tespitine ilişkin ilâmların da kesinleşmeden infaz edilemeyeceğini kararlaştırmıştır.¹⁹⁴ Yine ilâmda hükmedilen hakların tek takip yerine ayrı ayrı takiplerin konusu yapılması ve bu yolla sebepsiz zenginleşmeye yol açacak şekilde fazladan vekâlet ücreti talep edilmesi hakkın kötüye kullanımını teşkil edecek ve hukuk düzeni tarafından korunmayacak, böyle bir durum borçlu tarafından süresiz şikâyetin konusu yapılabilecektir.¹⁹⁵

Bir ilâmın ancak hüküm kısmı ilâmlı icra takibinin konusunu oluşturacak olup, hükmün içeriğinin aynen ifası zorunlu olduğundan icra dairesi tarafından yorum yolu ile belirleme yapılamaz.¹⁹⁶ İlâma aykırı olarak başlatılan takipler borçlu tarafından süresiz şikâyete konu edilebilecektir.¹⁹⁷

İlâm yerine geçen belgelere de İcra ve İflas Kanunu m.38 hükmü ile başkaca özel kanunlarda yer verilmiştir. Bu kapsamda mahkeme önünde yapılan sulhler, mahkeme önünde yapılan kabuller, para borcu ikrarını hâvi re'sen tanzim edilen noter senetleri, istinaf ve temyiz kefaletnameleri, icra dairesindeki kefaletler m.38'de yer verilen ilâm yerine geçen belgelerdir.¹⁹⁸ Özel kanunlarda yer verilenlere örnek olarak ise, Avukatlar hakkında verilen para cezasına ve giderlere ilişkin kararlar ile avukatlar tarafından

---

gerekirken mahkemece farklı bir gerekçe ile şikâyetin reddine karar verilmesi isabetsiz ise de, sonuçta istem reddedildiğinden anılan yanılıgılı değerlendirme bozma nedeni yapılmamıştır...” www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

¹⁹³Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1098; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 301.

¹⁹⁴Y. HGK. 30.05.2001 T., 12-423/456 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 301.

¹⁹⁵Y. 8. HD. 09.11.2012 T., 2012/7921 E., 2021/10135 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1071.

¹⁹⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1076.

¹⁹⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1078.

¹⁹⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1080-1082; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 401-402; Pekcantez, Atalay ve Özeker, 2020, **a.g.k.**, 198.

düzenlenen uzlaşma tutanakları (1136 s.k. m.35/A, m.64, m.86, m.162), Noterlik Yasası gereğince stajyerlik ücretinin geri verilmesi, fazla alınan ücretlerin geri verilmesi, para cezası ve giderlerin ödenmesi konusunda verilen kararlar (1512 s.k. m.20/5, m.117/1, m.145/2-3), Tahkim Yasası gereğince, hakemler tarafından verilen kararlar (3533 s.k. m.7), Arabuluculuk Kanunu uyarınca arabuluculuk faaliyeti sonunda tutulan ve icra edilebilirlik şerhi verilen anlaşma tutanağı (6235 s.k. m.18/2) verilebilir.¹⁹⁹

Bunlar dışında İcra ve İflas Kanunu'nda bazı durumlarda mahkeme hükmüne ihtiyaç olmaksızın ilâmlı icraya başvurulabilecek hallere yer verilmiştir. Bu hükümlere örnek olarak; İcra ve İflas Kanunu m.15/1, m.24/4, m.30/2, m.40/2, m.94/5, m.118/2, m.133/2 hükümleri verilebilir.²⁰⁰ Son olarak idarî yargılamada tam yargı davaları neticesinde verilen kararlar (İdarî Yargılama Usûlü Hakkında Kanun m.28/2) ve tenfizine karar verilen yabancı mahkeme kararları da (MÖHUK m.57/1) ilâmlı icra hükümlerine göre icra edilir.²⁰¹

4.3. Rehin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibin Konusu

Rehin hakkı, hak sahibi olan alacaklıya rehin konusu malı sattırarak elde edilecek satış bedelinden alacağının karşılanmasını talep etme hakkını ifade etmektedir.²⁰² İcra ve İflas Kanunu m.45/1 hükmü uyarınca; “*Rehinle temin edilmiş bir alacağın borçlusu iflâsa tâbi şahıslardan olsa bile alacaklı yalnız rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapabilir. Ancak rehinin tutarı borcu ödemeğe yetmezse alacaklı kalan alacağını iflâs veya haciz yoluyla takip edebilir.*” Alacağın rehinle teminat altına alınmış olması durumunda borçlu kural olarak öncelikle rehin paraya çevrilmesi yolu ile takibe başvurmak zorundadır. Bu esasa önce rehne müracaat kuralı denilmektedir. Bu husus icra müdürlüğü tarafından re'sen göz önünde bulundurulmalıdır. Ancak icra memurunun takip talebini aldığı esnada rehinin varlığını bilmesi pek olası değildir. Bu nedenle aksi durumda borçlu tarafından süresiz şikâyet yoluna başvurulabilir.²⁰³ Yargıtay, takip konusu alacağın

¹⁹⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 356-357; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1091; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 402-403; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 241-244; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 301; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 199; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 296.

²⁰⁰Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 244, dn.356; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 199.

²⁰¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1092; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 301; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 198; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 296.

²⁰²Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 279; T. Muşul (2017). *İcra ve iflâs hukukunda; rehinin paraya çevrilmesi*. (1. Baskı), Ankara: Adalet, s. 3.

²⁰³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 308-309; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 963; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 427; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 279; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 278; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 214-215; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 327.

rehin tutarı ile karşılanamayacağıının belirgin olması durumunda tüm alacak için tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla haciz yolu ile takip yapılabileceğini kararlaştırmaktadır.²⁰⁴

Önce rehne müracaat kuralı mutlak olmayıp bu kuralın istisnaları mevcuttur. Bazı hallerin varlığı halinde alacaklı rehnin paraya çevrilmesi yoluna başvurmaksızın duruma uygun diğer haciz yollarını tercih etme hakkına sahiptir. Bu istisnalara örnek olarak alacaklının takip talebinde rehin hakkının varlığından bahsetmesi ancak açıkça bu hakkından feragat ettiğini beyan etmiş olması, alacağın kambiyo senedine dayalı olması (İİK m.45/3, m.167/1), 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanından kaynaklanan rehinle temin edilmiş alacaklar ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının rehinle temin edilmiş alacakları (İİK m.45/2) gösterilebilir.²⁰⁵ Yargıtay, asıl alacağın ipotek limitini aşan kısmı için ve tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla asıl kredi borçlusu hakkında genel haciz yolu ile takip yapılabileceğini kararlaştırmıştır.²⁰⁶ Önce rehne müracaat kuralı, borcu rehinle teminat altına alınan asıl borçlulara ilişkin olup müteselsil kefiller yönünden uygulanmaz.²⁰⁷ Ancak kefilin kefalet borcunun rehinle teminat altına alınmış olması ihtimalinde önce rehne müracaat kuralı kefiller yönünden de uygulama alanı bulacaktır.²⁰⁸

Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takibin, taşınır rehninin paraya çevrilmesi ve taşınmaz rehninin paraya çevrilmesi olarak iki türü bulunmaktadır. Bu türlerin her ikisi de ilâmsız veya ilâmlı olarak kendi içerisinde ikiye ayrılmaktadır.²⁰⁹ Rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yoluna başvurulabilmesi için İcra ve İflas Kanunu m.23'te tanımlanan şekilde bir taşınır rehni veya ipoteğin bulunması gerekmektedir.²¹⁰

Rehin konusu malın aynen alacaklıya devrine yönelik anlaşmalar geçersiz olduğundan (TMK m.873, m.949) takibin konusu, rehinli malın alacaklıya devir ve teslimi değil yalnızca satılarak satış bedelinden alacağın karşılanması olabilir.²¹¹ Diğer

---

²⁰⁴Y. 12. HD. 05.12.2006 T., 20260/23072 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 963; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 279, dn.1.

²⁰⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 309-312; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 427; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 282; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 280-281; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 214-215; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 327-328.

²⁰⁶Y. 12. HD. 20.06.2006 T., 2006/10539 E., 2006/13274 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 963.

²⁰⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 964.

²⁰⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 966.

²⁰⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 982; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 428; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 278; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 216; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 328-329.

²¹⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 313.

²¹¹Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 429; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 215-216; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 329.

bir ifadeyle alacağı rehinle temin edilen alacaklı, vade gelmesine rağmen borç ödenmemiş ise ancak rehin konusu malın satışından elde edilecek gelir ile tatmin olunabilir.²¹²

Taşınır rehni ile teminat altına alınmış bir alacak veya rehin hakkının kendisi bir ilâma veya ilâm mahiyetinde bir belgeye dayanmıyorsa ilâmsız takip yoluna başvurulması ve rehin konusu malın satışının talep edilmesi mümkündür. Eğer alacak veya rehin hakkı ya da her ikisi de ilâma ya da ilâm mahiyetinde bir belgeye dayanıyor ise ilâmlı takip yoluna başvurulabilir ve aynı şekilde rehin konusu taşınırın satışı talep edilebilir. (İİK m.145-147)²¹³ Ticari işletme rehni, limited şirket esas sermaye payının rehni, maden rehni, hayvan rehni, motorlu taşıt rehni, taşınır rehni hükümlerinin uygulanacağı örnekler arasındadır.²¹⁴ İcra ve İflas Kanunu m.23 hükmüne göre taşınır rehni tabiri, teslimine bağlı rehinleri, Türk Medenî Kanunu'nun 940. maddesinde öngörülen rehinleri, ticarî işletme rehnini, hapis hakkını, alacak ve sair haklar üzerindeki rehinleri ifade etmektedir.²¹⁵

Açıkça düzenlenen istisnalar haricinde, bayrağına ve bir sicile kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın bütün gemiler hakkında İcra ve İflas Kanunu'nun taşınırlara ilişkin hükümleri uygulanır. İcra ve İflas Kanunu uyarınca gemi siciline verilecek şerhler, Türk Ticaret Kanunu m.977 hükmüne tâbidir.²¹⁶ Üçüncü kişinin borcunun taahhüt edildiği teminat mektubu da taşınır niteliğinde olup, gemi üzerinde kanunî rehin hakkının teminat mektubu üzerine kaydırılması durumunda Yargıtay, taşınır rehninin paraya çevrilmesine ilişkin düzenlemelerin uygulanacağına hükmetmiştir.²¹⁷

Taşınmaz rehni bakımından ise ipotek kavramı önem taşımaktadır. İcra ve İflas Kanunu m.23/f.1, b.1 uyarınca “ipotek” tabiri ipotekleri, ipotekli borç senetlerini, irat senetlerini, eski hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş taşınmaz rehinlerini, taşınmaz mükellefiyetlerini, bazı taşınmazlar üzerindeki hususî imtiyazları ve taşınmaz eklenti üzerine rehin muamelelerini ifade etmektedir.²¹⁸

Taşınmaz rehni (ipotek) ile teminat altına alınmış bir alacağın hangi takip yolu ile talep edilebileceğinin tespiti için ipotek akıt tablosuna bakılmalıdır. Uygulamada resmî

---

²¹²Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 977.

²¹³Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 982; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 430; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 216; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 329, 337.

²¹⁴Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 282.

²¹⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 313-314; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 966.

²¹⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 984.

²¹⁷Y. 12. HD. 03.02.1997 T., 1997/294 E., 1997/939 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 984.

²¹⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 967.

senet diye tabir edilen ve ipotek akdinin yapıldığını gösteren belge ipotek akit tablosudur. İpotek, doğmuş olan mevcut bir alacak için tesis edilmiş olabileceği gibi (kesin borç/ana para ipoteği), gelecekte doğacak veya doğması muhtemel bir alacak için de tesis edilmiş olabilir (maksimal/üst sınır ipoteği). Eğer ipotek akit tablosu kayıtsız şartsız bir borç ikrarı içermiyorsa (maksimal/üst sınır ipoteği) ve ayrıca ipotek veya alacak ilâma dayanmıyorsa ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilâmsız takip yoluna başvurulmalıdır. (İİK m.148, m.149/b-150/d)²¹⁹

İpoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilâmlı takip ise üç halde mümkündür; i) alacağın veya ipotek hakkının ya da her ikisinin ilâma veya ilâm mahiyetinde belgeye dayalı olması (İİK m.150/h), ii) ipotek akit tablosunun kayıtsız şartsız borç ikrarı içermesi (kesin borç/anapara ipoteği) ve alacağın muaccel olması (İİK m.149), iii) İstinaî olarak maksimal (üst sınır) ipoteğin varlığı halinde bankalar tarafından câri hesap veya kısa, orta, uzun vadeli kredi şeklinde işleyen nakdî veya gayrinakdî kredilerden kaynaklı alacak için noterden gönderilen hesap özeti, tazmin talebi veya ihtarın ibraz edilmesi. (İİK m.150/ı)²²⁰

5. TAKİP TALEBİNDE GÖREVLİ VE YETKİLİ İCRA DAİRESİ

5.1. Genel Olarak Görev ve Yetki

İcra daireleri bakımından hukuk mahkemelerindeki gibi bir görev ayrımı bulunmamaktadır. Nitekim cebri icra hukukunda yalnızca bir çeşit cebri icra organı bulunmakta olup bu nedenle icra daireleri arasında görev uyuşmazlığı gündeme gelmemektedir. Dolayısı ile icra hukukunda icra dairelerinin görevine ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır. İcra daireleri icra işlemlerinde birinci derecede görevlidir. İcra daireleri dışında icra işlemlerine bakacak başka bir organ bulunmamaktadır. Bir yerde birden fazla icra dairesi bulunması durumunda bunlar arasındaki ilişki görev değil, iş bölümü ilişkisidir.²²¹

Yetkili icra dairesi ise alacaklının coğrafi olarak hangi yer icra dairesinde takibi başlatacağını, diğer bir ifadeyle takip talebinin neredeki icra dairesine sunacağını ifade etmektedir. Yargılama hukukunda mahkemenin yetkisi gündeme gelirken icra

²¹⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 316-317; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 993; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 432; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 218; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 332, 337-340.

²²⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 321-322; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 993-996; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 432; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 221.

²²¹Kuru, 2013, **a.g.k.**, 177; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 99.

takiplerinde de icra dairesinin yetkisi gündeme gelmektedir. İcra ve İflas Kanunu'nda yetki konusu ayrıntılı olarak düzenlenmemiş, bazı özel hükümler dışında yargılama hukukuna ait yetki kurallarına atıf yapılmakla yetinilmiştir.²²² Buna göre Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yetkiye ilişkin hükümleri kıyasen icra dairelerinin yetkilerinin belirlenmesi noktasında da uygulama alanı bulacaktır. (İİK m.50/1)

İcra takiplerinde yetki meselesi kamu düzenine ilişkin kabul edilmediğinden tarafların bu hususa ilişkin aralarında yetki sözleşmesi yapması ve muhtemel bir uyuşmazlıkta hangi yer icra müdürlüklerine başvurulacağını belirlemeleri mümkündür. Yetki sözleşmelerine ilişkin olarak da İcra ve İflas Kanunu m.50'nin yapmış olduğu genel atıf nedeniyle Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yetki sözleşmesine ilişkin hükümleri kıyasen uygulanacaktır.²²³ Yetki sözleşmesinin geçerliliği tarafların her ikisinin de tacir veya kamu tüzel kişisi olması şartına bağlıdır. Eğer sözleşmede aksi açıkça kararlaştırılmamışsa icra takibi sadece sözleşmede kararlaştırılan yer icra müdürlüğünde başlatılabilir. (HMK m.17)²²⁴ Yine sözleşmenin yazılı olarak yapılması, uyuşmazlığa kaynaklık eden hukukî ilişkinin belirli veya belirlenebilir olması ve yetkili kılınan icra müdürlüklerinin açıkça gösterilmesi gerekmektedir. (HMK m.18)²²⁵ Yargıtay, mahkemeler için yapılan yetki sözleşmesinin açıkça belirtilmemiş olsa bile icra dairelerini de kapsayacağını kabul etmektedir.²²⁶ Ancak öğretide bu kabulün aksine görüşler²²⁷ ileri sürülmüş ve kanaatimizce de yerinde olarak mahkemelere yönelik yetki sözleşmesinin icra dairelerini de kapsamaması için açıkça belirtilmiş olması gerektiği ifade edilmiştir.

5.2. İlâmsız İcrada Yetkili İcra Dairesi

Gerek genel haciz yolu ile takip gerek kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu takip gerekse de kiralanan taşınmazın tahliyesine yönelik takip olsun, ilâmsız icra takibinde yetkili icra dairesi Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yetkiye ilişkin hükümlerine göre belirlenmektedir. (İİK m.50) Ancak icra müdürlüğünün yetkisi hususunda kesin yetki

²²²Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 79; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 16; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 268; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 84; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 44; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 82.

²²³Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 62; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 89; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 103; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 82.

²²⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, 274.

²²⁵Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 62; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 90; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 44; Pekcantez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 50; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 83.

²²⁶Y. HGK. 28.03.2014 T., 2013/1021 E., 2014/424 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.04.2022).

²²⁷Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 117; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 90; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 104.

kavramı söz konusu değildir. İcra müdürlüğü re'sen yetkili olup olmadığını kontrol edemez. Borçlu tarafından yetki itirazında bulunulmadığı müddetçe takibin başlatıldığı icra müdürlüğünce işlemlere devam edilecektir.²²⁸

Bu açıklamalar nezdinde ilâmsız icra takibinde yetkili icra dairelerini;

- Borçlunun yerleşim yeri, birden fazla borçlu varsa bunlardan birinin yerleşim yeri, borçluların tamamı için ortak yetkili bir yer varsa o yer, (HMK m.6, m.7, m.8)
- Sözleşmeden doğan borçlarda borçlunun yerleşim yerine ek olarak sözleşmenin ifa yeri (HMK m.10) veya sözleşmenin yapıldığı yer (İİK m.50/1 c. son), ifa yeri belirlenmemiş ise TBK m.89/f.1, b.1 uyarınca para borçları yönünden alacaklının yerleşim yeri,
- Terekeye karşı başlatılan takiplerde murisin son yerleşim yeri, (HMK m.11)
- Bir şubenin işlemlerinden doğan alacaklara bakımından, o şubenin bulunduğu yer, (HMK m.14/1)
- Özel hukuk tüzel kişilerinin, ortaklık veya üyelik ilişkileriyle sınırlı olmak kaydıyla, bir ortağına veya üyesine karşı veya bir ortağın yahut üyenin bu sıfatla diğerlerine karşı açacakları takipler için, ilgili tüzel kişinin merkezinin bulunduğu yer, (HMK m.14/2)
- Haksız fiilden kaynaklı borçlar yönünden haksız fiilin işlendiği yer, zararın meydana geldiği veya meydana gelme ihtimalinin bulunduğu yer, zarar görenin yerleşim yeri, (HMK m.16)
- Yetki sözleşmesi var ise ve aksi kararlaştırılmamışsa belirlenen bu yer (HMK m.17-18)

icra dairesi olarak belirlemek mümkündür.²²⁹

Kambiyo senetlerine dayalı takipte ek olarak senette yazılı olan ödeme yeri ve senette yazılı olan düzenleme yerinde de takip başlatılması mümkündür. Ödeme yerinin belirlenmesinde Türk Ticaret Kanunu hükümleri dikkate alınacaktır.²³⁰ Doktrinde bir görüş²³¹ Türk Ticaret Kanunu uyarınca kambiyo senedinin ödenmek üzere borçlunun

---

²²⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 81; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 268-269; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 144; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 49-50; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 82.

²²⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 269-274; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 145; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 85-87; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 47; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 82.

²³⁰Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 16; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 369; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 50; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 259.

²³¹Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 271.

ticaret yerinde ya da böyle bir yer yoksa konutunun bulunduğu yerde ibrazı gerektiğinden (TTK m.755) bu yerin kesin yetkili olduğu ifade etmiştir. Kambiyo senetleri bakımından önem arz eden bir husus, senetten doğan alacaklar aranılacak borç niteliğinde kabul edildiğinden alacaklının kendi yerleşim yerinde salt bu nedene dayalı takip başlatamayacağıdır.²³²

Bono dolanım kabiliyetine sahip olduğundan borçlunun vadesi gelen bononun kimin elinde olduğunu bilmesi mümkün olmayabilir. Bu nedenle bononun alacaklı tarafından borçluya ibrazı gerekmektedir. Yetkili hamil bonoyu keşidecinin yerleşim yerinde ibraz edeceğinden ödeme de keşidecinin bulunduğu yerde yapılacaktır. Bu nedenle bonoya dayalı takiplerde genel haciz yolunda olduğu gibi alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinin yetkili olduğu olduğundan söz edilemeyecektir.²³³

İhtiyatî haciz söz konusu olduğunda İcra ve İflas Kanunu m.261/1 hükmü alacaklıya, ihtiyatî haciz kararının verildiği tarihten itibaren on gün içinde kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden kararın infazını isteme yükümlülüğü getirmiştir. Bu durumda ihtiyatî hacze dayalı takip talepleri yalnızca kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesine sunulabileceğinden bu halde istisnaî bir kesin yetkinin bulunduğunu ve icra dairesinin bu hususu re'sen göz etmesi gerektiği öğretisi de ifade edilmiştir.²³⁴ Aynı şekilde kambiyo senedine dayalı haciz yoluyla takip de ihtiyatî haciz kararı ile birlikte başlatılmış ise, ihtiyatî haciz kararını veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesi yetkili olacaktır.²³⁵ Dolayısı ile takip talebinin de bu yer icra dairelerine sunulması gerekmektedir. Aksi durumda borçlu tarafından şikâyet yoluna başvurulması gündeme gelebilecektir.²³⁶

Yetkisiz icra dairesinde başlatılan icra takibine borçlunun açıkça rıza göstermesi veya ödeme emrine karşı itirazda yetkili icra dairesini göstermek suretiyle yetki itirazında bulunmaması ihtimalinde yetkisiz icra dairesinin yetki kazanması gündeme gelecektir.²³⁷

Kambiyo senetlerinde yer alan yetki şartlarının geçerliliği de yetki sözleşmesine ilişkin şartların (HMK m.17-18) varlığına bağlıdır. Geçerli olan bir yetki şartı kambiyo senedini ciro yoluyla devralan tacir veya kamu tüzel kişisi hamiller için de geçerlidir.²³⁸

²³²Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 17.

²³³Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1177.

²³⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 17; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 273.

²³⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1178.

²³⁶Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 19.

²³⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 274.

²³⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1175; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 368; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 177.

5.3. İlâmlı İcrada Yetkili İcra Dairesi

İcra ve İflas Kanunu m.34 hükmüne göre, “İlâmların icrası her icra dairesinden talep olunabilir. Alacaklı yerleşim yerini değiştirirse, takibin yeni yerleşim yeri icra dairesine havalesini isteyebilir.” Bu kapsamda alacaklı Türkiye’deki herhangi bir icra dairesinden dileğini seçme ve ilâmlı takibe başlama hakkına sahiptir. Bu nedenle ilâmlı takiplerde borçlu tarafından yetki itirazında bulunulması da mümkün değildir. Takip dosyasının açılmasından sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi halinde yeni yerleşim yerine dosyanın gönderilmesini talep hakkı da alacaklıya tanınmıştır.²³⁹ Bu düzenleme takip ekonomisi ilkesinin görünümülerinden biri olarak kabul edilebilir.

İcra ve İflas Kanunu m.34 hükmünde yalnızca ilâmdan bahsedilmiş ise de ilâm mahiyetindeki belgelere dayalı ilâmlı takipler bakımından da aynı yetki düzenlemesinin işleyeceği ve Türkiye’deki herhangi bir icra dairesinde takip başlatılabileceği kabul edilmektedir.²⁴⁰ Her ne kadar ilâmlı icrada Türkiye’deki herhangi bir icra dairesi tercih edilebilir ise de bu konuda da tarafların yetki sözleşmesi yapması ve belirli yerleri yetkili kılmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. Nitekim bu yöndeki bir anlaşmanın kamu düzenini ya da üçüncü şahısların menfaatini zedeleyici bir yönü bulunmamaktadır.²⁴¹

5.4. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takipte Yetkili İcra Dairesi

Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takiplerde de yetkili icra dairesi İcra ve İflas Kanunu m.50 yollaması ile Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun genel yetki kurallarına göre belirlenecektir.²⁴² Yalnızca taşınmaz rehninin söz konusu olduğu hallerde genel yetki kurallarına ek olarak taşınmazın bulunduğu yer icra dairesinde de ilâmsız takip başlatılabileceği düzenlemesine İcra ve İflâs Kanunu m.148 hükmünde yer verilmiştir.²⁴³ İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilâmsız takipte ipotek konusu malın sahibi ile borçtan sorumlu olan şahıs farklı ile her ikisine karşı takip yapılması gerektiğinden bunlardan birinin yerleşim yerinde takip başlatılması mümkündür.²⁴⁴ Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile ilâmlı takiplerde ise Türkiye’deki tüm icra daireleri yetkilidir.²⁴⁵

²³⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 358; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1102; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 400-401; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 245; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 204; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 297.

²⁴⁰Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 390; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1082; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 246; Y. 12. HD. 02.10.2014 T., 22907/23168 www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

²⁴¹Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 62.

²⁴²Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 429.

²⁴³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 317; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 991; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 431; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 219.

²⁴⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 18.

²⁴⁵Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 293.

Yargıtay, kayıtsız şartsız belirli bir borç ikrarını içeren ipotek akit tablosu, alacak muaccel hale geldiğinde ilâm muadili belgelerden sayılacağından ilâmların icrasına ilişkin düzenlemelerin uygulanacağı gerekçesi ile tüm icra dairelerinin yetkili olduğunu kararlaştırmıştır. Dolayısı ile İcra ve İflas Kanunu m.148 hükmünün yalnızca kayıtsız şartsız borç ikrarı içermeyen ipotek akit tablosuna dayanan takipler için uygulanabileceğine hükmetmiştir.²⁴⁶

6. TAKİP TALEBİNİN CEBRÎ İCRA ORGANINA SUNULMASI

İcra daireleri icra işlerinde birincil derece görevli olup, icra takibinde bulunmak isteyen alacaklı öncelikle icra dairesine başvurmak ve takip talebini sunmak zorundadır.²⁴⁷ İcra ve İflas Kanunu m.58/1 uyarınca takip talebi sözlü, yazılı ya da UYAP sistemi üzerinden elektronik olarak icra dairesine sunulabilir. Uygulamada sık karşılaşılmamakla birlikte sözlü olarak sunulan talepler icra müdürü tarafından tutanağa geçirilmek suretiyle hem alacaklı hem de icra müdürü veya yardımcısı ya da katibi tarafından imza altına alınır.²⁴⁸ Yazılı olarak sunulan talepler de aynı şekilde icra müdürü tarafından icra tutanağına geçirilir ve yalnızca icra müdürü, yardımcısı veya katibi tarafından imza altına alınır.²⁴⁹ (İİK m.8, İİK Yön. m.22) Uygulamada da çoğunlukla yazılı ve elektronik yolla takip talebi sunulmakta, İcra İflas Kanunu Yönetmeliği m.19/1-a maddesinde öngörülen ve yönetmeliğe ekli olan basılı takip talebi örneği kullanılmaktadır.²⁵⁰ Vatandaşlar yalnızca T.C. kimlik numaraları ve e-devlet şifreleri ile UYAP Vatandaş portalına giriş yapabildikleri için, sistemde güvenlik açısından sakıncalar oluşabileceği gerekçesi ile sistem üzerinden icra takibi başlatmaları mümkün değildir. Vatandaşlar sistem üzerinden taraf oldukları dosyaları sorgulayabilirler ancak

---

²⁴⁶Y. 12. HD. 16.03.2007 T., 2007/2231 E., 2007/5038 K., aynı yönde Y. HGK. 10.05.1969 T., 1969/473 E., 1969/559 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022); Y. HGK. 27.03.1971 T., 1969/542 E., 1971/197 K. “Alacaklı, 149’uncu maddede açıklandığı üzere, ilam niteliğinde kayıtsız-şartsız para borcu ikrarını kapsayan ipotek tablosuna dayanarak; taşınmazın paraya çevrilmesini istemiş olmasına göre, olayda ilamlı alacaklarda olduğu gibi, İcra ve İflas Kanunu’nun 34’üncü maddesi uygulanacağına binaen, yetki bahis konusu değildir.” www.legalbank.net (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 991.

²⁴⁷Kuru, 2013, **a.g.k.**, 82.

²⁴⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 79; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 284; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 99; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65.

²⁴⁹B. Kuru (1975). İcra tutanakları. *Ankara Barosu Dergisi*, S.5, s. 643-644, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 20-21; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 285.

²⁵⁰Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 22; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 285.

yeni icra takibi başlatamazlar.²⁵¹ Güvenli elektronik imza sahibi vatandaşlar ise taraf oldukları dosyalara sistem üzerinden beyan veya talep gönderebilmekte ancak dava dosyası açabilmelerine rağmen icra takibi başlatamamaktadırlar.

Takip talebinde bulunan alacaklının bir kısım harç ve giderleri ödemesi gerekmektedir. Harçlar Kanunu'nda gerekli harçlar yatırılmadıkça harca konu işlemin yapılmayacağı hükme alındığından (HK. m.27/son, m.32, m.127) alacaklı tarafından gerekli harçlar yatırılmadıkça takip talebi de işleme konmayacaktır. Bu nedenle takip talebinde bulunulsa dahi takibin açılma anı gerekli harç ve giderlerin yatırıldığı an olarak kabul edilmektedir. Takip talebinin sonuçları da bu an itibari ile etkisini gösterir.²⁵²

Türk cebrî icra organları vasıtası ile icra takibinde bulunmak isteyen yabancı gerçek veya tüzel kişiler, takip masrafları ile birlikte karşı tarafında zararını karşılamak üzere mahkeme tarafından belirlenecek teminatı da göstermek zorundadır. (5718 sayılı MÖHUK m.48/1) Mahkeme, karşılıklılık esası gereği yabancı kişinin teminattan muaf tutulmasına da karar verebilir. (MÖHUK m.48/2) Teminata ilişkin bu düzenlemeler de icra daireleri tarafından re'sen dikkate alınmalıdır.²⁵³

İcra dairesi usûlüne uygun düzenlenen bir takip talebini kabule mecburdur. Uygulamada matbu takip talebi örnekleri kullanılsa da alacaklının bu basılı takip talebini kullanma zorunluluğu bulunmamakta, dilediği takdirde bir kâğıda İcra ve İflas Kanunu m.58'de yer alan geçerlilik şartlarını içeren bir takip talebi hazırlama imkânı bulunmaktadır. İcra dairesi bu şekilde hazırlanan takip talebini de kabul etmek zorundadır.²⁵⁴ Aksi durum hakkın yerine getirilmemesi sonucunu doğuracaktır.²⁵⁵ Takip talebinin tutanağa geçilmek suretiyle sözlü yapılmak istenmesi durumunda bunun kabul edilmemesi de hakkın yerine getirilmemesi halini teşkil edecektir. Takip talebinin posta yolu ile gönderilmesi mümkün olup bu ihtimalde takip talebinin yapıldığı tarih postaya verilme tarihi değil, posta icra dairesine ulaştıktan sonra harçları tam olmak kaydıyla icra tutanağına işlendiği tarihtir.²⁵⁶

7155 sayılı “Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun” ile “Abonelik Sözleşmesinden

---

²⁵¹A. Karakimseli (2018). İcra takiplerinde ulusal yargı ağı bilişim sistemi (UYAP) kullanımı. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIII, S. 1, s. 324-325, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

²⁵²Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 23-24; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 101.

²⁵³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 285.

²⁵⁴Kuru, 2013, **a.g.k.**, 195.

²⁵⁵T. Uyar, A. Uyar ve C. Uyar (2019). *İcra hukukunda şikâyet*. (2. Baskı), Ankara: Bilge Yayınları, s.379.

²⁵⁶Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 21.

Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Yönetmelik” hükümleri uyarınca başlatılan takiplerde takip talebinin ne şekilde sunulacağı ayrı bir düzenlemeye tâbi tutulmuştur. 7155 sayılı Kanun m.4/1 uyarınca; “Alacaklı avukatı, icra takibini başlatmak için Merkezî Takip Sisteminde yer alan takip talebini doldurur.” Takip talebinde hangi hususların yer alması gerektiği de yine kanunda düzenmiş olup (m.4/2) ileriki bölümlerde bu hususlara da yer verilecektir.²⁵⁷ Takip talebi ilgili hüküm uyarınca doldurulduktan, ilgili belgeler taranıp sisteme yüklendikten ve takip harç ve masrafları elektronik ortamda ödendikten sonra, güvenli elektronik imzayla onaylanır, sisteme kaydedilir ve takip Merkezî Takip Numarası alır. İcra takibi, sisteme kaydedilmekle başlar. (m.4/3-4) Takip talebinin takip hukuku ve maddi hukuk bakımından doğurduğu neticeler de bu andan itibaren ortaya çıkar.²⁵⁸

7. TAKİP TALEBİNDE HARÇ VE GİDERLER

7.1. Genel Olarak İcra Harç ve Giderleri

İcra takibi sürecinde takibin başarıya ulaşabilmesi için yapılması lazım gelen masraflar bulunmaktadır. İcranın başlangıcından infazına kadar geçen sürede yapılan masrafların tümü icra harç ve giderlerini oluşturmaktadır.²⁵⁹

İcra harçları, cebrî icra faaliyetlerine karşılık devletin almış olduğu ve kanun tarafından tayin edilen masraflardır.²⁶⁰ Nitekim Devlet tarafından sunulan cebrî icra hizmeti memur ücreti, kırtasiye ücretleri, bina giderleri gibi bir kısım harcamalar gerektirmekte ve bu harcamalar alınan harçlarla karşılanmaktadır.²⁶¹ İcra ve İflas Kanunu m.15/1 hükmü uyarınca; “İcra ve iflâs harçlarını kanun tayin eder. Kanunda hilafı yazılı değilse, bütün harç ve masraflar borçluya ait olup neticede ayrıca hüküm ve takibe hacet kalmaksızın tahsil olunur.” Madde hükmünde bahsi geçen bu kanun 492 sayılı Harçlar Kanunu’dur.²⁶² İcra ve iflâs işlemlerinde ödenmesi gereken harçlara, 492 sayılı Harçlar

²⁵⁷Bkz. Aşağıda II. Bölüm “2.1. Merkezî Takip Sistemi Uyarınca Başlatılan Takipte Takip Talebi”.

²⁵⁸Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 377.

²⁵⁹Berkin, 1969, **a.g.k.**, 34; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 55; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 79; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, s. 23; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 90; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 142; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118-119; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 59; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

²⁶⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 55; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 59.

²⁶¹Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118.

²⁶²Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 55; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

Kanunu'na bağılı (1) sayılı tarifenin B bölümünde yer verilmiştir.²⁶³ İcra takibi sürecinde ödenmesi gereken başlıca harçları örnek olarak takip talebinin sunulması (takibin açılması) sırasında alacaklı tarafından ödenmesi gereken ve maktu olan *başvurma harcı*, ilâmsız icrada yine takibin açılması esnasında alacaklı tarafından ödenmesi gereken ve talep edilen alacak miktarına göre nisbî olan *peşin harç*, konusu para veya para ile değerlendirilmesi mümkün olan takiplerin başarı ile sonuçlanması halinde nisbî olarak alınan *tahsil harcı*, değeri belli olmayan icra takiplerinde maktu olarak alınan *icranın yerine getirilmesi harcı*, takip sonunda alacaklıdan alınan *cezaevi harcı* gösterilebilir.²⁶⁴ Harçlar Kanunu bazı şahısları harçtan muaf tutmuş, bazı icra takip işlemlerinin de harca tâbi olmadığını düzenlemiştir. (HK m.13-14)²⁶⁵

492 sayılı Harçlar Kanunu m.123/3 uyarınca bankaların, kullandıracakları kredilerin temini ve bunların teminatı ile geri ödemelerine ilişkin işlemleri harçtan muaf tutulmuştur.²⁶⁶ Ancak bankalara yönelik bu istisna dar tutulmuş ve bu kapsama bankaların genel kredi sözleşmeleri ile müşterilerine kullandırdıkları kredilerin geri ödenmemesi sebebiyle açtıkları dava ve icra takiplerinde ödenmesi gereken yargı harçlarının girmeyeceği kabul edilmiştir.²⁶⁷

İcra takibi sürecinde icra organları tarafından yapılması gereken işlerin gerektirdiği, harçlardan farklı olarak iş veya hizmeti yapan kişiye ödenen masraflar ise icra gideri/masrafı olarak ifade edilir.²⁶⁸ Kısaca masraf, bir işlemin yapılması harcanması gerekli olan para olarak tanımlanabilir.²⁶⁹ Harçlardan farklı olarak icra masrafları Hazine'ye aktarılmamakta, yapılacak icra takip işlemi için harcanmaktadır.²⁷⁰ Tebligat ve posta masrafları, haciz, muhafaza, satış ve ilan giderleri, yol, keşif ve bilirkişi ücretleri icra giderlerine örnek olarak gösterilebilir.²⁷¹ Hukuk Muhakemeleri Kanunu sistematüğinde, yargılama hukukuna ilişkin olarak masraflar genel olarak davanın

---

²⁶³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118.

²⁶⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 56-57; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63-65; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 59; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 119-120.

²⁶⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 120.

²⁶⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112.

²⁶⁷Y. HGK. 06.10.2010 T., 2010/12-443 E., 2010/471 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112.

²⁶⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 57; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112,125; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 121; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

²⁶⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 125.

²⁷⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 113.

²⁷¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 57; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 113; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 121; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 39; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

açılması aşamasında dava şartı olarak yatırılması gereken gider avansı ve yargılamanın devamı aşamasında toplanması istenen delile karşılık delil avansı olarak ikili bir ayrıma tâbi tutulmuştur. Dava şartı olan gider avansının yatırılmaması ve verilen sürede de tamamlanmaması ihtimalinde davanın dava şartı yokluğundan reddedileceği (HMK Yönetmeliği m.45/3), delil avansının verilen sürede yatırılmaması ihtimalinde ise o delile dayanmaktan vazgeçilmiş sayılacağı (HMK m.324/2, HMK Yönetmeliği m.45/4) düzenlenmiştir. İcra ve İflas Kanunu sisteminde ise icra masrafları bakımından bu yönde bir ayrıma gidilmemiştir. Yapılacak olan her bir işlemin giderinin alacaklı tarafından peşin olarak ödenmesi gerekmekte olup aksi durum yalnızca talebin sonuçsuz kalmasına neden olacaktır. Ancak yatırılan masrafin yetmediğinin anlaşılması durumunda sonradan tamamlanması mümkündür.²⁷² İcra takip dosyalarında yapılması talep edilen işlemin masrafinin önceden yatırılmamasının yargılama sürecindeki gibi delilden vazgeçilmiş sayılması şekilde bir sonucu bulunmamakta, yalnızca talebe dayalı işlemin yapılamamasına neden olmaktadır.

İcra takip işleminin yapılmasını talep eden şahıs, bu işlemin gerektirdiği harcı ve masrafı aksine hüküm olmadıkça peşin ödemekle mükelleftir. Gerekli harcın tümü ödenmedikçe talep konusu işlem yapılmaz. (HK m.127)²⁷³ Takip esnasında alacaklı tarafça ödenen harç ve giderler, takip konusu borca eklenmek suretiyle borçlu tarafa yükletilir.²⁷⁴ (İİK m.15/1, m.59/1) Alacaklı ilk ödenen paradan masraflarını alabilir. Paraya çevrilen mal bedelinden öncelikle evvelinde ödenen harç ve masraflar için alacaklıya ödeme yapılır. (İİK m.59/2, m.138, m.151, m.248)²⁷⁵ Alacaklı tarafın takibini sonuna kadar sürdürmemesi veya talebinden vazgeçmesi halinde borçlunun masraflardan sorumlu tutulması söz konusu olmayacaktır.²⁷⁶ Netice olarak icra hukukunda da harç ve giderlerin medeni usûl hukukunda olduğu gibi haksız çıkan tarafa yükletileceği kabul

---

²⁷²Berkin, 1969, **a.g.k.**, 35; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 57; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 80; Postacioğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 94; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 142; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 125; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 121; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 65; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 59; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

²⁷³Berkin, 1969, **a.g.k.**, 35; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 81; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 145; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 115; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 121; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 70.

²⁷⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 58; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 122; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 58.

²⁷⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 115.

²⁷⁶Kuru, 2013, **a.g.k.**, 122; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 70; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 39; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 50.

edilmektedir.²⁷⁷ Genel kural bu olmak kaydıyla, istisnai olarak borçluya yükletilemeyecek masraflar da mevcuttur.²⁷⁸

İcra giderleri içerisinde yer alan vekâlet ücreti diğer masraflara kıyasla ayrı bir öneme sahiptir. İcra takiplerinde hiç kimse kendisini bir vekil ile temsil ettirmek zorunda değildir. Alacaklı bizzat kendisi takibe girişebilir, borçlu da kendisine yöneltilen takibi bizzat kendisi yürütebilir.²⁷⁹ Alacaklının icra takibini bir vekil aracılığı ile takip etmeyi tercih etmesi durumunda, alacaklı ile vekili arasında kararlaştırılan akdi vekâlet ücretinin yanı sıra icra müdürlüğü tarafından Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre belirlenen bir kanunî vekâlet ücretinin borçlu tarafından ödenmesi gerekecektir. İcra gideri olarak kabul edilen vekâlet ücreti de alacaklı ve vekili arasında kararlaştırılan akdi vekâlet ücreti değil, icra müdürlüğü veya ilgili icra organı tarafından Tarife'ye göre belirlenen kanunî vekâlet ücretidir. (İİK m.138/3, AAÜT m.11)²⁸⁰ Karşı tarafa yükletilecek kanunî vekâlet ücretine ilişkin bu düzenleme hem ilâmlı hem de ilâmsız takipler için uygulanacaktır.²⁸¹ İcra ve İflas Kanunu vekâlet ücretini takip masrafı olarak kabul ettiğinden bu yönde talep bulunmasa dahi icra müdürlüğünce karar altına alınması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle vekâlet ücreti icra dairesince re'sen dikkate alınmalıdır.²⁸² Vekâlet ücreti, tahsil edilen para üzerinden belirleneceğinden paylaşırma tarihindeki tarife esas alınmalıdır.²⁸³

7.2. Takip Talebinin Gerekçirdiği Harç ve Giderler

İcra harç ve giderlerine genel bir bakış sonrasında bu çalışmanın konusunu oluşturan takip talebi işleminin gerekçirdiği masrafları da ayrıca belirtmekte fayda bulunmaktadır. Takip talebinin gerekçirdiği harçlar, takip için başvurulmuş icra dairesince tahsil edilir. (HK m.26, m.132) Takip talebi başka bir yer icra dairesi aracılığı ile yetkili

²⁷⁷Kuru, 2013, **a.g.k.**, 122; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 39; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 50.

²⁷⁸İstisnai hallere örnek olarak alacaklıdan alınan %2 oranındaki cezaevi harcı (2548 s.k. m.1/2) ve kanunî müddeti içerisinde yenilenmediği gerekçesi ile düşen hacizlerin yenilenmesi talebi ile birlikte ilâma dayalı olmayan takiplerde yeniden ödenmesi gereken yenileme masraf ve harçlarının borçluya yükletilememesi verilebilir (İİK m.78/5). Kuru, 2013, **a.g.k.**, 122; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 50.

²⁷⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 126.

²⁸⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 59-60; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 127; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 123; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 70; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 60; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 39; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 51.

²⁸¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 127.

²⁸²Berkin, 1969, **a.g.k.**, 36; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 83; Postacioğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 95; Z. Yılmaz (2011) *Hukuk davalarında yargılama harç ve giderleri ile vekâlet ücreti*. Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre, Ankara, 668; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 143; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 125; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 124; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 671-72; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 60.

²⁸³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 60.

icra dairesine gönderilmek istenirse, gerekli başvurma harcı ve peşin harç, aracılığı istenen icra dairesinde alınır ve takip talebi ile birlikte icra dairesine gönderilir.²⁸⁴ Harçların yatırılmaması durumunda takip talebi yapılmamış sayılacaktır.²⁸⁵

Harçtan muafiyet halleri²⁸⁶ saklı kalmak üzere, alacaklı tarafından hazırlanan takip talebinin icra müdürlüğüne sunulması diğer bir ifade ile takip dosyasının açılması esnasında alacaklı tarafından yapılması gereken masrafları şu şekilde sıralamak mümkündür;

Başvuru harcı; 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin “İcra ve iflâs harçları” başlıklı (B) bendinin I/1 maddesine göre belirlenen başvuru harcı, Kanun'un mükerrer 138. maddesi uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. Başvurma harcı maktu olup, ilgili bulunduğu işlemin yapılmasından önce peşin olarak ödenir. (HK m.27/1)²⁸⁷ Başvuru harcı 2022 yılı itibariyle 80,70 TL'dir. Bu harç takip sonucu haksız çıkan tarafa yükletilir.²⁸⁸

İcranın yerine getirilmesi harcı; Müdahalenin men'i sonucu taşınmazın teslimi gibi değeri belli olmayan ilâmların konu olduğu icra takiplerinde ilâmın yerine getirilmesi için başvuru sırasında alınır. Bu harç takip sonucu haksız çıkan tarafa yükletilir.²⁸⁹

Peşin harç; 492 sayılı Harçlar Kanunu m.29/1 hükmü uyarınca ilâma dayanmayan takip taleplerinden alacak miktarının binde beşi oranında peşin harç alınır.²⁹⁰ Kanun hükmüne dayalı olarak belirlenen bu oran, her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranından etkilenmemektedir. Takip talebi ile ödenen peşin harç, takip sonunda alınacak asıl tahsil

²⁸⁴Kuru, 2013, **a.g.k.**, 121.

²⁸⁵Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 94; Gören Ülkü, s. 24.

²⁸⁶Muafiyet hallerine örnek olarak 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun “işçi alacaklarının tahsili” başlıklı 33. maddesinde yer verilen “İş mahkemeleri tarafından işçiler lehine hükme bağlanmış olan hak ve alacakların takibinde işçilerden hiçbir harç alınmadan gerekli işlem yapılır. Bu harçlar işçi haklı çıktığı takdirde takip sonunda hesap edilerek ayrıca bir hükme hacet kalmadan borçludan tahsil olunur.” hükmü verilebilir. Ancak bu hüküm aynı kanunun m.123/II'de yer verilen “Ancak, İş Kanunu'na tabi işçilerin ve çırakların iş mahkemelerindeki dava ve bu mahkemelerden almış oldukları ilâmların takiplerinde harçtan muafiyet gündelikleri veya aylık ücretleri 16 yaşını doldurmuş işçiler için belirlenen asgari ücreti geçmeyen işçiler ve çıraklar hakkında uygulanır.” hükmü ile sınırlandırılmıştır.; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114.

²⁸⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114.

²⁸⁸Berkin, 1969, **a.g.k.**, 34; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 55; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 79; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, s. 23; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 90; Yılmaz, 2011, **a.g.k.**, 306; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 112; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 118-119; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 142; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 59; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 38; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 49.

²⁸⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63.

²⁹⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114.

harcına mahsup olunur. (HK m.29/2)²⁹¹ Yabancı para alacaklarında fiili ödeme tarihindeki Türk parası karşılığının talep edilmesi ihtimalinde de takip tarihindeki kur üzerinden harç yatırılması gerektiği Yargıtay kararlarında hüküm altına alınmıştır.²⁹² Tarım kredi kooperatifleri ve birliklerinin ortakları aleyhine başlattıkları takiplerde ve ihtiyatî hacizlerde bu peşin harç alınmaz.²⁹³ Yine ilâmlı takiplerde de tahsil harcına mahsuben peşin harç adı altında bir harç alınmaz. (HK m.29)²⁹⁴ İlâmsız icrada alacağın var olmadığı tartışılabilir. Bu nedenle, ilâmsız icrada bu harcın alınmasının amacı, gereksiz takip açılmasına mâni olmak olarak açıklanmaktadır.²⁹⁵

Tebliğat gideri; Alacaklı taraf takip talebi sonrasında icra müdürlüğü tarafından hazırlanacak ödeme veya icra emrinin borçluya tebliğ masrafını ve ayrıca borçlu tarafından İcra ve İflas Kanunu m.62 uyarınca itiraz edilmesi halinde itirazın kendisine tebliğ masrafını peşin olarak ödemek zorundadır. (İİK m.59/1)²⁹⁶ Kanun hükmü borçlu tarafından sunulması muhtemel itiraz dilekçesinin alacaklıya tebliğ masrafının da takibin açılması esnasında alacaklı tarafından yatırılacağını düzenlenmesine rağmen, uygulamada itiraz dilekçesi sunulurken borçludan dosyaya tebligat gideri yatırması ya da dilekçesine tebligata yeter miktarda tebligat pulu eklemesi istendiği görülmektedir. 4949 sayılı Kanun ile 17.7.2003 tarihinde İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan değişiklik sonrası 62. maddenin 2. fıkrasına göre; “*Takibe itiraz edildiği, 59 uncu maddeye göre alacaklının yatırdığı avanstan karşılanmak suretiyle üç gün içinde bir muhtıra ile alacaklıya tebliğ edilir.*” Ancak 4949 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesinde “itirazın alacaklıya tebliğ giderinin borçlunun yatırdığı avanstan da karşılanabileceği” belirtilmekteydi. Uygulamada da itiraz dilekçesinin tebliğ masrafları bu hüküm uyarınca borçludan tahsil edilmekteydi.²⁹⁷ 4949 sayılı Kanun ile bu kısım hükümden çıkartılmasına rağmen mevcut uygulamada birçok icra dairesinde eski düzene devam edildiği, itiraz dilekçesinin sunulması esnasında borçludan tebligat pulu istendiği, kimi zaman kanun hükmünün

²⁹¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114.

²⁹²Y. 12. HD. 26.03.1992 T. 8685/3763 www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

²⁹³Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 63.

²⁹⁴N. Berkin (1955). Takip harçları. *İÜHFİM*, 1955/1-4, s. 175-203, s. 194.; Berkin, 1969, **a.g.k.**, 12; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 79; Postacioğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 91; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 142; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 114; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 64.

²⁹⁵B. Pınar (2009). *Yargı ve icra harçları*. Ankara, s.198.

²⁹⁶Uyar, 2001, **a.g.k.**, 113; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 125; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 51.

²⁹⁷T. Uyar (2003). 4949 sayılı ve 17.07.2003 tarihli “İcra ve İflâs Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un getirdiği yenilikler. *TBBD*, Kasım/Aralık, s. 167, www.tbbergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

bilinmemesi çoğu zamansa meblağın düşük olmasından kaynaklı olarak borçlu tarafça pulun alındığı ve şikâyet yoluna başvurunun tercih edilmediği görülmektedir.

Tarifede yazılı PTT ücretleri ve Tebligat Kanunu m.4 uyarınca ödenmesi zorunlu masraflar, aksine hüküm bulunmadıkça tebliğin yapılmasını talep eden tarafça peşin olarak ödenir. (Teb.K m.5/1; İİK m.21/1, m.57/1) Tebliği yapacak merci tarafından belirlenen sürede gerekli masraf yatırılmaz ise talepten vazgeçilmiş sayılır. Zorunlu sebeplerden bu süreye uyulamaz ise yeni bir süre verileceği de düzenlenmiştir. (Teb.K m.5/2)²⁹⁸

Kambiyo senetlerine özgü takip yolunda borçlunun itirazı takibi durdurmayacağından itirazın alacaklıya tebliğ gerekmemektedir. Bu nedenle kambiyo senetlerine özgü takip yoluna başvuran alacaklıdan itirazın tebliğ masrafı alınmamalıdır.²⁹⁹

Vekâlet suret harcı; İcra takibinin avukat aracılığı ile açılması halinde sunulacak vekâletnamenin noter tarafından imzalı aslının değil de suretinin (fotokopisinin) sunulması halinde suret harcı yatırılması zorunludur. 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin “Diğer yargı harçları” başlıklı (D) bendinin I/c maddesine göre belirlenen suret harcı, kanunun mükerrer 138. maddesi uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. Vekâlet suret harcı 2022 yılı itibariyle 11,50 TL'dir. Bu harcın sorumlusu vekâletnameyi sunan kişi olup masrafa dahil edilmez.³⁰⁰

Vekâlet pulu; Avukatlık Kanunu m.27/3'te yer verilen “Avukatlarca vekâletname sunulan merciler, pul yapılandırılmamış veya pulu noksan olan vekâletname ve örneklerini kabul edemez.” hükmü uyarınca, vekil aracılığı ile verilen takip talepleri ile birlikte vekâlet pulunun da sunulan vekâletnameye eklenmesi gerekmektedir. Vekâlet pulu ücreti 2022 yılı itibari ile 18,15 TL'dir.

Merkezî takip sistemi harcı; Yukarıdaki bölümlerde izah edildiği üzere 19.12.2018 tarihli ve 30630 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun ile birlikte abonelik sözleşmesinden kaynaklanan alacaklar bakımından farklı bir takip usûlü icra sistemimizde yer bulmuştur. Bu usûlde,

²⁹⁸Muşul, 2013, a.g.k., 125.

²⁹⁹Muşul, 2005, a.g.k., 839; Gören Ülkü, 2008, a.g.k., 24.

³⁰⁰Ulukapı, 2015, a.g.k., 63.

7155 sayılı Kanun kapsamında UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) bünyesinde oluşturulan Merkezî Takip Sistemi üzerinden takip başlatılır ve icra giderlerine ek olarak alacak üzerinden yüzde iki oranında Merkezî Takip Sistemi harcı peşin olarak alınır. Haciz aşamasına geçilmeden Merkezî Takip Sistemi üzerinden sonuçlanan icra takipleri için ayrıca icraya başvurma harcı ile tahsil harcı alınmaz.³⁰¹ (ASPAK m.5/2, ASPAY m.14/2, HK m.29/A/1-2) Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin “İcra ve iflâs harçları” başlıklı (B) bendinin I/5 maddesi uyarınca 7155 sayılı Kanun kapsamındaki icra takiplerinde takibe konu alacak tutarı üzerinden yüzde iki oranında MTS harcı ödenmesi öngörülmüştür. Ayrıca bu suretle alınacak harç tutarının icraya başvurma harcından düşük olamayacağı da düzenlenmiştir.

---

³⁰¹Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 377, dn.6.

İKİNCİ BÖLÜM

TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİ

1. GENEL HACİZ YOLU İLE TAKİPTE TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİ

1.1. Genel Olarak

Genel haciz yolu ile takibin başlayabilmesi için alacaklı tarafından sunulması gereken takip talebinin hangi unsurları taşıması gerektiği yasa koyucu tarafından açık bir şekilde düzenlenmiştir. İcra ve İflas Kanunu m.58/2 ve İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği m.20/2’de yer verilen bu unsurları genel olarak taraflara, takibin konusuna ve takibin dayanağına ilişkin bilgiler olmak üzere gruplandırmak mümkündür.

İcra ve İflas Kanunu’nda, takip talebinde bulunması gereken zorunlu unsurlara yer verilmemesi ihtimalinde ne şekilde hareket edileceği noktasında bir hüküm yer almamaktadır. Uygulamada da Yargıtay’ın dönem dönem farklı konularda verdiği kararlara göre bir yol izlenmeye çalışılmakta ancak açık düzenleme bulunmaması nedeniyle icra müdürlüklerince farklı kararların verilmesi söz konusu olabilmektedir. Bu durum ise hukuk birliğinin sağlanmasının önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. İcra hukuku bakımından takip talebinin, yargılama hukukundaki dava dilekçesine denk düştüğü kabul edilerek Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.119 hükmü uyarınca bir yol izlenebileceği ileri sürülebilir. Bu durumda icra müdürlüğünce eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi gündeme gelecektir. Nitekim Yargıtay da unsurların eksikliğine ilişkin kararlarında çoğunlukla bu yönde hüküm kurmaktadır.³⁰² Bu durumda icra müdürlüğünce takip talebindeki eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi, verilen sürede eksikliğin tamamlanmaması ihtimalinde takip talebinin reddedilmesi yerinde olacaktır.

Takip talebinde yer alması gereken unsurların eksikliğine rağmen borçluya ödeme emri tebliğ edilmiş ise borçlu tarafından kamu düzenine aykırılık gerekçesi ile süresiz şikâyet yoluna başvurulması gündeme gelecektir.³⁰³ Yargıtay’ın konuya ilişkin kararlarında icra mahkemesince alacaklıya süre verilmesi, verilen sürede eksikliğin giderilmemesi halinde takibin iptaline hükmedilmesi gerektiği belirtilmiştir.³⁰⁴ Eksiklik

³⁰²Y. 12. HD. 27.1.2006 T., 2005/23200 E., 2006/635 K., Y.12. HD. 2.3.2007 T., 2007/702 E., 2007/3813 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; M. Oskay, C. Koçak, A. Deynekli ve A. Doğan (2007). *İİK Şerhi, madde 1-67*. C.1, Ankara, s. 950.

³⁰³S. Taşpınar Ayvaz (2015). İcra ve iflâs hukukunda hükümsüz işlemler ve hükümsüzlük. *Prof. Dr. Ramazan Arslan’a Armağan*. C. 2, s. 1557-1552.; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 72.

³⁰⁴Y. HGK. 20.12.1995 T., 1995/12-962 E., 1995/1146 K.; Y. 12. HD. 27.1.2006 T., 2005/23200 E., 2006/635 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

giderilir ise icra müdürlüğünce yeni bir ödeme emri düzenlenmesi ve borçluya tebliğ edilmesi gerektiğine hükmedilmiştir.³⁰⁵

1.2. Alacaklıya İlişkin Bilgiler

1.2.1. Alacaklının kimliği ve yerleşim yeri

1.2.1.1. Alacaklının kimliği

İcra ve İflas Kanunu m.58/2/1 uyarınca alacaklının ve varsa kanunî temsilcisinin ve vekilinin adı, soyadı, varsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası takip talebinde yer verilmesi gereken zorunlu unsurların başında gelmektedir.³⁰⁶ Alacaklının kimliğinin şüpheyeye yer vermeyecek şekilde açıkça belirtilmesi zorunludur.³⁰⁷ Ancak alacaklının kimlik bilgilerinin hatalı gösterilmesi, borçlunun haklarına hanel getirmediği müddetçe, tek başına talebin veya takibin hükümsüzlüğü sonucunu doğurmamakta, alacaklıya yanlışlığın giderilmesi imkânı tanınmaktadır.³⁰⁸ Alacaklının kimlik bilgilerinin takip talebinde eksik veya hatalı gösterilmesi durumunda bu durum maddi bir hatadan veya kabul edilebilir bir yanlışlıktan kaynaklamakta ise, Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.124 hükmünün kıyasen uygulanacağı Yargıtay tarafından kabul edilmektedir.³⁰⁹ Öğretide de bu uygulama yerinde görülmektedir.³¹⁰ Benzer şekilde alacaklı vekilinin bilgileri takip talebinde eksiksiz olarak gösterilmiş ise, alacaklının bilgilerinin ayrıntılı gösterilmemiş olması Yargıtay tarafından yasaya aykırı

³⁰⁵Takip talebinde yer alması gereken unsurlarda eksiklik durumu, çalışmanın ilerleyen kısımlarında her bir unsura ait başlık altında incelenmiştir.

³⁰⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 51; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 92.

³⁰⁷Y. İİD. 19.9.1963 T. 9860/9694 (M.A. Eranıl (1970). *İçtihatlı, gerekçeli ve notlu İcra ve İflâs Kanunu*. Ankara, s. 41); Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85.

³⁰⁸“Ancak ifade edilmelidir ki sözü edilen belgelerde salt alacaklının kimliğinin yanlış veya eksik gösterilmesi, borçlunun çıkarlarına zarar vermedikçe takibin hükümsüzlüğünü ve iptalini gerektirmez.” Y. HGK. 29.12.1995 T., 1995/12-962 E., 1995/1146 K.; Aynı yönde bkz. 12. HD. 27.1.2006 T., 2005/23200 E., 2006/635 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁰⁹B. Acar (1986). “Takip talebi örnek 48’de alacaklının kimliğinin eksik yazımının borçlunun savunma hakkına etkisi ve ilgili görüşlerin değerlendirilmesi”. *Ankara Barosu Dergisi*, 1986/6, s. 804-811, s. 810 vd. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022); Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114; “Alacaklının takip talebi ve ödeme emrinde keşideci şirketin ismini tam olarak belirtmemiş olması maddi hataya dayalı olup sonradan giderilmesi mümkün olacağından istemin kabulüne karar verilmesi gerekirken aksi yönde hüküm tesisinin isabetsiz olacağını” Y. 12. HD. 14.01.2013 T. 23776/116; 27.06.2012 T. 5759/22814 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; “Takip talebindeki alacaklı isminin tamamen değiştirilmesinin basit maddi hata niteliğinde olmayacağını” Y. 12. HD. 27.06.2012 T. 5759/22814 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; “Takip talebinde ve buna uygun olarak düzenlenmesi zorunlu olan ödeme emrinde ‘taraf’ olarak gösterilmeyen bir kişinin, daha sonra takibe dahil edilemeyeceğini” Y. 12. HD. 28.11.2011 T. 7643/24834 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³¹⁰Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 130; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290.

görülmemektedir.³¹¹ Yine vergi kimlik numarasının da esaslı bir unsur olmadığı, tamamlanmasının her zaman mümkün olduğu, takibin iptalini gerektirmediği kabul edilmektedir.³¹² İcra müdürü kanunun emredici düzenlemesi karşısında alacaklının kimlik bilgilerinin takip talebinde yer alıp almadığını takibin her aşamasında re'sen dikkate almalıdır.

Alacaklı taraf, taraf ve takip ehliyeti bulunan gerçek veya tüzel kişi olmak zorundadır.³¹³ Alacaklı tarafta birden fazla kişinin yer alması ihtimalinde aynı vekil tarafından temsil ediliyor olsa dahi tümünün kimlik bilgilerinin takip talebinde açıkça yer alması gerekir.³¹⁴ Alacaklıların biri veya birkaçının ismine yer verilip “vs.” gibi ibarelerle diğerlerine yer verilmemesi mümkün değildir.³¹⁵ Nitekim gerek Kanun gerekse de Yönetmelik alacaklının kimlik bilgilerine yer verilmesi gerektiğini açık bir şekilde düzenlemiştir.

İcra takip dosyasında alacaklı olarak tereke yer alacak ise, mirası kabul eden bütün mirasçıların kimlik bilgileri takip talebinde yer almalıdır.³¹⁶ Terekeye atanmış resmî temsilci tarafından açılacak takiplerde ise tereke temsilcisinin kimlik bilgilerinin yer alması gerekli ve yeterli olup mirasçıların kimlik bilgilerinin ayrı ayrı yer alması gerekmemektedir.³¹⁷ Ödeme emri de takip talebinde yer verilen alacaklı bilgilerine dayalı olarak oluşturulacaktır.

---

³¹¹G. Eriş (2005). *İcra ve iflâs kanunu*. Ankara, s.242; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 43; Y. 12. HD. 28.02.2005 T., 1107/3863 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³¹²*“İİK'nun 58/II. maddesinde her ne kadar takip taleplerinde vergi kimlik numaralarının yazılması öngörülmüş ise de bu eksiklik icra müdürünün talebi üzerine her zaman giderilebilir. Anılan unsur, takip taleplerinde asli unsur niteliğinde bulunmadığından sadece vergi numarasının yazılmaması takibin iptalini gerektirmediği gibi ödeme emrinin de iptalini gerektirmez.”* Y. 12. HD. 2.3.2007 T., 2007/702 E., 2007/3813 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Oskay, Koçak, Deynekli ve Doğan, 2007, **a.g.k.**, 950; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 20-21; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 157; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 175; Y. 12. HD. 02.04.2004 T., E.3245/K.7985 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³¹³Uyar, 2001, **a.g.k.**, 116.

³¹⁴Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 130; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 45; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 155.

³¹⁵Uyar, 2001, **a.g.k.**, 115; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 130; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 44-45; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 155; “*Vekil sıfatı ile talepnameyi dolduran avukatın bir veya birkaç alacaklının isimlerini zikredip de geri kalanları yazmayarak (vesaire) gibi tabir kullanması, namlarına takip yaptığı şahısların kimliklerini ifade etmeyeceğinden, bu şekilde doldurulan takip talepleri kanuna ve nizamnameye muhaliftir.*” Y. İİD. 19.09.1963 T. 9860/9694 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; “*Takip talepleri H. Alpaslan (ve arkadaşları) adına düzenlenmiş ise de, kimler olduğu belirtilmemiştir. Bu takibin H. Alpaslan adına açıldığının kabulü gerekir. Alacaklı vekilinin bir kısım vekâletnameleri ibraz etmesi, sonuca etkili görülmemiştir*” Y. 12. HD. 23.09.1986 T. 15317/9385 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³¹⁶Y. 12. HD. 5.10.1982 T., 1982/6294 E., 1982/6893K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³¹⁷Y.12. HD. 20.5.1986 T., 1986/12122 E., 1986/5958 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

1.2.1.2. Alacaklının yerleşim yeri

İcra ve İflas Kanunu m.58/2/1 uyarınca alacaklının ve varsa kanunî temsilcisinin ve vekilinin şöhret³¹⁸ ve yerleşim yeri, alacaklı yabancı memlekette oturuyorsa Türkiye’de göstereceği yerleşim yeri de kimlik bilgileri ile birlikte takip talebinde gösterilmelidir.³¹⁹ Madde hükmü yabancı memlekette oturan alacaklının Türkiye’de yerleşim yeri göstermemesi durumunda icra dairesinin bulunduğu yerin yerleşim yeri sayılacağını düzenlemiştir. Madde hükmünde yer verilen yerleşim yeri kavramının teknik anlamda kullanılmadığı, alacaklıya tebligat yapılmasını sağlayacak adresi ifade ettiği kabul edilmektedir.³²⁰ Kimlik bilgilerinde olduğu gibi birden fazla alacaklının tek bir takip talebinde bulunması ihtimalinde tüm alacaklıların ayrı ayrı yerleşim yeri bilgilerinin takip talebinde yer alması gerekmektedir.³²¹ Konuya ilişkin Yargıtay içtihatları³²² incelendiğinde alacaklının adresinin eksik olması durumunda, bu eksikliğin tamamlanabilir nitelikte olduğu, takibin hükümsüzlüğünü gerektirmediği anlaşılmaktadır. Yerleşim yerinin gösterilmemesi borçlu tarafından şikâyet konusu edilirse alacaklıya eksikliğin tamamlanması için süre verilmesi, eksikliğin giderilmesi durumunda takibin iptaline karar verilmemesi gerektiği kabul edilmiştir.³²³ Ancak şikâyet

³¹⁸Soyadı Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden evvel alacaklı veya borçlunun kimliğini ifade etmek için Kanun’a konulan şöhret kavramı günümüzde işlevini yitirmiştir.; S. Azmi ve N. İzzet (1933). *Yeni İcra ve İflâs Kanunu esasları ve şerhi*. s. 113.; B. Kuru (1988). *İcra ve iflâs hukuku*. C:1, s. 209.; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 114.

³¹⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65.

³²⁰Uyar, 2001, **a.g.k.**, 115; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; R. Akcan ve H. Albayrak (2015). *Tebligat hukuku*. Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara, s. 163.; Y. 12. HD. 20.01.2003 T. 27659/367; 24.10.2002 T. 19956/21777 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³²¹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 116.

³²²“Vekil vasıtasıyla yapılan takiplerde, takip talebinde ve (ödeme emrinde) vekilin isim ve adresi yanında ayrıca alacaklının da adresinin belirtilmemiş olması kanuna aykırılık teşkil ederse de, bu eksikliğin başlı başına ‘takibin’ ya da ‘ödeme emrinin’ iptalini gerektirmeyeceğini” ve “Borçlunun, takibin kimin tarafından yapıldığını bilebilecek durumda olduğu hallerde, takip talebinde alacaklının adresinin de yazılması zorunluluğu bulunmadığını” Y. 12. HD. 10.02.1981 T. 9276/1208 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; “Takip talebinde ve ödeme emrinde alacaklının adresinin bildirilmemesi konusundaki eksikliğin giderilmesi için alacaklıya -bu konuda yapılan şikâyet üzerine- icra mahkemesince süre verilmesi ve eksiklik giderildikten sonra yeniden borçluya ‘ödeme emri’ gönderilerek takibe devam edilmesi gerekeceğini” Y. 12. HD. 19.04.2001 T., 6031/6697 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Y. HGK. 20.12.1995 T. 12-962/1146 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Y. 12. HD. 14.04.1980 T. 1852/3444; 03.04.1980 T. 1265/3132 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; “Takip talebinde ve ödeme emrinde alacaklının adresi yazılmamış olsa dahi, dosya içindeki vekâletnamede alacaklının adresi belli olduğundan, bu eksikliğin her zaman tamamlattırılabilabileceğini” Y. HGK. 23.06.2004 T. 12-356/379; 12. HD. 09.04.2004 T. 4017/8810; 25.11.2002 T. 23014/24999; 14.11.2002 T. 22243/23450 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³²³Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 47; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; Y. HGK. 20.12.1995 T., 1995/12-962 E., 1995/1146 K. “Alacaklı adresinin takip talebi ve ödeme emrinde gösterilmemiş olmasının borçlunun çıkarlarına bir zarar vermeyeceği açıktır. Ne var ki takip talebi ve ödeme emrinde yasa, alacaklı adresinin bulunmasını öngördüğünden bu eksikliğin giderilmesi gerekir, ancak bu eksikliğin giderilmesi için de mercice takip iptal edilmeyip, icra dairesince verilecek süre içinde tamamlanmasından ve buna uygun

üzerine verilebilecek kararlar dikkate alındığında mahkemenin bu yönde vereceği kararın kanunî dayanağı olduğunu söylemek kolay olmayacaktır. Nitekim şikâyet sebebinin yerinde görülmesi durumunda şikâyet konusu işlemin bozulmasına (iptaline), düzeltilmesine yahut sebepsiz olarak yapılmayan veya geciktirilen işlemin yerine getirilmesinin emredilmesine karar verilebileceği kanunda düzenlenmiştir. (İİK m.17) Borçlu tarafından, takip talebinde alacaklının yerleşim yerinin gösterilmediği gerekçesi ile takibin iptalinin talep edilmesi durumunda, takip iptal edilmeyip alacaklıya bu yönde süre verilmesi ve tamamlandıktan sonra yeniden ödeme emri tebliğ edilmesi gerektiğine yönelik bir karar ise Kanun'un 17. maddesinde sayılı kararlar ile tam olarak örtüşmemektedir.³²⁴

Alacaklının bir vekil aracılığı ile takip başlatması ihtimalinde, vekilin yerleşim yerinin takip talebinde yer almasının yeterli olup olmadığı, alacaklı asilin yerleşim yerinin de ayrıca yer alması gerekip gerekmediği noktasında Yargıtay, bu eksikliğin hak kaybına sebep olmayacağı ve her zaman giderilebileceğini kararlaştırmıştır.³²⁵ Bir kısım kararlarında da alacaklının yerleşim yerinde dosya içerisinde yer alan vekâletnameden de ulaşılabileceğinden bu durumu bir eksiklik olarak değerlendirmemektedir.³²⁶ Öğretide de bu uygulama çoğunlukla yerinde görülmekle³²⁷ birlikte kanunun açık hükmü karşısında bu uygulamayı isabetli görmeyen ve borçludan alacaklının yerleşim yerine vekâletnameden ulaşmasının beklenilemeyeceğini savunan bir görüş³²⁸ de mevcuttur. Kanaatimizce de kanunun açık hükmü karşısında alacaklının adresinin tamamlanması için süre verilmesi daha yerinde olacaktır.

1.2.2. Alacaklı adına ödemenin yapılacağı banka adı ve hesap bilgileri

Takip talebinde İcra ve İflas Kanunu m.58/2/1 uyarınca yer alması gereken bir diğer unsur alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileridir.³²⁹ Takip talebinde gösterilmesi mecburî olan bu hesap bilgileri, icra dairelerine ait hesap

---

ödeme emri tebliğ edildikten sonra takibe devam edilebileceği şeklinde şikâyetin kabulü gerekir.” www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³²⁴Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.**, 156.

³²⁵Y. 12. HD. 14.11.2002 T., 2002/22243 E., 2002/23450 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³²⁶Y. HGK. 23.6.2004 T., 2004/12-356 E., 2004/379 K., Y. 12. HD. 14.11.2002 T., 2002/22243 E., 2002/23450 K.; Y. 12. HD. 28.2.2005 T., 2005/1107 E., 2005/3863 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³²⁷Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 174; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 197.

³²⁸Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 48.

³²⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65.

bilgilerinden³³⁰ farklıdır. Bu hükmün amacı takip sürecinde icra organı tarafından tahsil edilen ve alacaklıya ödenmesi gereken paraların alacaklının bildirmiş olduğu hesaba İcra ve İflas Kanunu m.9 hükmü uyarınca aktarılabilmesini sağlamaktır.³³¹ Bu düzenlemeyi getiren 6352 sayılı Kanun'a ait hükümet tasarısı gerekçesinde bu amaç açıkça ifade edilmiştir.

Alacaklı tarafından bildirilen hesap bilgilerine ödeme emrinde yer verilmemektedir. Bu nedenle hesap bilgilerine takip talebinde yer verilmemesi borçlu aleyhine bir durum yaratmamaktadır. Nitekim borçlu takip konusu borcu doğrudan alacaklının hesabına değil icra dairesinin hesabına ödemektedir. İcra dairesi de yapılan ödemeyi alacaklının bildirdiği hesaba aktarmaktadır.³³² Dolayısı ile alacaklının hesap bilgilerini bildirmesi kendisi bakımından önem taşımaktadır. Alacaklının hesap bilgilerinin bilinmemesi halinde dosyaya giren para da alacaklıya aktarılamayacak ve icra takibinin asıl amacına ulaşamayacaktır. Bu durum alacaklının hesap bilgilerinin zorunlu unsur olmasının nedenini de ortaya koymaktadır. Hesap bilgilerinin bildirilmemesi her zaman tamamlanması mümkün bir eksiklik olup verilen sürede eksikliğin giderilmemesi ihtimalinde takibin iptaline karar verilmelidir.

1.2.3. Vekille temsil durumunda vekilin adı, yerleşim yeri ve vekâletname

Alacaklı takip sürecini kendisi yürütebileceği gibi bir vekil aracılığı ile de takip etme hakkına sahiptir. Vekille takibin tercih edilmesi durumunda bu vekilin Avukatlık Kanunu m.35 uyarınca baroya kayıtlı bir avukat olması zorunludur. Vekil ile başlatılan takiplerde vekilin adı ve yerleşim yerinin de yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda takip talebinde gösterilmesi gerekmektedir.³³³

Gerçek veya tüzel kişi alacaklıların icra takiplerini bir vekil vasıtası ile başlatmak istemeleri durumunda avukata vekâletname vermeleri, bu vekâletnamenin aslının veya avukat tarafından onaylanmış bir örneğinin takip talebine eklenmesi gerekmektedir.³³⁴ Ancak ilâma dayalı icra takibinde takibe dayanak ilâmda yer alan avukat tarafından ayrıca

---

³³⁰İİK m.9; "İcra ve iflâs dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflâs dairesi adına açılan hesaba yapılır. Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir."

³³¹Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 52.

³³²Kuru, 2013, **a.g.k.**, 197.

³³³Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 50; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 290; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 79.

³³⁴Kuru, 1988, **a.g.k.**, 210; Akcan, 1999, **a.g.k.**, 22-23; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 111.

vekâletname sunulması gerekmemektedir.³³⁵ İlâmda yazılı olandan farklı bir vekil ile takip başlatılması halinde ise şüphesiz vekâletname aranacaktır. İlâmlı takipte alacaklı kendisi veya ilâmda yazılı vekilden farklı bir vekil aracılığı ile takip başlatırsa, Avukatlık Kanunu m.166/3 uyarınca icra dairesi, alacaklının ilâmda yazılı avukatına icra emri ile aynı zamanda düzenleyeceği bir bildiri tebliğ eder. Bu bildirin tebligat gideri takip talebinde bulunan alacaklıdan alınır. Bu bildirim yapılmadıkça icra işlemlerine devam edilmesi mümkün değildir.³³⁶

Vekâletnamenin icra takibinin açılması esnasında sunulması esas olmakla birlikte, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "vekâletnamesiz dava açılması ve işlem yapılması" başlıklı 77. maddesinin icra takiplerinde de uygulanabileceği, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde vekâletname olmaksızın da takip talebinde bulunulabileceği, böyle bir durumda icra müdürlüğünün vekile süre vermesi gerektiği, takibin açılmasından sonra verilen vekâletnamenin takibe icazet anlamına geleceği kabul edilmektedir.³³⁷ Yargıtay da Hukuk Usûlü Muhakemeleri Kanunu'nun yürürlükte olduğu dönemde vermiş olduğu kararlarda bu yönde hüküm kurmuştur.³³⁸ Üstündağ ise avukatın vekâletsiz olarak bir kimseyi icrada temsil edebileceğini ancak icra memurunun veya borçlunun her zaman vekâletnamenin ibrazını talep edebileceğini ifade etmektedir.³³⁹ Kanaatimizce Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.114/f ve m.115/2 hükümlerinin kıyasen uygulanması ve

³³⁵B. Kuru (1990). *Hukuk muhakemeleri usûlü*. C. 1, İstanbul, s. 832.; Akcan, 1999, **a.g.k.**, 22-23.

³³⁶Kuru, 1990, **a.g.k.**, 832-833; Avukatlık Kanunu m.166/3; "Bir ilâmın cebrî icra yoluyla infazına girişildiğinde, icra dairesi, takip talebinde bulunan tarafın ilâmda adı yazılı olan avukatına, icra emri ile aynı zamanda düzenleyeceği bir bildiriye, gideri takip talebinde bulunandan alınmak suretiyle, derhal tebliğ eder. Bu bildiri tebliğ edilmedikçe icranın sonraki safhalarına geçilemez. Avukata yapılacak tebliğin giderleri hakkında 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 59. maddesi hükmü uygulanır.", Akcan, 1999, **a.g.k.**, 24, dn.17.

³³⁷Uyar, 2001, **a.g.k.**, 116; Uyar, Uyar ve Uyar, 2019, **a.g.k.**, 46; Y. 12. HD. 25.01.2017 T. 8969/1040; "...Avukat tarafından onaylanmış aslına uygun örneğinin sunulmasının vekâletname ibrazı için yeterli görüldüğünü- Vekâletname ibraz etmeden icra müdürlüğünde takip talebinde bulunan avukata, icra takipleri hakkında da uygulanması gereken HMK. m. 114/f, 115/2 gereğince, verilecek kesin sürede bu eksiklik tamamlanarak icra dosyasına vekâletname ibraz edilmesi halinde takip talebi geçerli sayılacağı; takip dosyasına sunduğu vekâletname suretinin noter tarafından tanzim edilmiş onaylı suret olmadığı gerekçesi ile icra müdürünün takip talebinin reddi kararının isabetli olmadığını..." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³³⁸Y. 12. HD. 17.10.1985 T. 2675/8295 "Takip talepnamesine vekâletnamenin bağlanmaması ve imza noksanlığı sonradan ikmal edilebilir eksiklikler olup, takibin iptalini gerektirmez." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Y. 12. HD 02.02.1981 T. 750/1893 "HUMK'nun 66. maddesi gereğince takibin açıldığı anda vekâletnamenin ibraz edilmemiş olması takibin iptalini gerektirmez. Bu gibi durumlarda memurun; vekâletnamenin ibrazı için mehil vermesi, bu mehil içinde vekâletnamenin ibrazı halinde takibin geçerli olduğunun kabulü icab ederken, bu yolda bir işlem yapılmadığından «mücerret vekâletnin ibraz edilmediğinden» dolayı takibin iptali talebinin reddinde bir isabetsizlik yoktur." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Y. 12. HD. 11.04.1995 T. 5769/5428 www.kazanci.com "Takip tarihinden sonraki bir tarihte taşıyan bir vekâletname verilmiş olması takibe icazet anlamındadır." (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³³⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 59.

vekâletnamenin sunulması için kesin süre verilmesi, eksikliğin tamamlanmaması durumunda takibin iptaline karar verilmesi gerektiği yönündeki Yargıtay uygulaması yerindedir.

1.3. Borçluya İlişkin Bilgiler

İcra ve İflas Kanunu m.58/2/2 uyarınca borçlunun ve varsa kanunî temsilcisinin adı ve soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yeri takip talebinde borçluya ilişkin olarak yer verilmesi gereken unsurlardır.³⁴⁰ Borçlunun kimliğine ilişkin bilgiler herhangi bir karışıklığa mahâl vermeyecek derecede açık bir şekilde takip talebinde yer almalıdır.³⁴¹ Nitekim icra takibi ancak belirlenebilir bir kimseye karşı başlatılabilir ve ancak bu kişi yönünden takip işlemlerine devam edilebilir. Kimlik bilgilerinin sonradan değiştirilmesi mümkün değildir.³⁴² Yargıtay'ın değişen görüşü sonrasında takip talebinde yer almayan birinin sonradan harç ödenmek suretiyle dahi takibe dahil edilmesi mümkün görülmemektedir.³⁴³ Birden fazla borçluya karşı takip başlatılması durumunda her bir borçlunun bilgilerinin ayrı ayrı gösterilmesi zorunludur.³⁴⁴

Borçlunun kimlik bilgilerinin takip talebinde yanlış gösterilmesi maddi hatadan veya açık bir kelime hatasından kaynaklı ise bu hatanın sonradan düzeltilmesi mümkündür.³⁴⁵ Yargıtay da maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebine ilişkin Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.124/3 hükmünün icra takipleri bakımından da uygulanması gerektiğine hükmetmektedir.³⁴⁶

³⁴⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 86; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 291; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 51; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 92.

³⁴¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 86; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 159.

³⁴²Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 51-52.

³⁴³Y. 12. HD. 17.02.2004 T., 2003/24775 E., 2004/3072 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); T. Uyar (2004). *İcra ve iflâs kanunu şerhi*. C.III, 2. Bası, Ankara, s. 3873 vd.; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 52.

³⁴⁴Uyar, 2001, **a.g.k.**, 128; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 137; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 52; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 291; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.176.

³⁴⁵İ.E. Postacıoğlu (1982). *İcra hukuku esasları*. (4. Bası), İstanbul, s. 126.; Kuru, 1988, **a.g.k.**, 212; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 137; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 53; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 162.

³⁴⁶“HMK'nun 124/3. maddesi uyarınca maddi bir hatadan kaynaklanan veya dürüstlük kuralına aykırı olmayan taraf değişikliği talebinin kabulü için, karşı tarafın rızası aranmaz. Aynı maddenin 4.fikrasında da “dava dilekçesinde tarafın yanlış veya eksik gösterilmesi kabul edilebilir bir yanılığa dayanıyorsa, hâkim karşı tarafın rızasını aramaksızın taraf değişikliği talebini kabul edebilir.” düzenlemesi yer almaktadır. Anılan hükmün icra takiplerinde de uygulanması gerekir. Buna göre alacaklı tarafından tüzel kişiliği olmayan Kozan Devlet Hastanesi'nin bağlı olduğu Sağlık Bakanlığı yerine Kozan Devlet Hastanesi hakkında takip yapılması, maddi hataya ve kabul edilebilir bir yanılığa dayalı olup, dürüstlük kuralına da aykırı olmadığından alacaklının HMK'nun 124/3-4.maddesi uyarınca taraf değişikliği yapmak suretiyle bu yanlışlığı düzeltmesi mümkündür. O halde mahkemece alacaklıya HMK'nun 124/3-4.maddesi uyarınca

Ancak maddi hata gerekçe gösterilerek taraf değişikliği veya başka bir kişinin takibe eklenmesi mümkün değildir.³⁴⁷ Aynı şekilde yeniden harç yatırmak suretiyle de takip dosyasına yeni biri dâhil edilemeyecektir.³⁴⁸ Birden fazla borçluya karşı takip başlatılmak istendiği takdirde her bir borçlunun kimlik ve yerleşim yeri bilgileri ayrı ayrı belirtilmelidir. Yalnızca bir borçlunun bilgilerini yazıp diğerleri için “vs.,” “ve diğerleri,” “ve arkadaşları” gibi ibarelere yer verilmesi geçerli kabul edilmemektedir.³⁴⁹

Takip talebinde borçlunun ad ve soyadının kısmen hatalı yazılmasına rağmen borçluya ödeme emri gönderilmiş olabilir. Böyle bir durumda borçlunun kimliğinde bir tereddüt oluşmuyor ise ödeme emrinin geçerli olduğu ve iptal edilmemesi gerektiği öğretide ileri sürülmüştür.³⁵⁰ Yargıtay’ın da bu yönde vermiş olduğu karar mevcuttur.³⁵¹ Öğretide ileri sürülen başka bir görüşe göre ise bu ihtimalde takibin iptaline karar verilmelidir. Alacaklının ödeme emri tebliğ edilmeden evvel değişiklik talebi, ödeme emrinin takip talebi dikkate alınarak oluşturulacağı düzenlemesi karşısında dikkate alınmamalıdır.³⁵² Kanaatimizce bu kısmi yanlışlığa rağmen ödeme emri gerçek borçluya tebliğ edilmiş ise takibin iptaline karar verilmemelidir. Nitekim borçlunun alacaklıyı tanınması ve borcun varlığını bilmesine rağmen sadece bu yanlışlığa dayanması dürüstlük kuralına aykırı olacak, takibi de sürüncemede bırakacaktır. Bu durum takip ekonomisi ilkesi ile de örtüşmeyecektir.

Borçlunun adı, soyadı, yerleşim yeri ve kimlik numarası zorunlu unsurlar arasında yer almakta olup, bu unsurlar takip talebinde hiç yer almazsa bu eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre tanınmalı, tamamlanmaması halinde takibin iptaline karar verilmelidir. Bu eksiklikler takibin her aşamasında dikkate alınmalıdır. Borçlunun adresi alacaklı tarafından bilinmiyor ise adres kayıt sisteminde kayıtlı adresine tebligat çıkartılmasını talep etmesi mümkündür. Borçlunun adresi ile birlikte kimlik numarası da

---

taraf değişikliği yaparak takibi Sağlık Bakanlığı'na yöneltmesi için kesin süre verilmeli, bu sürede taraf değişikliği yapılması halinde ödeme emrinin iptaline, aksi halde taraf (pasif husumet) ehliyeti yokluğu nedeniyle takibin iptaline karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.” Y. 12. HD., 04.07.2003 T., E.12933/K.16044 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁴⁷Y. 12. HD., 04.07.2003 T., E.12933/K.16044 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131; Eriş, 2005, **a.g.k.**, 231; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 53; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 162.

³⁴⁸“HUMK’na kıyasla takip talebinde borçlu olarak gösterilmeyen müşterek borçlu için sonradan takip harcı yatırılmak suretiyle önceki takibe dahil edilmesi mümkün değildir.” Y. 12. HD. 17.2.2004 T., 2003/24775 E., 2004/3072 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁴⁹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 128; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 291; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.198.

³⁵⁰Postacioğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 159.

³⁵¹Y. 12. HD. 22.1.1980 T., 1980/39 E., 1980/321 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁵²Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 54.

bilinmiyor ise Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca adres araştırması yapılması ve gerekirse ilânen tebligat yapılması söz konusu olabilecektir.³⁵³

Genel haciz yolu ile ilâmsız takibin başlangıcında borçlunun takibi vekil aracılığı ile takip edip etmeyeceği bilinemeyeceğinden vekilinin bilgilerine takip talebinde yer verilmesi mümkün değildir.³⁵⁴ Borçlunun takip ehliyeti bulunmuyorsa borçlu ile birlikte yasal temsilcisinin de bilgilerine takip talebinde yer verilmesi gerekmektedir. Borçlunun takip ehliyeti bulunmamasına rağmen yasal temsilcisi yok ise, icra müdürlüğü alacaklıya yetki ve süre vererek borçluya yasal temsilci atanmasını sağlamalı ve bu eksiklik giderilene kadar takip işlemlerine devam etmemelidir.³⁵⁵

Terekeye yönelik başlatılacak takipler bakımından açık bir hükme daha yer verilmiş ve terekenin tüzel kişiliği bulunmadığından terekeye karşı yapılan taleplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılarının adı, soyadı, biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası, şöhret ve yerleşim yerlerine ver verilmesi gerektiği belirtilmiştir.³⁵⁶ Takip talebinde kendisine takip yöneltmek istenen mirasçının bilgilerine yer vermeksizin yalnızca “X’in mirasçıları” vb. bir ibareye yer verilmesi mümkün değildir. Bu şekildeki bir talebe dayalı olarak ödeme emri gönderilir ise bu husus süresiz şikâyet konusu yapılabilir.³⁵⁷

1.4. Para veya Teminat Alacağıının Tutarı ve Faiz

1.4.1. Para alacağı tutarı

Para, tedavül kabiliyeti olan, taşınır mallardan misli bir ödeme vasıtasıdır.³⁵⁸ İcra ve İflas Kanunu m.42 uyarınca herhangi bir ayırım söz konusu olmaksızın tüm para alacakları için genel haciz yolu ile ilâmsız takip başlatılabilir. Bu alacak Türk parası olabileceği gibi yabancı para alacağı da olabilir.³⁵⁹

1.4.1.1. Genel olarak para alacağı tutarı

Bir para alacağıının tahsili talebi ile başlatılan takiplerde talep edilen miktar Türk parası ile takip talebinde açıkça gösterilmek zorundadır. (İİK m.58/2/3) Bu düzenleme

³⁵³Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131, dn.6.

³⁵⁴Kuru, 1988, **a.g.k.**, 212; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 55.

³⁵⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 55; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.197, dn.17.

³⁵⁶Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 51; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 291.

³⁵⁷H. Pekcanitez (1986). *İcra-ıflâs hukukunda şikâyet*. Ankara, s. 87; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 86; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 56.

³⁵⁸Muşul, 2013, **a.g.k.**, 292.

³⁵⁹Karlı, 2014, **a.g.k.**, 136-137; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 64.

emredici nitelikte olup, bu yöndeki eksiklikler takibin her aşamasında dikkate alınmalıdır.³⁶⁰ Nitekim haciz ve paraya çevirme işlemlerinin hangi miktar üzerinden yapılacağı, hangi miktar için aciz veya rehin açığı belgesi düzenleneceği, icra dosyasının kapanması için borçlunun ne kadar ödeme yapması gerektiğinin belirlenmesi gibi birçok işlem alacak miktarının belirli olmasına bağlıdır.³⁶¹ Alacaklının takip talebinde belirttiği alacak miktarını da daha sonra artırma imkânı bulunmamaktadır. Diğer bir ifadeyle takip talebindeki alacak tutarı ile bağlıdır. Ancak talep edilen tutarın azaltılması her zaman mümkündür.³⁶² Yine alacaklı, aynı borçludan birden çok alacağının olması ihtimalinde, bütün alacakları için tek bir takip yapabilecektir.³⁶³

Takip talebinde alacak miktarının gösterilmemesi durumunda bu eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi, verilen sürede eksiklik giderilmez ise talebin reddedilmesi gerekmektedir. Buna rağmen borçluya ödeme emri tebliğ edilmiş ise borçlu tarafından şikâyet yoluna başvurulması mümkün olup, bu husus icra mahkemesi tarafından da re'sen dikkate alınmalıdır. Alacak miktarının belirlenmemesi borçlunun ödeme emrinde yazılı tutarı ödemek suretiyle takibi durdurma hakkını kullanmasına da engel teşkil etmektedir.³⁶⁴

Takip talebinde gösterilen alacağın daha sonradan değiştirilmesi veya yeni bir alacak kalemi eklenmesi de mümkün değildir. Örneğin kira bedelinin talep edildiği bir takipte, takip talebinde belirtilen yıl ve aylara ilişkin kira bedellerinden farklı olarak başka bir döneme ait kira bedelinin eklenmesi aynı takip içerisinde söz konusu olamaz. Bu talep ancak yeni bir icra dosyasının konusu yapılabilir.³⁶⁵

Takip talebinde, ödenen harç ve giderler ile vekil ile temsil edilme halinde karşı tarafa yükletilecek vekâlet ücretinin yer alması gerekmemektedir. Nitekim takibin alacaklı yönünden olumlu sonuçlanması halinde ödenen harç ve giderler ile varsa vekâlet ücreti icra müdürlüğü tarafından re'sen dikkate alınıp borçluya yükletilecektir. (İİK m.138/2-3)³⁶⁶

³⁶⁰Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 160; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 292.

³⁶¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 90; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 57; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 292; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66.

³⁶²Kuru, 1988, **a.g.k.**, 212; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 90; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 137; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 57; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 140; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 147.

³⁶³Kuru, 1988, **a.g.k.**, 199; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 132.

³⁶⁴Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 161.

³⁶⁵Kuru, 1988, **a.g.k.**, 214; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 57.

³⁶⁶Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 175; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 293.

Altının kıymetli mal hükmünde olması nedeniyle genel haciz yoluna konu edilemeyeceğini, taşınır mal hükmünde olan altının doğrudan takibe konu edilebilmesi için mahkeme hükmüne ihtiyaç duyulduğunu, öğretideki görüşlere göre altın alacağının para alacağına çevrilmek suretiyle genel haciz yoluna konu edilebilmesinin mümkün olduğunu, Yargıtay'ın da 09.07.1941 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı'nın aksine yeni tarihli kararlarında bu yönde hüküm kurduğunu daha evvel ifade etmiştik.³⁶⁷ Dolayısı ile altın alacağını genel haciz yolu ile takibi konusu yapmak isteyen alacaklı bu alacağının Türk parası karşılığını takip talebinde göstermek zorundadır. Aksi durum talebin reddini gerektirecek, bu eksikliğe rağmen borçluya ödeme emri gönderilmiş ise borçlu tarafından süresiz şikâyet yoluna başvurulması ve takibin iptal edilmesi gündeme gelebilecektir.³⁶⁸

Ekonomi ve bilişim teknolojisi alanındaki gelişmeler karşısında daha sık karşılaşılabilecek hale gelen kripto para alacaklarının takip talebinde ne şekilde gösterileceği hususu da özellik arz etmektedir. Bitcoin, Ethereum, Litecoin vb. kripto paraların hukukî niteliği noktasında öğretide bir görüş birliği bulunmamaktadır. Kripto paraların, klasik anlamda para, döviz benzeri bir yabancı para, emtia, menkul kıymet, havale veya sözleşme benzeri bir borç ilişkisi olduğu şeklinde birçok farklı görüş ve değerlendirme mevcuttur.³⁶⁹ Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu 25 Kasım 2013 tarihli açıklamasında, bir sanal para birimi olarak bilinen Bitcoin'in mevcut yapısı ve işleyişi itibarıyla 6493 sayılı "Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para

³⁶⁷Bkz. Yukarıda I. Bölüm "4.1.1. Genel haciz yolu ile takibin konusu".

³⁶⁸Y. 12. HD. 12.03.2014 T., 2014/4346 E., 2014/7087 K. "Konusu altın olan alacaklar için ilamsız takibe girilemez. Şayet, alacaklı takip talebinde altın alacağının aynen verilmesini istemiş ise, bu bir menkul mal teslimi olduğundan genel haciz yoluyla adi takip olanaklı değildir ve bu halde, altın alacağının icra dairesince tahsili yoluna gidilemeyeceğine ilişkin 09.07.1941 tarih 32/28 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı'ndaki görüş yerinde olacaktır. Buna karşılık, alacaklı takip itibarıyla talep edilen Türk parası olduğundan, genel haciz talebinde altın alacağı karşılığı olan parayı istemekte ise; bu halde sonuç itibarıyla talep edilen Türk parası olduğundan, genel haciz yoluyla ilamsız takip olanaklıdır. İcra İflas Kanunu'nun 42. maddesindeki "Bir paranın ödenmesine..." deyimini ile, ancak para alacakları için adi takibe başvurulabileceği açıkça belirtildiğinden; altın alacağının aynen verilmesi gibi, konusu para ödenmesinden başka bir şey olan alacak ilamsız takibe konu edildiğinde, borçlunun süresiz şikâyet yoluna başvurabileceği kuşkusuzdur. Takibe konu alacağın menkul mal hükmünde olan altın teslimine değil para alacağına ilişkin bulunması ve İİK'nun 42. maddesi çerçevesinde ilamsız takibe konu edilebilmesi halinde şikâyetçi borçlular süresiz şikâyet yoluna başvuramayacaklardır (Yargıtay HGK 11.05.2011 tarih 2010/12-724 E., 2011/289 K.)" www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁶⁹A. Önal (2016). "Banka vasıtalı ödeme araçlarını dışlayan bir sistem olarak kripto sanal para Bitcoin ve hukukî niteliği". *Legal Banka ve Finans Hukuku Dergisi*, Cilt 5, Sayı 17, s.189, <https://app.trdizin.gov.tr> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; B. Çelener (2019). "Bitcoin ve diğer kripto para birimlerinin vergilendirilmesine yönelik yaklaşımlar". *Legal Mali Hukuk Dergisi*, Cilt: 15, Sayı: 172, s. 771-804, s. 773-774, <https://app.trdizin.gov.tr> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).; A. Turanboy (2019). "Kripto paraların ortaya çıkmaları ve hukukî nitelikleri", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt 35, Sayı:3, s. 47-62, s. 52, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

Kuruluşları Hakkında Kanun” kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmediğini, bu nedenle de söz konusu Kanun çerçevesinde gözetim ve denetiminin mümkün görülmediğini ifade etmiştir.³⁷⁰ Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından hazırlanan ve 16 Nisan 2021 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren “Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmasına Dair Yönetmelik”te³⁷¹, kripto paraların hukukî niteliğine ilişkin tartışmalara şekil verecek düzenlemeler bulunmaktadır. Yönetmelik m.3/1’de “*Bu Yönetmeliğin uygulanmasında kripto varlık, dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıkları ifade eder.*” düzenlemesine yer verilmiştir. Yönetmelik’te kripto paradan daha geniş bir kavram olan ve kripto paraları da kapsayan “kripto varlık” ibaresi kullanılmıştır. Ancak bu tanım yönetmeliğin uygulama alanı ile sınırlı olup tüm hukuk alanı bakımından bağlayıcı olduğu söylenemeyecektir.³⁷² Kripto paralar, bir devletin resmi para birimi olarak ihraç edilmemesi, tüm dünyada değişim aracı olarak kabul edilmemesi ve sınırlı şekilde kullanılması gibi nedenlerle para olarak kabul edilmemektedir. Nitekim yönetmelikte de ödeme aracı olarak kullanılamayacağı düzenlenmiştir. Kripto paralar cismanîlik unsuru taşımadığı için Türk hukuku gereğince eşya olarak nitelendirilmeleri de mümkün değildir. Ancak eşya kavramının değişmez, mutlak ve apriori bir kavram olmayıp, ekonomik, sosyal ve hukukî değer yargıları kapsamında biçimlenebilen, göreceli, işlevsel ve değişken bir kavram olduğu³⁷³ dikkate alındığında zamanla kripto paraların da eşya olarak kabul edilmesi söz konusu olabilir. Bu durum açık bir kanunî düzenleme gerektirmektedir.³⁷⁴

Bu açıklamalar doğrultusunda kanaatimizce takip talebinde alacak miktarının kripto para olarak gösterilmesi mümkün değildir. Nitekim kripto paralar Türk hukukunda bir para birimi veya elektronik para olarak dahi kabul edilmemektedir. Tıpkı altın alacağında yahut yabancı para alacağında olduğu gibi kripto para alacakları da takip

³⁷⁰https://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/Duyurular/Basin_Aciklamalari/12574bitcoin_hk_basin_aciklamasi.pdf (Erişim Tarihi: 10.05.2022).

³⁷¹RG., T. 16.04.2021, S. 31456 www.mevzuat.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁷²G. Özdemir (2021). Kripto paraların eşya niteliği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, s. 289-306, s. 295, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

³⁷³R. Serozan (2014). *Eşya hukuku I*. İstanbul: Filiz Kitabevi, s.73.

³⁷⁴Özdemir, 2021, a.g.k., 301-302.

talebinde Türk Lirası olarak gösterilmelidir.³⁷⁵ Ancak bu imkân kanaatimizce kripto paraların döviz benzeri bir yabancı değer olduğunun kabul edilmesi ihtimali için mümkündür. Kripto paralar bir mal/eşya olarak kabul edilir ise genel haciz yolu ile ilâmsız takibe konu edilmeleri söz konusu olamayacaktır. Nitekim doktrinde kripto paralara, uygun düştüğü ölçüde taşınır eşyaya ilişkin hukuk kurallarının kıyasen uygulaması gerektiğini ifade eden görüş de bulunmaktadır.³⁷⁶ Bu durumda kripto paranın alacaklıya teslimine dair bir mahkeme hükmüne ihtiyaç duyulacak ve taşınır teslimine ilişkin İcra ve İflas Kanunu m.24 hükmü uygulanacaktır. Kripto paraların Türk Lirası karşılığının gösterilmesi yoluyla takibe konu edilebilecekleri kabul edilir ise, aşağıda açıklanan yabancı para alacaklarına ilişkin hükümlerin uygun düştüğü ölçüde kıyasen uygulanması kanaatimizce yerinde olacaktır.

1.4.1.2. Yabancı para alacağı tutarı

Takip konusu alacak yabancı para alacağı ise Türk parası karşılığı takip talebinde gösterilmelidir. (İİK m.58/2/3) Yabancı paranın aynen tahsilinin talep edilmesi mümkün değildir.³⁷⁷ Bu kural Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendi sınırları içerisinde egemenlik haklarının kullanmasının bir sonucu olarak görülmektedir.³⁷⁸ Bu yöndeki düzenlemenin emredici olduğu kabul edilmekte, Yargıtay kararlarında da kamu düzeninden olduğu ifade edilmektedir.³⁷⁹ Nitekim icra müdürlüğünün her işlemi yabancı para üzerinden hesap ederek gerçekleştirmesini beklemenin icra hukukunun temel amaç ve ilkeleri ile bağdaşmayacağı belirtilmektedir.³⁸⁰

Kamu düzeninden kaynaklanan bu kuralın takibin her aşamasında re'sen dikkate alınması gerektiği kabul edilmiştir.³⁸¹ Ancak Yargıtay, takip talebinde yabancı para

---

³⁷⁵N. Boran Güneysu ve B. Memiş (2018). Bitcoin ve icra hukuku. *Fides Law Review Dergisi*, Yıl:1, Sayı:1, Aralık, s.7-16, s.12, <https://fideslawreview.com/> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

³⁷⁶Özdemir, 2021, a.g.k., 302.

³⁷⁷H. Pekcanitez, 1998, a.g.k., 151; Üstündağ, 2004, a.g.k., 86; Muşul, 2013, a.g.k., 292,298; Karlı, 2014, a.g.k., 138.

³⁷⁸Üstündağ, 2004, a.g.k., 87; Postacıoğlu ve Altay, 2010, a.g.k., 162; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, a.g.k., 168; Muşul, 2013, a.g.k., 298; S. Ayan (2013). Yabancı para borçlarının ifası. *Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan*, C.I, s. 511-570, s.555.

³⁷⁹Postacıoğlu, 1982, a.g.k., 126; Pekcanitez, 1998, a.g.k., 159; Üstündağ, 2004, a.g.k., 87; Gören Ülkü, 2008, a.g.k., 59; Kuru, 2013, a.g.k., 181; Y. 12.HD. 26.03.2001 T., E.2001/K.5091; 01.03.2000 T., E.12-150/151 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022) Aksi yönde bkz. Y. 12. HD. 30.04.2004 T., E.6567/K.10832 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁸⁰Pekcanitez, 1998, a.g.k., 160-161; Gören Ülkü, 2008, a.g.k., 60.

³⁸¹Y. HGK. 12.05.1999 T., 1999/12-271 E., 1999/301 K.; Y. 12. HD. 08.06.2006 T., 2006/9391 E., 2006/12296 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, a.g.k., 298.

alacağının harca esas değerinin gösterilmesini de yeterli görmüştür.³⁸² Türk parası karşılığının yanında yabancı para tutarının da bilgilendirme amaçlı yazılmasında sakınca bulunmamaktadır.³⁸³ Yine yabancı para borcunun Türk parası karşılığının gösterilmesi yönündeki düzenleme yalnızca genel haciz yolu ile takip bakımından değil, kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takip (m.167/2), taşınır ve taşınmaz rehninin paraya çevrilmesi yoluyla takip (m.145, m.148), yabancı paranın ödenmesine ilişkin ilâmlara dayalı takip (m.41 uyarınca m.58/f.3, b.3) ve ilâm yerine geçen belgelere dayalı olarak başlatılacak takiplerde (m.38 dolayısıyla m.41 uyarınca m.58/f.2, b.3) de uygulama alanı bulacaktır.³⁸⁴

Yabancı paranın Türk parası karşılığı gösterilmeden talep edilmesi durumunda icra müdürlüğünün takip talebini reddetmesi gerekmektedir.³⁸⁵ Bu eksikliğe rağmen borçluya ödeme emri tebliğ edilmiş ise borçlu tarafından süresiz şikâyet yoluna başvurulması mümkün olup, bu husus icra mahkemesince de re'sen dikkate alınmalıdır.³⁸⁶

Yabancı para alacağının Türk parası karşılığı gösterilmek suretiyle talep edilmiş olması alacağın yenilenmesi (tecdit) sonucunu doğurmaz, taraflar arasındaki maddi ilişki yönünden yabancı para alacağı varlığını devam ettirir. Diğer bir ifadeyle yabancı para borcunun Türk parası karşılığının gösterilmiş olması nedeniyle yabancı para borcunun sona ermesi ve onun yerine Türk parası borcunun geçmesi söz konusu değildir. Borç varlığını yabancı para borcu olarak korumaktadır. Dolayısı ile borçlu, alacaklıya yapacağı yabancı para ödemesi ile borcundan kurtulma imkânına sahiptir.³⁸⁷ Ancak borçlunun icra dairesine yabancı para ile ödeme yapmak istemesi durumunda icra müdürlüğünün bu ödemeyi kabul edip etmeyeceği noktasında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Kanaatimizce yerinde olan görüş³⁸⁸ icra müdürlüğünün bu yöndeki ödemeyi kabul etmesi gerektiğini, bu durumun daha pratik ve hızlı olacağını ve kanunun ihlali anlamına

---

³⁸²Y. 12. HD. 30.01.2007 T., 2006/23598 E., 2007/1399 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, 299.

³⁸³Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 192.

³⁸⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, 299.

³⁸⁵Pekcanitez, 1998, **a.g.k.** 193; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 168; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 300; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.208.

³⁸⁶Pekcanitez, 1998, **a.g.k.** 201; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 162; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 168; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 292; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.208; Bkz. Y. HGK. 14.6.200 T., 2000/12-993 E., 2000/1047 K; Y. 12. HD. 25.3.2003 T., 2003/2836 E., 2003/6194 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁸⁷Pekcanitez, 1998, **a.g.k.** 162; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 60; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.208; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 299-300.

³⁸⁸N. Barlas (1992). *Para borçlarının ifasında borçlunun temerrüdü ve bu temerrüt açısından düzenlenen genel sonuçlar*. İstanbul, s. 98.; T. Uyar (1993). *Yabancı para alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan sorunlar*. *İstanbul Barosu Dergisi*, s. 572-583, s. 574.; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.** 165; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.210.

gelmeyeceğini, İcra ve İflas Kanunu m.12’de borçlunun icra dairesine yapacağı ödeme miktarınca borcundan kurtulacağını belirtildiği, tüm bu nedenlerle icra müdürünün yapılan yabancı para ödemesini kabul etmek zorunda olduğunu belirtmektedir. Diğer görüşe göre³⁸⁹ ise, m.12’nin yabancı para ödemesini kabul zorunluluğu getirmediği, maddede bahsi geçen paranın Türk parası olduğunun açık olduğu, böyle bir ödeme kabul edilse dahi alacaklıya Türk parası olarak ödeme yapılması gerektiği, aksinin m.58/2 b.3 uyarınca mümkün olmadığı ifade edilmiştir.³⁹⁰ Kanaatimizce de borcun varlığını yabancı para olarak sürmeye devam edeceği gerçeği karşısında borçlunun borcunu aynen ifa etmesinin önüne geçilmemeli ve yabancı para ile ödeme talebi kabul edilmelidir. Nitekim İcra ve İflas Kanunu m.12 hükmünün yürürlükten kaldırılması neticesinde icra dairesi artık elden ödeme kabul edememekte, borçlu tarafından yalnızca icra dairesinin banka hesabına ödeme yapılabilir. ³⁹¹

Takip talebinde bulunma yetkisi alacaklıda olduğundan yabancı para alacağını Türk parasına çevirme işlemi de alacaklı yapacaktır. İcra müdürlüğünün bu işlemi re’sen yapma yetkisi bulunmamaktadır. Çevirme işlemi yapılmadan sunulan taleplerin reddedilmesi gerekmektedir.³⁹¹ Yabancı para alacağının ve işlemiş faizinin, Türk lirası karşılığının takip talebinde gösterilmemiş olması kamu düzenine ilişkin görüldüğünden süresiz şikâyete tâbidir ve bu ihtimalde yalnızca ödeme emrinin değil takibin iptali gerekir.³⁹²

Alacaklı çevirmeyi yapmanın yanı sıra hangi tarihteki kur üzerinden talepte bulunduğunu da talebinde açıkça belirtmelidir. Ancak bu hususun belirtilmemiş olması Yargıtay³⁹³ ve öğreti³⁹⁴ tarafından giderilebilir bir eksiklik olarak görülmektedir. Alacaklı yabancı para alacağını vade, takip veya fiili ödeme tarihindeki döviz kuruna göre talep

³⁸⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 89; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 303.

³⁹⁰Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 61.

³⁹¹Postacıoğlu, 1982, **a.g.k.**, 129; Kuru, 1988, **a.g.k.**, s.213; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 188; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 61; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 300, 308.

³⁹²Muşul, 2013, **a.g.k.**, 300; Y. 12. HD. 14.02.2012 T. 17855/3617; Y. 12. HD. 29.11.2011 T. 7372/25058; Y. 12. HD. 09.06.2011 T. 31263/12153; Y. 12. HD. 30.09.2004 T. 16044/20546; Y. 12. HD. 30.09.2004 T. 16053/20557; Y. 12. HD. 10.09.2004 T. 14593/18990; Y. 12. HD. 27.04.2004 T. 5417/10439; Y. 12. HD. 06.04.2004 T. 4232/8292; Y. 12. HD. 01.04.2004 T. 2969/7884; Y. 12. HD. 29.12.2003 T. 22507/26603; Y. 12. HD. 03.11.2003 T. 17628/21442 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁹³Y. 12.HD. 30.04.2004 T., E.6567/K.10832 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Eriş, 2005, **a.g.k.**, 235; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 308.

³⁹⁴E. Erişir (2010). Borçlar Kanunu m. 83 f. III ve Türk Borçlar Kanunu m. 99 f. III’e göre gerçek olmayan yabancı para alacağının aynen veya Türk lirası üzerinden tahsili. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.12, Özel S., s.873-894, s. 883.; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.209, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 162.

etme hakkına sahiptir. (İİK m.58/2/3, TBK m.99/3) Türk parasına çevirme işlemi Merkez Bankası'nın takip tarihindeki efektif satış kuru baz alınmak sureti ile yapılır.³⁹⁵ Yargıtay kararları bu yönde³⁹⁶ olup, bu uygulamayı yerinde gören görüşler³⁹⁷ mevcuttur. Ancak öğretilerde farklı görüşler de ileri sürülmüştür. Bir görüş³⁹⁸, alacaklı parayı Türkiye'de kullanacaksa efektif satış kuruna göre, parayı yabancı bir ülke hesabına aktaracaksa döviz satış kuruna göre çevirme işlemi yapılması gerektiğini ileri sürmektedir. Başka bir görüş³⁹⁹, nakit olmayan ödemelerde döviz satış kuru, nakdi ödemelerde efektif satış kurunun esas alınması gerektiğini belirtmektedir. Diğer bir görüş⁴⁰⁰ ise döviz satış kurunun esas alınması gerektiği yönündedir. Kanaatimizce de alacaklının yararına olan kur, Yargıtay tarafından da kabul edilen efektif satış kurudur. Nitekim bu kur, döviz satış kurunun belirli oranda artırılması ile tespit edilmekte olup daha yüksek bir oran teşkil etmektedir. Ancak taraflar farklı bir bankanın döviz satış kurunun dikkate alınacağını kararlaştırmış ise, kamu düzenine aykırı olmayan bu anlaşmanın da sözleşme serbestisi gereği geçerli olacağı kabul edilebilecektir.⁴⁰¹ Fiili ödeme tarihindeki kur takip tarihinde bilinemeyeceğinden, fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeme talep eden alacaklı takip talebinde bu hususu açıkça belirtmek suretiyle yine takip tarihindeki kur üzerinden alacak miktarını göstermek zorundadır. Bu durumda takibin devamı esnasındaki kur artışları fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeme talep eden alacaklıyı zarara uğratmamış olacaktır.⁴⁰² Fiili ödeme tarihindeki Türk parası karşılığının talep edilmesi ihtimalinde takip tarihindeki kur üzerinden harç yatırılması gerekmektedir.⁴⁰³

³⁹⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 309; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 139; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 52; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

³⁹⁶"Takip talebi ve buna uygun olarak düzenlenen icra emrinde ise, 12.000 USD maddi tazminat alacağına, dava tarihinden takip tarihine kadar 1.451,84 USD işlemiş faiz istendikten sonra, alacağın bu kısmının dava tarihinden itibaren işleyecek ticari temerrüt faiziyle birlikte fiili tahsil günündeki TCMB efektif satış kuruyla hesaplanacak TL karşılığı üzerinden tahsili talep edilmiş olmakla, dava tarihiyle takip tarihi arası için mükerrer olarak faiz isteminde bulunulduğu anlaşılmaktadır." Y. 12. HD. 13.12.2011 T., 2011/11123 E., 2011/28570 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Aynı yönde bkz. Y. 12. HD. 23.9.2014 T., 2014/19953 E., 2014/22299 K.; Y. 12. HD. 26.3.2001 T., 2001/4306 E., 2001/5102 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

³⁹⁷Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 188; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 168.

³⁹⁸Uyar, 2001, **a.g.k.**, 150.

³⁹⁹Barlas, 1992, **a.g.k.**, 101; C. Baygın (1997). *Yabancı para üzerinden borçlanmalar ve hukukî sonuçları*. İstanbul, s. 117.; M.K. Oğuzman ve T. Öz (2014). *Borçlar hukuku, genel hükümler*. C. I. (12. Baskı), İstanbul, s.547.

⁴⁰⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, 309.

⁴⁰¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 309-310.

⁴⁰²Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 147; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 52; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

⁴⁰³Y. 12. HD. 26.03.1992 T. 8685/3763 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 148; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 64; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 168; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.209.

Alacağın fiili ödeme günündeki kur üzerinden talep edilmesi durumunda takip tarihinde yapılacak olan çevirme işleminin niteliği önem taşımaktadır. Bu çevirinin takip hukukunun tekniği açısından önem taşıdığını belirten ve öğretide de kabul gören görüşe göre⁴⁰⁴, kanun koyucunun amacı yalnızca harcı hesaplamak olsaydı bu durum Kanun'da açıkça yer alırdı.⁴⁰⁵ Bu nedenle takip talebi ile çevrilen tutar takip boyunca aynı kalmalı⁴⁰⁶, satış aşamasında da bu tutar dikkate alınmalı, fiili ödeme tarihinde kurda artış olursa aradaki fark ancak yeni bir takibin konusu yapılmalıdır.⁴⁰⁷ Yargıtay ise bu çevirme işlemini harca esas değerinin hesaplanabilmesi için gerekli ve yeterli görmektedir.⁴⁰⁸ Bu durumda satış sonrası yeniden bir hesaplama yapılacak ve döviz kurunda artış olması ihtimalinde bu artış dosya alacağına yansıtılacaktır.⁴⁰⁹ Kanaatimizce fiili ödeme günündeki kur üzerinden ödeme talep edilmesi halinde takip tarihinde hesaplanan tutar takip boyunca aynı kalmalıdır. Nitekim takip sonrası tüm işlemler bu tutar üzerinden gerçekleştirilecektir. Bu durum kanunun özüne daha uygun olup, çeviri işleminin takip hukukunun tekniği açısından gerçekleştirildiği yorumunu da mümkün kılmaktadır.

Türk Borçlar Kanunu m.99/3 hükmünde vade tarihi ve fiili ödeme günündeki kurdan söz edilmiş olmasından bahisle doktrinde alacaklının bu ikisinden başka bir tarihi seçemeyeceği yönünde görüşler⁴¹⁰ ileri sürülmüşse de Yargıtay tarafından tahsil tarihindeki kur farkından doğan hakkını saklı tutmak kaydıyla takip tarihindeki kur üzerinden de talepte bulunulabileceği kabul edilmiştir.⁴¹¹

⁴⁰⁴Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 181; Erişir, 2010, **a.g.k.** 889.

⁴⁰⁵Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 183.

⁴⁰⁶Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 181-183; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 63; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 311; Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.211.

⁴⁰⁷Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 179; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 146; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 64; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 311.

⁴⁰⁸"Dairemizce uygulanan ve istikrar kazanan içtihatlarına göre takip taleplerinde yabancı para alacağının harca esas değerinin gösterilmiş bulunması İİK'nun 58/III ve 60/I. maddelerinde yazılı koşulu yerine getirilmesi yönünden yeterli kabul edilmektedir." Y. 12. HD. 27.3.2007 T., 2007/3410 E., 2007/5779 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Aynı yönde bkz. Y. 12. HD. 6.11.2014 T., 2014/23228 E., 2014/26420 K., Y. 12. HD. 29.4.2004 T., 2004/7715 E., 2004/10622 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 155; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 162; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 311.

⁴⁰⁹Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 155; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 64.

⁴¹⁰R. Serozan (1991). Medenî kanun ve Borçlar kanunu değişikliklerinin, özellikle yabancı para borçlarına ve bunların teminat altına alınmasına ilişkin değişikliklerin eleştirilmesi. *İstanbul Barosu Dergisi*. 1991/1-2-3, s. 211; Erişir, 2010, **a.g.k.** 882; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 168-169; Oğuzman ve Öz, 2014, **a.g.k.**, 305.

⁴¹¹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 149; Y. 12. HD. 22.10.2002 T. 19799/21485; Y. 12. HD. 30.04.2001 T. 5977/7313; Y. 12. HD. 23.05.2000 T. 7681/8360; Y. 12. HD. 24.02.2000 T. 1631/3029; Y. 12. HD. 11.11.1997 T. 12217/12560 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 309-311.

Çevirme işleminin dövizin alış kuruna göre mi satış kuruna göre mi yapılacağı noktasında T.C. Merkez Bankası'nın resmî satış kuruna göre yapılmasının alacaklının alacağını temin noktasında daha isabetli olacağı kabul edilmektedir.⁴¹² Nitekim amaç, alacaklıyı kendisine ödenecek Türk parası karşılığında borçlanılan yabancı parayı aynen temin edebilecek duruma getirmektir.

1.4.2. Teminat alacağı tutarı

Teminat alacağı, mevcut olan ya da gelecekte mevcut olacak bir alacak için teminat verilmesine yönelik talepleri ifade etmektedir.⁴¹³ Teminat alacağına sahip olan alacaklı, teminat göstermekle yükümlü olan borçludan henüz kurulmayan teminatı gerçekleştirmesini talep edebilecektir. Diğer bir ifadeyle takibin yapılmasının amacı teminatın gösterilmesini sağlamaktır.⁴¹⁴ Teminat alacağının kanundan, mahkeme hükmünden veya sözleşmeden doğması mümkündür.⁴¹⁵ Teminat alacağının konusunu bir miktar paranın teminat olarak gösterilmesi, taşınır/taşınmaz bir malın rehnedilmesi veya borç için kefil gösterilmesi teşkil edebilir.⁴¹⁶ Teminat alacağının konusu belirlenmemişse seçim hakkına sahip olan alacaklı teminat olarak para veya paradan başka bir şey isteyebilir.⁴¹⁷

Teminat alacaklarının da genel haciz yolu ile ilâmsız takibe konu edilebileceği yukarıda izah edilmişti.⁴¹⁸ Teminat alacaklarının takip talebinde gösterilmesi hususu para alacakları ile benzerlik göstermektedir. Farklı olarak alacaklı, takip talebinde takip konusu paranın ödenmesini değil teminat olarak verilmesi yönündeki talebini açık bir şekilde beyan etmelidir.⁴¹⁹ Aksi durumda alacak, para alacağı olarak değerlendirilecek ve takip bu şekilde devam edecektir. Takip talebinde para alacağı olarak beyan edilen bir

---

⁴¹²Barlas, 1992, **a.g.k.**, 101.; M. Birsal ve E. Erdem (1993). Yurtdışından alınan yatırım kredilerinin cebri icra yolu ile tahsilinde ortaya çıkan sorunlar. (*Türk, İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumuna Sunulan Bildiri*), İstanbul, s. 128.; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 149; Y. 12. HD. 13.05.1997 T. 5128/5534 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴¹³B. Kuru (1976). "Teminat alacakları için ilâmsız icra takibi yapılması". *BATİDER*, C 8, S 3, Haziran, s. 33, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, s. 135; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 141.

⁴¹⁴Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 112; Postacıoğlu, 1982, **a.g.k.**, 117; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 89.

⁴¹⁵Kuru, 1976, **a.g.k.**, 33-34; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, s. 136; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 141.

⁴¹⁶Kuru, 1976, **a.g.k.**, 34; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 141; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 135; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 113.

⁴¹⁷Kuru, 1976, **a.g.k.**, 34; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 135.

⁴¹⁸Bkz. Yukarıda I. Bölüm "4.1.1. Genel haciz yolu ile takibin konusu".

⁴¹⁹Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 141-142; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 112.

alacak, takibin sonraki aşamalarında teminat alacağı olarak değiştirilemez. Böyle bir durumda alacaklı ancak yeni bir takip başlatmak zorundadır.⁴²⁰

Teminat alacaklarına ilişkin ilâmsız takip başlatılabilmesi için ise teminatın konusunun mutlaka para olması şart değildir. Konusu para olan teminat alacakları için takip başlatılması durumunda takip talebinde istenen şeyin para değil, teminat olduğunu mutlaka belirtilmelidir. Ayrıca teminatın konusu para olmasa dahi bir teminat için takip talebinde bulunulurken talep edilen teminatın cinsi ve Türk parası karşılığı ile değeri takip talebinde yer almalıdır.⁴²¹

Teminatın yabancı para olması da mümkündür. Bu ihtimalde de ilâmsız icra yoluna başvurulabilecektir.⁴²² Para alacağına ilişkin düzenlemeler uygun düştüğü ölçüde teminat alacakları için de uygulanacaktır.⁴²³

1.4.3. Faiz

1.4.3.1. Genel olarak

Genel veya özel nitelikteki birçok kanunda faiz ile ilgili birçok hüküm bulunmakla birlikte, hemen hiçbirinde bir tanıma yer verilmediği görülmektedir. Bu nedenle doktrinde daha çok faizin iktisadî ve hukukî yönleri dikkate alınarak tanımlar yapılmıştır.⁴²⁴ Genel olarak faiz, konusu bir miktar paranın ödenmesine ilişkin olan borçlarda, alacaklının bu paradan mahrum kaldığı süreye ve belli bir orana bağlı olarak, kanun veya sözleşme hükümlerine göre tayin edilen hukukî semere olarak tanımlanmaktadır.⁴²⁵ Özel kanun hükümleri saklı kalmak üzere faize ilişkin temel

⁴²⁰Kuru, 1976, **a.g.k.**, 35.

⁴²¹Kuru, 1976, **a.g.k.**, 33-40; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 143.

⁴²²Kuru, 2013, **a.g.k.**, s.211.

⁴²³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 263; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 113; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 167.

⁴²⁴A. Kaya (1994). Adi ve ticari işlerde faiz. *İÜHFİM*. C. LIV, s. 347-366, s. 347, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; M. Helvacı (2000). *Borçlar ve Ticaret Kanunu bakımından para borçlarında faiz kavramı*. İstanbul, s. 65.; Ç. Arslan ve M. Kırmızı (2010). *Türk hukukunda faiz ve munzam zarar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, s. 32; Oğuzman ve Öz, 2014, **a.g.k.**, s. 312; Ş. Demir (2012). Türk Borçlar Kanunu'nun para borçlarında faize ilişkin getirdiği yenilik ve sınırlamalar. *Ankara Barosu Dergisi*. 2012/4, s. 209-234, s. 213, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; M. Aydoğdu ve S. Ayan (2014). *Türk borçlar ve Türk ticaret hukuku'nda yer alan faiz ile ilgili düzenlemelerin değerlendirilmesi*. Ankara, s. 2.; E. Aydemir (2014). *Hukuk uygulamasında faiz*. Ankara, s. 14; N. Orbay Ortaç (2014). 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Ticari İşlerde Faiz. *Ankara Barosu Dergisi*. 2014/2, s. 119- 133, s. 122, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; F. Eren (2015). *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre hazırlanmış, borçlar hukuku, genel hükümler*. (18. Baskı), İstanbul, s. 978.

⁴²⁵M.T. Evren (1987). *Faiz hukuku*. İstanbul: Net Matbaacılık, s. 23.; İ. Doğanay (1996). "Kambiyo senetlerinde temerrüt (reeskont) faizi oranı ve Yargıtay'ın yeni uygulama şekli". *BATİDER*, C.XVIII, S.3, Haziran, s. 7, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 34.

düzenlemeler Türk Ticaret Kanunu, Türk Borçlar Kanunu ve 3095 Sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'dur.

Faiz borcunun doğumu ve kural olarak varlığı asıl borcun doğumuna ve varlığına bağlıdır.⁴²⁶ Faiz asıl alacağa bağlı olduğundan fer'i nitelikte olup asıl borç sona erdiği takdirde faiz borcu da ortadan kalkar.⁴²⁷ Türk Borçlar Kanunu m.131/1 hükmünde bu husus açıkça düzenlenmiştir. Faiz alacağı asıl alacağın fer'i olmakla birlikte ayrılmaz bir parçası değil, teferruatı niteliğindedir. Bu nedenle asıl alacaktan ayrı olarak dava ve takip konusu yapılması mümkündür.⁴²⁸ Faiz alacağı asıl alacağa sahip olan kişi için doğmakta olup asıl alacak temlik edilmişse, gecikmiş faizler de asıl alacakla birlikte temlik edilmiş sayılacak ve temlikten itibaren temlik alan kişi için doğacaktır.⁴²⁹

1.4.3.2. Faiz türleri

Faizin birçok ayırım kriterine göre farklı türü olmakla birlikte bu çalışmada icra takipleri bakımından önem teşkil eden başlıca faiz türlerine değinilecektir. Faizi başlıca niteliğine, kaynağına, uygulanacağı işe ve uygulanma şekline göre bir ayrıma tâbi tutmak mümkündür.

Niteliğine göre faiz, anapara faizi ve temerrüt faizi olarak ikiye ayrılır. Para borçlarında nakdî sermayenin iade edileceği tarihe (vadeye) kadar olan dönem için anapara, vadeden sonra ise temerrüt faizi söz konusu olur.⁴³⁰ Temerrüt faizinin talep edilebilmesi için borçlu temerrüdü şartlarının gerçekleşmiş olması gerekir. Temerrüt faizi, temerrüdün gerçekleştiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Temerrüt faizinin talep edilebilmesi için para borçlarında vade geldiği halde borcun ödenmemesi, vade belirlenmemiş ise borçlunun temerrüde düşürülmesi gerekmektedir.⁴³¹ Diğer bir ifadeyle ihtara gerek bulunan hallerde ihtarın borçluya ulaştığı tarihten, ihtara gerek olmayan belirli vadeli işlemlerde ise vadenin bittiği tarihten itibaren temerrüt faizi talep edilebilir.⁴³² Temerrüt için ihtarın gerekli olduğu hallerde alacaklının aynen ifa talebi ile

⁴²⁶Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 37.

⁴²⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 312; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 146.

⁴²⁸Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 102; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 38; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 312; Aydoğdu ve Ayan, 2014, **a.g.k.**, 3-4.

⁴²⁹S. Tekinay, S. Akman, H. Burcuoğlu ve A. Altop (1985). *Borçlar hukuku*. C.2. (5. Bası), İstanbul, s. 1051.; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 39.

⁴³⁰Kaya, 1994, **a.g.k.**, 352; Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 102; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 81; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 313; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 146; Aydoğdu ve Ayan, 2014, **a.g.k.**, 5; Orbay Ortaç, 2014, **a.g.k.**, 123.

⁴³¹H. Ayrancı (2006). Para borçlarında temerrüt faizi. *Ankara Barosu Dergisi*. Haziran-Temmuz-Ağustos, s. 100, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 313.

⁴³²F. Eren (2009). *Borçlar hukuku genel hükümler*. Cilt 2, İstanbul: Beta Basım, s. 1057.; Barlas, 1992, **a.g.k.**, 170.vd.

başlatacağı icra takibinin ihtar yerine geçeceği kabul edilmektedir.⁴³³ Bu ihtimalde yalnızca icra takibinin başlatılması yeterli görülmemekte, ödeme emrinin de borçluya tebliğ edilmiş olması şartı aranmaktadır.⁴³⁴ Muaccel olmayan borç için icra takibine girişilmesi ise temerrüt sonucunu doğurmayacak, bu durum borçlu bakımından itiraz sebebi teşkil edecektir.⁴³⁵ Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu 11.12.1957 tarihli kararına göre, vadesi belirlenmemiş bir bonoya dayalı olarak başlatılacak takiplerde, Türk Ticaret Kanunu m.704 uyarınca bono bedeli ibraz anında ödeneceğinden bono ilk kez takip anında ibraz edildiği takdirde, temerrüt de bu tarihte oluşmuş sayılır.⁴³⁶

Kaynağına göre faizi akdî faiz ve kanunî faiz olarak ayırmak mümkündür. Akdî faiz, oranı, türü, başlangıç ve bitiş tarihi vs. tüm unsurlarının taraflarca serbestçe belirlendiği faizdir.⁴³⁷ Akdî faiz sözleşmeye dayalı olup borcun doğduğu andan itibaren işlemeye başlayacaktır.⁴³⁸ Kanunî faiz ise faize ilişkin taraflarca belirleme yapılmaması ihtimalinde uygulanan ve kanun koyucu tarafından belirlenmiş olan faizdir. Örneğin vekilin hesap verme borcunu düzenleyen TBK m.508/2 hükmü; “*Vekil, vekâlet verene tesliminde geciktiği paranın faizini de ödemekle yükümlüdür.*” şeklinde olup, burada kanundan doğan bir faiz ödeme yükümlülüğü düzenlenmiştir.⁴³⁹

Uygulandığı işin niteliğine göre faiz, ticari faiz ve adi faiz olarak ayrılmaktadır. Adından da anlaşılacağı üzere ticari işlere uygulanan faiz ticari faizdir. Ticari olmayan işlere ilişkin para borçlarından doğan faize ise adi faiz denir.⁴⁴⁰

Uygulanış biçimine göre faiz ise basit faiz ve birleşik (mürekkep) faiz olarak ikiye ayrılmaktadır. Belirli ve sabit bir oran üzerinden anapara (sermaye) miktarı esas alınarak yine belirli bir süre için hesaplanan faiz basit faizdir.⁴⁴¹ Birleşik faiz ise, anaparaya işleyen faizin belirli süreler sonunda anaparaya eklenerek, yeni oluşan miktar üzerinden tekrar işletilen faizdir. Birleşik faize, katlamalı faiz veya birikimli faiz de denildiği

---

⁴³³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 314.

⁴³⁴Y. 3. HD. 09.03.2006 T., 2006/49 E., 2006/1901 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 314.

⁴³⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, 315.

⁴³⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 316; Y. 12. HD. 27.05.1997 T., 1997/5669 E., 1997/6191 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴³⁷Ş. Şirin (1994). *Ticaret hukukunda faiz ve uygulaması*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım, s. 62; Kaya, 1994, **a.g.k.**, 354; Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 114-115; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 90; Orbay Ortaç, 2014, **a.g.k.**, 123.

⁴³⁸Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 90.

⁴³⁹Kaya, 1994, **a.g.k.**, 354; Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 114-115; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 90; Orbay Ortaç, 2014, **a.g.k.**, 123.

⁴⁴⁰E.G. Ankaralı (1986). *Adi ve ticari işlerde faiz*. İstanbul, s. 47; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 91.

⁴⁴¹Kaya, 1994, **a.g.k.**, 354; Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 114-115; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 92; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 146; Orbay Ortaç, 2014, **a.g.k.**, 123.

görülmektedir. Hukukumuzda kural olarak basit faize izin verilmiştir. Birleşik faize ise çok sınırlı hallerde müsaade edilmiştir.⁴⁴² Bu sınırlı hallere örnek olarak TTK m.8/2 hükmü verilebilir.

Türk Borçlar Kanunu m.388/3 hükmü, “*Faizin anaparaya eklenerek birlikte yeniden faiz yürütülmesi kararlaştırılamaz.*” düzenlemesine yer vermiştir. İlgili düzenleme her ne kadar Kanun’un “Tüketim ödücü” sözleşmesine ilişkin hükümleri arasında yer alsada doktrindeki çoğunluk görüş söz konusu düzenlemenin birleşik faiz yasağına ilişkin genel bir düzenleme olduğu yönündedir.⁴⁴³ Bu kapsamda icra takip tarihine kadar işleyen temerrüt faizinin asıl alacağa eklenerek toplam bedel üzerinden takip başlatılması ve faiz talep edilmesi, temerrüt faizine faiz işletilmesi anlamına geleceğinden mümkün görülmemektedir.⁴⁴⁴

Türk Borçlar Kanunu m.121/1 hükmü, “*Faiz veya irat borcunu ya da bağışladığı bir miktar parayı ödemekte temerrüde düşen borçlu, icra takibine girildiği veya dava açıldığı günden başlayarak, temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür.*” düzenlemesine yer vermiştir. Bu hüküm uyarınca eğer anapara faizi tek başına takip konusu yapılır ise takip tarihinden itibaren ayrıca temerrüt faizi istenebilecektir. Ancak bu imkân temerrüt faizinin takip konusu yapılması ihtimalinde mümkün değildir. Nitekim yine TBK m.121/3 hükmü uyarınca, temerrüt faizine, ayrıca temerrüt faizi yürütülemez. Bu emredici düzenleme ile birleşik faiz yasağı temerrüt faizi yönünden açıkça belirtilmiştir.⁴⁴⁵ Benzer yönde bir düzenlemeye 3095 sayılı Kanun m.3/1 hükmünde de yer verilmiştir. 3095 sayılı Kanunun m.3/1 hükmü de “*Kanunî faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken mürekkep faiz yürütülemez.*” şeklinde olup açıkça birleşik faizi yasaklamıştır. Ancak maddenin ikinci fıkrası “*Bu konuya ilişkin Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklıdır.*” hükmüne yer vererek istisnaları da saklı tutmuştur.

1.4.3.3. Faiz oranı

İcra ve İflas Kanunu m.58/3 hükmünde, faiz talep edilecek ise faiz miktarı ve işlemeye başladığı günün takip talebinde yer alması gerektiği belirtilmiştir. Bu

⁴⁴²Şirin, 1994, **a.g.k.**, 73; Kaya, 1994, **a.g.k.**, 352.; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 92.

⁴⁴³Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop, 1985, **a.g.k.**, 793-794; C. Yavuz (2009). *Türk borçlar hukuku özel hükümler*. İstanbul, s. 394-395.

⁴⁴⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, 314.

⁴⁴⁵Karlı, 2014, **a.g.k.**, 150.

hükümdeki miktardan kasıt faiz oranıdır.⁴⁴⁶ Faizin uygulanmasında dikkate alınacak oran, faizin başlıca unsurlarındandır. Faiz çoğunlukla yıllık süreler ve yüzde olarak belirlenen oranlar üzerinden hesaplanmaktadır.⁴⁴⁷ 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun, faiz oranları ile ilgili temel düzenlemeleri içermektedir. Bu kanunda belirlenen oranlar ancak taraflar arasında aksine sözleşme yoksa uygulanabilir niteliktedir. Ancak faiz oranı noktasındaki sözleşme serbestisinin de birtakım sınırları bulunmaktadır.⁴⁴⁸ Faiz çeşidine göre adlandırılan başlıca faiz oranlarını şunlardır;

Kanunî faiz oranı; 3095 sayılı Kanun tarafından belirlenen faiz oranı olup, m.1 hükmü şu şekildedir;

“(1) Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu’na göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme yıllık yüzde on iki oranı üzerinden yapılır.

(2) Cumhurbaşkanı, bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir.”

2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 94. maddesiyle, ikinci fıkrada yer alan “Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklik öncesinde oranı değiştirmeye yetkili olan Bakanlar Kurulu, 19/12/2005 tarihli ve 2005/9831 sayılı kararı ile kanunî faiz oranının, 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık % 12’den % 9’a indirilmesini kararlaştırmıştır. Günümüzde de geçerliliğini koruyan bu karar uyarınca kanunî faiz oranı, TBK ve TTK uyarınca faiz ödenmesi gereken hallerde, sözleşme ile miktar tespiti yapılmamışsa yıllık %9 üzerinden yapılmaktadır. (3095 s.k. m.1/2)⁴⁴⁹

Temerrüt faiz oranı; Türk Borçlar Kanunu m.120/1 uyarınca temerrüt faizi oranı sözleşme ile belirlenmemiş ise, faiz borcunun doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre belirlenir. Atıf yapılan kanun olan 3095 sayılı Kanun m.2/1 hükmü gereğince, *“Bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için 1 inci maddede belirlenen orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur.”* 3095 sayılı Kanun m.1 hükmünde belirlenen faiz üst sınır oranı yukarıda da belirtildiği üzere günümüzde %9 olarak belirlenmiştir. Temerrüt faiz

⁴⁴⁶İ.E. Postacıoğlu, (1958), Faizin Başlangıcı Hakkındaki 11. 12. 1957 günlü İçtihadı Birleştirme Kararının Tahlili, *İÜHF*, 1958/XXIV/1-4 s. 499-502.; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88.

⁴⁴⁷Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 112.

⁴⁴⁸Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 114.

⁴⁴⁹Ayranıcı, 2006, **a.g.k.**, 101; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 124; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 318; Oğuzman ve Öz, 2014, **a.g.k.**, s. 316; Eren, 2015, **a.g.k.**, 980-981.

oranı sözleşme ile belirlenmiş ise bu oran, yıllık faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamayacaktır. (TBK m.120/2) Taraflar üst sınırdan daha yüksek bir oran belirlemişlerse aşan kısım kısmî hükümsüz kabul edilecektir.⁴⁵⁰

Ticari işlerde ticari temerrüt faizi (avans faiz oranı) 3095 sayılı Kanun m.2/2 gereğince “*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, yukarıda açıklanan miktardan fazla ise, arada sözleşme olmasa bile ticari işlerde temerrüt faizi bu oran üzerinden istenebilir. Söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranından beş puan veya daha çok farklı ise yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur*”.⁴⁵¹ Temerrüt faizi miktarının sözleşmede kararlaştırılmamış olduğu hallerde, akdi faiz miktarı 3095 sayılı Kanun m.2/1-2’de öngörülen miktarın üstünde ise temerrüt faizi, akdi faiz miktarından az olamaz. (3095 s.k. m.2/3)⁴⁵²

Yabancı para borcunda faiz oranı; 3095 sayılı Kanun m.4/a hükmü uyarınca, “*Sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır.*” Bu durumda sözleşme ile daha yüksek bir akdi veya gecikme faizi belirlenmişse bu oran uygulanacak, yoksa Devlet bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanacaktır. Bu oran belirlenirken birkaç Devlet bankasından o yabancı para ile açılmış en yüksek faiz oranı sorulacak ve tespit edilen en yüksek oran esas alınacaktır.⁴⁵³

Yabancı paranın Türk parası karşılığı gösterilmek suretiyle vade veya fiili ödeme günündeki kur üzerinden ödeme talep edilmesi hallerinde temerrüt faiz oranının ne şekilde belirleneceği noktasında tartışmalar gündeme gelmiştir. Kanaatimizce de yerinde olan görüşe⁴⁵⁴ göre alacaklı hangi gündeki kur üzerinden talepte bulunursa bulunsun temerrüt faiz oranı 3095 sayılı Kanun m.4/a hükmüne göre belirlenmelidir. Diğer bir ifadeyle yabancı para temerrüt faiz oranı uygulanmalıdır. Nitekim alacak varlığını yabancı para olarak devam ettirmektedir. Yabancı paraya Türk parası için öngörülen

⁴⁵⁰Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 124; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 318-319.

⁴⁵¹Ayrancı, 2006, **a.g.k.**, 101; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 124; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 318-319; Oğuzman ve Öz, 2014, **a.g.k.**, s. 316; Eren, 2015, **a.g.k.**, 980-981.

⁴⁵²Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 125; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 318-319.

⁴⁵³Barlas, 1992, **a.g.k.**, 158; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 106; Ayrancı, 2006, **a.g.k.**, 89; Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 134-135.

⁴⁵⁴Barlas, 1992, **a.g.k.**, 158; Baygın, 1997, **a.g.k.**, 131; Helvacı, 2000, **a.g.k.**, 41; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 163; Oğuzman ve Öz, 2014, **a.g.k.**, s. 507.

oranın uygulanması yabancı para alacağının mantığına aykırı düşmektedir. Diğer bir görüşe⁴⁵⁵ göre hangi tarihteki kur tercih edilirse edilsin 3095 sayılı Kanun m.2’de Türk parası için öngörülen faiz oranının uygulanması gerekmektedir. Bu görüşe göre yabancı para alacağı için öngörülen faiz oranı yalnızca yabancı paranın aynen tahsili için açılacak davalarda uygulanabilecektir. Yargıtay ise bu görüşlerden farklı bir yaklaşım sergilemektedir. Vade tarihindeki kur tercih edilir ise takip tarihine kadar yabancı para için öngörülen 3095 sayılı Kanun m.4/a hükmünün; takip tarihinden sonra ise Türk parası için öngörülen 3095 sayılı Kanun m.2 hükmünün hesaplamaya esas alınacağını kararlaştırmıştır.⁴⁵⁶ Fiili ödeme tarihindeki kur tercih edilmiş ise, temerrüt tarihinden ödeme tarihine kadar 3095 sayılı Kanun m.4/a hükmünde yabancı para için öngörülen oranın uygulanacağını kabul etmiştir.⁴⁵⁷ Bu uygulamayı yerinde gören yazarlar da mevcuttur.⁴⁵⁸

İskonto faiz oranı; *Ciro, alacağın temliki ya da diğer bir hukukî yolla ticari senet iktisap eden bankalar tarafından, iktisap tarihinden vade tarihine kadar olan dönem için işletilen faiz ve komisyon bedellerinin belli oranda düşülerek (iskonto edilerek) geri kalan senet bedelinin senedi ciro (veya temlik) edene vadesinden önce ödenmesi işlemine uygulanan faiz oranını ifade etmektedir.*⁴⁵⁹

Reeskont faiz oranı; Bankaların iskonto edilmiş ticari senedi T.C. Merkez Bankası’na tekrar iskonto ettirmesi işlemine reeskont, bu işleme uygulanan faiz oranına

---

⁴⁵⁵Erişir, 2010, **a.g.k.** 887.

⁴⁵⁶“Somut olayda, alacaklı takip taleplerinde vade tarihindeki ABD Dolarını TL’ye çevirmiş ve ödeme emri takip talebi gibi düzenlenip borçluya gönderilmiştir. Takip talebinde ve ödeme emrinde alacaklı vade tarihi ile takip tarihi arasında işlemiş temerrüt faizini yabancı para olarak hesaplayıp takip tarihindeki kur üzerinden Türk parası olarak yazmamış bulunduğundan, itirazın iptali ve kaldırılması davasında yargı mercileri bu talep ile bağlı olduklarından artık vade tarihi ile takip tarihi arasında yabancı para faizi yürütülmesine yasal olanak yoktur. Takip tarihinden sonra ise kambiyo senedinde yazılı alacağa avans faiz oranı üzerinden faiz yürütülmesi mümkündür.” Y. HGK. 18.12.2002 T., 2002/12-1058 E., 2002/1064 K., www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Aynı yönde bkz. Y. 12. HD., 23.02.2010 T., 2009/28384 E., 2010/4090 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴⁵⁷“Buna göre; alacaklının seçimlik hakkı mevcut olup, fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeme yapılmasını istemesi halinde, takip konusu alacak tahsil tarihine kadar yabancı para alacağı olarak değerlendirileceğinden, alacaklı, bu alacağa 3095 Sayılı Kanun’un 4/a maddesi gereğince vade tarihinden fiili ödeme tarihine kadar Devlet Bankalarının o para birimi ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranına göre faiz isteyebilir.” Y. 12. HD. 19.2.2015 T., 2015/566 E., 2015/3342 K., www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Aynı yönde bkz. Y. 12. HD. 17.2.2015 T., 2014/26533 E., 2015/3122 K.; Y. HGK. 10.4.2013 T., 2012/12-1072 E., 2013/496 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴⁵⁸Ayan, 2013, **a.g.k.**, 559.

⁴⁵⁹Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 162; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 317-318.

reeskont faiz oranı denilmektedir. Bu oran T.C. Merkez Bankası tarafından belirlenmektedir.⁴⁶⁰ 31.12.2021 tarihinde bu oran 14,75 olarak belirlenmiştir.⁴⁶¹

Avans faiz oranı; Merkez Bankası reeskontta kabul ettiği belli özellikteki senetlerin rehni karşılığında belli kurum ve kuruluşlara ve özellikle hazineye kredi kullandırmakta, diğer bir ifadeyle avans kredisi adı altında borç para kullandırmaktadır. Bu avans kredisi belli bir faiz ve komisyon karşılığında kullanılmakta olup, bu faiz ve komisyon rehne kabul edilen senet bedelinden belli oranda yapılan kesinti ile karşılanır. Bu işlemlerde uygulanan faiz oranına avans faiz oranı denilmektedir. Bu oran T.C. Merkez Bankası tarafından belirlenmektedir.⁴⁶² 31.12.2021 tarihinden bu oran 15,75 olarak belirlenmiştir.⁴⁶³

Mevduat faiz oranı; Bankaların belirli bir süre sonunda ve belirli olmayan zamanlarda çekilmek üzere bankaya yatırılan paralara uyguladığı azamî faiz oranıdır. Bu oranlar T.C. Merkez Bankası tarafından yayınlanan tebliğlerle belirlenir.⁴⁶⁴

1.4.3.4. Faizin başlangıcı

Faizin işlemeye başladığı günün de takip talebinde gösterilmesi gerekmektedir. Faizin işlemeye başladığı gün yanlış gösterilmiş ve bu husus borçlu tarafından şikâyet konusu yapılmamışsa gösterilen tarih kesinleşecektir.⁴⁶⁵ Tarih belirtilmemesi halinde takip talebi tarihinden itibaren temerrüt faizi hesap edilecektir.⁴⁶⁶ Bu husus Yargıtay 11.12.1957 tarihli İçtihadı Birleştirme Kararı'nda belirtilmiştir.⁴⁶⁷ Kararda, vade tarihi belirli olan senedin varlığı halinde takip talebinde sadece faiz talep edilmiş ancak başlangıç belirtilmemiş ise vade tarihinin değil takip tarihinin dikkate alınması gerektiğine hükmedilmiştir. Buna göre Yargıtay, faiz başlangıç tarihinin takip talebinde yer almasını zorunlu bir unsur olarak görmemektedir. Ancak bu karar öğretide

⁴⁶⁰Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 162; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 318.

⁴⁶¹<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Temel+Faaliyetler/Para+Politikasi/Reeskont+ve+Avans+Faiz+Oranlari>.

⁴⁶²Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 163.

⁴⁶³<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Temel+Faaliyetler/Para+Politikasi/Reeskont+ve+Avans+Faiz+Oranlari>.

⁴⁶⁴Arslan ve Kırmızı, 2010, **a.g.k.**, 163.

⁴⁶⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 58, dn.208; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 130.

⁴⁶⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 319; Karşı, 2014, **a.g.k.**, 146; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66.

⁴⁶⁷"Şayet, alacaklı vade tarihinden itibaren faiz isteğini takip zaptında açıkça beyan etmeyip de mutlak surette faiz talep etmiş ise, faizin takip tarihinden itibaren hesap edilmesi zorunludur. Vade ve ihbar tarihlerine gidilemez. Senette vade yoksa takip tarihinden itibaren faiz hesap edileceği tabiidir." Y. İBK. 11.12.1957 T., 1957/17 E., 1957/29 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

kanaatimizce de haklı olarak eleştirilmektedir. Bir görüş⁴⁶⁸, vade tarihi olmayan senede dayanan veya herhangi bir senede dayanmayan takipler bakımından takip tarihinin dikkate alınmasının temerrüde ilişkin hükümlerle örtüşmediğini, bu ihtimalde borçlu temerrüdünün alacaklının ihtarı ile gerçekleşeceğini, bunu da takip talebinde bulunulması değil ödeme emrinin tebliğ edilmesinin sağlayacağını, bu nedenle faiz başlangıç tarihinin ödeme emrinin tebliğ tarihi olması gerektiğini ifade etmektedir. Diğer bir görüş⁴⁶⁹, faiz talep edilmiş ancak başlangıç tarihi belirtilmemiş ise faiz talebinin reddedilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Yargıtay'ın bu yöndeki kararını yerinde bulan görüşler de mevcuttur.⁴⁷⁰

Yargıtay, son dönem kararlarında İçtihadı Birleştirme Kararı'ndan farklı bir görüş benimsemiştir.⁴⁷¹ Bu kararlarına göre vadesi belirli olan senet veya bir ihtarname mevcut ise bu tarihler dikkate alınarak bir hesaplama yapılması gerektiğini kabul etmiştir. Buna dayalı olarak bu yöndeki eksikliği her zaman tamamlanabilir nitelikte gördüğünü de söylemek mümkündür.⁴⁷²

1.4.3.5. Faiz talebi

Takip talebinin muhteviyatında bulunması gereken unsurlardan bir diğeri “faizli alacaklarda faizin miktarı ile işlemeye başladığı gün” olarak belirtilmiştir. Yine yabancı para alacaklarında da faizin takip talebinde yer alması gerektiği madde metninde açıkça yer almaktadır.⁴⁷³ Takip talebinde faiz istenmemiş ise bu talebin daha sonradan aynı takip içerisinde eklenmesi mümkün olmayıp ancak yeni bir takibi konusu yapılabilir.⁴⁷⁴ İcra

⁴⁶⁸T. Uyar (1971). Temerrüt faizinin icra hukukunda yarattığı ihtilaflar. *Ankara Barosu Dergisi*. 1971/2, s. 222-229, s. 224, www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).; T. Uyar (1986). Takip hukukunda temerrüt faizi, *Bursa Barosu Dergisi*. Temmuz, s. 7-11, s.10, www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).

⁴⁶⁹Barlas, 1992, **a.g.k.**, 174.

⁴⁷⁰Postacıoğlu, 1958, **a.g.k.**, 501; Berkin, 1969, **a.g.k.**, 72; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 149; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 165; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 202; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66.

⁴⁷¹“Somut olayda alacaklı, takip taleplerinde borçludan tahsilini istediği işlemiş faiz miktarını madde hükmüne uygun olarak açıkça belirtmiştir. Adı geçen, faizin başlangıç tarihini açıklamamış ise de dayanak Beyoğlu 18. Noterliğinin 14.10.2011 tarih ve 23874 yevmiye sayılı ihtarnamesinde takip konusu alacağı oluşturan asıl alacak miktarı açıktır. Bu durumda, faiz başlangıç tarihinin takip taleplerinde belirtilmemesi ödeme emrinin iptalini gerektirmez. Basit bir hesaplama ile istenen işlemiş temerrüt faizi tutarı bulunabileceği gibi, anılan eksiklik her zaman alacaklıya tamamlattırılabilir.” Y. 12. HD. 11.10.2012 T., 2012/11362 E., 2012/29018 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Aynı yönde bkz. Y. 12. HD. 10.4.2007 T., 2007/4402 E., 2007/7070 K., Y. 12. HD. 18.4.2006 T., 2006/5227 E., 2006/8162 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Oskay, Koçak, Deynekli ve Doğan, 2007, **a.g.k.**, 950-960.

⁴⁷²Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 165.

⁴⁷³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 319; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 146; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 51; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 92.

⁴⁷⁴Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 130; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 58; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 312; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 150; Y. 12. HD. 1.5.1984 T., 1984/2212 E., 1984/5372 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

müdürlüğünün de re'sen faiz işletmesi mümkün değildir.⁴⁷⁵ Asıl alacak için başlatılan icra takibinde faiz alacağı hakkının saklı tutulmamış olması faiz alacağının ayrı bir takibin konusu yapılmasına engel oluşturmamaktadır.⁴⁷⁶ Alacaklı takip talebinde faiz isteğini belirtmiş ancak hangi oran üzerinden talepte bulunduğunu beyan etmemiş ise kanunî faiz oranının uygulanması gerektiği öğretide kabul edilmektedir.⁴⁷⁷ Kanaatimizce icra müdürlüğünün alacaklının talep etmediği bir hususta karar vermesi kanunun açık hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Böyle bir durumda alacaklıya süre verilmesi, eksikliğin giderilmemesi halinde takibin iptaline karar verilmesi gerekmektedir.

Temerrüt faizi talep eden alacaklı takip talebinde temerrüt tarihi ile birlikte bu tarihten itibaren temerrüt faizi talep ettiğini takip talebinde açıkça belirtmelidir.⁴⁷⁸ Teminat alacakları için ise faiz talep edilmesi mümkün değildir.⁴⁷⁹

Türk parası karşılığı gösterilmek suretiyle talep edilen yabancı para alacakları için de faiz talep edilmesi mümkün olup buna ilişkin istemin de takip talebinde açıkça gösterilmesi gereklidir.⁴⁸⁰ Diğer bir ifadeyle alacaklı yabancı para alacağı için temerrüt faizi talep etmek isterse vade tarihi ile takip tarihi arasında işlemiş temerrüt faizini yine yabancı para olarak hesaplayıp (3095 sayılı Kanun m.4/a), takip tarihindeki kur üzerinden Türk parası olarak talep etmesi gerekmektedir.⁴⁸¹ 3095 sayılı Kanun m.4/a hükmü uyarınca sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmamışsa, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır. Takip talebinde yabancı para alacağı Türk parasına çevrilmiş olduğundan takip tarihinden sonra faiz de Türk parası üzerinden işleyecektir.⁴⁸² Ancak alacaklı takip talebinde fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden ödeme talep etmiş ise vade tarihi ile fiili ödeme tarihi arasında işleyecek faiz tutarı hesaplanacak ve fiili ödeme tarihindeki kur üzerinden Türk parası karşılığı belirlenerek alacaklıya ödeme yapılacaktır.⁴⁸³

⁴⁷⁵Barlas, 1992, **a.g.k.**, 174; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 133.

⁴⁷⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 312.

⁴⁷⁷Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 164; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 175.

⁴⁷⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 319; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 146; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66.

⁴⁷⁹Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 142.

⁴⁸⁰Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 150.

⁴⁸¹Y. HGK. 10.04.2013 T. 12-1072/496 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Pekcanitez, 1998, **a.g.k.**, 193; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 319.

⁴⁸²Bu konudaki görüşler ve kanaatimiz için bkz. Yukarıda II. Bölüm "1.4.3.3. Faiz oranı".

⁴⁸³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 88; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 65; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 319-320.

1.5. Senet veya Borcun Sebebi

İcra ve İflas Kanunu m.58/2/4 hükmüne göre takip talebinde yer alması gereken bir diğer unsur “senet, senet yoksa borcun sebebi” dir. Bu kapsamda eğer talep edilen alacak bir senede dayanıyorsa bu senedin bilgilerinin takip talebinde gösterilmesi ve onaylı örneğinin takip talebine eklenmesi gerekmektedir. Bu durum borçlunun dayanak belgeyi inceleme imkânı elde etmesini amaçlamaktadır. Alacak herhangi bir senede dayandırılmıyorsa borcun sebebinin takip talebinde belirtilmesi zorunludur.⁴⁸⁴

1.5.1. Senet

Takibe konu alacak bir adi senede yahut bir kambiyo senedine dayalı olabilir. Kambiyo senedine dayalı olarak başlatılan icra takiplerinde İcra ve İflas Kanunu m.167/2 hükmündeki açık düzenleme gereği kambiyo senedinin aslının ve borçlu sayısından bir fazla onaylı örneğinin takip talebine ek olarak icra takip mercine sunulması gerekir. Senedin adi senet vasfında olması ihtimalinde ise Kanun’un m.58/3 hükmü uyarınca dayanak belgenin aslının veya alacaklı ya da temsilcisi tarafından onaylanan örneğinin, yine borçlu sayısından bir fazla olacak şekilde takip talebi ile birlikte sunulması zorunludur.⁴⁸⁵ Dikkat çekmek gerekir ki kambiyo senedine dayalı takipte senedin hem aslının hem de onaylı örneğinin sunulması gerekirken, adi senede dayalı takiplerde ya aslının ya da onaylı örneğinin sunulması yeterlidir. Elektronik ortamda sunulan takip talebine eklenecek belgelerin de güvenli elektronik imza ile onaylanması gerekmektedir.⁴⁸⁶

Alacağın varlığını ya da miktarını araştırma yükümlülüğü olmayan icra müdürlüğü, alacağın bir belgeye dayanıp dayanmadığını da araştıramaz.⁴⁸⁷ Alacağın bir senede dayalı olduğu takip talebinde belirtilmiş ise icra müdürü senedin aslının veya onaylı örneğinin sunulmasını talep etmeli, sunulmaması halinde takip talebini reddetmelidir.⁴⁸⁸ Ancak

---

⁴⁸⁴Y. 12. HD. 31.10.1997 T. 11453/11904 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).; Uyar, 2001, **a.g.k.**, 172; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 293; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 51-52; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

⁴⁸⁵Uyar, 2001, **a.g.k.**, 172; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 90; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 133; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 202.

⁴⁸⁶Uyar, 2001, **a.g.k.**, 172; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 90; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 52; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 93.

⁴⁸⁷Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 65; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 165; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 294; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 135.

⁴⁸⁸Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 66; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 168-171; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 175; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 294; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 177.

buna rağmen ödeme emri gönderilmişse, takip talebinde borcun bir belgeye dayalı olduğu belirtilmesine rağmen bu belgenin aslının ya da onaylı örneğinin sunulmaması halinde, borçlu tarafından icra mahkemesine 7 günlük yasal süresi içerisinde yapılacak şikâyet başvuru neticesinde ödeme emrinin iptali gündeme gelecektir. Nitekim Yargıtay da bu yönde hüküm kurmaktadır.⁴⁸⁹ Ancak öğretilerde bir görüş, bu durumun takibin geçerliliğini etkilemeyeceğini, İİK m.68/a-7 hükmünün varlığı nedeniyle senet aslı veya örneğinin sunulmasının zorunlu olmadığını, bu hükme dayalı olarak imza inkarında bulunan borçlunun itirazın kaldırılması aşamasında senedin aslını görerek itirazından vazgeçebileceğini, bu durumda yargılama giderlerinden de borçlunun değil takipte senet aslı veya onaylı örneğini sunmayan alacaklının sorumlu olacağını ifade etmektedir.⁴⁹⁰ Kanaatimizce de İİK m.68/a-7 düzenlemesi, senedin aslının veya onaylı örneğinin sunulması yönündeki hükümleri etkisiz kılmaktadır. Bu nedenle zorunluluğa ilişkin m.58/3 ve 61/1 hükümlerinin mutlak uygulanmasının söz konusu olmadığını söylemek mümkündür.

Alacak bir senede dayanmasına rağmen takip talebinde bu senet belirtilmemiş ve talebe de eklenmemiş ise, senedin varlığını araştırma zorunluluğu olmayan icra müdürü borçluya ödeme emri tebliğ etmek zorundadır. Ancak borçlunun ödeme emrine itirazı üzerine, alacaklının itirazın kaldırılmasını talep ederken takip talebinde bahsetmediği senede dayanıp dayanamayacağı noktasında doktrinde farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bir görüş, takip talebinde senetle ilgili herhangi bir bilgi vermeyen alacaklının itirazın kaldırılması aşamasında senedi ileri sürmesinin mümkün olduğunu, buna engel teşkil edecek bir düzenlemenin bulunmadığını, İİK m.68/a-7 hükmünün bu ihtimalde de uygulanabileceğini, itiraz sebepleri ile bağlı olan borçlunun itirazın kaldırılması aşamasında senet metninden anlaşılan savunma sebeplerini ileri sürebileceğini, bu nedenle borçlunun haklarının zâyi olmadığını ifade etmektedir.⁴⁹¹ Diğer görüşe göre ise, takip talebinde sunulmayan senede itirazın kaldırılması aşamasında dayanılması mümkün olmamalıdır. Nitekim kanun, takip talebi ile birlikte senedin sunulmasını zorunlu kılmıştır. Ayrıca takibin sonraki aşamalarını ve özellikle borçlunun itiraz hakkını kullanıp

---

⁴⁸⁹Uyar, 2001, **a.g.k.**, 173; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 294; Y. 12. HD. 12.12.2011 T. 10446/31362; Y. 12. HD. 20.12.2011 T. 12497/29838; Y. 12. HD. 03.05.2011 T. 26675/8198; Y. 12. HD. 11.03.2004 T. 689/5585; Y. 12. HD. 10.09.2002 T. 15509/16099; Y. 12. HD. 06.07.2004 T. 13355/17845; Y. 12. HD. 05.03.2004 T. 28053/5143; Y. 12. HD. 03.04.2003 T. 4477/7241; Y. HGK. 02.02.2000 T. 12-50/47; Y. HGK. 13.04.1999 T. 4149/4710 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴⁹⁰Berkin, 1969, **a.g.k.**, 71; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 169-171.

⁴⁹¹Postacıoğlu, 1982, **a.g.k.**, 129; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 169-171; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 295.

kullanmayacağı noktasında kararını etkileyecek olan en önemli husus takibin dayanağıdır. Kaldı ki borçlu da itiraz dilekçesinde ileri sürdüğü itiraz sebepleri ile bağlıdır.⁴⁹²

Yargıtay, eski tarihli bir kararında takip talebinde sözlü sözleşmeye dayanan ve yazılı sözleşmeden bahsetmeyen alacaklının itirazın kaldırılması aşamasında icra mahkemesinde yazılı sözleşmeye dayanamayacağına karar vermiştir.⁴⁹³ Ancak yakın tarihli kararlarında takip talebinde bir senede dayanılmamış olması durumunda, borçlunun bir şikâyeti bulunmaması üzerine, itirazın kaldırılması aşamasında bu eksiklik dikkate alınmayacak ve senede dayanılabilmesi mümkün olacaktır.⁴⁹⁴

Kanaatimizce alacak bir senede dayanmasına rağmen takip talebinde bundan bahsedilmemesi, borçlunun itiraz hakkının sınırlandırılmasına ve ilk defa itirazın kaldırılması aşamasında bir senetle karşılaşmasına sebep olacaktır. Takip dosyasında senedin yer almamasından kaynaklı olarak borçlunun tutumu farklı olabilecektir. Bu nedenle takip talebinde senedin varlığından hiç bahsetmeyen alacaklı, itirazın kaldırılması aşamasında da bu senedi ileri sürememelidir. Ancak takip talebinde senedin varlığından söz edilmesine rağmen aslının veya bir örneğinin sunulmamış olması söz konusu ise, bu ihtimalde artık borçlu bir senedin varlığını dikkate alacağından alacaklının da itirazın kaldırılması aşamasında bu senede dayanması mümkün olmalıdır.

1.5.2. Borcun sebebi

6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun getirdiği sisteme göre sözleşme, haksız fiil ve sebepsiz zenginleşme bir borcun temel kaynaklarını teşkil etmektedir. Bunlar dışında vekâletsiz iş görmeden veya aile hukukundan (nafaka vb.) kaynaklı bir borcun doğması da mümkündür.⁴⁹⁵ Borcun kaynaklarına dayanan borç sebeplerine; ödünç verilen para,

---

⁴⁹²Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 131-133; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 67; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 177-178.

⁴⁹³Y. 12. HD. 25.09.1996 T., 1996/10107 E., 1996/11025 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Aynı yönde, “*Takip taleptnamesi ve borçluya gönderilen 49 örnek ödeme emrinde alacağın dayanağı olan belgeden bahsedilmemiş, icra dosyasına sadece 20.2.1994 günlü yönetim kurulu kararı ibraz edilmiştir. Bu karar da işletme projesi niteliğinde değildir. 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 37. maddesi hükmüne göre, kesinleşmiş işletme projesi ve kat malikleri kurulunun işletme giderleri ile ilgili kararları İİK'nun 68. maddesinde yazılı belgelerdendir. Takipte dayanılmayan bir belge ile merciden itirazın kaldırılması istenilemez*” Y. 12. HD. 23.5.1996 T., 1996/6079 E., 1996/6978 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴⁹⁴Y. 12. HD. 27.1.2009 T., 2008/21479 E., 2009/1633 K; Y. HGK. 23.5.2001 T., 2001/12-428 E., 2001/426 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁴⁹⁵T. Akıntürk ve D. Ateş Karaman (2013). *Borçlar hukuku genel hükümler özel borç ilişkileri*. (21. Baskı), İstanbul, s.87.; A. Kılıçoğlu (2016). *Borçlar hukuku genel hükümler*. (Genişletilmiş 20. Bası), Ankara, s. 290 vd.

satış bedeli, hizmet bedeli vb. örnekler verilmesi mümkündür.⁴⁹⁶ Herhangi bir senede bağlı olmayan alacakların icra takibine konu olması durumunda borcun sebebinin takip talebinde gösterilmesi zorunludur. Herhangi bir sebep belirtilmemiş olması halinde icra müdürlüğünün talebi reddetmesi gerekmektedir. Buna rağmen ödeme emri tebliğ edilmişse borçlu tarafından şikâyet yoluna başvurulabilecek ve takibin iptali sağlanabilecektir.⁴⁹⁷

Borcun sebebi, çalışmanın devamında izah edileceği üzere derdestlik (mükerrer takip) durumunun bulunup bulunmadığının değerlendirilmesinde dikkate alınmaktadır.⁴⁹⁸ Bunun dışında takibin ilerleyen aşamaları için borcun sebebi önem taşımaktadır. Özellikle borçlunun itirazı üzerine alacaklı tarafından açılacak itirazın iptali davasında, alacaklının takip talebinde dayanmadığı bir sebebe dava aşamasında dayanıp dayanamayacağı veya takip talebinde dayandığından farklı bir sebep ileri sürüp süremeyeceği önemli bir mesele teşkil etmektedir. Benzer bir durum borçlunun icra takibinden kaynaklı olarak açacağı menfi tespit davası bakımından da gündeme gelebilecektir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 17.09.2019 tarihli bir kararında, itirazın iptali davasının icra takibine sıkı sıkıya bağlı bir dava olduğunu, davanın takibe bağlılığının alacağın miktarı yönünden söz konusu olduğu gibi alacağın kaynağı bakımından da geçerli olduğunu belirtmiştir. Bu kapsamda faturaya istinaden yapılan takibe yönelik itirazda, yalnızca dayanak faturalar açısından inceleme yapılabileceğini, cari hesap incelemesi yapılamayacağını kararlaştırmıştır.⁴⁹⁹ Kanaatimizce de takip talebinin zorunlu unsurlarından olan borcun sebebi, dayanaksız icra takiplerinin açılmasının engellenmesi noktasında güvence sağlamakta, borçlunun itiraz sürecindeki değerlendirmelerini de doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle alacaklı takip talebinde yer verdiği sebep ile bağlı olup takibin ilerleyen aşamalarını bu sebebi değiştiremeyeceği gibi, icra takibinden kaynaklanan bir yargılama esnasında da bu sebeple bağlı olmalıdır. Nitekim borcun sebebi sıra cetvelinin düzenlenmesi aşamasından alacağı imtiyazlı olup olmadığının tespiti bakımında da dikkate alınmaktadır.⁵⁰⁰

⁴⁹⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, 295; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 93.

⁴⁹⁷Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 69.

⁴⁹⁸Bkz. Aşağıda III. Bölüm "2.5. Derdestlik".

⁴⁹⁹Y. HGK. 17.09.2019 T., 2017/19-824 E. 2019/885 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁰⁰Uyar, 2001, **a.g.k.**, 173; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92.

İcra hukuku bakımından borcun sebebi, yargılama hukukundaki dava sebebine denk düşmektedir. Bu nedenle dava sebebi (dolayısı ile borcun sebebi) kavramından anlaşılması gerekenin ne olduğu, iddianın değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağının neyi kapsadığı noktasındaki tartışmalar önem taşımaktadır. Bu yöndeki görüşler genel olarak ikiye ayrılmaktadır. Ferdîleştirme kuramı olarak ifade edilen ilk görüş, dava sebebinin ileri sürülen vakıalar değil, bu vakıaların hukukî nitelendirilmesi, diğer bir ifade ile taraflar arasındaki hukukî ilişki olduğunu ileri sürmektedir. Bu sebeple vakıaların değil, hukukî ilişkinin bildirilmesi uyuşmazlığın ferdîleştirilmesi için yeterlidir. Bu görüşe göre, dayanılan hukukî ilişkinin değiştirilmesi ve genişletilmesi yasak kapsamında değerlendirilecek, vakıaların değiştirilip genişletilmesi davanın sebebinin değiştirilmesi olarak değerlendirilmeyecektir.⁵⁰¹ Vakıalara dayandırma kuramı olarak ifade edilen diğer görüşe göre ise, dava sebebi hukukî ilişki değil dayanılan vakılardır. Hak ihlalinin oluşmasına sebep verdiği, davanın açılmasına neden olduğu ileri sürülen ve talebe dayanak gösterilen vakıalar dava sebebini oluşturmaktadır. Bu kurama göre hukukî ilişkinin değil, dayanılan vakıaların değiştirilmesi iddianın değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağının ihlali anlamına gelecektir.⁵⁰² Öğretide de çoğunlukla kabul edilen vakıalara dayandırma kuramı kanaatimizce de yerinde olup mevcut yasal düzenlemelere daha uygun düşmektedir. Nitekim Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.33 uyarınca hâkim, tarafların hukukî nitelendirmesi ile bağlı olmayıp ileri sürülen vakıalara uygun hukukî sebebi re'sen belirlemek zorundadır. Bu nedenle dava sebebinin re'sen araştırma yükümlülüğü kapsamında olan hukukî ilişkiyi ifade edeceğini söylemek uygun

---

⁵⁰¹S. Üstündağ (1967). *İddia ve müdafaaın değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağı*. İstanbul, s. 25.; S. Tanrıver (2007). *Medenî usûl hukukunda derdestlik itirazı*. (2.Baskı). Ankara, s. 91.; E. Yılmaz (2011). *Medenî yargılama hukukunda ıslah*. (3.Baskı). Ankara, s. 145.; İ.E. Postacıoğlu (2015). *Medenî usûl hukuku dersleri*, İstanbul: Vedat Kitapçılık, s. 476.; S. Öznumcu (2016). "Davanın açılmasına bağlanan hukukî sonuçların davanın açılmamış sayılması halinde değerlendirilmesi". *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C.LXX, S.2, s. 187, <http://docplayer.biz.tr/> (Erişim Tarihi: 01.04.2022).

⁵⁰²S.Ş. Ansay (1960). *Hukuk yargılama usûlleri*. Ankara: Güzel Sanatlar Matbaası, s. 236-237.; Üstündağ, 1967, **a.g.k.**, 33-35; E. Önen (1979). *Medenî yargılama hukuku*. (3. Baskı). Ankara: Sevinç Matbaası, s. 159.; Kuru, 1990, **a.g.k.**, 1708; Tanrıver, 2007, **a.g.k.**, 679; Y. Alangoya, K. Yıldırım ve N. Deren Yıldırım (2009). *Medenî usûl hukukunun esasları*. (7. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi, s. 238.; C. Kaya ve R. Akcan (2009), *Medenî ve idarî yargıda iddia ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı*. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C.67, S.1-2, s. 131, <http://docplayer.biz.tr/> (Erişim Tarihi: 01.04.2022).; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2011, **a.g.k.**, 1254.; Ş. Görgün ve M. Kodakoğlu (2012). *Medenî usûl hukuku*. (2. Baskı). Ankara, s. 143.; B. Kuru, R. Arslan ve E. Yılmaz (2013). *Medenî usûl hukuku*. (6100 sayılı HMK'ya göre yeniden yazılmış 24. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, s. 295.; E. Kıyak (2014). *Türk hukuk mahkemesinde davanın açılmasının usûl hukukuna ilişkin sonuçları*. (1.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları, s. 133.; Postacıoğlu, 2015, **a.g.k.**, 476; R. Arslan, E. Yılmaz ve S. Taşpınar Ayyaz (2016). *Medenî usûl hukuku*. (1. Baskı). Ankara, s. 342.; Öznumcu, 2016, **a.g.k.**, 187.

olmayacaktır. Yargıtay'ın da kararları bu yöndedir.⁵⁰³ Takip talebinde belirtilen borcun sebebinin de bu görüşler doğrultusunda değerlendirilmesi, alacağın doğumuna sebep olan ve talebe dayanak gösterilen vakıaların sonradan değiştirilmesinin mümkün olmadığı kanaatimizce kabul edilmelidir.

1.6. Seçilen Takip Yolu

Takip talebinde yer alması gereken unsurlardan bir diğeri İcra ve İflâs Kanunu m.58/2/5 uyarınca "takip yollarından hangisinin seçildiği" dir. Haciz yolu ile takibin mi iflâs yolu ile takibin mi yoksa rehnin paraya çevrilmesi yolu takibin mi talep edildiği hususunun takip talebinde belirtilmesi gereklidir.⁵⁰⁴ Bu husus takibin sonraki safhalarının ne şekilde ilerleyeceği noktasında önem arz etmektedir. Yargıtay, seçilen takip yolunun takip talebinde belirtilmemiş olması ihtimalinde icra müdürlüğünce alacaklıya süre verilmesi gerektiğini, verilecek cevaba göre ödeme emrinin çıkartılması gerektiğini belirtmiştir.⁵⁰⁵ İcra müdürlüğünün takip yolunu re'sen belirlemesi mümkün değildir.⁵⁰⁶ Aksi durum süresiz şikâyete konu edilebilecektir. Yargıtay'ın kararı öğretide de kabul görmüş olup, kanaatimizce de isabetlidir.⁵⁰⁷

Alacaklı, iflâsa tâbi şahıslar bakımından iflâs yolu ile takibi seçmek zorunda olmayıp haciz yolu ile takip yolunu da tercih edebilir. (İİK m.43) Ancak alacaklının bu serbestisi kanunda öngörülen takip türleri ile sınırlıdır. Nitekim takip türleri yönünden kapalı sayı prensibi geçerli olup, kanunda öngörülenin dışında bir yolun tercih edilmesi veya kanunî yolların genişletilmesi mümkün değildir.⁵⁰⁸

---

⁵⁰³Y. HGK. 23.10.2015 T., 2014/19-118 E., 2015/2357 K. "...dava dilekçesinde açıklanmayan yeni bir maddi vakianın davaya sokulması, dava dilekçesinde dayanılan vakıalar terk edilerek onların yerine yeni maddi vakıalara dayanılması da iddianın genişletilmesi niteliğindedir, ancak maddi vakıalar aynı kalmakla beraber bu maddi vakılardan çıkarılacak hukuki sebebin değiştirilmesi iddianın genişletilmesi niteliğinde değildir, çünkü maddi olayları açıklamak taraflara bu maddi olaylara uygulanacak hukuk kaidelerini bulup uygulamak hâkime aittir." www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.04.2022).

⁵⁰⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 295-296; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 65; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 51; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 93.

⁵⁰⁵Uyar, 2001, **a.g.k.**, 174; Y. 12. HD. 01.02.2000 T. 529/1350 "...Alacaklının hangi takip yolunu seçtiğini bildirmemiş olduğu hallerde, icra memuru kendiliğinden takip yolunu tayin edemez. İcra memuru hangi takip yolunu seçtiğini alacaklıdan sormalı ve onun cevabına kadar ödeme emri göndermeyip takibi durdurmalıdır..." www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁰⁶Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 132; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 69; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 204.

⁵⁰⁷Y. 12. HD. 5.3.2015 T., 2014/29383 E., 2015/4805 K. "...2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Takip talebi ve muhtevası başlıklı 58. maddesinin 5. bendinde "Takip yollarından hangisinin seçildiği" hükmü yer almaktadır. İİK'nun 58/5. maddesinde yer alan düzenleme uyarınca takip talebinde takip yollarından hangisinin seçildiğinin açıkça belirtilmesi gerekir. Bu konudaki yasal düzenlemeye aykırı takip talebi düzenlendiğine dair icra mahkemesine yapılan başvuru İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süresiz şikâyete tabidir..." www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁰⁸E. Kılıçoğlu (2005). *İcra sözleşmeleri*. İstanbul, s. 145.; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 70-71.

İcra ve İflas Kanunu m.43/2 hükmü alacaklıya bir kereye mahsus harç ödemeksizin seçtiği takip yolunu değiştirme imkânı tanımıştır. Ancak bu imkân yalnızca haciz ve iflâs yolları arasında öngörülmüştür. Bunun haricinde rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yolunu seçen alacaklının daha sonra bu tercihini değiştirerek haciz veya iflâs yolunu seçmesi mümkün değildir.⁵⁰⁹ Önceki takip kesinleşmiş olsa dahi yeni tercih edilen takip yolunda borçluya yeni bir ödeme emri gönderilecek ve borçlu itirazlarını ileri sürme hakkına sahip olacaktır.⁵¹⁰

İcra ve İflas Kanunu m.147/2 hükmünde de seçilen takip yolunun değiştirilmesine olanak tanıyan bir düzenlemeye yer verilmiştir. Hükme göre, alacaklı tarafından taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takip yoluna başvurulması durumunda kendisine ödeme emri gönderilen borçlu alacağa değil de yalnızca rehin hakkına itiraz ederse, alacaklı rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipten vazgeçerek takibin haciz yolu ile devamını isteyebilecektir.⁵¹¹

1.7. Alacaklının İmzası

Resmî organlara sunulan tüm talep dilekçelerinde olduğu gibi icra dairelerine sunulan taleplerin de talep sahibi veya vekili tarafından imzalanması gerekmektedir. Takip talebi de bu kapsamda olup, talebin altının alacaklı veya vekili tarafından imzalanması zorunludur.⁵¹² İmzanın bulunmaması durumunda icra müdürlüğünce bu eksikliğin tamamlanması için alacaklıya bildirimde bulunulması ve süre verilmesi gerekir.⁵¹³ İmza eksikliği bulunsa dahi sonradan tamamlanması şartıyla, takip harç ve giderlerinin yatırıldığı tarihte takibin açıldığı kabul edilmelidir.⁵¹⁴ İmza eksikliği tamamlanmaz ise takip talebinde bulunulmamış sayılmalıdır.⁵¹⁵ Elektronik ortamda

⁵⁰⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 72; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 285-286; Y. 12. HD. 17.4.1995 T., 1995/5779 E., 1995/5804 K.; Y. 12. HD. 31.1.1996 T., 1996/807 E., 1996/1282 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵¹⁰Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 92; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 72; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.** 172; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 150.

⁵¹¹Kuru, 2013, **a.g.k.**, 993; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 429; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 284; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, 2019, **a.g.k.**, 233; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 491.

⁵¹²Uyar, 2001, **a.g.k.**, 174; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 93; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 134; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 173; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 296; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 95.

⁵¹³Uyar, 2001, **a.g.k.**, 174; Y. 12. HD. 18.04.1994 T. 4775/4882; Y. 12. HD. 17.10.1985 T. 2675/8295; Y. 12. HD. 20.01.1998 T. 14637/215 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵¹⁴Uyar, 2001, **a.g.k.**, 174.; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 134; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 176; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 296; Y. 12. HD. 18.4.1994 T., 1994/4775 E., 1994/4882 K., Y. 12. HD. 17.10.1985 T., 1985/2675 E., 1985/8295 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵¹⁵Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 132; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 73.

sunulan takip talepleri de güvenli elektronik imza ile imzalanmalıdır.⁵¹⁶ Elektronik ortamda takip talebi sunma imkânı şu an için yalnızca UYAP Avukat portal sistemi üzerinden avukatlar için mümkündür. Daha önce ifade ettiğimiz üzere vekili olmayan vatandaşlar, güvenli elektronik imza sahibi olsalar dahi henüz UYAP Vatandaş portal üzerinden icra takibi açma olanağına sahip değillerdir.⁵¹⁷

Okuma yazma bilmediği için veya fiziksel bir engeli sebebiyle imza atamayanların sözlü takip talebi sunma imkânından faydalanmaları düşünülebilir. Nitekim takip talebinin sunulmasına ilişkin açıklamalarımızda da izah ettiğimiz üzere takip talebinin sözlü olarak sunulması imkânı yasa tarafından tanınmıştır. Böyle bir durumda alacaklının iradesi icra müdürü tarafından tutanağa geçirilmiş olacaktır. Ancak bu durumda da tutanağın hem alacaklı hem de icra müdürü veya yardımcısı ya da kâtabi tarafından imza altına alınması gerektiği düzenlenmiştir. (İİK m.8, İİK Yön. m.22) Oluşturulan tutanağın imza atamayan alacaklı tarafından ne şekilde onaylanabileceği hususu ise ilgili düzenlemelerde yer almamaktadır. Kanaatimizce Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "*Tutanağın imzalanması ve imza atamayanların durumu*" başlıklı 155. maddesinin 2. fıkrasının kıyasen uygulanması mümkündür. Bu düzenlemeye göre okuma yazma bilmediği için imza atamayanların parmak izi alınır ve bunun hangi parmağa ait olduğu tutanakta belirtilir. Parmağı olmadığı için parmak basamayacak olanlar ise mühür ve özel işaret kullanabilir.

2. DİĞER TAKİP YOLLARINDA TAKİP TALEBİNİN İÇERİĞİNE EKLENECEK ŞARTLAR

2.1. Merkezî Takip Sistemi Uyarınca Başlatılan Takipte Takip Talebi

7155 sayılı "Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına ilişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun" ile "Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Yönetmelik" hükümleri uyarınca takip talebinin hangi hususları içermesi gerektiği de ayrı düzenlemelere tâbi tutulmuştur.⁵¹⁸ Genel hatları ile İcra ve İflas Kanunu m.58 hükmüne benzerlik göstermekle birlikte farklılık içeren kısımlar da bulunmaktadır.⁵¹⁹

⁵¹⁶Kuru, 2013, **a.g.k.**, 204.

⁵¹⁷Bkz. Yukarıda I. Bölüm "6. TAKİP TALEBİNİN CEBRİ İCRA ORGANINA SUNULMASI".

⁵¹⁸Bkz. Yukarıda I. Bölüm "4.1.4. Abonelik sözleşmesinden kaynaklanan para alacakları hakkında haciz yoluyla ilâmsız takibin konusu".

⁵¹⁹Özekes, 2018, **a.g.k.**, 226.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 377.

7155 sayılı Kanun m.4/2 ve Yönetmelik m.5/1 uyarınca alacaklı vekili tarafından Merkezî Takip Sistemi üzerinden oluşturulacak takip talebinde şu hususlara yer verilecektir;

i) Alacaklının ve varsa kanunî temsilcisi ile avukatının adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, ticaret sicil numarası ve Merkezî Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi, telefonu ve elektronik iletişim bilgileri,

ii) Alacaklının veya avukatının münhasıran Merkezî Takip Sistemi ile ilişkilendirilmiş hesap numarası,

iii) Borçlunun ve varsa kanunî temsilcisinin adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası; tüzel kişi ise unvanı, vergi kimlik numarası, biliniyorsa ticaret sicil numarası ve Merkezî Sicil Kayıt Sistemi numarası; adresi, biliniyorsa telefonu ve elektronik iletişim bilgileri,

iv) Terekeye karşı yapılan takiplerde kendilerine tebligat yapılacak mirasçılardan adı ve soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adresi,

v) Alacağın tutarı ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün; alacak yabancı para ise harca esas olmak üzere takip tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru üzerinden Türk lirası karşılığı, alacağın hangi tarihteki kur üzerinden talep edildiği ve faizli alacaklarda faizin türü, oranı, miktarı ve işlemeye başladığı gün,

vi) Takip dayanağı belgelerin tarih ve numarası ile alacağın son ödeme tarihi,

vii) Haciz ve müteakip işlemler için yetkili icra dairesi.

Takip talebine ilişkin düzenlemeler incelendiğinde genel haciz yolu ile takipteki takip talebinden farklı olarak, takip talebi Merkezî Takip Sistemi üzerinden elektronik olarak doldurulacaktır. Bu durum takip ekonomisi ilkesine de uygun olarak daha kısa sürede, daha kolay bir yolla ve daha masrafsız bir şekilde takibin açılmasına olanak vermektedir.⁵²⁰

Alacaklı tarafın takip talebi ile birlikte, son ödeme tarihi belirtilen alacağa ilişkin fatura veya benzeri belgeleri de Merkezî Takip Sistemi üzerinden yüklemesi zorunludur. Bu düzenleme talep edilen alacağı somutlaştırmakta, borçlunun savunma ve itiraz

---

⁵²⁰Özkes, 2018, **a.g.k.**, 266.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 378.

haklarının kullanılmasını koruma altına almaktadır.⁵²¹ Bu takip icra dairesi aracılığı ile başlatılmamasına rağmen takibin sonraki aşamalarının icra dairesi tarafından yürütülecek olması nedeniyle, alacaklının haciz ve takip eden işlemler için yetkili icra dairesini de göstermesi gerekmektedir.⁵²²

İflâs takipleri bu düzenlemelerin dışında tutulmuş olup, abonelik sözleşmesinden kaynaklansa dahi iflâs takiplerinin bu yolla başlatılması mümkün değildir.⁵²³ Ayrıca 7155 sayılı Kanun kapsamındaki bu yol yalnızca para alacakları için öngörülmüştür.⁵²⁴ Bu kanun kapsamında başlatılacak takiplerde, genel haciz yolu ile ilâmsız takipten farklı olarak avukatla temsil zorunluluğu da getirilmiştir.⁵²⁵

Takip talebine borcun asıl kaynağı olan abonelik sözleşmesinin ve buna ilişkin belgelerin eklenmesinin zorunlu olduğuna dair bir düzenlemeye yer verilmemesi öğretide haklı olarak eleştiri konusu olmuştur. Nitekim İcra ve İflas Kanunu m.58 düzenlemesinde alacağın bir belgeye dayanması durumunda bu belgenin takip talebine eklenmesi, böyle bir belge bulunmaması durumunda borcun sebebine takip talebinde yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Kanaatimizce de yerinde olan bu görüşe göre, abonelik sözleşmeleri bakımından da bu yönde bir hükme yer verilmemesi borçlunun itiraz hakkını tam olarak kullanamaması sonucunu doğuracaktır.⁵²⁶

Takip talebi Kanun'a uygun doldurulduktan, ilgili belgeler taranıp sisteme yüklendikten ve takip harç ve masrafları elektronik ortamda ödendikten sonra, güvenli elektronik imzayla onaylanır, sisteme kaydedilir ve takip, Merkezî Takip Numarası alır. İcra takibi, sisteme kaydedilmekle başlar (7155 sayılı Kanun m.4/4).

Öğretide, Merkezî Takip Sistemi'nin teknik aksaklıklar sebebiyle çalışmaması ihtimalinde, alacaklının takibi başlatmasının fiilen engellenmiş olacağı, bu durumun takibin başlamasına bağlanan sonuçların doğmasını alacaklının kusuru olmaksızın erteleyebileceği ifade edilmiştir. Kanaatimizce de uygun bir çözüm olarak bu durumun icra dairesinde tutanak altına alınması ve böyle bir durumda İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre takip talebinin doldurulmasına olanak tanınması gerektiği belirtilmiştir.⁵²⁷

---

⁵²¹Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 384-385.

⁵²²Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 377.

⁵²³Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 379.

⁵²⁴Özkes, 2018, **a.g.k.**, 228-229.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 380.

⁵²⁵Özkes, 2018, **a.g.k.**, 240.; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 382.

⁵²⁶Özkes, 2018, **a.g.k.**,248; Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 385.

⁵²⁷Özçelik, 2019, **a.g.k.**, 385.

2.2. Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile Takipte Takip Talebi

Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip Kanun'un 167 vd. maddelerinde düzenlenmiş, takip talebinin içeriği bakımından da m.58'e yollama yapılmıştır. Kambiyo senetlerine dayalı takibe geçmek isteyen alacaklı da İcra ve İflas Kanunu m.58 hükmünde yer verilen unsurları içeren bir takip talebi sunmak zorundadır.

Genel haciz yolu ile takipteki şartlara ek olarak alacaklıya, kambiyo senedinin aslını ve borçlu sayısınca onaylı örneğini takip talebine ekleme mecburiyeti getirilmiştir. (İİK m.167/2) Yine dayanak gösterilen kambiyo senedinin türü ve ayırt edici bilgilerine de (varsa seri numarası, tarih ve bedel bilgisi vs.) yer verilmesi gerekir. (İİK m.58/4) Genel haciz yolu ile takipte varsa dayanak belgenin onaylı örneğinin sunulması yeterli iken kambiyo senedine dayalı takipte senet aslının ibrazı zorunludur.⁵²⁸ Takip talebinde kambiyo senetlerine özgü takip yolunun tercih edildiği açıkça belirtilmelidir. Kambiyo senedinin talebe eklenmiş olması tek başına kambiyo senetlerine özgü takip yolunun tercih edildiği sonucunu doğurmayacaktır.⁵²⁹ Ayrıca haciz ve iflâs yollarından hangisinin talep edildiği de açıkça belirtilmelidir.⁵³⁰

Kambiyo senedine dayalı alacağın talep edilmesi için protesto çekilmesi gereken bir hal mevcut ise senet ile birlikte protesto evrakının da takip talebine eklenmesi gerekmektedir. Protesto çekilmesinin gerekip gerekmediği Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre tespit edilir. (TTK m.714, m.778, m.730/1, m.798, m.808, m.809)⁵³¹

Senet aslının sunulması ile senedin tedavülünün önüne geçilmesi, icra müdürlüğünün denetiminin sağlanması, borçlunun senedi inceleyerek itiraz hakkını etkin kullanabilmesi, borcun ödenmesi durumunda senet aslının borçluya teslim edilebilmesi gibi farklı amaçlar hedeflenmektedir.⁵³² Eğer kambiyo senedi zâyi olmuş ve mahkeme

⁵²⁸Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 386; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1164; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 215; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 272.

⁵²⁹Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 71; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1164.

⁵³⁰Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 837; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 370; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 177; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 260-261.

⁵³¹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 387; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 74; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1165; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 371; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 215; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 178.

⁵³²T. Muşul (1974). Kambiyo senetlerine dayanan haciz yolu ile takip. *BATİDER*, C.VII, S.3, s. 610, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).; N. Kalaycı (1977). Kambiyo senetlerine ait hususi takip usülleri, takibin kabulü şartları, iflâs yoluyla takip. *Ankara Barosu Dergisi*, 1977/1, s. 65-81, s. 68, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 386; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 359; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 74; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 839.

tarafından iptal kararı verilmiş ise bu iptal kararı ile birlikte kambiyo senetlerine dayalı takip yoluna başvurulamaz.⁵³³

Her ne kadar senet aslının sunulması zorunlu ise de çeke dayalı takiplerde çekin bankaya ibrazı üzerine kısmî ödeme yapılmışsa çek hamiline çekin ön ve arka yüzünü gösterir onaylı bir örneği ücretsiz olarak verilir. Çek hamili de karşılıksız kalan kısım için bu onaylı örneği sunarak takip talebinde bulunabilecektir. (İİK Yön. m.21/1/ç, Çek Kanunu m.3/6)⁵³⁴

Kambiyo senetlerine özgü yoluna ilişkin takip talebini ve ekli senedi alan icra müdürü, takip talebinin gerekli şartları içerip içermediğini, sunulan senedin kambiyo vasfının bulunup bulunmadığını, senedin vadesinin gelip gelmediğini, ibrazı zorunlu olan protestonun geçerli olup olmadığını, talepte bulunan alacaklının yetkili hamil olup olmadığını re'sen kontrol etmeli, eksiklik bulunması durumunda talebi reddetmelidir.⁵³⁵ Bir görüşe⁵³⁶ göre alacaklının kambiyo senetlerine mahsus takip yapma yetkisinin olmadığını fark eden icra müdürü, talebi reddetmeyip genel haciz yoluna ilişkin talep gibi düşünerek işlem yapmalıdır. Ancak kanaatimizce bu görüş m.58/1/5'e uygun düşmeyecektir. Nitekim hangi takip yolunu seçileceğini alacaklı belirleyecek olup, icra müdürünün alacaklı yerine geçerek karar vermesi uygun olmayacaktır.⁵³⁷

Alacaklı takip talebine senet aslını eklememiş ise icra müdürlüğü tarafından talebin re'sen reddedilmesi gerekmektedir.⁵³⁸ Ancak buna rağmen borçluya ödeme emri tebliğ edilmiş ise bu husus borçlu tarafından 7 gün içerisinde şikâyet yoluna konu edilebilecektir. Bu şikâyet İcra ve İflas Kanunu m.168/b.3 kapsamına girmediğinden 5 günlük süreye değil genel esaslara göre 7 günlük şikâyete tâbidir.⁵³⁹ Mahkeme tarafından takibin değil ödeme emrinin iptaline karar verilecek, borçlu tarafından senedin aslının getirilmesi durumunda yeni bir ödeme emri düzenlenerek borçluya tebliğ edilecektir.⁵⁴⁰ Yargıtay, takip konusu alacağın dayandığı senedi savcılık soruşturması kapsamında adli

⁵³³Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 360; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 74; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 655.

⁵³⁴Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1165; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 371; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 177.

⁵³⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 387; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 76; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 272.

⁵³⁶Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 361, dn.11.

⁵³⁷Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 843; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1169.

⁵³⁸Uyar, 2001, **a.g.k.**, 182; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 359; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1169; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 769-770; M. Helvacı (2013). Kambiyo senetlerine özgü takip yolları. *İÜHF*, C. LXXI. S. 2, s.172-173, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 372.

⁵³⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1169-1170.

⁵⁴⁰Y. 12. HD. 8.3.2007 T., 2007/1518 E., 2007/4183 K.; Y. 12. HD. 25.9.2006 T., 2006/14130 E., 2006/17207 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

emanete alınmış olması ihtimalinde, alacaklının senedin tasdikli fotokopisini sunmak suretiyle de takip talebinde bulunabileceğini kararlaştırmıştır.⁵⁴¹

Kambiyo senetlerine dayalı takiplerde talep edilebilecek alacak kalemleri;

- Kambiyo senedinde yazılı olup da ödenmeyen asıl alacak (TTK m.725/1-a, m.726/a, m.778, m.810/a, m.818/1)
- Temerrüt faizi (TTK m.725/1-b, m.726/b, m.778, m.810/b, m.818/1)
- Çeke dayalı takiplerde çekin karşılıksız kalan bedelinin yüzde onu (TTK m.783/3)
- Varsa protesto ve ihbarname giderleri ile komisyon ücretidir.⁵⁴²

Kambiyo senedinde alacak yabancı para cinsinden belirtilmiş ise genel haciz yolunda olduğu gibi bu haliyle talep konusu yapılamaz. Yabancı para alacağının hangi tarihteki döviz kuru üzerinden Türk parası karşılığının talep edildiği, Türk parası olarak hesaplanan miktarı ve faizi de takip talebinde belirtilmelidir.⁵⁴³ Senet Türkçeden başka bir dilde yazılmışsa, alacaklı hem senedin aslını hem Türkçe tercümesini hem de borçlu sayısınınca onaylı örneğini takip talebine eklemelidir.⁵⁴⁴

Kambiyo senedinin takip edilen borçlusu birden fazla olup da hepsi iflâsa tâbi şahıslardan ise, alacaklı borçluların hepsini ya haciz ya da iflâs yoluyla takip edebilir. (İİK m.176/b, 1) Kambiyo senedi borçluları arasında iflâsa tâbi olmayan varsa alacaklı, iflâsa tâbi olanlar için iflâs, tâbi olmayanlar için haciz yoluna başvurmak isterse, bu iki takip yolu için iki ayrı takip talebinde bulunmak zorundadır. Bu ihtimalde alacaklı ilk takip talebine kambiyo senedinin aslını ekler, diğer takip talebine ise icra müdürü tarafından tasdik edilen sureti eklenir. İcra müdürü senedin aslının kendisinde bulunduğunu bu suretin üzerine yazar. (İİK m.176/b, 2)⁵⁴⁵

2.3. Kiralanan Taşınmazın İlâmsız İcra Yoluyla Tahliyesinde Takip Talebi

Kiralanan taşınmazın tahliyesi konulu icra takiplerinde de takip talebinin genel içeriği yine İcra ve İflas Kanunu m.58'e göre belirlenmektedir. Ancak birtakım

---

⁵⁴¹Y. HGK. 30.03.2012 T., 2012/12-80 E., 2012/265 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1168.

⁵⁴²Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1164; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 372; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 261.

⁵⁴³Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1164.

⁵⁴⁴B. Kuru (1988). Almanca düzenlenmiş poliçe veya bonoya dayanarak Türkiye'de ilâmsız icra takibi yapılması. *Prof. Dr. Yaşar Karayalçın'a 65. Yaş Armağanı*. Ankara, s. 613-614.; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1165.

⁵⁴⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1162-1163.

noktalarda farklılıklar mevcut olup bu farklılıklar daha çok kiralanan taşınmazın ve kira sözleşmesinin bilgilerine ilişkindir.

Kiralanan taşınmazın tahliyesi konulu icra takiplerinde öncelikle tahliyesi talep edilen taşınmazın türü ve adres bilgilerine takip talebinde yer verilmelidir. Kira bedelinin ödenmemesi sebebine dayalı olarak tahliye talepli icra takiplerinde ödenmemiş kira bedelinin Türk parası karşılığı ve alacağın hangi aylara ait olduğu takip talebinde belirtilmelidir. Ancak alacağın hangi aylara ait olduğunun belirtilmemesi sonradan tamamlanabilir nitelikte bir eksiklik olarak kabul edilmektedir.⁵⁴⁶

Alacaklı takip talebinde ek olarak tahliye talebinin de olduğunu açıkça belirtmek zorundadır.⁵⁴⁷ Bu ihtimalde yazılı bir kira sözleşmesinin bulunması şart olmamakla birlikte bulunması halinde kira sözleşmesinin aslı veya bir örneği borçlu sayısınca takip talebine eklenmelidir. (İİK m.58/3)⁵⁴⁸ Kira bedelinin ödenmemesinden kaynaklı taşınmazın tahliyesine yönelik ilâmsız takiplerin takip talebinde tahliye isteğinin belirtilmesi gerekli ve yeterli olup ayrıca takip yolunun belirtilmemiş olması takibi geçersiz kılmayacaktır.⁵⁴⁹

Tahliye talebinin sebebi kira sözleşmesinin süresinin sona ermesine dayanıyorsa ise yine tahliye talebinin açıkça belirtilmesi ve yazılı kira sözleşmesinin aslının takip talebine eklenmesi gerekmektedir. Ayrıca kira sözleşmesinin tarihi de talepte yer almalıdır.⁵⁵⁰ Konut ve çatılı işyeri kirası söz konusu ise ancak tahliye taahhüdünün varlığı halinde bu yola başvurulabileceğinden yazılı tahliye taahhüdünün eklenmesi zorunludur. (İİK m.272/1)⁵⁵¹ Bu durumda yazılı tahliye taahhüdünün aslının veya onaylı örneğinin takip talebine eklenmesi gerekmektedir. Bu ihtimalde yazılı bir kira sözleşmesinin varlığı şart olmayıp, yazılı tahliye taahhüdünün varlığı yeterlidir.⁵⁵² Konut ve çatılı işyeri kiralaları

---

⁵⁴⁶Y. 12. HD. 10.6.2003 T., 2003/10256 E., 2003/13654 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**,361; Ş. Keleş (2009). *Kiralanan taşınmazların ilâmsız tahliyesi*. Ankara, s. 828.; T. Uyar (2009). Kiralanan taşınmazların ilâmsız icra yoluyla tahliyelerinde “takip talebi”, “ihtarlı ödeme emri” ve “ödeme emrine itiraz şekli ve süresi”. İstanbul Barosu Dergisi. 2009/4. Temmuz-Ağustos, s.1805-1826, s. 1816, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁴⁷Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 341-342; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 283.

⁵⁴⁸Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 448; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 225; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 189; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 273.

⁵⁴⁹Y. 6. HD. 27.10.2011 T., 2011/6213 E., 2011/11705 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1363.

⁵⁵⁰Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**,377; Kuru, 2013, **a.g.k.** 870.

⁵⁵¹Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1374; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 451; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 230; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 291-292; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 192; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 283.

⁵⁵²Uyar, 2009, **a.g.k.**, 536; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 435; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 870-874.

bakımından yazılı tahliye taahhüdü eklenmeden, diğer taşınmaz kiralaları bakımından ise kira süresinin bitmesine dayanılarak yazılı kira sözleşmesi eklenmeden tahliye talepli takip talebinde bulunması ihtimalinde, kanaatimizce icra müdürlüğünce eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi uygun olacaktır.

2.4. İlâmlı İcra Takibinde Takip Talebi

İlâmlı icra takibinde takip talebinin içeriği de diğer takip yollarında olduğu gibi genel haciz yolu ile ilâmsız takip yoluna benzemektedir. İlâmlı icra takibinde de İcra ve İflas Kanunu m.58 hükmü uygulama alanı bulacaktır.

İlâma dayalı icra takiplerinde takip talebinde ek olarak dayanak ilâmın bilgilerine de (ilâmın tarih ve numarası, hangi makam tarafından verildiği) yer verilmelidir.⁵⁵³ Ayrıca alacak kısmına ilâmda hükmedilen şey (para, taşınır teslimi vs.) yazılmadığı. İlâmın bir örneği de takip talebine eklenmelidir.⁵⁵⁴ Madde metninde yer almamakla birlikte uygulamada kullanılan “örnek 48” takip talebinde ilâm bilgilerinin yazılması gereken bir bölüm bulunmaktadır. Sunulan belgenin ilâm veya ilâm niteliğinde olup olmadığı icra müdürlüğünce re’sen incelenecektir.

İlâm lehine olan kişi veya mirasçıları ya da ilâmdaki alacağı temlik alan kişi ilâmlı icra takibinde alacaklı tarafı teşkil eder.⁵⁵⁵ Takibe konu ilâmda faizin başlangıç tarihine ilişkin bir hüküm bulunmadığı takdirde karar tarihinden itibaren faiz talep edilebilir.⁵⁵⁶ İlâmda faize hükmedilmemiş ve takip talebinde de faiz talep etme hakkı saklı tutulmamışsa ayrı bir takip ile faiz istenemeyeceği kabul edilmektedir.⁵⁵⁷ Yargıtay, ilâmlı icrada faiz talep edilmemiş ve faize ilişkin haklar saklı tutulmuşsa dahi sonradan istenen faiz alacağı için muhakeme gerektirdiği gerekçesi ile icra emri düzenlenemeyeceğini kabul etmiştir.⁵⁵⁸ Ancak ilâmda faize hükmedilmişse, önceki takipte faiz talep edilmemiş ve talep hakkı da saklı tutulmamış olsa dahi ilâmda yazılı faiz için yeniden takip yapılması mümkündür.⁵⁵⁹

⁵⁵³Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1132; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 249; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 204; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 299.

⁵⁵⁴T. Uyar (1991). *İcra hukukunda ilâmlı takipler*. (2. Bası), Manisa, s. 140; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1132; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 249; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 205; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 299.

⁵⁵⁵Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1132.

⁵⁵⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1133; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 404; Y. HGK. 05.04.2000 T., E. 2000/5715, K. 2000/746 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁵⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1133; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 404.

⁵⁵⁸Y. 12 HD. 04.04.2002 T., 2002/5715 E., 2002/7022 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁵⁵⁹Y. 12 HD. 11.12.2000 T., 2000/19142 E., 2000/19602 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022); Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1133.

Alacaklının, konusu para alacağı olan ilâmlı takiplerde diğer takip yollarından farklı olarak takip talebinde haciz veya iflâs yolundan hangisini seçtiğini belirtmesi gerekmez. Nitekim icra emrinde belirtilen ödeme süresi geçtikten sonra haciz veya iflâsa tâbi borçlular yönünden iflâs yolunu seçme noktasında tercih hakkına sahiptir. (İİK m.37)⁵⁶⁰

Yargıtay, takip talebinde alacaklı sıfatı doğru gösterildiği halde, ilâmdaki davacı vekilinin, takip talebinin imza bölümünde başka bir kişinin vekili olarak gösterilmesinin ve eski takip talebi formunun kullanılmasının takibin iptalini gerektirmeyeceğine karar vermiştir.⁵⁶¹ İlâma dayalı takiplerde borçlu dava dosyasında vekil ile temsil edilmişse, dava dosyasındaki vekilinin bilgilerine takip talebinde yer verilmeli ve ödeme emri de bu vekile tebliğ edilmelidir.

İlâm niteliğinde olmayan bir belgeye dayanılarak icra emri düzenlenmesi Kanun'un emredici hükümlerine aykırılık teşkil edeceğinden kanaatimizce kamu düzenine aykırılık nedeniyle süresiz şikâyete konu edilebilecektir.⁵⁶² İcra mahkemesi şikâyeti haklı görürse icra emrinin iptaline karar vermelidir. Ancak Yargıtay, ilâm niteliğinde olmayan bir belgeye dayalı başlatılan takibe karşı süresiz şikâyet yoluna bir hakkın yerine getirilmemesi sebebiyle başvurulabileceğine hükmetmiştir.⁵⁶³

2.5. Rehnin Paraya Çevrilmesi Yoluyla İlâmsız Takipte Takip Talebi

Rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takipte de takip talebi yönünden İcra ve İflas Kanunu m.58 hükmü uygulanmakla birlikte talepte, rehnedilen şeyin (merhunun) ne olduğu ve rehin üçüncü kişi tarafından verilmiş veya rehnedilen şeyin mülkiyeti üçüncü kişiye geçmiş ise onun ve rehnedilen şey üzerinde sonra gelen rehin hakkı varsa bu hakka sahip olan kişinin adı, soyadı ve yerleşim yeri bilgilerine de yer verilmelidir. (İİK m.145,

⁵⁶⁰Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 204.

⁵⁶¹Y. 12. HD, 28.01.2008 T., 2007/23382 E., 2008/1301 K. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.** C.II, 1134.

⁵⁶²Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.**, 39; T. Muşul (2018). *İcra ve iflâs hukukunda; şikâyet*. (2. Baskı), Ankara: Adalet Yayınevi, s.350.

⁵⁶³Y. 8. HD. 12.10.2012 T., 2012/7240 E., 2012/9082 K. “İİK'nun 68/b maddesi gereğince süresinde itiraz edilmeyen hesap özeti İİK'nun 68. maddesinde belirtilen belgelerden sayılır ise de, bu belge İİK'nun 38. maddesi kapsamında olmayıp, para borcu ikrarını içeren re'sen tanzim edilmiş noter senedi değildir. Bu durumda İİK'nun 150/h maddesi doğrultusunda borçluya icra emri çıkarılmaz. Alacaklı sözü edilen belge için İİK'nun 145-147. maddeleri uyarınca icra takibinde bulunmalıdır. İlâm niteliğinde olmayan bir belgenin icra müdürlüğünce ilamli takibe konu yapılması İİK'nun 16/2. maddesi gereğince bir hakkın yerine getirilmemesi niteliğindeki bir işlem olup borçlunun süresiz şikâyet hakkı vardır. Mahkemece borçlunun şikâyetinin bu sebeplerle kabulüyle icra emrinin iptaline karar verilmesi gerekir...” www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022) Aynı yönde bkz. Y. 12. HD. 27.06.2014 T. 2014/16804 E, 2014/18865 K, “...İlâm niteliğinde olmayan bir belgenin icra müdürlüğünce ilamli takibe konu yapılması İİK'nun 16/2. maddesi gereğince bir hakkın yerine getirilmemesi niteliğindeki bir işlem olup borçlunun süresiz şikâyet hakkı vardır...” www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

İİK Yön. m.21/b)⁵⁶⁴ İlgili üçüncü kişilerin bilgilerine yer verilmesinin sebebi bu kişileri takipten haberdar etmektir.⁵⁶⁵ Taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takip için basılı (matbu) form mevcut değildir. Genel haciz yolu ile kullanılan takip talebi formunun kullanılarak oluşturulması mümkündür.⁵⁶⁶ Ancak takip talebinde taşınır rehninin paraya çevrilmesi yolu ile takip yolunun seçildiği açıkça yazılmalıdır.⁵⁶⁷

İpoteğin paraya çevrilmesi yolu ile yapılan takiplerde ipotek akit tablosunun tapu sicil müdürlüğünce verilmiş bir örneği ve ipotek bir cari hesap veya işleyecek kredi vs. bir sözleşmenin teminatı olarak verilmişse bu sözleşme ve bununla ilgili diğer belge ve makbuzların aslı veya borçlu adedinden bir fazla onaylı örneği de takip talebine eklenmelidir. (İİK Yön. m.21/e). Hesap kat edilerek (kesilerek) asıl alacağın faizi ile birlikte toplam miktarının belirtilip ödenmesi için verilen süreyi borçluya bildiren noterlikten keşide edilmiş ihtarnamenin aslına uygun onaylı sureti de eklenmesi gereken belgeler arasındadır. Yine ipotek konusu taşınmaz sonradan edinilmiş olsa dahi üçüncü şahsa aitse bu kişinin adı, soyadı ve adresi de takip talebinde gösterilmelidir. (İİK m.148)⁵⁶⁸ İpotek akit tablosunun onaylı bir örneğinin sunulması zorunluluğunun sebebi akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarı içerip içermediğinin icra memurluğunda tespitini sağlamaktır. Nitekim bu husus izlenecek takip yolunun ilâmlı ya da ilâmsız olacağını belirleyecektir.⁵⁶⁹ İpotek akit tablosunun bir örneği takip talebine eklenmemiş ise bu eksikliği giderilmesi ile süre verilmesi uygun olacaktır.

Anapara (kesin borç) ipoteği söz konusu ise takip talebinde ana para, geçmiş günler faizi, takip tarihinden itibaren faiz ve takip giderleri alacak kalemi olarak talep edilebilir. (TMK m.875). Üst sınır (maksimal) ipoteği söz konusu ise ve alacak tutarı (faiz ve giderleri dahil) ipotek limitini aşıyorsa, takip talebinde alacak miktarı olarak yalnızca ipotek limitinin kapsadığı meblağ talep edilebilir, takip tarihinden itibaren faiz ise talep edilemez.⁵⁷⁰

---

⁵⁶⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 78; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 984; Karanlı, 2014, **a.g.k.**, 429; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 283; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 281; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 216; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 329-330.

⁵⁶⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 314.

⁵⁶⁶Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 984.

⁵⁶⁷Kuru, 2013, **a.g.k.**, 991; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 283.

⁵⁶⁸Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 80-81; Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 990; Karanlı, 2014, **a.g.k.**, 430; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 282; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 219; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 333.

⁵⁶⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 317.

⁵⁷⁰Y. 12. HD. 12.05.2016 T., 10698/14089 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 333.

Alacaklı lehine ipotek tesis edilen taşınmazın üçüncü kişiye ait olması yahut takip sonrası mülkiyetin üçüncü kişiye geçmesi ihtimalinde borçlu ile mülkiyet sahibi üçüncü şahıs arasında zorunlu takip arkadaşlığının bulunduğu daha evvel ifade edilmişti.⁵⁷¹ Bu ihtimalde hem borçlu hem de üçüncü kişi hakkında birlikte takip yapılması gerekmektedir. Yalnızca borçluya karşı takip başlatılmış ise, ipotek veren üçüncü kişinin takibe dahil edilmesi mümkün ve gereklidir. Ancak borçlu dahil edilmeden yalnızca üçüncü kişi aleyhine takip başlatılması mümkün değildir. Yalnızca ipotek veren üçüncü kişi aleyhine başlatılan takibe sonradan borçlunun dahil edilmesi de mümkün değildir.⁵⁷² Bu nedenle takip talebinin düzenlenmesi esnasında bu hususlara özellikle dikkat edilmesi gerekliliği açıktır.

Alacaklı ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile ilâmsız veya ilâmlı takip yolundan hangisini talep ettiğini talebinde açıkça belirtmelidir. İcra müdürünün alacağın ipotek ile teminat altına alındığını fark etmesi durumunda genel haciz yolu ile takip yapılması talebini önce rehne müracaat kuralı gereğince reddetmesi gerekmektedir. Aksi halde süresiz şikâyet yoluna başvurulması mümkündür.

---

⁵⁷¹Bkz. Yukarıda I. Bölüm “3.5. Takip Arkadaşlığı”.

⁵⁷²Y. 12. HD. 18.04.2011 T., E. 2010/22679, K. 2011/7264 www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Muşul, 2013, **a.g.k.** C.II, 976.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN SONUÇLARI

1. GENEL OLARAK

Alacaklı tarafından takip talebinin sunulması ile takip süreci başlamaktadır. Dava açılmasının yargılama hukuku ve maddi hukuk bakımından sonuçları olduğu gibi, takip talebinde bulunmanın da takibin başlamasının yanı sıra önemli neticeleri bulunmaktadır. Bu neticelerin bir kısmı takip hukuku alanında kendi gösterirken, diğer bir kısmı maddi hukuk bakımından sonuç doğurmaktadır. Dolayısı ile takip talebinin sonuçlarını temel olarak iki başlık altında toplamak mümkündür.

2. TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN TAKİP HUKUKU BAKIMINDAN SONUÇLARI

2.1. Ödeme Emrinin Düzenlenmesi

Takip talebi icra dairesini harekete geçirme amacı taşıyan bir taraf takip işlemidir. İcra takibi gerekli harçların yatırılması şartıyla takip talebinin icra dairesine verildiği anda başlamış sayılır.⁵⁷³ Bu kapsamda takip talebini alan icra müdürlüğü talebin yasal şartları içerdiğine karar verirse talep edilen takip usûlüne göre ödeme veya icra emri düzenlemek ve borçluya tebliğ etmek zorunluluğu altına girer.⁵⁷⁴ (İİK m.60, m.61, m.168/1) Talebin kabul edilmemesi halinde verilen karar tutanağa yazılır. (İİK m.60) Gerekli harçların yatırılmış olmasına rağmen ödeme emrinin düzenlenmemesi ve tebliğe çıkartılmaması hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz yere sürüncemede bırakılması teşkil eder ki bu durumda alacaklı tarafından süresiz şikâyet yoluna başvurulabilir.⁵⁷⁵

İcra ve İflâs Kanunu m.61/1 hükmü her ne kadar ödeme emrinin takip talebinden itibaren üç gün içerisinde düzenlenmesi ve borçluya gönderilmesi gerekliliğini düzenlemişse de bu süreye uyulmaması ödeme emrini geçersiz kılmaz. Nitekim bu süre icra organına yönelik düzenleyici nitelikte bir süredir. Süreye uyulmaması alacaklıya şikâyet yoluna başvurma hakkı tanır.⁵⁷⁶ Şikâyet dosyası devam ederken ödeme emri tebliğe çıkarılırsa başvuru konusuz kalacaktır. Ancak bu süreye uyulmaması ilgili

⁵⁷³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 257.

⁵⁷⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 93-94; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 86; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 321; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 142,145; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 101; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 53; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

⁵⁷⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 86; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 321.

⁵⁷⁶Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 86-87.

memurun disiplin sorumluluğunu da gündeme getirebilecektir.⁵⁷⁷ Kambiyo senetlerine dayalı takipte ise icra müdürü kanunî şartların varlığını tespit ederse ödeme emrini hemen gönderir düzenlemesine yer verilmiş, üç gün gibi bir süre açıkça belirtilmemiştir. (İİK m.168/1) Kanaatimizce kambiyo senetlerine özgü takipte ödeme emrinin hemen tebliğe çıkartılması gerektiği ileri sürülebilir. Nitekim kanun sistematüğinde bu takip türüne ilişkin süreler 5 günlük şikâyet süresinde olduğu gibi daha kısa tutulmuştur. Bunun en önemli sebeplerinden biri kambiyo senetlerinin ticari hayat ile sıkı bir bağının bulunması ve ticari hayatta ödemelerin hızlı olmasının beklenmesidir. Ancak genel haciz yoluna ilişkin üç günlük sürenin kıyasen uygulanarak bir üst sınır kabul edilmesi ve bu sürenin geçirilmesi durumunda şikâyet yoluna başvuru hakkının doğacağını söylemek kanaatimizce mümkündür.

Borçlu ödeme emrinin tebliğ ile birlikte hakkında takip başlatıldığından haberdar olacaktır. Böylece şikâyet ve itirazlarını da ileri sürebilir bir konuma gelecektir. Takibin diğer aşamalarına geçilebilmesi için ödeme emrinin borçluya tebliğ edilmesi zorunludur.⁵⁷⁸ İcra müdürlüğünce takip talebinin içeriği ile örtüşmeyen bir ödeme emri düzenlenmesi ve borçluya tebliğ edilmesi, hakkın yerine getirilmemesi teşkil edeceğinden süresiz şikâyete konu edilebilecektir.⁵⁷⁹

İcra ve İflâs Kanunu m.61/4 hükmüne göre, aynı borçlu hakkında icra müdürlüğüne farklı günlerde birden fazla takip talebi sunulmuş ise, tarih sırasına göre ödeme emri tebliğ edilmesi gerekmektedir. Böylece dava evvel talepte bulunan alacaklının haklarının korunması amaçlanmıştır.⁵⁸⁰ Ancak bu hükme aykırı hareket edilmesi takibin iptalini gerektirmeyecek, ilgili memurun disiplin sorumluluğunu ve hukukî sorumluluğunu doğurabilecektir.⁵⁸¹

2.2. Takip Talebinde Bulunmanın İcra ve İflâs Kanunu'ndaki Bazı Süreler Açısından Sonuçları

Takip talebinde bulunulması gerek alacaklı gerekse de borçlu yönünden bir kısım yasal sürelerin başlamasına ya da durmasına neden olabilmektedir. Takip talebinin

⁵⁷⁷Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 97; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 326.

⁵⁷⁸B. Kuru (1961). Ödeme emri. *Adalet Dergisi*, 1961/1-2, s. 32, www.adaletdergisi.adalet.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 213; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 147; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 66.

⁵⁷⁹Kuru, 1961, **a.g.k.**, 39; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 326.

⁵⁸⁰Kuru, 1961, **a.g.k.**, 38; Berkin, 1969, **a.g.k.**, 74; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 180; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 219.

⁵⁸¹Kuru, 1961, **a.g.k.**, 39; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 180.

sürelere etkisine ilişkin düzenlemelere İcra ve İflâs Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu olmak üzere birçok farklı kanunda yer verilmiştir.

Bu süreler noktasında ilk olarak ihtiyatî haczin tamamlanması süreci örnek verilebilir. İhtiyatî haciz kararı dava açılmadan veya icra takibi başlamadan önce alınabileceği gibi, dava açıldıktan veya icra takibine başlandıktan sonra da alınabilecektir.⁵⁸² İcra ve İflâs Kanunu m.264/1 hükmü uyarınca, dava açılmadan veya icra takibine başlanmadan evvel ihtiyatî haciz yaptırmış olan alacaklı; haczin tatbikinden, haciz gıyabında yapılmışsa haciz tutanağının kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde ya takip talebinde (haciz veya iflâs) bulunmaya ya da dava açmaya mecburdur. Bu düzenleme kapsamında eğer alacaklı takip talebinde bulunmazdan evvel ihtiyatî haciz kararı almış ve bu kararı tatbik ettirmiş ise yedi gün içerisinde esas takibi başlatmalı veya dava açmalıdır. Bu süre içerisinde takibe başlanmaz veya dava açılmaz ise, yapılan ihtiyatî haciz hükümsüz kalacaktır.⁵⁸³

Alacaklı yedi gün içerisinde dava açmayı tercih eder ve bu dava lehine sonuçlanırsa ihtiyatî haczin devamı söz konusu olacaktır. Bunun için alacaklının hükmün tebliğinden itibaren bir ay içerisinde ilâmlı takip yoluna başvurması gerekmektedir. (İİK m.264/3)⁵⁸⁴ İhtiyatî haciz dava açıldıktan sonra koyulmuşsa, davanın kazanılması neticesinde aynı şekilde kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ilâmlı takip yapılması gerekmektedir. (İİK m.264/3)

Takep talebinin süreler üzerindeki etkisine verilebilecek bir diğer örnek kira süresinin sonra ermesi nedeniyle taşınmazın ilâmsız tahliyesi ve kiraya verenin hapis hakkı noktasında karşımıza çıkmaktadır. Sözleşme süresinin sona ermesi sebebine dayalı olarak tahliye talepli ilâmsız icra takibi başlatılmak isteniyor ise bu takip, kira sözleşmesinin sona erdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başlatılmalıdır. (İİK m.272/1) Bu süre hak düşürücü nitelikte olup re'sen dikkate alınmalıdır.⁵⁸⁵ Konut ve çatılı işyeri

⁵⁸²S. Akyazan (1958). *İhtiyati hacizler ve hacze iştirak dereceleri*. İstanbul, s. 44-45; T. Uyar (1990). İhtiyati haczi tamamlayan merasim (ihtiyati haczin kesinleşmesi). *İzmir Barosu Dergisi*, 1990/2, s. 50, www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).; U. Akdeniz (2006). İhtiyati haciz müessesesi. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Haziran-Aralık, C. X, S. 1-2, s. 209 vd., s. 210, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

⁵⁸³Ş. Postacıoğlu (1980). İhtiyati haczi tamamlayan merasimle ilgili bazı meseleler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1980/1, s. 51, www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 417; A. Deynekli ve M. Saldırım (2005). *Öğretide ve uygulamada ihtiyati haciz*. Ankara, s. 97; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 1065; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 53.

⁵⁸⁴Akyazan, 1958, **a.g.k.**, 53; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 446; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 520; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 1073; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 329.

⁵⁸⁵Uyar, 2009, **a.g.k.**, 583; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 862.

kiralalarında tahliye taahhüdüne dayalı olarak başlatılacak takipler de taahhütteki tarihten itibaren bir ay içerisinde başlatılmalıdır. (TBK m.352/1) Sürelere uyulmaması borçlunun şikâyet yolu ile takibi iptal ettirmesine sebep olabilecektir.⁵⁸⁶

Takip talebinin sürelerle ilişkisine bir diğer örnek kiraya verenin hapis hakkı noktasında karşımıza çıkmaktadır. Kiraya verenin geçmişe dönük bir yıl ve devam eden altı aylık kira alacağına karşılık, kiralanan taşınmazda bulunan taşınırılar üzerinde hapis hakkı mevcuttur. Kiraya veren bu hakkının korunabilmesi için defter tutulmasını talep edebilecektir. (İİK m.270) İcra dairesi bu talep üzerinde kiralanan taşınmazda bulunan taşınır mallarla ilgili bir defter tutacak ve kiraya verene rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatmak üzere on beş günlük bir süre verecektir. (İİK m.270/2) Verilen sürede takip başlatılırsa, hapis hakkını koruma altına alan defterin hükmü takip sonuçlanana kadar devam edecektir. Takip başlatılmaması ihtimalinde defter de hükümsüz kalacaktır.⁵⁸⁷

Takip talebinin sürelerle etkisi noktasında verilebilecek örneklerden bir diğeri de tasarrufun iptali sürecinde takip talebinde bulunulması için öngörülen süredir. İcra ve İflâs Kanunu'nun 280. maddesi, aktif malları borçlarını karşılayamayan borçlunun, alacaklılarını zarara uğratma kastıyla gerçekleştirdiği işlemleri hileli olarak nitelendirmiştir. Borçlu ile işlem yapan diğer taraf, borçlunun aciz halini ve zarara uğratma amacını biliyor yahut bilmesi gerekiyorsa bu işlemlerin iptal edilmesi gündeme gelebilecektir. Bu işlemleri iptal ettirmek isteyen alacaklının, işlemin gerçekleştirildiği tarihten itibaren beş yıllık süre içerisinde borçluya karşı haciz veya iflâs suretiyle takip başlatmış olması gerekmektedir. (İİK m.280/1)⁵⁸⁸

2.3. Takip Talebinin Hacze Adi İştirak için Gerekli Olan Öncelik Koşulu Açısından Sonucu

Yasal koşulların oluşması halinde her alacaklının ilk hacze iştirak etmesi mümkündür. Hacze adi (takipli) iştirakin mümkün olup olmadığı noktasında alacaklının hangi tarihte takip talebinde bulunduğu önem taşımaktadır. (İİK m.100)⁵⁸⁹ Kanun koyucu

---

⁵⁸⁶Uyar, 2009, **a.g.k.**, 583.

⁵⁸⁷A.C. Budak (2003). *İcra ve iflâs hukukunda kiralayanın hapis hakkının kullanılması*. Ankara, s. 82; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 385; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 862; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 453; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 289.

⁵⁸⁸Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 385; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 1410; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 453; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 289.

⁵⁸⁹Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 145; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 102; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

hacze adi (takipli) iştirak için bir kısım yasal şartlar belirlemiş olup bu şartların gerçekleştiği alacaklar kendisinden önce konan ilk hacze iştirak ederek onunla aynı sıraya girebilir ve kendi sıralarına düşen alacağı oransal olarak paylaşırlar.⁵⁹⁰ İcra ve İflâs Kanunu m.100’de sayılan unsurları taşıyan alacaklı, ilk hacizden kaynaklı olarak satılan malın tutarı icra veznesine girene kadar, ilk konulan hacze iştirak edebilir. Bu unsurlar; i) takip unsuru, ii) öncelik unsuru, iii) öncelik unsurunun belgelendirilmesi, iv) süre unsurudur.⁵⁹¹

Takip unsuru uyarınca, ilk hacze iştirak etmek isteyen alacaklının borçluya karşı icra takibi yapmış ve bu takibin kesinleşmiş (haciz isteme aşamasına gelmiş) olması gerekmektedir.⁵⁹² Takip yapmadan hacze iştirak sadece takipsiz iştirakte istisnai olarak mümkündür.⁵⁹³ Söz konusu takibin türü önem taşımamakta olup, genel haciz yolu, kambiyo senetlerine özgü haciz yolu veya ilâmlı takip de olabilir. Ancak rehlin paraya çevrilmesi yolu ile takipte haciz aşaması olmadığından hacze iştirak de söz konusu olmaz.⁵⁹⁴

Öncelik unsuru uyarınca hacze iştirak edecek alacaklının alacağı, ilk haczi koyduran alacaklıdan alacağın varlığı noktasında önceliği olması gerekir. Bu husus İcra ve İflâs Kanunu m.100/1 hükmünde, “İlk haciz ilâmsız takibe müstenitse takip talebinden ve ilâma istinat ediyorsa dava ikamesinden...” şeklinde ifade edilmiştir. Buna göre hacze iştirak etmek isteyen alacaklının alacağı, ilk alacak ilâma dayalı ise dava tarihinden, ilk alacak ilâmsız icraya dayalı ise takip tarihinden önce doğmalıdır. İlk haciz ilâma dayanmıyorsa, dayanak takibin başlangıç tarihi takip talebinin sunulduğu ve harçlarının yatırıldığı tarih olacaktır. Bu durumda takip talebinin hacze iştirak noktasındaki sonucu bu şekilde ortaya çıkacaktır.⁵⁹⁵

İcra ve İflâs Kanunu m.100’de hacze iştirak etmek isteyen alacaklının alacağını ve öncelik şartını sağladığını hangi belgelerle ispatlayabileceği belirtilmiştir. Bu belgelere

---

⁵⁹⁰E. Yılmaz (1973). Hacze takipli katılma (hacze adi iştirak). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1973/1-4, C. XXX, s. 280, www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 281; R. Akcan (2005). *Hacze iştirak*. Ankara, s. 46; A. Deynekli (2008). Sıra cetveli ile ilgili sorunlar. *Bankacılar Dergisi*, 2008/67, s. 31, www.tbb.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 314; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 180.

⁵⁹¹Akcan, 2005, **a.g.k.**, 48; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 748; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 179; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 197.

⁵⁹²Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 229; Akcan, 2005, **a.g.k.**, 47; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 748.

⁵⁹³Akcan, 2005, **a.g.k.**, 48.

⁵⁹⁴Akcan, 2005, **a.g.k.**, 49.

⁵⁹⁵Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 229-230; Akcan, 2005, **a.g.k.**, 53-54; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 752; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 179-180; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 198.

sahip olan alacaklı satış bedeli icra veznesine girene kadar hacze iştirak talebinde bulunabilir.⁵⁹⁶

2.4. Menfî Tespit Davasının İcra Takibinden Önce veya Sonra Açılması Halinde Ortaya Çıkan Sonuçları

İcra ve İflâs Kanunu m.72 hükmü menfî tespit davasının icra takibine etkisi noktasında davanın hangi aşamada açıldığını dikkate alarak ikili bir ayırım yapmış ve menfî tespit davasının icra takibinden önce veya sonra açılmış olmasına göre farklı imkânlarla yer vermiştir.

Borçlu tarafından menfî tespit davası açıldıktan sonra, dava konusu alacak için alacaklı tarafından ilâmsız icra takibinin başlatılması durumunda, sadece davanın varlığı nedeniyle icra takibi kendiliğinden durmayacaktır. Aksi durum borçluların kendilerine karşı başlatılması muhtemel icra takiplerini sürüncemede bırakmak için bu yola başvurmalarına neden olacaktır.⁵⁹⁷ Kanun'un ilgili hükmünde icra takibinden önce açılan menfî tespit davasında, borçlu tarafından alacağın yüzde on beşinden aşağı olmamak üzere teminat gösterilmesi durumunda mahkemece icra takibinin durdurulması yönünde tedbir kararı verilebileceği düzenlenmiştir. (İİK m.72/2). Mahkeme talep üzerine tedbir kararı vermek mecburiyetinde olmayıp, haklılık konusunda oluşacak kanaate göre karar verebilecektir.⁵⁹⁸

İcra takibinin başlatılmasından sonra açılan menfî tespit davasında bu imkân tanınmamıştır. Nitekim bu halde davanın, başlayan icra takibini sürüncemede bırakma amacı taşıdığı yönünde kuvvetli karinenin varlığı kabul edilmektedir. İcra takibinden sonra açılan menfî tespit davasında ihtiyatî tedbir yolu ile takibin durdurulmasına karar verilemeyeceği, ancak borçlunun gecikmeden doğan zararları karşılaması ve ek olarak alacağın yüzde on beşinden aşağı olmamak üzere teminat göstermesi halinde icra

⁵⁹⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 230-231; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 752; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 180; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 198.

⁵⁹⁷C. Yorgancıoğlu (1993). İcra takibinden önce açılan menfî tespit davalarında ihtiyatî tedbir sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1993/1, s. 76, www.tbdbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; B. Kuru (2003). *İcra ve iflâs hukukunda menfî tespit davası ve istirdat davası*. Ankara, s. 29.; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 752; H. Özkan (2013). *Menfî tespit ve istirdat davaları (m.72-73)*. İstanbul, s. 13.; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 270; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 116.

⁵⁹⁸F. Tiryaki (1996). Menfî tespit davasının şartları, icra takibine etkileri ve sonuçları. *Ankara Barosu Dergisi*, 1996/2, s. 218, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 338; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 354-355; T. Muşul (2014). *İcra ve iflâs hukukunda menfî tespit ve istirdat davaları*. Ankara, s.202.

veznesindeki paranın alacaklıya ödenmemesi yönünde mahkemece tedbir kararı verilebileceği düzenlenmiştir. (İİK m.72/3)⁵⁹⁹

Netice olarak menfî tespit davalarına etkisi bakımından takip talebinin hangi aşamada sunulduğu, diğer bir ifadeyle takibin hangi aşamada başlatıldığı önem taşımaktadır. Takibin hangi aşamada başlatıldığı dikkate alınarak tedbir yoluyla durdurulmasına karar verilip verilemeyeceği veya satış aşamasında gelirse satış bedelinin alacaklıya ödenip ödenmeyeceği belirlenecektir.

2.5. Derdestlik

Alacaklının aynı veya farklı bir yer icra dairesinde, daha evvel başlattığı bir icra dosyası ile tarafları, konusu ve sebebi aynı olan başka bir icra takibi başlatması durumunda derdestlik gündeme gelecektir.⁶⁰⁰ Hukukumuzda icra takiplerinde derdestlik konusuna ilişkin açık bir düzenleme yer almamaktadır. Ancak gerek öğretide bir kısım yazarlarca gerekse Yargıtay kararlarında icra takipleri yönünden de borçlunun derdestlik itirazında bulunabileceği kabul edilmektedir.

Derdestlik, Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.114 uyarınca dava şartı olarak kabul edilmiştir. Bu bağlamda icra takipleri bakımından da derdestliğin bir takip şartı ve kamu düzenine ilişkin bir husus olduğu kabul edilmektedir.⁶⁰¹ İcra takiplerinde derdestlik, aynı borçluya karşı açılan mükerrer takip noktasında kendisini göstermektedir. Bu noktadaki tartışmalar mükerrerliğin icra dairesince re'sen dikkate alınıp alınmayacağı noktasında toplanmaktadır. Bu soruya verilecek cevap, mükerrer takip başlatılmasına karşı şikâyet yoluna mı yoksa itiraz yoluna mı başvurulacağı konusunda önem taşımaktadır. Alacaklının aynı alacak için, aynı borçluya karşı birden fazla takip başlatması halinde buna karşı başvurulacak yolun itiraz mı, yoksa şikâyet mi olduğu konusu doktrinde tartışmalıdır.

⁵⁹⁹Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 131-132; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 270-271; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 53; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

⁶⁰⁰E. Şekerci (1986). Medenî usûl hukukunda ve idarî yargılama usûlünde derdestlik. *Yargıtay Dergisi*, C. 12, S. 3. s. 217, www.yargitaydergisi.gov.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).; S. Tanrıver (2007). *Medenî usûl hukukunda derdestlik itirazı*. (2. Baskı), Ankara: Adalet, s. 60; M. Akkan (2012). İcra hukukunda menfî tespit ve itirazın iptali davası arasındaki derdestlik ve kesin hüküm ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 2, s. 3 www.hukuk.deu.edu.tr (Erişim Tarihi: 10.02.2022).; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 421; H. Pekcanitez (2017). *Medenî usûl hukuku*. (15. Baskı), C. 2, İstanbul: On İki Levha, s. 949.; M. Atalı, İ. Ermenek ve E. Erdoğan (2019). *Medenî usûl hukuku*. Ankara: Yetkin, s. 322.; A. Kılınç (2020). *İcra takibinde derdestlik*. Ankara: Yetkin, s.57-63.

⁶⁰¹Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.**, 165.

Bir görüşe göre; icra müdürü usûlüne uygun sunulan takip talebi karşısında; aynı alacaklının, aynı borçluya karşı, aynı borç için başlattığı başkaca takip olsa dahi her bir takip için ayrı ayrı ödeme emri göndermek mecburiyetindedir. Bu görüşe dayanak olarak, icra müdürüne takip talebi üzerine ödeme emri göndermek yükümlülüğünü veren İcra ve İflâs Kanunu m.60 gösterilmektedir. İcra ve İflâs Kanunu m.60 uyarınca icra müdürü usûlüne uygun düzenlenmiş takip talebini aldıktan sonra ödeme emri düzenleyip göndermek zorundadır. İcra müdürünün aynı alacaklının aynı borçluya karşı aynı konuda daha önce başlatılan bir takip dosyası olup olmadığını re'sen inceme yükümlülüğü olmadığı ifade edilmektedir. Bu sebeple de icra müdürünün re'sen dikkate alması gerekmeyen konular için şikâyet değil itiraz yoluna başvurulacağı ve takipte derdestliğin itiraz yolu ile ileri sürülebileceği savunulmaktadır.⁶⁰²

Kanaatimizce yerinde olan diğer görüşe göre ise, dava şartı olan derdestlik, icra takipleri bakımından da takip şartıdır. Dava şartlarının mahkemelerce re'sen dikkate alınması gibi takip şartları da icra dairesince re'sen dikkate alınmalıdır. Aksi durumda şikâyete konu edilmesi mümkündür.⁶⁰³ Bu değerlendirme usûl ekonomisi bakımından da daha uygun kabul edilmektedir.⁶⁰⁴ Bu kapsamda takipte mükerrerlik söz konusu ise icra mahkemesine, ikinci takibin iptali için süresiz şikâyet yoluna başvurulabilecektir.⁶⁰⁵ Farklı bir görüş olarak derdestliğe başvurulacak yol konusunda tereddüt olması ihtimalinde hem itiraz hem de şikâyet yoluna başvurulabileceği de ileri sürülmüştür.⁶⁰⁶

Yargıtay konuya ilişkin son dönem kararlarında icra dairesinin re'sen dikkate alması gereken bir konu olması nedeniyle süresiz şikâyete başvurulabileceği yönünde karar vermektedir.⁶⁰⁷ Ancak bu kararlar ilâmlı takibe ilişkin olup, ilâmsız takipler

---

⁶⁰²Gören Ülkü bu hususta, yapılan ilk takip kesinleşmiş ve alacaklı haciz isteme hakkı elde etmiş ise, artık ikinci bir takip başlatılamayacağını ifade etmiştir. Ancak bu durum dışında, takip kesinleşmeden önce alacaklı birden fazla takip başlatsa dahi icra dairesinin ödeme emri göndermesi gerektiğini, borçlunun bu duruma ancak itiraz yolu ile karşı koyabileceğini belirtmiştir. Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 87; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 184; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 205; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 79.

⁶⁰³Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, 2020, **a.g.k.**, 170; Kılınç, 2020, **a.g.k.**, 145-146.

⁶⁰⁴Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.**, 38.

⁶⁰⁵Pekcanitez ve Simil, 2017, **a.g.k.**, 39.

⁶⁰⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 46.

⁶⁰⁷Y. 12. HD. 13.1.2020 T., 2018/14389 E., 2020/27 K. “...Alacaklı banka tarafından borçlu hakkında genel kredi sözleşmesine dayalı genel haciz yolu ile ilamsız icra takibi başlatıldığı, borçlunun, sair şikâyetlerinin yanı sıra alacağın ipotekle temin edildiğini, ipotek miktarının alacak miktarından fazla olduğunu, ipoteğin paraya çevrilmesi için başlatılan takibin sonucunun beklenmesi gerektiğini ileri sürerek takibin iptali istemi ile icra mahkemesine başvurduğu, ilk derece mahkemesi kararı ile şikâyetin kabulüyle takibin iptaline karar verildiği, alacaklı tarafından ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması üzerine, bölge adliye mahkemesince, borçlunun mükerrer takip yapıldığına yönelik iddiasının borca itiraz niteliğinde olduğu ve takibin şekline göre icra müdürlüğüne yapılması gerektiği gerekçesi ile alacaklının istinaf talebinin kabulüyle mahkeme kararının kaldırılmasına, şikâyetin reddine karar verildiği

bakımından itiraz yolu ileri sürülmesi gerektiği yönünde kararları mevcuttur.⁶⁰⁸ Belirtmek gerekir ki mükerrerlik yasağı bütün takip türleri için geçerlidir. Aynı alacak için farklı takip türlerine başvurulması ihtimali de mükerrerlik kapsamında yer almaktadır. Nitekim Yargıtay aynı ilâma dayanarak birden fazla ilâmlı icra takibi başlatılmasının ilâma aykırılık olarak görmüş ve bu sebeple ilk başlatılan takip dışındaki takiplerin süresiz şikâyet yolu ile iptal edilmesi gerektiği yönünde hüküm kurmuştur.⁶⁰⁹ Aynı alacak için iki ayrı türde takip başlatılması halinde de ikinci takibin süresiz şikâyet yolu ile iptali gündeme gelebilecektir.⁶¹⁰

Alacağı kambiyo senedi ile güvence altına alınmış olan alacaklı, alacağı rehinle temin edilmiş olsa dahi öncelikle kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip başlatılabilecektir. Yargıtay eski kararlarında aynı anda hem kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takip yoluna hem de rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yoluna tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla başvurulabileceğine hükmetmekteydi.⁶¹¹ Ancak yakın dönem kararlarında her iki takip yoluna aynı anda başvurulmasının kamu düzenine aykırılık oluşturacağını ve bu nedenle ikinci takibin süresiz şikâyet yolu ile iptal edilmesi gerektiğine hükmetmektedir.⁶¹²

---

anlaşılmaktadır. Borçlunun, icra takibinin İİK m. 45'e aykırı olduğu nedenine dayalı başvurusu, İİK m. 16 kapsamında şikâyet olup inceleme mercii icra mahkemesidir. Öte yandan bu husus kamu düzeninden olup İİK'nun 16/2. maddesi uyarınca süreye tabi değildir..." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶⁰⁸Y. 12. HD. 09.03.2016 T., 1495/8746 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶⁰⁹Y. 8. HD. 12.05.2016 T., 2016/1495 E., 2016/8746 K. "...Borçlu vekili, müvekkili aleyhine aynı ilama dayalı olarak mükerrer takip yapıldığını ileri sürerek takibin iptalini talep etmiştir. Mahkemece şikâyetin 7 günlük sürede yapılmadığı gerekçesiyle, şikâyetin reddine karar verilmesi üzerine, hüküm borçlu vekili tarafından temyiz edilmiştir. Takibin mükerrer olduğu yönündeki şikâyet ilamlı icra takibinde ilama aykırılık nedeni içinde değerlendirilmelidir. Bu nedenle anılan başvuru İİK'nun 16/2. maddesine göre süresiz şikâyete tabidir..." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022). Y. HGK. 2000/12-1002 E., 2000/12-1002 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶¹⁰Muşul, 2018, **a.g.k.**, 307; Kılınç, 2020, **a.g.k.**, 158.

⁶¹¹Y. 12 HD. 8.6.2000 T., 2000/9052 E., 2000/9495 K. "... İİK'nun 45. maddesinde rehin ve ipotekle temin edilmiş alacaklar için aynı kanununun 167. maddesinin saklı olduğu belirtilmiş olup, sözü edilen maddede alacak rehinle temin edilmiş olsa bile alacaklıya kambiyo senetlerine mahsus yolla takip yapma hakkı vermiştir. Alacaklı, diğer yaptığı takiplerde tahsilde tekerrür olmama kaydını da koyduğuna göre, bu takibi yapmasında yasal bir engel yoktur. «İtirazın reddi » gerekirken yazılı gerekçe ile kabulü isabetsizdir..." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022)., Aynı yönde bkz. Y. 12 HD. 4.4.1991 T., 1990/11401 E., 1991/4403 K.; Y. 11. HD. 05.02.2014 T., 2014/458 E., 2014/1954 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶¹²Y. 12. HD. 16.01.2019 T., 2018/9112 E., 2019/337 K. "...alacaklı tarafından dava dışı..... ve muteriz borçlular hakkında kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile icra takibinde bulunduğu, yine ...2014/7756 Esas sayılı takip dosyasında; alacaklı tarafından aynı kredi borcu nedeniyle ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi başlatıldığı, takip talebinde ve ödeme emrinde; "tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla" kaydına yer verildiği, ...öncelikle bonoya dayalı olarak kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu ile takibe geçildiğinden, alacaklı tercih hakkını bu takip türünden yana kullanmış olup aynı borca ilişkin olarak ipoteğin paraya çevrilmesi yoluyla ilamlı icra takibi yapamaz. Bu husus kamu düzeni ile ilgili olup süresiz şikâyete tabidir..." www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

2.6. Alacaklıya Makbuz Verilmesi

İcra ve İflas Kanunu m.58/4 hükmü uyarınca takip talebinde bulunan alacaklıya takip talebinde bulunduğu ve verdiği belgelere, talep ve takip masraflarına dair bedava ve pulsuz bir makbuz verilir.⁶¹³ Bu belge alacaklının talebine bağlı olmayıp icra dairesince re'sen düzenlenmeli ve alacaklıya verilmelidir.⁶¹⁴ İcra ve İflas Kanunu Yönetmeliği m.39 uyarınca söz konusu makbuz; dosya esas numarası, alacaklının adı ve soyadı, takip talebinde bulunduğu tarih; verilen belgenin adedi, cinsi ve tarih ve numarası; ödenen takip giderleri sütunlarını içeren, iki nüsha olarak düzenlenen bedava ve pulsuz bir belgedir. İcra müdürü veya yardımcısı yahut bunların yokluklarında kâtip tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra bir nüshası alacaklıya verilir, diğer nüshası dosyaya konur. Ayrıca dosyada saklanacak nüshaya ilgilinin imzası alınır. Alacaklı bu belge ile takip talebinde bulunduğunu, gerekli belgeleri sunduğunu, takibin gerektiği harç ve giderleri ödediğini ispat edebilecektir.⁶¹⁵

2.7. Alacaklının İcra Takibinden Vazgeçmesi

Alacaklı, tasarruf ilkesi gereği borçlunun rızasına bağlı olmaksızın takibinden vazgeçebilir, takip talebini geri alabilir. Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.24 hükmünün kıyasen uygulanması neticesinde kimse icra takibi yapmaya veya açılan takibi yürütmeye zorlanamayacaktır.⁶¹⁶

Takipten vazgeçilmesi takibe konu hakkın özüne etki etmemekte olup, yalnızca takip hukuku bakımından tahsil talebinin geri alınması neticesi doğurmaktadır. Hakkın aslı hukukî varlığını sürdüreceğinden aynı borçluya karşı aynı alacak için daha sonra yeni bir takibe girişilmesi mümkündür.⁶¹⁷

Takipten vazgeçilmesi durumunda, mevcut takip tüm hükümleri ve neticeleri ile ortadan kalkacaktır.⁶¹⁸ Bu işlem için borçlunun rızasına da ihtiyaç duyulmamaktadır.⁶¹⁹ Tek taraflı irade beyanı ile yapılan bu işlem icra müdürlüğünün de kabulünü

⁶¹³Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 93; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 53.

⁶¹⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 88; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 136; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 296.

⁶¹⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 88; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 136; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 296.

⁶¹⁶Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 89; L. Akyol Aslan (2011). *Medenî üsul hukukunda davadan feragat*. Ankara, s. 68.; Y. 12. HD. 10.06.2004 T., E.13005/K.14688 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶¹⁷E. Önen (1976). Feragat ve kabul kesin hüküm teşkil etmez. *Ankara Barosu Dergisi*, 1976/1, s. 38-39, www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 89; Y. 13. HD. 1.3.2007 T., 2006/15804 E., 2007/2793 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶¹⁸Y. 12. HD. 17.4.2007 T., 2007/5007 E., 2007/7600 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).; Oskay, Koçak, Deynekli ve Doğan, 2007, **a.g.k.**, 3950.

⁶¹⁹Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 136.

gerektirmemektedir.⁶²⁰ Vazgeçme beyanı adi yazılı şekilde ileri sürülebileceği gibi tutanağa geçilmek suretiyle sözlü olarak ileri sürülmesi de mümkün görünmektedir. (HMK m.309/1 kıyasen)⁶²¹

Takibin geri alınması dava dilekçesinin geri alınmasından farklılık içermektedir. Davanın geri alınması davalının rızasına bağlı iken (HMK m.123), takibin geri alınması borçlunun rızasına bağlı değildir. Ancak davanın geri alınması işlemi de takibin geri alınması gibi hakkın özüne etki etmemektedir. Davadan feragat ise hakkın özüne de etki etmekte ve aynı davalıya karşı aynı konuda aynı sebebe dayalı yeni bir dava açılmasına engel olmaktadır. (HMK m.307 vd.). Takipten vazgeçen alacaklı ise daha sonra aynı borçluya karşı aynı borca dayalı takip başlatabilecektir.

Alacaklı, takipten vazgeçmesi ihtimalinde vazgeçme aşamasındaki tahsil harcının yarısını ödemek zorundadır. Vazgeçme, hacizli malın paraya çevrilmesinden sonra gerçekleşmişse tahsil harcı tam olarak alınır. (Harçlar Kanunu m.23)⁶²²

3. TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN MADDİ HUKUK BAKIMINDAN SONUÇLARI

3.1. Zamanaşımının Kesilmesi

Zamanaşımı genel olarak, hak sahibi olan bir alacaklının alacağını talep ve dava etme hakkını yitirmesine neden olan süre olarak tanımlanmaktadır. Bu sürenin geçmesi durumunda alacaklı hakkını yine ileri sürebilecek ancak borçlu taraf zamanaşımı süresi dolduğundan bahisle kendisine yöneltilen talebi def'i yoluyla sonuçsuz bırakabilecektir.⁶²³

⁶²⁰Akyol Aslan, 2011, **a.g.k.**, 75.

⁶²¹Akyol Aslan, 2011, **a.g.k.**, 246.

⁶²²Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 89; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 115; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 53.

⁶²³Z. İmre (1980). *Medenî hukuka giriş*. (13. Baskı) İstanbul: Fakülteler Matbaası, s. 7.; M. Erdem (2010). *Özel hukukta zamanaşımı*. (1. Baskı), On İki Levha Yayınları, s. 7.; E. Özkaya (2012). *Özel hukukumuzda zamanaşımı ve hak düşürücü süreler*. Seçkin Yayıncılık, s. 34.; S. Nart (2012). "Haksız fiillerde zamanaşımına ilişkin hükmün değerlendirilmesi". 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sempozyumu, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Legal Yayınları, s. 224.; F. Eren (2017). *Borçlar hukuku genel hükümleri*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, s. 1311.; H. Nomer (2018). *Borçlar hukuku genel hükümler*. (16. Baskı), İstanbul: Beta Yayıncılık, s. 431.; A.M. Kılıçoğlu (2019). *Borçlar hukuku genel hükümler*. Ankara: Turhan Kitabevi, s. 1095.; "Zamanaşımı, alacak hakkının belli bir süre kullanılmaması yüzünden dava edilebilme niteliğinden yoksun kalmasını ifade eder. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere zamanaşımı, alacak hakkını sona erdirmeyip sadece onu "eksik bir borç" haline dönüştürür ve "alacağın dava edilebilme özelliğini ortadan kaldırır." Y. 9. HD. 6.05.2019 T., 595/9949 www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

Zamanaşımının kesilmesi, meydana gelen bir sebeple işlemeye başlayan zamanaşımı süresinin sonlanmasını ve sebebin ortadan kalkması ile en baştan yeniden işlemeye başlamasını ifade etmektedir.⁶²⁴ Zamanaşımı kesilmesi kurumunun amacı, borçlunun, alacaklının ve adli makamların borcun ifasını sağlamaya yönelik eylemlerini değersiz kılmamaktır.⁶²⁵ Zamanaşımının kesilmesi için öncelikle zamanaşımı süresinin başlamış olması gerekmektedir.⁶²⁶

Gerek takip talebi gerekse tüm icra takip işlemleri takip konusu alacak yönünden zamanaşımının kesilmesine neden olur.⁶²⁷ Doktrinde bir görüşe göre zamanaşımının kural olarak icra organlarınca yapılan icra takip işlemleri vasıtası ile kesileceği, taraflarca veya üçüncü kişilerce yapılan işlemlerin zamanaşımını kural olarak kesmeyeceği, icra organlarınca borçluya yönelik yapılmayan işlemler icra takip işlemi olarak kabul edilemeyeceğinden alacaklıya veya üçüncü kişilere karşı yapılan işlemlerin de zamanaşımını kesmeyeceği kabul edilmektedir.⁶²⁸ Ancak bu görüşe göre de takip talebinin taraf takip işlemi olmasına rağmen açık yasal düzenlemeler gereği zamanaşımını keseceği kabul edilmektedir. Nitekim bu husus Türk Borçlar Kanunu m.154/1/2 hükmünde “*Alacaklı, ... icra takibinde bulunmuşsa*” şeklinde ifade edilmiş, Türk Ticaret Kanunu m.750 hükmünde “*Zamanaşımı, ... takip talebinde bulunulması, ... ile kesilir*” şeklinde düzenlenmiştir. Takip talebi sonrası yapılan her takip işlemi ile de zamanaşımı kesilir. (TBK m.157/2) Zamanaşımının kesilmesi ile birlikte alacak bakımından sil baştan yeni bir zamanaşımı süresi işlemeye başlar. (TBK m.156/2)⁶²⁹ Diğer görüş ise taraf takip işlemi veya icra takip işlemi olduğuna bakılmaksızın tüm takip işlemlerinin zamanaşımını keseceğini, ancak takip işlemi niteliğinde olmayan, takibi bir sonraki aşamaya taşımayan işlemlerin zamanaşımını kesmeyeceğini ileri sürmektedir.⁶³⁰ Kanaatimizce de tarafların eylemleri Kanun’da düzenlenen zamanaşımını kesen sebeplerden birini karşılıyorsa zamanaşımının kesilmesi neticesi doğacaktır. Yargıtay’ın da masrafı yatırılması halinde

---

⁶²⁴S. Tekinay, S. Akman, H. Burcuoğlu ve A. Altop (1993). *Borçlar hukuku genel hükümler*. (7. Baskı), İstanbul, s. 1052.; Özkaya, 2012, **a.g.k.**, 259; M.K. Oğuzman ve T. Öz (2018). *Borçlar hukuku genel hükümler*. C. 1, (16. Bası), Vedat Kitapçılık, s. 1939.; A.Ç. Çelik (2018). *Tazminat ve alacaklarda sorumluluk ve zamanaşımı*. (3. Baskı), Seçkin Yayıncılık, s. 178.

⁶²⁵E. Akçay (2010). *Türk Borçlar Kanunu’na göre zamanaşımı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, s. 110.

⁶²⁶Erdem, 2010, **a.g.k.**, 272; Özkaya, 2012, **a.g.k.**, 259.

⁶²⁷Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322.

⁶²⁸Berkin, 1969, **a.g.k.**, 71; Umar, 1973, **a.g.k.**, 178-179; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 39-40; M. Sarı (2011). *Takip hukukunda zamanaşımı*. Ankara, s. 34.; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 130.

⁶²⁹Sarı, 2011, **a.g.k.**, 34; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 145; Pekcanitez, Atalay ve Özekes, 2020, **a.g.k.**, 53; Kuru ve Aydın, 2020, **a.g.k.**, 94.

⁶³⁰Erdem, 2010, **a.g.k.**, 337-338.

haciz talebinin zamanaşımını keseceğine yönelik kararları dikkate alındığında taraf takip işlemleri ile icra takip işlemleri arasında zamanaşımının kesilmesi noktasında bir fark görmediği, takibi bir sonraki aşamaya taşıma amacı güden ve masrafi yatırılan tüm işlemlerin zamanaşımını keseceğini kabul ettiği anlaşılmaktadır.⁶³¹

Takip, gerekli harçların ödendiği anda açılmış sayılacağından zamanaşımı da bu anda kesilmiş sayılacaktır.⁶³² Harçların ödenmesi şartıyla takip talebinde bulunulması ile birlikte zamanaşımı kendiliğinde kesilecek olup icra dairesinin talep sonrası ödeme emri hazırlamasının veya tebliğe çıkarmasının bu noktada önemi bulunmamaktadır.⁶³³ Türk Borçlar Kanunu'nun açık hükmü karşısında eski dönemde ileri sürülen ödeme emrinin tebliğ edilmesi gerektiği görüşü Türk Hukuku bakımından artık savunulmamaktadır.⁶³⁴

Alacağın tamamı değil de bir kısmı takip konusu yapılmış ise, takibe konu kısım bakımından zamanaşımı kesilecek, kalan kısım bakımından zamanaşımı işlemeye devam edecektir.⁶³⁵ Seçimlik borçlardan veya taleplerden biri için takip başlatılması durumunda diğer seçimlik borçlar veya talepler yönünden de zamanaşımının kesildiği kabul edilmelidir.⁶³⁶

Takip yetkisiz icra dairesinden başlatılmış olsa dahi zamanaşımı kesilir, nitekim bu hususta önemli olan alacaklının alacağı talep noktasında iradesini ortaya koymuş olmasıdır.⁶³⁷ Bu ihtimalde borçlu yetki itirazında bulunmaz veya yetki itirazı alacaklının talebi üzerine icra mahkemesince kaldırılırsa zamanaşımının kesilmesi neticesi varlığını sürdürecektir, takip tarihi itibarıyla zamanaşımı kesilmiş olacaktır.⁶³⁸

Borçlu tarafından yetki itirazında bulunulması üzerine alacaklının itirazın kaldırılması amacıyla icra mahkemesine yapacağı başvuruda, yetki itirazının yerinde görülmesi ve başvurunun reddedilmesi de mümkündür. Öğretide kanaatimizce de uygun

---

⁶³¹Y. 12. HD. 11.02.2020 T., 2020/632 E., 2020/1122 K. “Alacaklının sadece haciz talebinde bulunması yeterli olmayıp, işlemin zamanaşımını kesmesi için İİK'nun 59. maddesi uyarınca işlemin gerektirdiği masrafların da yatırılmış olması gerekir.” www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶³²Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 135; Erdem, 2010, **a.g.k.**, 322; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 177; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 102; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 67; Çelik, 2018, **a.g.k.**, 140.

⁶³³Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 90; Erdem, 2010, **a.g.k.**, 322; Sarı, 2011, **a.g.k.**, 78; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 102; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 67.

⁶³⁴Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 90.

⁶³⁵Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 135; Erdem, 2010, **a.g.k.**, 322; Sarı, 2011, **a.g.k.**, 34; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Oğuzman ve Öz, 2018, **a.g.k.**, 615.

⁶³⁶Erdem, 2010, **a.g.k.**, 322; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322.

⁶³⁷Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 92; M. Bilgen, (2010). *Özel hukukta zamanaşımı*. Ankara, s. 260; Erdem, 2010, **a.g.k.**, 322-323; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 153; Sarı, 2011, **a.g.k.**, 34; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 322; Karşlı, 2014, **a.g.k.**, 145; Çelik, 2018, **a.g.k.**, 140.

⁶³⁸Tutumlu, 2009, **a.g.k.**, 267; Bilgen, 2010, **a.g.k.**, 259; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 83.

olan görüş, mahkeme tarafından icra dairesinin yetkisizliğine karar verilmesi durumunda HMK m.20'nin uygulanması gerektiğini ve alacaklının yetkisizlik kararının kesinleşmesinden itibaren iki hafta içinde dosyanın yetkili icra dairesine gönderilmesini talep etmemesi halinde takibin hiç açılmamış sayılmasına karar verilmesi gerektiğini, bu durumda zamanaşımının kesilmesinden söz edilemeyeceğini ileri sürmüştür. Nitekim bu ihtimalde alacaklı ancak yeniden harçlarını yatırmak suretiyle yeni bir icra takibi başlatabilecektir. Aynı görüşe göre süresi içerisinde dosyanın yetkili icra dairesine gönderilmesi talep edilir ise yetkili yerdeki takip, yetkisiz yerdeki takibin devamı niteliğinde olduğundan zamanaşımı yetkisiz yerde yapılan takip talebi ile kesilmiş olacaktır.⁶³⁹ Yargıtay'ın da bu doğrultuda vermiş olduğu kararlar mevcuttur.⁶⁴⁰ Diğer görüşe göre, İcra ve İflas Kanunu'nun 50. maddesi uyarınca yetki konusunda Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na yapılan atıf yalnızca hangi yer icra dairesinin yetkili olduğunun belirlenmesine ilişkin olup, dava ve icra dosyası arasındaki farklar bu atfın geniş yorumlanmasına engel teşkil etmektedir. Bu durumda yetkisizlik itirazının kabulünden sonra yetkili icra dairesinde yeni bir takip yapılmak zorunda kalırsa bile yetkisiz icra dairesinde açılan takip ile zamanaşımı kesilmiş olacaktır. Nitekim alacaklı alacağını takip iradesini açıkça ortaya koymuş bulunmaktadır.⁶⁴¹ *Tutumlu* ise, yetkisizlik kararı ile ilk takip iptal edilmiş olduğundan zamanaşımının kesilmesi neticesinin de ortadan kalkacağı görüşündedir.⁶⁴²

İcra mahkemesince ödeme emrinin iptaline karar verilmesi, zamanaşımının kesilmiş sayılması neticesine etki etmeyecektir. Nitekim ödeme emrinin tebliği zamanaşımının kesilmesi noktasında önem arz etmemektedir.⁶⁴³ Ancak borçlunun şikâyeti üzerine takibin iptaline karar verilmesinin zamanaşımına etkisi noktasında farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bir görüşe göre bu ihtimalde takip talebinin bâtil olmasından

---

⁶³⁹T. Uyar (1993). *İcra hukukunda yetki, görev ve yargılama usûlü "tetkik merci"*. (2. Bası), Manisa, s. 11.; Tutumlu, 2009, **a.g.k.**, 267; Bilgen, 2010, **a.g.k.**, 259; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 126; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 206; Yıldırım ve Deren Yıldırım, 2015, **a.g.k.**, 37; Çelik, 2018, **a.g.k.**, 141.

⁶⁴⁰"*HUMK'nun 193. maddesi gereğince yasal süresi içinde alacaklı vekili tarafından icra dosyasının yetkili icra dairesine gönderildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle ikinci takip, birinci takibin devamı niteliğindedir. Zamanaşımı süresi önceki takiple kesildiği için yeniden ödeme emri gönderilmesi üzerine ileri sürülen zamanaşımı itirazı yerinde değildir.*" Y. 12. HD. 29.3.2005 T., 2005/3400 E., 2005/6614 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022). Aynı yönde; Y. 11. HD. 23.2.2004 T., 2003/6796 E., 2004/1658 K.; Y. 12. HD. 18.6.2004 T., 2004/12218 E., 2004/16194 K. www.kazanci.com (Erişim tarihi: 01.05.2022).

⁶⁴¹Postacıoğlu, 1982, **a.g.k.**, 111; Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 79-80, s.83-84; Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 93; Erdem, 2010, **a.g.k.**, 323; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 283.

⁶⁴²Tutumlu, 2009, **a.g.k.**, 267.

⁶⁴³Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 152; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 206.

kaynaklı olarak zamanaşımının kesilmiş sayılmasından söz edilemeyecektir.⁶⁴⁴ Diğer görüşe göre, takibin iptali alacaklının alacağını talep iradesini ortadan kaldırmamaktadır. Nitekim takip talebi takip hukuku bakımından bir şarttır. Zamanaşımı ise maddi hukuka ilişkin bir husustur. Takibin iptal edilmesi alacaklının ortaya koyduğu takip iradesinden vazgeçtiği neticesini doğurmayacak, dolayısıyla zamanaşımının kesilmesi neticesine de etki etmeyecektir.⁶⁴⁵

Alacaklı ödeme emrinin düzenlenmesinden önce takibinden vazgeçerse zamanaşımının kesilmesi de gündeme gelmeyecektir.⁶⁴⁶ Ancak ödeme emri gönderildikten sonra takibin geri alınması, zamanaşımının kesilmiş olması neticesini değiştirmeyecektir.⁶⁴⁷

Türk Borçlar Kanunu m.155 hükmü uyarınca müteselsil borçlulardan veya bölünemeyen borcun borçlularından biri için takipte bulunulmuş olması takipte yer almayan diğer borçlular bakımından da zamanaşımının kesilmesine neden olur.⁶⁴⁸ Benzer şekilde asıl borçlu bakımından zamanaşımının kesilmesi kefil bakımından da zamanaşımının kesilmesi neticesini doğurur. Ancak yalnızca kefile karşı zamanaşımının kesilmesi asıl borçluya etki etmez ve asıl borçlu bakımından zamanaşımı işlemeye devam eder.⁶⁴⁹

Kambiyo senetlerine dayalı takip yoluna başvurmak isteyen alacaklı senet aslını takip talebine eklemek zorundadır. Senet eklenmemiş talepler icra müdürlüğünce reddedilir. Bu ihtimalde de zamanaşımının kesilmesi neticesi gündeme gelmeyecektir.⁶⁵⁰

3.2. Borçlunun Mütemerrit Olması

Takip talebinin en önemli sonuçlarından biri de daha evvel hiç temerrüde düşürülmemiş bir borçluyu mütemerrit duruma getirmesidir. Borçlu temerrüdü, muaccel hale gelen ve ifası imkânsız olmayan bir borcun, alacaklı tarafından yapılan ihtara

⁶⁴⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, 2022, **a.g.k.**, 177; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 206.

⁶⁴⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 93.

⁶⁴⁶Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85.

⁶⁴⁷Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 133; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 152-154.

⁶⁴⁸Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 135; Sarı, 2011, **a.g.k.**, 35; S. Reisoğlu (2012). *Türk borçlar hukuku genel hükümler*. (23. Baskı), İstanbul, s. 435.; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 206; Oğuzman ve Öz, 2018, **a.g.k.**, 617.

⁶⁴⁹Sarı, 2011, **a.g.k.**, 35.

⁶⁵⁰Muşul, 2013, **a.g.k.**, C.II, 1168.

rağmen, borca aykırılık teşkil edecek şekilde yerine getirilmemesi olarak tanımlanmaktadır.⁶⁵¹

Borçlunun temerrüde düşmesi noktasında aranan şartlardan ilki borcun muaccel olmasıdır. Ancak borç muaccel olmasına rağmen ifa edilmemiş ise Türk Borçlar Kanunu m.117 uyarınca alacaklının borçluya ihtarda bulunması, diğer bir ifadeyle ifaya davet etmesi gerekmektedir. Dolayısı ile borçlu temerrüdünün gerçekleşebilmesi için gereken ikinci şart alacaklının ihtarıdır. Ancak Kanun ihtara gerek olmayan birtakım durumların varlığını mümkün görmüştür. (TBK m.117/2) Örneğin borcun belirli bir vadeye bağlanmış olması durumunda ayrıca bir ihtara gerek bulunmamaktadır. Yine haksız fiilden kaynaklı borçlarda haksız fiilin işlendiği, sebepsiz zenginleşmeden kaynaklı borçlarda zenginleşmenin gerçekleştiği tarihte temerrüt oluşur.⁶⁵² Muaccel olmayan borç için icra takibine girişilmesi ise temerrüt sonucunu doğurmayacak, bu durum borçlu bakımından itiraz sebebi teşkil edecektir.⁶⁵³

Borçlu hakkında başlatılacak olan icra takibi de borçluyu ifaya davet niteliğinde kabul edilmektedir. Ancak temerrüt sonucunun gündeme gelebilmesi için takip talebinde bulunmak tek başına yeterli görülmemekte, ödeme emrinin de borçluya tebliğ edilmiş olması şartı aranmaktadır.⁶⁵⁴ Yalnızca borcun ödenmesi ihtarını içeren bir ödeme emrinin temerrüt sonucunu doğurabileceği kabul edilmektedir. Nitekim borçlu ancak ödeme emrinin kendisine ulaşması ile alacaklının talebinden haberdar olabilir.⁶⁵⁵

Kanaatimizce de temerrüdünün şartlarından olan ihtarın amacı düşünüldüğünde ödeme emrinin borçluya ulaşması gerektiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Yargıtay'ın borçlu temerrüdünün takip talebi ile gerçekleşeceğine yönelik kararları bulunmaktadır.⁶⁵⁶

---

⁶⁵¹K. Tunçomağ (1976). *Türk borçlar hukuku genel hükümler*. C. I, B. 6, İstanbul, s. 904.; K. Arıcı (1982). "İki tarafa borç yükleyen sözleşmelerde borçlu temerrüdü halinde alacaklının ihtar ve munzam mehil mükellefiyeti". İkinci kısım, *Adalet Dergisi*, Kasım-Aralık, Y. 73, S. 6, (s. 908- 925; 1031-1044), s. 912.; Tekinay, Akman, Burcuoğlu ve Altop, 1993, **a.g.k.**, 1220; R. Serozan (2009). *Borçlar hukuku genel bölüm, ifa, ifa engelleri, haksız zenginleşme*. C. 3, B. 5, İstanbul, s. 215.; H. Tandoğan (2010). *Türk mesuliyet hukuku: akid dışı ve akdi mesuliyet*. İstanbul, s. 468.; Eren, 2015, **a.g.k.**, 1089; Kılıçoğlu, 2016, **a.g.k.**, 677; Oğuzman ve Öz, 2018, **a.g.k.**, 295.

⁶⁵²Reisoğlu, 2012, **a.g.k.**, 367-370; Oğuzman ve Öz, 2018, **a.g.k.**, 472-481.

⁶⁵³Muşul, 2013, **a.g.k.**, 315.

⁶⁵⁴Üstündağ, 2004, **a.g.k.**, 85; Kuru, Arslan ve Yılmaz, 2004, **a.g.k.**, 135; Postacıoğlu ve Altay, 2010, **a.g.k.**, 174; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 314; Kuru, 2013, **a.g.k.**, 207; Karlı, 2014, **a.g.k.**, 145; Ulukapı, 2015, **a.g.k.**, 102; Pekcanitez, Atalay ve Özkes, 2020, **a.g.k.**, 53.

⁶⁵⁵Gören Ülkü, 2008, **a.g.k.**, 94; Muşul, 2013, **a.g.k.**, 323.

⁶⁵⁶Y. 15. HD. 25.04.2011 T., 2010/2259 E., 2011/2498, K. "...Bu nedenle takipten önce temerrüdün varlığı kanıtlanamadığından davalı temerrüdü takip tarihinde gerçekleşmiştir. O halde davacının işlemiş faiz istemi reddedilmelidir." www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

Ancak birtakım kararlarında ödeme emrinin tebliğ edilmiş olması gerektiğini ifade ettiği de görülmektedir.⁶⁵⁷

3.3. Gemi Üzerindeki Kanunî Rehin Hakkından Feragat

İcra ve İflâs Kanunu'nun 45. maddesinde önce rehne müracaat kuralı düzenlenmiş ve alacağı rehinle güvence altına alınan alacaklının mutlaka rehnin paraya çevrilmesi yolu ile takip yoluna başvurması gerektiği, haciz ve iflâs yolu ile takip yoluna başvurulamayacağı kabul edilmiştir. Ancak alacaklının önce rehne müracaat kuralına aykırı olarak hareket etmesi ve haciz veya iflâs yoluna başvurması durumunda rehin hakkından feragat etmiş sayılacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır. Bu ihtimalde borçlu rehnin varlığını ileri sürerek takibin iptalini sağlayabilecektir. Takibin iptali söz konusu olsa dahi, alacaklı daha sonra varlığını koruyan rehin hakkına dayanarak yeni bir takip başlatabilecektir.

Alacağı, bir gemi üzerinde kurulan rehinle güvence altına alınan alacaklının da önce rehne müracaat kuralına uyması gerekmektedir. Ancak Türk Ticaret Kanunu'nun 1379. maddesi bu kurala uyulmaması ihtimalinde özel bir netice öngörmüştür. Söz konusu hükme göre, alacaklı, gemi üzerinde kanunî bir rehin hakkına sahip olmasına rağmen, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte bulunmayıp, genel haciz yolu ile veya kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takip yollarına başvurursa kanunî rehin hakkından feragat etmiş sayılacaktır. Diğer bir ifadeyle alacaklı, diğer takip yollarına başvurduğu takdirde, kanunî rehin hakkı düşecektir.⁶⁵⁸

Alacaklının icra takibinden vazgeçmesi bu neticeyi değiştirmeyecek ve hakkın canlanması söz konusu olmayacaktır. Takibin yetkisiz icra dairesinde başlatılması da rehin hakkından feragat sonucunu doğuracaktır. Nitekim önemli olan alacaklının farklı bir takip yolunu seçmesi yönündeki iradesinin ortaya konmasıdır. İcra takibi, gerekli harçların yatıldığı anda açılmış sayılacağından, rehin hakkından feragat neticesi de bu anda doğmuş sayılmalıdır.⁶⁵⁹

---

⁶⁵⁷Y. 3. HD. 09.03.2006 T., 2006/49 E., 2006/1901 K. www.lexpera.com (Erişim Tarihi: 01.05.2022).

⁶⁵⁸Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 178, 565; T. Uyar (2013). "Deniz icra hukukunda kanuni rehin hakkına sahip alacaklıların kanuni rehin hakkından feragatı (TTK. m. 1379)". *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt 8, Sayı Özel, s. 2913, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

⁶⁵⁹Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, 2022, **a.g.k.**, 566.

3.4. Altsoyun Denkleştirme Alacağıın Borçluya Karşı İcra Takibi Yapılması Halinde Muaccel Olması

Türk Medeni Kanunu m.370 hükmünde; “*Ana ve baba veya büyük ana ve büyük baba ile birlikte yaşayan ve emeklerini ya da gelirlerini aileye özgüleyen ergin altsoylar, buna karşılık uygun bir bedel isteyebilirler.*” hükmüne yer verilmiştir. Bu bedel, altsoyun denkleştirme alacağı olarak ifade edilmiştir. Bu denkleştirme alacağıın borçlusu, altsoyun sağladığı ekonomik değerden doğrudan yararlanan ana-baba veya büyük anne-büyük babadır. Aynı Kanun m.371/2 hükmüne göre; “*Alacaklı, bu alacağını borçlunun sağlığında, birlikte yaşamının sona ermesi veya işletmenin el değiştirmesi, borçluya karşı icra takibi yapılması veya onun iflâsı hallerinde de isteyebilir.*” Görülmektedir ki denkleştirme borçlusu hakkında bir icra takibinin başlatılmış olması, denkleştirme alacaklısına bu alacağını talep etme hakkı verecektir. Diğer bir ifadeyle denkleştirme alacağı muaccel hale gelecektir. Borçlu hakkında icra takibi başlatılmış olması sebebiyle denkleştirme alacağıın muaccel olması için, takibin kim tarafından yapıldığının, hukukî sebebinin ve borcun miktarının bir önemi yoktur.⁶⁶⁰

---

⁶⁶⁰B. Öztan (2004). *Aile hukuku*, 5. Bası. Ankara, s.731.; S. Ayan (2010). Emegini veya gelirini aileye özgüleyen altsoyun denkleştirme alacağı ve Almanya örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 1, s. 25-84, s. 27,43, www.hukuk.deu.edu.tr (Erişim Tarihi: 10.02.2022).

SONUÇ

Alacağını tahsil etmek amacıyla devletin cebri icra organlarına başvurmak isteyen alacaklının gerçekleştirmesi gereken birincil işlem takip talebidir. Borcunu kendi rızası ile ifa etmeyen borçlu ancak alacaklının talebi ile Devlet kuvveti vasıtasıyla borcunu ifaya zorlanabilir. Cebri sürecinin başlaması için şart olan takip talebi, sürecin ne şekilde devam edeceğinin belirlenmesi noktasında önem taşımaktadır. Bu nedenle takip talebinin ne şekilde düzenlenme ve hangi unsurları taşıması gerektiği, bu unsurlarda eksiklik olması durumunda ne şekilde hareket edileceğinin tespiti gerek taraflar gerekse de icra organları açısından zorunludur. Nitekim takip talebinin yanlış veya eksik oluşturulması hak kayıplarına ve emek sarfına sebep olabilecektir.

Takip talebinin içermesi gereken unsurlar İcra ve İflas Kanunu'nun 58. maddesinde düzenlenmiş, ancak bu unsurlarda eksiklik veya hata bulunması durumunda ne yapılması gerektiğine dair bir hüküm tesis edilmemiştir. Yargılama hukukunu düzenleyen Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda dava dilekçesinde yer alması gereken zorunlu unsurların eksikliği ihtimalini düzenleyen bir hüküm varken (m.119), takip talebi bakımından bu yönde bir düzenlemenin bulunmayışı İcra ve İflas Kanunu'nun önemli eksikliklerinden biridir. Kanun'da bir düzenlemeye yer verilmemesi, icra daireleri arasında uygulama farklılıkları oluşmasına, mahkemeler nezdinde farklı hükümlerin kurulmasına, öğretide de duruma göre farklı görüşlerin ve tartışmaların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Takip talebinin unsurlarında eksiklik veya hata bulunması durumunda ne şekilde hareket edileceğine dair yoruma yer bırakmayacak şekilde bir kanunî düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu açıktır. Kanaatimizce kanunda öngörülen unsurlardan alacaklının şöhreti dışındaki tüm unsurların zorunlu olduğunun kabul edilmesi, eksik olan unsurun tamamlanması için alacaklıya süre verilmesi, tamamlanmaması durumunda takip talebinin reddedilmesi gerektiğine ilişkin genel nitelikte bir hükme yer verilmesi yerinde olacaktır. Uygulamada da Yargıtay tarafından birçok unsur noktasında bu yönde kararlar verildiği dikkate alındığında, Kanun'a eklenecek bir hüküm ile bu uygulama yasal bir zemine kavuşmuş olacaktır. Bu yöndeki bir yaklaşımın, takip talebindeki eksikliğe rağmen borçluya ödeme emri gönderilmesi ihtimalinde de kabul edilmesi mümkündür. Borçlu tarafından kanunun emredici nitelikteki hükmüne aykırılık nedeniyle süresiz şikâyet yoluna başvurulması, icra mahkemesi tarafından zorunlu unsurlardaki eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi, verilen sürede de eksiklik giderilmez ise takibin

iptaline karar verilmesi takip ekonomisi ilkesi bakımından en doğru yol olacaktır. Verilen sürede eksiklik giderilir ise borçluya yeni bir ödeme emri gönderilmesi düşünülmelidir.

Borçlusuna karşı icra takibine girişmek isteyen alacaklı öncelikle takip öncesi süreçte dikkatli davranmalı, alacağın dayanağını da dikkate alarak hangi takip yoluna başvurabileceğini belirlemeli, takip açmaya ehil olup olmadığından emin olmalı, talebini kime karşı yönelteceğini tespit etmeli, takibi hangi yer icra dairesinde başlatabileceğini araştırmalı ve takibin gerektirdiği masrafı öğrenerek bu yöndeki hazırlığını tamamlamalıdır. Bu ön hazırlığı tamamlayarak girilen icra takibi çok daha hızlı ve sorunsuz bir şekilde ilerleyecek, alacaklı alacağını tahsil noktasında daha kısa sürede tatmin olacaktır. Aksi durum sürecin uzamasına ve hak kayıplarının oluşmasına yol açacaktır.

Alacaklı takip talebinde öncelikle kendisine ilişkin bilgilere yer vermelidir. Alacaklının adı, soyadı, kimlik numarasının takip talebinde yer alması borçlunun kendisine takip yönelten kişiyi tanıması ve bir karışıklık olmaması noktasında önem arz etmektedir. Alacaklının yerleşim yeri bilgileri de süreç içerisinde icra dairesi tarafından kendisine yapılacak tebligatlar bakımından mutlaka yer verilmesi gereken bir unsurdur. Ayrıca borçlunun da gerektiği durumlarda alacaklıya ulaşmasını kolaylaştıracaktır. İcra takibinin asli amacının alacağın tahsili olduğu dikkate alındığında alacaklının hesap bilgileri de zorunlu bir unsur haline gelmektedir. Nitekim dosyaya girecek olan ödemelerin alacaklıya elden ödenmesi mümkün olmadığından, bu paralar ancak alacaklının banka hesabına aktarılabilir.

Borçluya ilişkin bilgiler de takip talebinin zorunlu unsurlarından olup, bu bilgilerin hatalı veya eksik bildirilmesi, borç ile hiçbir ilgisi olmayan kişilerin icra takibi ile karşı karşıya kalmasına neden olabilecek kadar ağır sonuçlar gündeme getirebilecektir. Takibin doğru kişiye yöneltilebilmesi için borçluya ilişkin tüm bilgilerin tereddüt oluşturmayacak bir şekilde takip talebinde yer alması gerekmektedir. Borçlunun adı, soyadı, kimlik numarası ve yerleşim yeri bilgileri takip talebinde açıkça bildirilmelidir. Borçluya ilişkin bilgilere eksik yer verilmesi durumunda bu eksikliğin giderilmesi için alacaklıya süre verilmesi, tamamlanmaması durumunda takibin iptal edilmesi kanaatimizce yerinde olacaktır. Borçluda tereddüt oluşturmayacak derecedeki basit ve kabul edilebilir maddi hataların düzeltilmesine de izin verilmelidir. Borçlunun kimlik numarasının veya yerleşim yerinin alacaklı tarafından bilinmiyor olması mümkündür. Bu durumda Tebligat Kanunu gereği adres araştırması ve ilânen tebligat yapılması gündeme gelebilecektir.

Alacağa ilişkin bilgiler de takip talebinin asli unsurlarındandır. Alacağın miktarı, yabancı para alacağı için Türk parası olarak karşılığı, varsa faiz talebi, oranı, başlangıç günü, yabancı para alacağı için çevirmeye esas kur takip talebinde açıkça belirtilmelidir. Nitekim takip sürecinde haciz ve satış başta olmak üzere yapılacak tüm işlemler takibe konu alacak miktarı dikkate alınarak gerçekleştirilecektir. Takibin başlıca amacı da talep edilen bu miktarı tahsil edebilmektir. Bu noktadaki eksikliklerin tamamlanması noktasında icra m¼d¼rl¼đ¼n¼n alacaklının yerine geçerek karar vermesi neticesini doğuracak oz¼mlerden kaçınılması gerektiği kanaatindeyiz. Yine bu unsurlara ilişkin yorum yapılırken alacaklının menfaatleri de g¼z ¼n¼nde bulundurulmalı ve borcunu ifada geciken borçlunun bu eksikliklere ilişkin d¼r¼stl¼k kuralına aykırılık teşkil edecek itirazlarına mah¼l verilmemelidir.

Borç bir senede dayanıyorsa senedin, aksi durumda borcun sebebinin takip talebinde yer alması gerektiği de ¼zellikle borçlunun itiraz hakkını etkili kullanabilmesi noktasında ¼nem taşımaktadır. Nitekim var olduğu iddia edilen borcun birçok kaynağı olabilecektir. Borcun senede dayandığı belirtilmesine rağmen senetten bir ¼rnek sunulmamışsa veya herhangi bir borç sebebi belirtilmemişse ve bu y¼ndeki eksiklik giderilmemişse icra m¼d¼rl¼đ¼n¼n talebi reddetmesi gerekmektedir. Borcun sebebi, takibin ilerleyen aşamalarında taraflar arasında alacağın varlığına ilişkin bir yargılama s¼recine girilmesi ihtimali için de ¼nem taşımaktadır. İcra takibine bağlı davalarda alacaklı taraf takip talebinde dayandığı borç sebebinden farklı bir sebebe dayanamayacaktır.

Alacaklı takibin konusuna uygun olarak Kanun'da sayılan takip yollarından hangisini seçtiğine de takip talebinde yer vermelidir. Nitekim her takip yolunun kendine ¼zg¼ ayırt edici kuralları bulunmakta olup s¼recin sağlıklı ve hızlı işleyebilmesi adına doğru takip yolunun seçimi ¼nem taşımaktadır. İcra m¼d¼rl¼đ¼n¼n takip yolunu re'sen belirlemesi m¼mk¼n değildir. Seçilen takip yolunun takip talebinde belirtilmemiş olması ihtimalinde icra m¼d¼rl¼đ¼nce alacaklıya s¼re verilmesi, tamamlanmaması durumunda takibin iptal edilmesi yerinde olacaktır.

Takip talebinde bulunmanın takip hukuku ve maddi hukuk bakımından birtakım neticeleri bulunmaktadır. Takip s¼reci takip talebi ile başladığından, s¼reci içerisinde yapılan tüm işlemlerden doğan h¼k¼mler dolaylı olarak takip talebinin de bir sonucu olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, B. (1986). Takip talebi örnek 48'de alacaklının kimliğinin eksik yazımının borçlunun savunma hakkına etkisi ve ilgili görüşlerin değerlendirilmesi. *Ankara Barosu Dergisi*, 1986/6, s. 804-811. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- Akcan, R. (1999). İcra hukukunda temsil. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1999/1-2, C. 7. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Akcan, R. (2005). *Hacze iştirak*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Akcan, R. ve Albayrak, H. (2015). *Tebliğat hukuku*. (Güncellenmiş 2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Akdeniz, U. (2006). İhtiyatî haciz müessesesi. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Haziran-Aralık, C. X, S. 1-2. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Akıntürk, T. ve Ateş Karaman, D. (2013). *Borçlar hukuku genel hükümler özel borç ilişkileri*. (21. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Akipek, J.G. ve Akıntürk, T. (2011). *Türk medeni hukuku*. Cilt I, Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku. (8. Baskı). İstanbul.
- Akkan, M. (2007). Medeni usûl hukukunda etkin hukukî koruma. *Medenî Usûl ve İcra – İflâs Hukuku Dergisi*, 2007/1.
- Akkan, M. (2012). İcra hukukunda menfî tespit ve itirazın iptali davası arasındaki derdestlik ve kesin hüküm ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 2. www.hukuk.deu.edu.tr (Erişim Tarihi: 10.02.2022).
- Akkan, M. (2020). *Bir işin yapılması veya yapılmamasına dair ilâmların icrası (İİK m.30, m.343)*. (1. Baskı). Haziran, İstanbul: On İki Levha.
- Akyazan, S. (1958). *İhtiyatî hacizler ve hacze iştirak dereceleri*. İstanbul.
- Akyol Aslan, L. (2011). *Medenî usul hukukunda davadan feragat*. Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Alangoya, Y. (1979). *Medeni usûl hukukunda vaktaların ve delillerin toplanmasına ilişkin ilkeler*. İstanbul.

- Alangoya, Y., Yıldırım, K. ve Deren Yıldırım, N. (2009). *Medenî usûl hukukunun esasları*. (7. Baskı). İstanbul: Beta Yayınevi.
- Ansay, S.Ş. (1960). *Hukuk yargılama usûlleri*. Ankara: Güzel Sanatlar Matbaası.
- Aral, F. (1980). Temyiz kudretinden mahrum şahısların hukukî sorumluluğu. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C:X, 8: 3.
- Arıcı, K. (1982). İki tarafa borç yükleyen sözleşmelerde borçlu temerrüdü halinde alacaklının ihtar ve munzam mehil mükellefiyeti. İkinci kısım. *Adalet Dergisi*, Kasım-Aralık, Y. 73, S. 6, (s. 908- 925; 1031-1044).
- Arpacı, A. (2000). *Kişiler hukuku (gerçek kişiler)*. (2. Baskı). İstanbul.
- Arslan, A.S. (2018). *İcra takip işlemleri*. Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Arslan, Ç. ve Kırmızı, M. (2010). *Türk hukukunda faiz ve munzam zarar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Arslan, R., Yılmaz, E. ve Taşpınar Ayvaz, S. (2016). *Medenî usûl hukuku*. (1. Baskı). Ankara.
- Arslan, R., Yılmaz, E., Taşpınar Ayvaz S. ve Hanağası, E. (2020). *İcra ve iflâs hukuku*, 6. Baskı, Ankara.
- Aslan, K. ve Akyol Aslan, L. (2015). İlama bağlı para alacağı için ilâmsız icra takibi yapılması, dürüstlük kuralına ve hayatın olağan akışına aykırı mıdır? *Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan*, C.1, Ankara.
- Ataay Aytekin, M. (1978). *Şahıslar hukuku*, Birinci Yarım, Giriş- Hakiki Şahıslar. İstanbul.
- Atalı, M. (2009). Medeni usûl hukukunda hâkimin vakıalar hakkında dava dışında edindiği (şahsi) bilgisini kullanması. *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, Ankara.
- Atalı, M., Ermenek İ. ve Erdoğan, E. (2019). *Medeni usûl hukuku*. (2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Atalı, M., Ermenek İ. ve Erdoğan, E. (2019). *İcra ve iflâs hukuku*. (2. Baskı). Ankara: Yetkin Yayıncılık.

- Ayan, S. (2010). Emegini veya gelirini aileye özgüleyen altsoyun denkleştirme alacağı ve Almanya örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 12, S. 1, s. 25-84. www.hukuk.deu.edu.tr (Erişim Tarihi: 10.02.2022).
- Ayan, S. (2013). Yabancı para borçlarının ifası. *Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan*, C.I, s. 511-570.
- Aydemir, E. (2014). *Hukuk uygulamasında faiz*. Ankara.
- Aydoğdu, M. ve Ayan, S. (2014). *Türk borçlar ve Türk ticaret hukuku'nda yer alan faiz ile ilgili düzenlemelerin değerlendirilmesi*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Ayrancı, H. (2006). Para borçlarında temerrüt faizi. *Ankara Barosu Dergisi*, Haziran-Temmuz-Ağustos. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- Azmi, S. ve İzzet, N. (1933). Yeni İcra ve iflâs kanunu esasları ve şerhi.
- Barlas, N. (1992). *Para borçlarının ifasında borçlunun temerrüdü ve bu temerrüt açısından düzenlenen genel sonuçlar*. İstanbul: Kazancı Yayınları.
- Baygın, C. (1997). *Yabancı para üzerinden borçlanmalar ve hukukî sonuçları*. İstanbul.
- Belgesay, R. (1942). *İcra ve iflâs hukuku*. C.I, İstanbul.
- Berkin, N. (1955). Takip harçları. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 1955/1-4, s. 175-203.
- Berkin, N. (1969). *İcra hukuku dersleri*. İstanbul.
- Bilgen, M. (2010). *Özel hukukta zamanaşımı*. Ankara.
- Birsel, M. ve Erdem, E. (1993). Yurtdışından alınan yatırım kredilerinin cebri icra yolu ile tahsilinde ortaya çıkan sorunlar. *Türk, İngiliz ve ABD Hukukunda İşletmelerin Ödeme Güçlüğü Sorunları ve Banka İlişkileri Sempozyumuna Sunulan Bildiri*, İstanbul.
- Boran Güneysu, N. (2009). İşlem türleri ve usûlî işlemin bu işlem türleri arasındaki yeri. *Haluk Konuralp Anısına Armağan*, C. 1, s. 163-194, Ankara.
- Boran Güneysu, N. (2012). İcra takip işlemleri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2012/101. www.tbndergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

- Boran Güneysu, N. ve Memiş, B. (2018). Bitcoin ve icra hukuku. *Fides Law Review Dergisi*, Yıl:1, Sayı:1, Aralık, s.7-16. <https://fideslawreview.com/> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).
- Budak, A.C. (2003). *İcra ve iflâs hukukunda kiralaayanın hapis hakkının kullanılması*. Ankara.
- Çelener, B. (2019). Bitcoin ve diğer kripto para birimlerinin vergilendirilmesine yönelik yaklaşımlar. *Legal Mali Hukuk Dergisi*, Cilt: 15, Sayı: 172, s. 771-804. <https://app.trdizin.gov.tr> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).
- Çiftçi, P. (2010). *İcra hukukunda menfaat dengesi*. Ankara.
- Demir, Ş. (2012). Türk Borçlar Kanunu'nun para borçlarında faize ilişkin getirdiği yenilik ve sınırlamalar. *Ankara Barosu Dergisi*, 2012/4, s. 209-234. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Deynekli, A. (2008). Sıra cetveli ile ilgili sorunlar. *Bankacılar Dergisi*, 2008/67. www.tbb.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Deynekli, A. ve Saldırım, M. (2005). *Öğretide ve uygulamada ihtiyatî haciz*. Ankara.
- Doğanay, İ. (1996). Kambiyo senetlerinde temerrüt (reeskont) faizi oranı ve Yargıtay'ın yeni uygulama şekli. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C.XVIII, S.3, Haziran.
- Eranıl, M.A. (1970). *İçtihatlı, gerekçeli ve notlu İcra ve İflâs Kanunu*. Ankara.
- Eren, F. (2009). *Borçlar hukuku genel hükümler*. Cilt 2, İstanbul: Beta Basım.
- Eren, F. (2015). *6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Hazırlanmış, Borçlar Hukuku, Genel hükümler*. (18. Baskı). İstanbul.
- Eren, F. (2017). *Borçlar hukuku genel hükümleri*. Ankara: Yetkin Yayıncılık.
- Erdem, M. (2010). *Özel hukukta zamanaşımı*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.
- Eriş, G. (2005). *İcra ve iflâs kanunu*. Ankara.
- Erişir, E. (2010). Borçlar Kanunu m.83 f. III ve Türk Borçlar Kanunu m.99 f. III'e göre gerçek olmayan yabancı para alacağının aynen veya Türk Lirası üzerinden tahsili.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.12, 2012, Özel S., s.873-894.
www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

Ermenek, İ. (2018). İlâm ve ilâm mahiyetini haiz belgelere ilişkin düzenleme uygulamalara eleştirel bir bakış. *Türk Medeni Usûl ve İcra İflâs Hukukçular Birliği 14. Toplantı (15-16 Nisan/Abant)*, İlâmlı İcra, Adalet Bakanlığı Yayın İşleri Daire Başkanlığı, Ankara.

Evren, M.T. (1987). *Faiz hukuku*. İstanbul: Net Matbaacılık. www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022)

Gören Ülkü, N. (2008). *İcra hukukunda ödeme emri*. İstanbul.

Görgün, Ş. ve Kodakoğlu, M. (2012). *Medenî usûl hukuku*. (2. Baskı). Ankara.

Helvacı, M. (2000). *Borçlar ve Ticaret Kanunu bakımından para borçlarında faiz kavramı*. İstanbul.

Helvacı, M. (2013). Kambiyo senetlerine özgü takip yolları. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. LXXI, S. 2. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

İmre, Z. (1980). *Medeni hukuka giriş*. (13. Baskı). İstanbul: Fakülteler Matbaası.

İnan, A.N. ve Ertaş, Ş. (2000). *Miras hukuku*. İstanbul: Beta Yayınları.

İyikli, A.C. (2013). Hukuk yargılamasında dava sebebi üzerine bir inceleme. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S. 106, Ankara. www.tbbergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).

Kalaycı, N. (1977). Kambiyo senetlerine ait hususi takip usûlleri, takibin kabulü şartları, iflâs yoluyla takip. *Ankara Barosu Dergisi*, 1977/1, s. 65-81. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).

Kale, S. (2010). *Medenî yargılamada taraf ehliyeti*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.

Kale, S. (2020). *Marka davalarında yargılama usûlü*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

- Karakimseli, A. (2018). İcra takiplerinde ulusal yargı ağı bilişim sistemi (UYAP) kullanımı. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIII, S. 1. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Karlı, A. (2014). *İcra ve iflâs hukuku*. (Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Baskı). İstanbul.
- Kaya, A. (1994). Adi ve ticari işlerde faiz. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Sayı,1-4, İstanbul: Gür-Ay Matbaası. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Kaya, C. ve Akcan, R. (2009). Medenî ve idarî yargıda iddia ve savunmanın genişletilmesi ve değiştirilmesi yasağı. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C.67, S.1-2, <http://docplayer.biz.tr/> (Erişim Tarihi: 01.04.2022).
- Kendigelen, A. ve Kırca, İ. (2020). *Kıymetli evrak hukuku genel esaslar kambiyo senetleri*. (3. Basıdan 4. Tıpkı Bası). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Kılıçoğlu, A. (2016). *Borçlar hukuku genel hükümler*. (Genişletilmiş 20. Bası). Ankara.
- Kılıçoğlu, A.M. (2019). *Borçlar hukuku genel hükümler*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Kılıçoğlu, E. (2005). *İcra sözleşmeleri*. İstanbul.
- Kılınç, A. (2020). *İcra takibinde derdestlik*. Ankara: Yetkin.
- Kıyak, E. (2014). *Türk hukuk mahkemesinde davanın açılmasının usul hukukuna ilişkin sonuçları*. (1.Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Kocayusufpaşaoğlu, N. (1987). *Miras hukuku*.
- Köksoy, M. (2016). Hukukî güvenlik ilkesi açısından takip ekonomisi. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 20 (3), 53-85. www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Köprülü, B. (1985). *Miras hukuku dersleri*.
- Kuru, B. (1961). Ödeme emri. *Adalet Dergisi*, 1961/1-2. www.adaletdergisi.adalet.gov.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).
- Kuru, B. (1975). İcra tutanakları. *Ankara Barosu Dergisi*, S.5. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).

- Kuru, B. (1976). Teminat alacakları için ilâmsız icra takibi yapılması. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C. 8, S. 3, Haziran. www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).
- Kuru, B. (1988). Almanca düzenlenmiş poliçe veya bonoya dayanarak Türkiye’de ilâmsız icra takibi yapılması. *Prof. Dr. Yaşar Karayalçın’a 65. Yaş Armağanı*, Ankara.
- Kuru, B. (1988). *İcra ve iflâs hukuku*. C:1.
- Kuru, B. (1990). *Hukuk muhakemeleri usûlü*. C. 1, İstanbul.
- Kuru, B. (2003). *İcra ve iflâs hukukunda menfî tespit davası ve istirdat davası*. Ankara.
- Kuru, B. (2013). *İcra ve iflâs hukuku el kitabı*. Ankara.
- Kuru, B. ve Aydın, B. (2020). *İcra ve iflâs hukuk ders kitabı*. (4. Baskı). Ekim, Ankara.
- Kuru, B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2004). *İcra ve iflâs hukuku*. (18. Bası). Ankara.
- Kuru, B., Arslan, R. ve Yılmaz, E., (2012). *İcra ve iflâs hukuku ders kitabı*. (26. Baskı). Ankara.
- Kuru, B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2013). *Medenî usûl hukuku*. (6100 sayılı HMK'ya göre yeniden yazılmış 24. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Meriç, N. (2011). *Medenî yargılama hukukunda tasarruf ilkesi*. Ankara.
- Meriç, N. (2014). İcra ve İflâs Kanunu’nda düzenlenen süreler ve irade özerkliği ilkesi kapsamında İcra ve İflas Kanunu madde 20. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16/0, Temmuz. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Muşul, T. (1974). Kambiyo senetlerine dayanan haciz yolu ile takip. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, C.VII, S.3. www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).
- Muşul, T. (2005). *İcra ve iflâs hukuku*. İstanbul.
- Muşul, T. (2013). *İcra ve iflâs hukuku*. C.I. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 6. Baskı). Ankara.
- Muşul, T. (2013). *İcra ve iflâs hukuku*. C.II. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş 6. Baskı). Ankara.
- Muşul, T. (2014). *İcra ve İflâs hukukunda menfî tespit ve istirdat davaları*. Ankara.

- Muşul, T. (2017). *İcra ve iflâs hukukunda; rehnin paraya çevrilmesi*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Muşul, T. (2018). *İcra ve iflâs hukukunda; şikayet*. (2. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.
- Nart, S. (2012). Haksız fiillerde zamanaşımına ilişkin hükmün değerlendirilmesi. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerinin Değerlendirilmesi Sempozyumu, Prof. Dr. Cevdet Yavuz'a Armağan, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Legal Yayınları.
- Nomer, H. (2018). *Borçlar hukuku genel hükümler*. (16. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Oğuzman, M.K. (1995). *Miras hukuku*.
- Oğuzman, M.K. ve Öz, T. (2014). *Borçlar hukuku, genel hükümler*. C. I. (12. Baskı). İstanbul.
- Oğuzman, M.K., Seliçi, Ö. ve Oktay-Özdemir, S. (2009). *Kişiler hukuku (gerçek ve tüzel kişiler)*. (9. Baskı). İstanbul.
- Onar, S.S. (1968). *İcra hukukunda temel bilgiler*. İstanbul.
- Orbay Ortaç, N. (2014). 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde ticari işlerde faiz. *Ankara Barosu Dergisi*, 2014/2, s. 119- 133. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- Oskay, M., Koçak, C., Deynekli A. ve Doğan, A. (2007). *İİK Şerhi, madde 1-67*. C.1. Ankara.
- Önal, A. (2016). Banka vasıtalı ödeme araçlarını dışlayan bir sistem olarak kripto sanal para Bitcoin ve hukukî niteliği. *Legal Banka ve Finans Hukuku Dergisi*, Cilt 5, Sayı 17. <https://app.trdizin.gov.tr> (Erişim Tarihi: 01.05.2022).
- Önen, E. (1976). Feragat ve kabul kesin hüküm teşkil etmez. *Ankara Barosu Dergisi*, 1976/1. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- Önen, E. (1979). *Medenî yargılama hukuku*. (3. Baskı). Ankara: Sevinç Matbaası.
- Özbek, M.S. (2016). Kesinleşmeden icra edilemeyecek ilâmların kesinleşmeden icraya konulması. *Başken Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C 2, S 1, Ocak.

- Özçelik, V. (2019). Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usûlü Hakkında Kanun'a göre icra takibi. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, Yıl 7, Sayı 14, Aralık. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 04.01.2022).
- Özdemir, G. (2021). Kripto paraların eşya niteliği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 1, s. 289-306, www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Özekes, M. (1999). *İcra iflâs hukukunda ihtiyatî haciz*. Ankara.
- Özekes, M. (2009). *İcra hukukunda temel haklar ve ilkeler*. Ankara.
- Özekes, M. (2018). Abonelik sözleşmelerinden kaynaklanan para alacaklarına ilişkin yeni takip yolu (7155 sayılı Kanun'un düzenlenmesi). *İzmir Barosu Dergisi*, Eylül. www.izmirbarosu.org.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).
- Özkan, H. (2013). *Menfî tespit ve istirdat davaları, (m.72-73)*. İstanbul.
- Özkaya, E. (2012). *Özel hukukumuzda zamanaşımı ve hak düşürücü süreler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özmumcu, S. (2016). Davanın açılmasına bağlanan hukukî sonuçların davanın açılmamış sayılması halinde değerlendirilmesi. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C.LXX, S.2, <http://docplayer.biz.tr/> (Erişim Tarihi: 01.04.2022).
- Özsunay, E. (1979). *Gerçek kişilerin hukukî durumu*. (4. Baskı). İstanbul.
- Öztan, B. (2004). *Aile hukuku*. (5. Bası). Ankara.
- Öztan, F. (2020). *Kıymetli evrak hukuku*. (Genişletilmiş 24. Bası). Ankara: Yetkin Yayınları.
- Pekcanitez, H. (1986). *İcra-iflâs hukukunda şikâyet*. Ankara.
- Pekcanitez, H. (1998). *Medenî usûl ve icra- iflâs hukukunda yabancı para alacaklarının tahsili*. (3. Bası). Ankara.
- Pekcanitez, H. (2017). *Medenî usûl hukuku*. (15. Baskı). İstanbul: On İki Levha.

- Pekcanitez, H. ve Simil, C. (2017). *İcra-ıflâs hukukunda şikâyet*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Yayınları.
- Pekcanitez, H., Atalay, O. ve Özekes, M. (2011). *Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre medenî usul hukuku*. (12. Bası). Ankara.
- Pekcanitez, H., Atalay, O. ve Özekes, M. (2013). *Medenî usûl hukuku ders kitabı*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Pekcanitez, H., Atalay, O., ve Özekes, M. (2020). *İcra ve iflâs hukuku temel bilgiler*. (17. Bası). Ankara.
- Pekcanitez, H., Atalay, O., Sungurtekin Özkan, M. ve Özekes, M. (2022). *İcra ve iflâs hukuku ders kitabı*. (9. Baskı). İstanbul: On İki Levha.
- Pınar, B. (2009). *Yargı ve icra harçları*. Ankara.
- Postacıoğlu, Ş. (1980). İhtiyatî haczi tamamlayan merasimle ilgili bazı meseleler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1980/1. www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Postacıoğlu, İ.E. (1958). Faizin başlangıcı hakkındaki 11.12.1957 günlü İçtihadı Birleştirme Kararının tahlili. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 1958/XXIV/1-4 s. 499-502.
- Postacıoğlu, İ.E. (1982). *İcra hukuku esasları* (4. Bası). İstanbul.
- Postacıoğlu, İ.E. (2015). *Medenî usûl hukuku dersleri*, İstanbul: Vedat Kitapçılık.
- Postacıoğlu, İ.E. ve Altay, S. (2010). *İcra hukuku esasları*. (Güncelleştirilmiş Genişletilmiş, 5. Bası). İstanbul.
- Reisoğlu, S. (2012). *Türk borçlar hukuku genel hükümler*. (23. Baskı). İstanbul.
- Rüzgaresen, C. (2013). *Medenî muhakeme hukukunda usûl ekonomisi ilkesi*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Sarı, M. (2011). *Takip hukukunda zamanaşımı*. Ankara.
- Serozan, R. (1991). Medenî Kanun ve Borçlar Kanunu değişikliklerinin, özellikle yabancı para borçlarına ve bunların teminat altına alınmasına ilişkin değişikliklerin eleştirilmesi. *İstanbul Barosu Dergisi*, 1991/1-2-3.

- Serozan, R. (2009). *Borçlar hukuku genel bölüm, ifa, ifa engelleri, haksız zenginleşme*. C. 3, B.5. İstanbul.
- Serozan, R. (2014). *Eşya hukuku I*. İstanbul: Filiz Kitabevi, s.73.
- Şekerci, E. (1986). Medenî usûl hukukunda ve idarî yargılama usûlünde derdestlik. *Yargıtay Dergisi*, C. 12, S. 3. www.yargitaydergisi.gov.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Şener, E. (1977). *Miras hukuku*. C:1.
- Şirin, Ş. (1994). *Ticaret hukukunda faiz ve uygulaması*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Tandoğan, H. (2010). *Türk mesuliyet hukuku: akit dışı ve akdi mesuliyet*. İstanbul.
- Tanrıver, S. (2007). *Medenî usûl hukukunda derdestlik itirazı*. (2.Baskı). Ankara.
- Tanör, B. ve Yüzbaşıoğlu N. (2006). *Türk Anayasa hukuku*. (8. Bası). İstanbul.
- Tanrıver, S. (2007). *Medenî usûl hukukunda derdestlik itirazı*. (2. Baskı). Ankara: Adalet.
- Taşpınar Ayvaz, S. (2015). İcra ve iflâs hukukunda hükümsüz işlemler ve hükümsüzlük. *Prof. Dr. Ramazan Arslan'a Armağan*, C. 2.
- Tekinay, S., Akman, S., Burcuoğlu, H. ve Altop, A. (1985). *Borçlar hukuku*. C.2. (5. Bası). İstanbul.
- Tiryaki, F. (1996). Menfî tespit davasının şartları, icra takibine etkileri ve sonuçları. *Ankara Barosu Dergisi*, 1996/2. www.ankarabarusu.org.tr (Erişim Tarihi: 01.03.2022).
- Tok, O. (2021), İcra işleminin yapısı ve hukukî rejimi. *Sakarya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 1, Temmuz, s. 57-85, www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.03.2022).
- Tunçomağ, K. (1976). *Türk borçlar hukuku genel hükümler*. C. I, B. 6. İstanbul.
- Turanboy, A. (2019). Kripto paraların ortaya çıkmaları ve hukukî nitelikleri. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, Cilt 35, Sayı:3, s. 47-62. www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).

- Tutumlu, M.A. (2009). *Medenî usûl hukuku sorunları*. Ankara.
- Ulukapı, Ö. (2015). *İcra ve iflâs hukuku*. (1. Baskı). Konya.
- Umar, B. (1973). İcra ve iflâs hukukunun tarihi gelişmesi ve genel teorisi. *Ege Üniversitesi İktisadî ve Ticarî Bilimler Fakültesi Yayınları*, No. 64/38, İzmir.
- Uyar, T. (1971). Temerrüt faizinin icra hukukunda yarattığı ihtilaflar. *Ankara Barosu Dergisi*, 1971/2, s. 222-229. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).
- Uyar, T. (1986). Takip hukukunda temerrüt faizi. *Bursa Barosu Dergisi*, Temmuz, s. 7-11. www.e-uyar.com (Erişim tarihi: 01.12.2021).
- Uyar, T. (1990). İhtiyatî haczi tamamlayan merasim (ihtiyatî haczin kesinleşmesi). *İzmir Barosu Dergisi*, 1990/2.
- Uyar, T. (1991). *İcra hukukunda ilâmlı takipler*. (2. Bası). Manisa.
- Uyar, T. (1993). Yabancı para alacaklarının tahsilinde ortaya çıkan sorunlar. *İstanbul Barosu Dergisi*, s. 572-583.
- Uyar, T. (2001). Takip talebinin genel içeriği (İİK m.58). *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 2001/1. www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Uyar, T. (2003). 4949 sayılı ve 17.07.2003 tarihli ‘İcra ve İflâs Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un’ getirdiği yenilikler. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Kasım/Aralık. www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Uyar, T. (2004). *İcra ve iflâs kanunu şerhi*. C.III, (2. Bası). Ankara.
- Uyar, T. (2009). Kiralanan taşınmazların ilâmsız icra yoluyla tahliyelerinde “takip talebi”, “ihtarlı ödeme emri” ve “ödeme emrine itiraz şekli ve süresi”. *İstanbul Barosu Dergisi*, 2009/4. Temmuz- Ağustos, s.1805-1826. www.jurix.com.tr (Erişim tarihi: 01.05.2022).
- Uyar, T. (2013). Deniz icra hukukunda kanunî rehin hakkına sahip alacaklıların kanunî rehin hakkından feragatı (TTK. m.1379). *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, Cilt 8, Sayı Özel, 0 - 2914, 01.06.2013. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Uyar, T., Uyar, A. ve Uyar, C. (2019). *İcra hukukunda şikâyet*. (2. Baskı). Ankara: Bilge Yayınları.

- Üstündağ, S. (1967). *İddia ve müdafaaının değiştirilmesi ve genişletilmesi yasağı*. İstanbul.
- Üstündağ, S. (2004). *İcra hukukunun esasları*. (8. Baskı). İstanbul.
- Yavuz, C. (2009). *Türk borçlar hukuku özel hükümler*. İstanbul.
- Yıldırım, M.K. (2012). *İlkeler ışığı altında medeni yargılama hukuku*. (7. Bası). İstanbul.
- Yıldırım, M.K. (2016). Medenî yargılama hukukunda hakimin rolü. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22 / 3, Aralık. www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Yıldırım, M.K. ve Deren Yıldırım, N. (2015). *İcra ve iflâs hukuku*. (6. Baskı). İstanbul.
- Yılmaz, E. (1973). Hacze takipli katılma (hacze adi iştirak). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1973/1-4, C. XXX. www.kutuphane.dogus.edu.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Yılmaz, E. (2008). Usûl ekonomisi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57 (1). www.dergipark.org.tr (Erişim Tarihi: 04.01.2022).
- Yılmaz, E. (2011). *Medenî yargılama hukukunda islah*. (3.Baskı). Ankara.
- Yılmaz, Z. (2011). *Hukuk davalarında yargılama harç ve giderleri ile vekâlet ücreti, Hukuk Muhakemeleri Kanununa Göre*. Ankara.
- Yorgancıoğlu, C. (1993). İcra takibinden önce açılan menfî tesbit davalarında ihtiyatî tedbir sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 1993/1. www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr (Erişim Tarihi: 01.02.2022).
- Zevkliler, A. (1981). *Kişiler hukuku gerçek kişiler*. Ankara.
- Zevkliler, A., Acabey, B. ve Gökyayla, E. (2000). *Medeni hukuk (giriş, başlangıç hükümler, kişiler hukuku, aile hukuku)*. (6. Baskı). Ankara.

İnternet Kaynakları

<https://istatistikler.uyap.gov.tr/>

<http://tbb.org.tr>

<http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/>

<https://kazanci.com.tr/>

<https://legalbank.net/>

<https://dergipark.org.tr/tr/>

<https://adaletdergisi.adalet.gov.tr/>

<https://istanbulbarosu.org.tr/>

<https://lexpera.com.tr/>

<https://e-uyar.com.tr/>

<https://kutuphane.dogus.edu.tr/>

<https://jurix.com.tr/>

<https://resmigazete.gov.tr/>

<https://mevzuat.gov.tr/>

<https://yargitaydergisi.gov.tr/>

<https://hukuk.deu.edu.tr/>

<https://tcmb.gov.tr/>

<https://fideslawreview.com/>

<http://docplayer.biz.tr/>

<https://www.bddk.org.tr/>